ROK XIII ZESZYT 25

POLSKA GOSPODARCZA
TYGODNIK

1932

CENA zł 1·50

POLSKIE KOPALNIE SKARBOWE NA GÓRNYM ŚLĄSKU

SPÓŁKA DZIERŻAWNA
SOCIÉTÉ FERMIÈRE DES MINES
FISCALES DE L'ÉTAT POLONAIS
EN HAUTE-SILÉSIE.

KRÓLEWSKA HUTA G. ŚL.
RYNEK, L. 9-15.
TELEFONY: KRÓL. HUTA 636-640 I KATOWICE 972.
SPRZEDAŻ
WĘGLA, KOKSU, BRYKIETÓW I SIARCZAMONU
Z KOPALŃ „KRÓL" BIELSZOWICE, KNURÓW.
ADR. TELEGR. SKARBOFERME KRÓL. HUTA.

WYCINKI

Z GAZET I CZASOPISM CAŁEGO ŚWIATA
W KAŻDEJ ŻĄDANEJ SPRAWIE

JAKO NAJLEPSZE ŹRÓDŁO INFORMACYJ, NIEZBĘDNE DLA WSZYSTKICH

biur i instytucyj: państwowych, społecznych, kulturalnych, przemysłowych i handlowych oraz dla osób wszelkich zawodów, zbiera i na zamówienie dostarcza, tudzież załatwia prenumeraty dzienników i czasopism krajowych i zagranicznych

INFORMACJA PRASOWA POLSKA

DYREKCJA i EKSPEDYCJA:
Warszawa, Bracka Nr. 5. Telef. 241-53

KORESPONDENCI WE WSZYSTKICH STOLICACH

AMERYKA

JEST NAJWIĘKSZYM RYNKIEM NA ŚWIECIE

AMERYKAŃSKO-POLSKA
IZBA HANDLOWA
W STANACH ZJEDNOCZONYCH
149 East 67th Street New York City

POŚREDNICZY W NAWIĄZYWANIU STOSUNKÓW HANDLOWYCH POMIĘDZY AMERYKĄ A POLSKĄ

KUPCZE I PRZEMYSŁOWCZE POLSKI!
po przybyciu do Nowego Yorku
UDAJ SIĘ ZARAZ DO IZBY

ROZMÓWISZ SIĘ TAM PO POLSKU, OTRZYMASZ WSKAZÓWKI I POMOC BIUROWĄ ZADARMO!
KORESPONDENCJA W JĘZYKU POLSKIM

W POLSCE
załatwiaj swe sprawy przez
Polsko - Amerykańską Izbę Handlową
Warszawa, Nowy Świat 72, tel. 26-62

GIESCHE, S. A.

KATOWICE, ul. Podgórna 4 ■■■ **Adres telegraficzny: „Giesche Katowice"**

WĘGIEL KAMIENNY
CYNK ELEKTROLITYCZNY
CYNK SUROWY
CYNK RAFINOWANY (P.H.)
CYNK PRASOWANY
BLACHA CYNKOWA
KUBKI CYNKOWE
KADM OŁÓW
BLACHA OŁOWIANA
RURY OŁOWIANE

DRUT OŁOWIANY
GLEJTA OŁOWIANA
MINJA -:- -:- -:- -:-
PLOMBY OŁOWIANE
PRZĘDZA OŁOWIANA
ŚRUT -:- -:- -:- -:-
CYNA DO LUTOWANIA
KWAS SIARKOWY WSZELKICH STOPNIOWOŚCI
OLEUM 20% -:- -:- -:-

CEGŁY ZWYKŁE I SZAMOTOWE - - -:- -:- -:-
PORCELANA -:- -:-

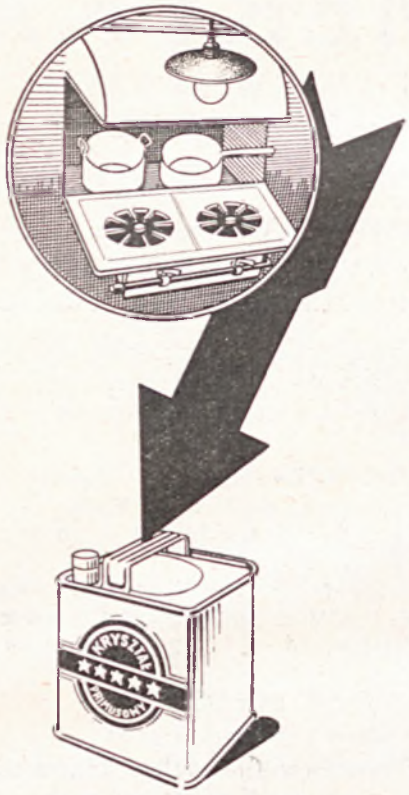

BRAK GAZU I ELEKTRYCZNOŚCI NA LETNISKU

WYRÓWNAJĄ PRIMUS i LAMPA NAFTOWA
pod warunkiem używania do nich produktu

Najlepszy na rynku produkt do primusów i lamp

Nabyć go można u 5.000 detalistów na terenie całej Polski

U w a g a: Gwarantowany jedynie w kapslowanych blaszankach 2 i 5-cio litrowych

STANDARD-NOBEL W POLSCE, S. A.

POLSKIE ZAKŁADY SKODY, S. A.

wyrabiają

SILNIKI LOTNICZE

L i c e n c y j n e:
LORRAINE 400 i 450 KM
W R I G H T 220 KM
J U P I T E R 500 KM
M E R C U R Y 550 KM

Własnej konstrukcji:
S — 29 550 KM
G — 594 120 KM

KABLE ELEKTRYCZNE dla wysokiego i niskiego napięcia. **MOTORY I APARATY ELEKTRYCZNE,** tablice rozdzielcze i transformatory

ZARZĄD i FABRYKI: WARSZAWA — OKĘCIE
skrz. poczt. 418, tel.: 915-61, 920-49, 952-75, 974 84, 914-28
Centrala 8-02-53
ADRES TELEGRAFICZNY: SKODALOT — WARSZAWA

BADŹ NOWOCZESNYM

I PODRÓŻUJ SAMOLOTAMI!

Informacje i bilety: Tel. 547-60, 808-50
i biura podróży

GOSPODARKA NARODOWA

NIEZALEŻNY DWUTYGODNIK GOSPODARCZY

Drugi rok wydawnictwa

Redakcja i Administracja: Warszawa, Chmielna 23 m. 5

Prenumerata kwartalna zł 4·50

Zeszyt pojedyńczy gr 90

Komitet Redakcyjny: Kazimierz Sokołowski (redaktor), Aleksander K. Ivanka, Bohdan Łączkowski, Tadeusz Łychowski i Józef Poniatowski

Do nabycia w większych kiegarniach i Administracji pisma

ROK XIII WARSZAWA, DNIA 18 CZERWCA ZESZYT 25

POLSKA GOSPODARCZA

TYGODNIK WYDAWANY PRZEZ MINISTERSTWO PRZEMYSŁU I HANDLU PRZY WSPÓŁUDZIALE MINISTERSTW: SKARBU, ROLNICTWA ORAZ KOMUNIKACJI

WYCHODZI W SOBOTY

TREŚĆ ZESZYTU

STR.

DEKRET O PŁACACH — *DR. K. M.* 715
PRACA NAD ORGANIZACJĄ PRZEMYSŁU NAFTOWEGO — *C. P.* 718
OBROTY PŁATNICZE POLSKI — *MIECZYSŁAW SMEREK* 719

ŻYCIE GOSPODARCZE:
Rola Rządu w walce z kryzysem w rolnictwie
Ograniczenie nadmiernych wynagrodzeń — *J. Rakowski*

GÓRNICTWO I PRZEMYSŁ:
GÓRNICTWO WĘGLOWE 728
PRZEMYSŁ NAFTOWY 728
PRZEMYSŁ SOLNY 731
PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY 731
Przemysł włókienniczy w maju 1932 r. — *M. K.*
PRZEMYSŁ GORZELNICZY 732
Przyczyny małego rozpowszechnienia zużycia denaturatu w Polsce — *Inż. B. Missala*

ROLNICTWO 733
Konferencja w sprawie zasad polityki rolnej w roku gospodarczym 1932/33

HANDEL:
KRAJOWE RYNKI TOWAROWE 741
RYNEK AKCYJNY 742

CŁA ORAZ REGLAMENTACJA HANDLU ZEWNĘTRZNEGO 742
Ulgi celne — *A. Z.*

STR.

ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE 743

KRONIKA BIEŻĄCA:
PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ 743
TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓŁKACH AKCYJNYCH . . 743

SKARBOWOŚĆ I FINANSE:
MONOPOLE 744
RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH 744

PRZEGLĄD ZAGRANICZNY:
KOMITET EKONOMICZNY LIGI NARODÓW O MIĘDZYNARODOWEJ SYTUACJI GOSPODARCZEJ — *a* 745

KRONIKA ZAGRANICZNA:
OGÓLNE 746
NIEMCY 746
AUSTRJA 747
WĘGRY 748
CZECHOSŁOWACJA 748
PERSJA 749
WIADOMOŚCI BIEŻĄCE 749

SPRAWY CELNE ORAZ REGLAMENTACJA HANDLU ZEWNĘTRZNEGO W PAŃSTWACH ZAGRANICZNYCH 749
Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH 749

DEKRET O PŁACACH

NA JEDNEM z ostatnich posiedzeń Rady Ministrów został uchwalony projekt dekretu o przystosowaniu płac personelu administracyjnego, a w szczególności wynagrodzeń członków dyrekcyj, rad nadzorczych i komisyj rewizyjnych przedsiębiorstw, do ogólnych warunków gospodarczo-finansowych danego przedsiębiorstwa. Omawiane płace winny, według intencji dekretu, być przystosowane do poziomu dochodowości danego przedsiębiorstwa. Projekt tego dekretu po uzyskaniu placet Pana Prezydenta Rzeczypospolitej i po ogłoszeniu go w przepisanej formie stanie się niebawem obowiązującem prawem w całej Polsce.

Szczegóły dekretu podajemy na innem miejscu naszego wydawnictwa[1]), tutaj pragniemy tylko omówić jego zasadnicze linje ideowe i sprostować niektóre błędne opinje, jakie się o tym dekrecie tu i ówdzie ujawniły.

Przedewszystkiem należy uwypuklić, że zasadniczym celem dekretu jest odciążenie poszczególnych przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych od zbytnich ciężarów administracyjnych, które miały źródło swoje w poprzedniej dobrej konjunkturze tych przedsiębiorstw, a które obecnie bardzo wydatnie podnoszą koszty własne produkcji i obrotów handlowych, pozbawiając w konsekwencji kapitał

[1]) *P. str. 727.*

danego przedsiębiorstwa zysków, jakie mu się słusznie należą, lub narażają go na straty. Umowy o płacach członków dyrekcyj i wyższych urzędników danego przedsiębiorstwa oraz wynagrodzenia ciał nadzorczych były w przeważającej większości zawarte parę lub kilka lat temu, a więc wtedy, gdy sytuacja gospodarcza danego przedsiębiorstwa wyglądała zgoła inaczej, niż to ma miejsce dzisiaj, i gdy zupełnie było zrozumiałe, że dobrze prosperujące przedsiębiorstwo, dające poważne zyski, mogło również dobrze opłacać swój personel administracyjny. Dzisiaj, utrzymywanie tych starych kontraktów, których ekspiracja nie przypada na okres bieżący, musi wydawać się anomalją, skoro obroty wszystkich przedsiębiorstw poważnie się zmniejszyły i skoro znaczna ich część albo nie przynosi wcale zysku właścicielowi, albo zysk ten jest w znacznym stopniu zjadany przez nadmierne wynagrodzenia personelu dyrekcyjnego i nadzorczego, oraz administracyjnego.

Nie chcemy przez to powiedzieć, że w wynagrodzeniach wyższego personelu przedsiębiorstw nie nastąpiły przesunięcia i zmniejszenia; częstokroć było to koniecznością, wynikającą z braku środków na wywiązywanie się z tych zobowiązań umownych. Jednakże istnieje jeszcze dotąd spora garść przedsiębiorstw, i to przedsiębiorstw, uginających się pod ciężarami zobowiązań czysto gospodarczych, a raz poraz zwracających się do Skarbu Państwa o pomoc finansową, w których kontrakty o płacach albo nie zostały zrewidowane wcale, albo były obniżone w stopniu niedostatecznym. Tymczasem zaś przedsiębiorstwa te zalegają z uiszczanien najkardynalniejszych zobowiązań i świadczeń, jak: podatki państwowe i komunalne, świadczenia społeczne, składki organizacyjne, robocizna i t. d.; t. j. nie wywiązują się z tych zobowiązań, od których regularnego wykonywania zależy bieg bardzo zasadniczych dziedzin organizacyjnych w Państwie. W tych warunkach rewizja w tych przedsiębiorstwach kosztów własnych i obniżenie poszczególnych pozycyj tych kosztów musi w pierwszym rzędzie rozpocząć się od rewizji płac personelu kierowniczego.

Pod tym kątem widzenia patrząc na dekret o płacach, należy uważać go za akt obrony praw kapitału, czyli właściciela przedsiębiorstwa i akcjonarjusza. I to jest bezpośrednie znaczenie omawianego dekretu.

Lecz dekret ten ma także i inne znaczenie, daleko szersze, niż obrona praw właściciela przedsiębiorstwa, znaczenie symboliczne dla dzisiejszego okresu, wynikające z konsekwentnego stanowiska Rządu w dziedzinie akcji rządowej, mającej na celu generalne obniżenie kosztów własnych wytwórczości, obniżenie cen produktów przemysłowych i zwiększenie w konsekwencji spożycia tych produktów na rynku wewnętrznym, a ukonkurencyjnienie ich na rynkach eksportowych.

Jeśli idzie o obniżenie kosztów administracyjnych w najogólniejszem tego słowa znaczeniu, to Rząd dał najlepszy tego przykład przez energiczną i nie cofającą się przed żadnemi trudnościami akcję oszczędnościową w zakresie wydatków Państwa, i to zarówno w dziedzinie czystej administracji, jak i w dziedzinie przedsiębiorstw państwowych. Dla równowagi budżetu poświęcone zostało wszystko, zostały uczynione cięcia nawet najboleśniejsze, zwłaszcza w zakresie płac urzędniczych, których wysokość nie stała i nie stoi w żadnym stosunku do analogicznych wynagrodzeń w przedsiębiorczości prywatnej, zwłaszcza gdy idzie o personel kierowniczy. Tak zwane wydatki rzeczowe, a w szczególności wszelkiego rodzaju inwestycje i renowacje, zostały bezwzględnie w tej akcji potraktowane i podporządkowane celowi wyższemu. Celem tym jest równowaga gospodarki budżetowej, t. j. związanie wydatków z rzeczywistemi dochodami Skarbu.

Postępując w ten sposób w dziedzinie własnej gospodarki, Rząd miał prawo spodziewać się, że i przedsiębiorczość prywatna dostosuje się do tej ogólnej linji oszczędnościowej i ograniczy, nie mówiąc już o dziedzinie inwestycyjnej, wszelkie wydatki rzeczowe do koniecznego minimum, a wszelkie wydatki administracyjne, a w szczególności personalne, do tej wysokości, jaka będzie odpowiadać stanowi finansowemu danego przedsiębiorstwa. Gdyby te wszystkie restrykcje wydatkowe były w przedsiębiorstwach czynione odrazu wtedy, gdy rozpoczął swą akcję oszczędnościową Rząd, to z pewnością w okresie dzisiejszym ogólna sytuacja gospodarcza kraju znajdowałaby się w daleko lepszem położeniu, niż dzieje się to obecnie. Niestety, przeważająca liczba przedsiębiorstw nie zrozumiała przykładu rządowego i zamiast szukać odciążenia swej sytuacji finansowej w swych możliwościach własnych, widziała je w świadczeniach publicznych i w pomocach skarbowych, które, niestety, z natury rzeczy musiały być i są ograniczone.

Dekret więc obecny o płacach wiąże się z całą dotychczasową polityką gospodarczą Rządu i to zarówno w dziedzinie obniżenia kosztów własnych wytwórczości, jak i w dziedzinie obniżki cen artykułów przemysłowych.

Zrozumiała jest psychologja każdego człowieka, któremu obniżają jego zarobki, tembardziej więc zrozumiała musi być psychologja człowieka, który musi się zdobyć na charakter obniżenia sobie samemu dochodów; w tem mniej więcej położeniu znalazły się wszystkie rady nadzorcze i dyrekcje poszczególnych przedsiębiorstw. Zrozumiałe przeto jest, że członkowie tych ciał niechętnem okiem patrzą na te wszystkie momenty, które wpływają na zmniejszenie ich stopnia zasobności. Jednakże w obecnym okresie tego rodzaju nastawienie kryje

w sobie niebezpieczeństwo zarówno dla samych zainteresowanych, jak i dla kierowanych przez nich przedsiębiorstw. Bo z chwilą, kiedy osoby kierownicze w przedsiębiorstwach nie mogą zdobyć się na dobrowolne ograniczenie swych dochodów na rzecz całokształtu interesów danego przedsiębiorstwa, narażają się oni na to, że może przyjść okres, gdy przedsiębiorstwo to nie będzie mogło im wypłacać wogóle żadnego wynagrodzenia; bardzo wiele takich przykładów już dzisiaj obserwujemy. I w tym względzie dekret ma dostarczyć środek zaradczy w ręce tych osób w danem przedsiębiorstwie, które będą chciały uchronić przedsiębiorstwo od katastrofy i rozłożyć ciężar oszczędności w kosztach własnych nietylko na momenty rzeczowe, socjalne i robotnicze, ale także i na te właśnie wydatki personalno-kierownicze.

Ze wszystkiego, cośmy powiedzieli powyżej, wynika, że dekret w swej zasadniczej linji wytycznej ma na celu przystosowanie gospodarki i administracji przedsiębiorstw do kryzysowego stanu rzeczy, jaki ogarnia wszystkie dziedziny przemysłu i handlu. Dekret więc ten jest aktem samoobrony przed katastrofalnemi konsekwencjami bankructw i nosi charakter wybitnie przejściowy.

Że akt tego rodzaju znajduje bardzo wielu krytyków, to jest to zrozumiałe, bo w swych sądach krótkowzrocznych mniemają oni, że dekret ten jest aktem taktyki politycznej, dla nich niemal osobiście skonstruowanej, gdyż oni właśnie pod działanie tego dekretu podpadają. Poza tem krytycy tego dekretu przewidują różne ujemne konsekwencje, a w szczególności to, że spora część wynagrodzeń dyrekcyjnych, zwłaszcza tych, które mogą być wypłacane poza granicami kraju, ucieknie z pod działania aparatu podatkowego, a więc przez to Skarb poniesie ubytek.

Lecz tym krytykom możemy odpowiedzieć, że dekret ten, jak i wszelka inna obowiązująca ustawa może być, oczywiście, omijany i naruszany; na to niema środka, jak niema środka na uniknięcie innego rodzaju przestępstwa, za które kodeks kryminalny przewiduje surowe kary. Człowiek nieuczciwy lub nieuczciwe przedsiębiorstwo, zawsze starają się obowiązujące ustawy ominąć lub wyinterpretować na swoją egoistyczną korzyść. Dla tych jednostek istnieje oczywiście, wymiar sprawiedliwości. I doprawdy nie o to chodzi, czy ktoś tam z tytułu tego dekretu Skarbu Państwa nie oszuka, lecz o to, że ogół przedsiębiorstw będzie miał możność skorzystania z przepisów tego dekretu i dopasowania do swoich możności finansowych tych elementów wydatkowych, które dotąd, opierając się na rygorystycznych umowach, były nienaruszalne, lub których zerwanie pociągało za sobą częstokroć odszkodowanie w wysokości kilkudziesięciu tysięcy dolarów. Pomijając już całą stronę gospodarczą tego zjawiska, miało ono wszystkie cechy lekceważenia publicznej moralności w tym okresie, kiedy najmniej uposażone jednostki, jak np. szerokie rzesze urzędników państwowych i robotników, zostały pociągnięte do złożenia ofiar w postaci obniżenia ich płac i zarobków na rzecz interesu ogólnego. W tym momencie omawiany dekret czyni sprawiedliwość społeczną i podciąga te lepiej uposażone jednostki pod ogólny strychulec ponoszenia ciężarów kryzysowych.

Pod względem, zresztą, rzeczowym nie jest nasze Państwo przy wydaniu tego dekretu odosobnione, bo przedewszystkiem analogiczną ustawę posiada już od dłuższego czasu Rzesza niemiecka. I jakkolwiek przesłanki formalno-prawne dekretu niemieckiego o możności rozwiązania kontraktów płacy są inne, niż przepisy dekretu polskiego, to jednakże źródło ideowe i atmosfera obu dekretów są całkowicie jednakowe.

Mimo wszelkiej krytyki omawianego dekretu, mimo przykrych jego konsekwencyj dla poszczególnych jednostek, pracujących w przemyśle, oczekiwać wolno, że ogół społeczeństwa zaaprobuje tę inicjatywę rządową i wytworzy atmosferę, która skłoni odnośne przedsiębiorstwa do wprowadzenia w życie norm tego dekretu.

Rząd, opracowując ten dekret, własne prawo inicjatywy w zmniejszeniu płac w przemyśle ograniczył tylko do ściśle określonych wypadków (nieuiszczania przez dane przedsiębiorstwo podatków i nieczynienia zadość obowiązkom opłat socjalnych), generalną zaś inicjatywę oszczędnościową oddał przez ten dekret w ręce samych zainteresowanych przedstawicieli przedsiębiorstw.

Redakcja dekretu jest wysoce objektywna i ostrożna, gdyż procedurę rozwiązywania kontraktu o płacach stawia w określone warunki formalne, a ostateczną decyzję oddaje w ręce sądów. Tak więc dekret ten usuwa pole przed wystąpieniami niesłusznemi i nie mającemi źródła w gospodarczem uzasadnieniu danego przedsiębiorstwa.

Dekret omawiany stanowi dopiero instrument, którego wykorzystanie leży w rękach powołanych elementów gospodarczych.

Dr. K. M.

PRACA NAD ORGANIZACJĄ PRZEMYSŁU NAFTOWEGO

PRZEMYSŁ naftowy, jak to pisaliśmy niejednokrotnie na łamach naszego wydawnictwa i co, zresztą, powszechnie wiadome jest w Polsce, znajduje się od dłuższego czasu w stanie dezorganizacji, jakkolwiek nominalnie istnieje Syndykat Przemysłu Naftowego, istniały związki małych rafineryj i czystych producentów ropy. Istnienie wszakże tych organizacyj nie stworzyło dla przemysłu naftowego ram, w którychby mógł się on rozwijać, panować nad sytuacją rynkową i realizować swoje postulaty gospodarcze. Brak skoordynowania pracy istnieje nietylko między poszczególnemi grupami przemysłu naftowego, nominalnie zorganizowanemi w wymienione związki, ale także i w łonie samych tych organizacyj nie było ani żadnego uzgodnienia pracy, ani zaufania do współzorganizowanych. W tych warunkach, zwłaszcza w okresie trwającego kryzysu gospodarczego, nad polskim przemysłem naftowym zawisło poważne niebezpieczeństwo zarówno w dziale kopalnictwa naftowego, jak i w dziale handlu produktami naftowemi.

I rzecz dziwna, że jakkolwiek w całym przemyśle naftowym istnieje oddawna pełne zrozumienie dla płynących z tego stanu rzeczy niebezpieczeństw i istnieje przeświadczenie, że tylko racjonalna organizacja całego przemysłu naftowego może tym niebezpieczeństwom zapobiec, to jednakże inicjatywa, co do zreorganizowania przemysłu naftowego nie wyszła z łona, jakby należało spodziewać się, tego samego przemysłu — lecz inicjatywę tę i odpowiedzialność za nią musiał przyjąć na siebie całkowicie Rząd. Inicjatywa rządowa spotkała się wszakże z przychylnem przyjęciem wszystkich grup przemysłu naftowego, które wyraziły gotowość udzielenia poparcia i współpracy nad zrealizowaniem programu naftowego, wysuniętego przez Rząd.

Te prace organizacyjne trwają już blisko od roku i prowadzone są w najróżnorodniejszych warunkach i najróżnorodniejszemi metodami. Najprzód inicjatywę swoją Rząd skierował zarówno bezpośrednio, jak i za pośrednictwem Polminu do istniejącego Syndykatu Przemysłu Naftowego, jako organizacji, grupującej wszystkie najpoważniejsze w Polsce przedsiębiorstwa naftowe. Krok ten nie znalazł żadnego oddźwięku w dziedzinie realizacji faktycznej. Następnie, Rząd wysunął osobę P. Ministra Szydłowskiego, który w charakterze męża zaufania Ministra Przemysłu i Handlu miał pośredniczyć w dziele doprowadzenia do końca dobrowolnej organizacji wszystkich grup przemysłu naftowego. Kilkomiesięczna praca P. Ministra Szydłowskiego nie przyniosła spodziewanego rezultatu, jakkolwiek przyczyniła się znacznie do skonsolidowania opinji o organizacji przemysłu naftowego.

Rząd, widząc, że dotychczasowe pośrednie zabiegi nie dają konkretnego rezultatu, zwołał w dniu 18 kwietnia r. b. pod przewodnictwem Pana Ministra Przemysłu i Handlu Zarzyckiego i w obecności Pana Wicepremjera Prof. Zawadzkiego konferencję przedstawicieli całego przemysłu naftowego w celu wysłuchania postulatów tego przemysłu, i przedstawienia mu konieczności reorganizacji tego przemysłu. W wyniku tej konferencji Pan Minister Przemysłu i Handlu wezwał przemysł naftowy do dobrowolnego racjonalnego zorganizowania się i wyznaczył termin 1 czerwca r. b. dla sfinalizowania tej pracy organizacyjnej. Niestety i ta droga zawiodła, gdyż po dzień dzisiejszy dobrowolna organizacja przemysłu naftowego nie powstała.

Zabiegi rządowe częściowo tylko wydały rezultaty. A mianowicie, pod wpływem Ministerstwa Przemysłu i Handlu i przy pośredniczeniu P. Senatora Długosza powstała wreszcie organizacja wszystkich czystych producentów pod nazwą Syndykatu Producentów Ropnych. Powstanie tej organizacji, obejmującej całą czystą produkcję, należy uznać za bardzo poważny krok organizacyjny przemysłu naftowego naprzód, gdyż w organizacji tej koncentruje się produkcja ropy, t. j. ten najpoważniejszy czynnik przemysłu naftowego, a zarazem ta grupa tego przemysłu, z którą dotąd istniejące organizacje rafinerów nie miały nigdy uporządkowanych stosunków gospodarczych. Poza tem powstanie tej organizacji ma wielkie znaczenie dla samych stowarzyszonych producentów, którzy nie stanowili dotąd zwartej grupy, lecz byli zszeregowani w kłócące się między sobą koterje, co w pierwszej linji im samym wielce szkodziło. Z chwilą powstania Syndykatu Producentów Ropnych sytuacja organizacyjna w przemyśle naftowym znacznie się polepszyła, gdyż umożliwiła stworzenie wyraźnego frontu pertraktacyjnego między wszystkiemi rafinerjami z jednej strony, a czystymi producentami — z drugiej.

Powstanie wszakże tego Syndykatu nie może być uważane za zakończenie organizacji przemysłu naftowego, lecz musi być uważane jedynie za pierwszy poważny krok do jej urzeczywistnienia.

To też w dn. 8 i 9 b. m. została zwołana do Lwowa konferencja wszystkich grup przemysłu naftowego, której przewodniczył Dyrektor Departamentu Górniczo-Hutniczego, P. Czesław Peche, w czasie której wszystkie grupy przemysłu naftowego zostały wezwane do złożenia sprawozdania z dotychczasowej pracy nad organizacją i do przedstawienia swych dezyderatów organizacyjnych na piśmie. Konferencja ta znowu posunęła o krok naprzód pracę organizacyjną w przemyśle naftowym, a najpomyślniejszym momentem ujawnionym w czasie tej konferencji, było zbliżenie stanowisk między wielkiemi rafinerjami, zgrupowanemi w Syndykacie Przemysłu Naftowego, a t. zw. rafinerjami małemi, będącemi w stosunku do tego Syndykatu outsiderami. Konferencja została zakończona przez wyznaczenie ścisłego kalendarza dalszych prac organizacyjnych. A mianowicie, do dn. 17 b. m. miały się odbyć ostateczne rozmowy między dwiema wymienionemi grupami rafineryj a od 17 do 22 b. m. miało nastąpić porozumienie między wszystkiemi już uzgodnionemi rafinerjami, a Syndykatem Producentów Ropnych. Na dzień 23 b. m. został wyznaczony termin konferencji wspólnej wszystkich grup również pod przewodnictwem Dyr. Dep. Pechego. Gdyby w czasie tej konferencji medjacyjnej okazało się, że nie nastąpiło jeszcze ostateczne porozumienie między grupami przemysłu naftowego, to istniejące różnice będą mogły być rozwiązane w drodze arbitrażu, który gotów będzie na siebie wziąć, stosownie do zezwolenia Pana Ministra Przemysłu i Handlu, tenże Dyr. Dep. Górniczo - Hutniczego.

Obecnie więc trwa okres bezpośrednich pertraktacyj i uzgodnienia różnic gospodarczych między poszczególnemi grupami przemysłu naftowego.

Jakkolwiek dnie ostatnie, jak widzimy, przyniosły pewne odprężenie w dziedzinie stosunków naftowych i wykazały poważny krok naprzód ku ogólnemu porozumieniu przemysłu naftowego, to jednakże należy się liczyć jeszcze z bardzo poważnemi przeciwnościami organizacyjnemi, wynikającemi w pierwszej linji z wzajemnej nieufności przedsiębiorstw naftowych do siebie, a z drugiej — ze smutnego dziedzictwa tego chaosu organizacyjnego, w jakim przemysł naftowy trwa od początku powstania Państwa Polskiego.

I rzecz dziwna, że Rząd czyni wszystko i nie zaniedbuje ani jednego kroku, aby skłonić najwięcej chyba w tem zainteresowany sam przemysł naftowy do zawarcia dobrowolnego porozumienia, a przemysł naftowy, pomijając już rzeczywiste trudności organizacyjne, liczy ciągle na utworzenie przymusowej organizacji, podsuwa tę drogę Rządowi nietylko w oświadczeniach ustnych, ale także w deklaracjach pisemnych.

O ile jesteśmy poinformowani, Rząd nie cofnie się przed przymusowem zorganizowaniem przemysłu naftowego, ale uczyni to dopiero wtedy, gdy ta droga będzie już ostatecznym środkiem uporządkowania rynku naftowego i gdy nie będzie żadnych szans na to, że przemysł naftowy zrozumie konieczność i walor powołania dobrowolnej organizacji przemysłu naftowego.

W dobrowolnem porozumieniu przemysł naftowy, kierując się ogólnie zasadami ustawy o regulowaniu stosunków w przemyśle naftowym, może wypracować takie ramy organizacyjne, że uwzględnią one kompromis dobrowolny wszystkich elementów przemysłu naftowego, organizacja zaś, powołana przymusowo, będzie dążyła z konieczności do osiągnięcia tylko minimum postulatów organizacyjnych, chroniących od niebezpieczeństwa przedewszystkiem interes ogólnogospodarczy Państwa, i, oczywiście, będzie miała mniej możności wniknięcia w tysiączne drugorzędne interesy poszczególnych ugrupowań przemysłu naftowego.

Spodziewać się należy, że obecna ostateczna faza dobrowolnego porozumienia przemysłu naftowego osiągnie pożądany rezultat i że uciekanie się do przymusu organizacyjnego stanie się zbędnem.

W każdym bądź razie jesteśmy poinformowani, że Rząd nie zamierza przewlekać doprowadzenia do końca racjonalnej organizacji przemysłu naftowego w kierunku kompromisu gospodarczego między poszczególnemi grupami przemysłu naftowego i w kierunku uzgodnienia interesu prywatnego przedsiębiorstw naftowych z ogólnogospodarczym interesem Państwa.

C. P.

OBROTY PŁATNICZE POLSKI

ZAGADNIENIE kapitałów jest jednem z najważniejszych w dzisiejszem życiu gospodarczem Polski. Polska jest krajem wybitnie dłużniczym. Zadłużenie Polski wobec zagranicy wynika z szeregu przyczyn, wśród których dwie posiadają największe znaczenie.

Pierwszą z nich jest dysproporcja między przyrostem ludności a przyrostem kapitału: corocznie w Polsce przyrasta 350—400 tys. ludzi w wieku zdolności do pracy, którzy wymagają stworzenia nowych warsztatów. Z drugiej strony, znaczny przyrost ludności stwarza duży odsetek nie zarobkującej młodzieży; a więc duży odsetek ludności w stosunku do liczby konsumentów nie bierze udziału w tworzeniu dochodu społecznego, a skutkiem tego słaba kapitalizacja wewnętrzna pociąga za sobą zadłużenie zagraniczne. Wywołana znacznym przyrostem ludności i słabym przyrostem kapitałów emigracja zarobkowa, nie zwraca organizmowi gospodarczemu kosztów, wyłożonych na jej wychowanie, a, wywożąc zawarty w sobie kapitał, skonsumowany w dzieciństwie, dług swej młodości spłaca obcemu organizmowi gospodarczemu, który wcale nie przyczynił się do jej wychowania.

Drugą przyczyną zadłużenia zagranicznego Polski są zniszczenia wojenne. W ciągu 7 lat trwających zmagań wojennych (1914—1921), których niemal cała Polska była terenem, dokonano zniszczeń na sumę zgórą ℛ 16 miljd. Jeżeli weźmie się jeszcze pod uwagę zniszczenie kapitałów, dokonane przez inflację, to zrozumiemy, że tak znaczny ubytek majątku narodowego w polskich warunkach z łatwością odrobiony być nie może. Poza tem koszty prowadzenia wojny oraz konieczność roztoczenia opieki nad miljonami ludności, ewakuowanej w czasie zmagań wojennych, bądź do Rosji, bądź do Niemiec, a następnie powracającej do kraju, oraz przemarsze jeńców wojennych ze wschodu na zachód i z zachodu na wschód, wymagały znacznych wydatków pieniężnych, które częściowo Polska pokryła z pożyczek państw sojuszniczych. Długi te, powiększone jeszcze o sumy dawnych długów austrjackich i węgierskich w wys. ok. ℛ 355 miljn., stanowią tak zwane „długi niepodległości", obciążające nasz organizm gospodarczy według stanu w dn. 31/XII 1931 r. na sumę ℛ 3.376 miljn. Długi państwowe, zaciągnięte na cele gospodarcze, datują się dopiero od 1924 r. i według stanu w dn. 31/XII 1931 r. wynoszą ℛ 1.194 miljn.

Razem suma zadłużenia Państwa Polskiego w stosunku do zagranicy na koniec 1931 r. wynosi ℛ 4.570 miljn., co w stosunku do ogólnej sumy długów państwowych (wewnętrznych i zagranicznych), wynoszącej ℛ 5.162 miljn., stanowi 88·6%. Z sumy tej 65·4% przypada na długi niepodległości, a tylko 23·2% na długi gospodarcze. Łącznie z samorządami zagraniczne długi publiczne na koniec 1931 r. wynoszą ℛ 4.787 miljn. Z tej sumy od 1924 r. wpłynęło efektywnie do Polski tylko ℛ 1.514 miljn.. W tym samym czasie służba długu publicznego wyniosła na amortyzację około ℛ 645 miljn., na oprocentowanie zaś i prowizje w tym samym czasie wypłacono ok. ℛ 740 miljn. Poza zobowiązaniami publicznemi ciążą na polskim organizmie gospodarczym długi prywatne, powstałe przeważnie po ustabilizowaniu się waluty polskiej (1924 r.), a tylko mała część datuje się z okresu przedwojennego.

Obligacyj bankowych i przemysłowych oraz listów zastawnych towarzystw kredytowych ulokowano zagranicą na sumę ℛ 330 miljn. Służba tego długu

wynosiła ostatnio ok. ℳ 12 miljn. rocznie na amortyzację i ok. ℳ 23 miljn. na oprocentowanie.

Kapitał zagraniczny, zaangażowany w przedsiębiorstwach polskich, został oszacowany według stanu na koniec 1930 r. na sumę blisko ℳ 2 miljd. Kapitał ten uczestniczy w 443 przedsiębiorstwach (w tem 408 spółek akcyjnych). Dywidendy od powyższego kapitału, wypłacone zagranicą w latach 1929 i 1930, zostały oszacowane na ℳ 53·1 i 51·7 miljn., podczas gdy zyski, wypracowane przez kapitał zagraniczny, pozostawione w kraju na powiększenie rezerw przedsiębiorstw, zostały oszacowane na sumę ℳ 103 miljn. w 1929 r. i ℳ 71 miljn. w 1930 r.

Zagraniczne kredyty gotówkowe, które bądź poprzedzają angażowanie się kapitału zagranicznego w kapitałach zakładowych przedsiębiorstw, bądź też za niemi postępują, od 1929 r. ustabilizowały się na niezmienionej wysokości ok. ℳ 1.830 miljn. Wobec tego, że suma ta przypada tylko na 352 przedsiębiorstwa, należy wnosić, że stanowi ona wyłącznie kredyty, udzielane przedsiębiorstwom, związanym koncernowo z kredytodawcami. Oprocentowanie tych kredytów w 1929 r. zostało oszacowane na ℳ 113 miljn. a w 1930 r. na ℳ 130 miljn.

Z ogólnej wartości przedsiębiorstw, mających siedzibę zagranicą, a pracujących w Polsce zapomocą oddziałów, która na koniec 1931 r. została oszacowana na sumę ok. ℳ 550 miljn., 63·4% przypada na kapitał, unieruchomiony w Polsce, reszta zaś na kapitał obrotowy. Zyski, odprowadzone przez te przedsiębiorstwa zagranicę, były w ostatnich latach szacowane przez statystykę na sumę ok. ℳ 23 miljn. rocznie.

Omawiane dotychczas sumy zadłużenia, jako związane z polskim organizmem gospodarczym bądź długoterminowemi spłatami, bądź też udziałami w czynnem życiu gospodarczem, nie podlegają silnym fluktuacjom, wywoływanym sytuacją na międzynarodowych rynkach pieniężnych. Natomiast silniejszym fluktuacjom podlegają kredyty towarowe, stosowane w handlu zagranicznym, oraz kredyty międzybankowe.

Zobowiązania z tytułu otrzymanych kredytów handlowych, oszacowane na koniec 1929 r. na ℳ 1.152 miljn., spadły na koniec 1931 r. do sumy ℳ 240 miljn. W tym samym czasie wierzytelności z tytułu handlu zagranicznego, oszacowane na koniec 1929 r. na ℳ 375 miljn., do końca 1931 r. spadły do sumy ℳ 301 miljn. Tak mały spadek wierzytelności w porównaniu ze spadkiem zobowiązań jest wynikiem w pierwszym rzędzie wzmożenia wywozu kredytowego do Z. S. R. R., a poza tem — zamrożenia wierzytelności w krajach, które zastosowały ograniczenia dewizowe. Wierzytelności bankowe na koniec 1931 r. wynosiły ℳ 355 miljn., z czego 60·1% przypada na zapas dewiz i walut w Banku Polskim. Wzrost zadłużenia zagranicznego banków, które w końcu 1929 r. wynosiło ℳ 676·1 miljn., załamuje się dopiero w 1930 r., poczem silny spadek zachodzi w 1931 r., głównie w III kwartale. W roku tym banki polskie spłaciły ℳ 238 miljn., tak że suma zadłużenia zagranicznego w końcu 1931 r. wynosi ℳ 405 miljn. Oprocentowanie zobowiązań bankowych oraz prowizje, wypłacane przez banki zagranicą, zostały oszacowane w latach 1929—1931 na ℳ 41, 42 i 30 miljn. Natomiast odsetki i prowizje, pobrane za ten sam okres, zostały oszacowane na ℳ 31, 21 i 14 miljn.

Ogólny obrót kapitałów między Polską a zagranicą przedstawia tablica I.

Obroty Kapitałowe (w miljn. ℳ)

Tablica I

		Ogółem		Kapitały długoterminowe		Kapitały krótkoterminowe		Kapitały nieokreślone (salda pozycyj, nieuchwyconych statystycznie)	
		Kwota	Saldo	Kwota	Saldo	Kwota	Saldo	Kwota	Saldo
1924	Przychód . .	969·6	382·1	162·9	136·3	669·8	108·9	136·9	136·9
	Rozchód . .	587·5	—	26·6	—	560·9	—	—	—
1925	Przychód . .	1.658·1	1.121·6	477·1	408·8	1.116·1	647·9	64·9	64·9
	Rozchód . .	536·5	—	68·3	—	468·2	—	—	—
1926	Przychód . .	749·0	—	28·3	—	720·7	—	—	—
	Rozchód . .	1.558·5	809·5	84·7	56·4	848·4	127·7	625·4	625·4
1927	Przychód . .	1.761·4	730·5	614·1	518·6	922·1	—	225·2	225·2
	Rozchód . .	1.030·9	—	95·5	—	935·4	13·3	—	—
1928	Przychód . .	1 897·2	1.103·7	326·9	219·3	1.570·3	891·3	—	—
	Rozchód . .	793·5	—	107·6	—	679·0	—	6·9	6·9
1929	Przychód . .	1.649·5	600·3	243·9	41·9	1.398·8	551·6	6·8	6·8
	Rozchód . .	1.049·2	—	202·0	—	847·2	—	—	—
1930	Przychód . .	1.669·9	79·9	134·5	3·4	975·5	—	559·9	559·9
	Rozchód . .	1.590·0	—	131·1	—	1.458·9	483·4	—	—
1924—30	Przychód	10.354·7	3.208·6	1.987·7	1.271·9	7.373·3	1.575·3	993·7	361·4
	Rozchód	7.146·1	—	715·8	—	5.798·0	—	632·3	—
1931	Przychód . .	726·3	5·9	340·0	257·0	386·3	—	—	—
	Rozchód . .	720·4	—	83·0	—	542·1	155·8	95·3	95·3

Z zestawienia tego wynika, że polski organizm gospodarczy w ciągu lat 1924 — 1930 otrzymał kapitałów zagranicznych o ℳ 3·2 miljd. więcej, aniżeli uskutecznił wypłat kapitałowych. Dzięki tej sumie, powiększonej jeszcze o dochody z usług, Polska nabywała towary zagraniczne, potrzebne do rozbudowy przemysłu krajowego.

W zakresie usług i świadczeń jednostronnych — wybitnie dochodowemi pozycjami są emigracja i usługi komunikacyjne. Polska emigracja zarobkowa w ciągu ostatnich kilku dziesiątków lat wyraża się odpływem kilku miljonów ludzi. Przed wojną dochody z emigracji, t. j. przekazy emigrantów dla pozostałych w kraju rodzin i oszczędności repatrjantów,

przynosiły Polsce około $ 50 miljn. rocznie. W latach powojennych suma ta spadła niemal do połowy. Wprowadzone w 1931 r. ograniczenia emigracyjne niem l we wszystkich krajach zamorskich, oraz kryzys, panujący we Francji i w Niemczech, spowodowały po raz pierwszy przewyżkę liczby powracających nad liczbą emigrujących. Dochody z emigracji spadły w tym czasie z ℳ 291 miljn. w 1930 r. do ℳ 232 miljn. w 1931 r. przy równoczesnym spadku rozchodów z tytułu kosztów podróży zamorskich i wywożonych kapitałów z ℳ 45 milin. w 1930 r. (ℳ 69 mi jn. w 1929 r.) do ℳ 16 miljn. w 1931 r. W przyszłości, wobec niemożności zasilania emigracji nowemi elementami, należy się liczyć ze spadkiem przekazów, po ieważ łączność z krajem utrzymuje przeważnie tylko element, który opuścił kraj stosunkowo niedawno.

Na dochody z usług komunikacyjnych składają się przedewszystkiem usługi kolejowe, a następnie przewozy morskie i usługi pocztowe Sumy ogólne dochodów kolejowych netto w latach 1924 — 1930 zostały oszacowane na ℳ 774 miljn. Ostatnio, z powodu spadku obrotów handlowych, spadły również—według tymczasowych obliczeń — dochody tranzytowe do ℳ 80 miljn. w 1931 r. w stosunku do ℳ 105 miljn. w 1930 r. Dochody z tytułu przewozu towarów i osób pod polską banderą zaczynają figurować w bilansie płatniczym dopiero od 1928 r. Z acji niewielkiego tonnażu floty polskiej dochody te są stosunkowo nieznaczne.

Po stronie rozcho ów największą pozycję stanowi przewyżka wydatków turystów polskich zagranicą nad wydatkami turystów zagranicznych w Polsce. Wyjątek stanowi jedynie 1929 r., w którym dzięki urządzeniu Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu, z jednej strony zwiększył się ruch turystyczny do Polski, a z drugiej strony został zahamowany odpływ turystów polskich zagranicę.

Stale rozchodową pozycję stanowią również rozrachunki celne polsko-gdańskie. Rozrachunki te obejmują w rozchodach cła, zapłacone w komorach celnych na terenie W. M. Gdańska od towarów, przywożonych do Polski, a po stronie dochodów obejmują część ceł, zwróconych Skarbowi Państwa przez gdańskie komory celne. W ostatecznym rezultacie na terenie W. M. Gdańska pozostaje ℳ 15 — 27 miljn. rocznie, zależnie od natężenia obrotów handlowych.

Wydatki z tytułu innych pozycyj bieżących obejmują usługi w zakresie praw autorskich (wśród których najpoważniejszą pozycję stanowią należności za licencje na wyświetlanie filmów zagranicznych), wydatki rządowe na przedstawicielstwa dyplomatyczne i konsularne, składki do instytucyj międzynarodowych, ofiary dobroczynne i t. p. Pozycje te w pierwszych latach państwowości polskiej wykazywały przewyżkę dochodów dzięki otrzymywanym ofiarom dobroczynnym przez różne towarzystwa religijne. Od 1926 r. w pozycjach tych stale i coraz bardziej rozchody przewyższają dochody.

Ogólne przychody i rozchody polskiego organizmu gospodarczego z tytułu usług i świadczeń jednostronnych przedstawione są w tablicy II.

Tablica II

Obroty usług i świadczeń jednostronnych (w miljn. ℳ)

		1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1924 — 1930		1931
			O	b	r	o	t	y		Salda	Obroty
Emigracja	Przychód	271·1	258·0	241·1	242·7	271·1	277·8	291·5	1.853·3	1.434·7	232·0
	Rozchód	49·7	78·0	62·4	53·6	61·1	68·7	45·1	418·6	—	16·3
Turystyka	Przychód	61·9	48·2	60·7	71·1	98·3	167·1	157·8	665·1	—	140·0
	Rozchód	149·0	141·0	76·9	122·0	169·0	164·9	245·3	1.068·1	403·0	193·2
Usługi kolejowe	Przychód	126·1	171·8	117·6	196·5	228·8	255·6	167·6	1.264·0	774·1	123·8
	Rozchód	54·3	56·2	78·8	94·0	79·6	64·4	62·6	489·9	—	44·0
Usługi morskie	Przychód	—	—	—	—	12·7	16·2	29·3	58·2	33·4	30·0
	Rozchód	—	—	—	—	4·6	7·4	12·8	24·8	—	13·0
Usługi pocztowe	Przychód	3·6	5·0	3·6	3·2	5·8	9·6	9·3	40·1	4·7	6·0
	Rozchód	9·5	3·1	3·8	2·1	2·7	7·2	7·0	35·4	—	5·5
Usługi ubezpieczen.	Przychód	9·6	22·7	4·2	6·7	14·7	119·8	81·4	259·1	—	60·0
	Rozchód	15·8	22·9	5·4	5·4	11·7	131·2	88·9	281·3	22·2	65·0
Usługi inne	Przychód	82·4	20·7	12·7	19·2	19·2	9·1	13·2	176·5	—	9·2
	Rozchód	14·4	14·1	20·4	42·4	41·6	72·7	144·0	349·6	173·1	86·0
Rozrachunki celne pol.-gdańskie	Przychód	41·1	66·0	41·0	58·4	97·9	105·1	95·3	504·8	—	59·6
	Rozchód	87·2	90·7	56·3	79·6	102·8	120·8	122·7	660·1	155·3	81·8
Razem:	Przychód	595·8	592·4	480·9	597·8	748·5	960·3	845·4	4.821·1	1.493·3	660·6
	Rozchód	379·9	406·0	304·0	399·1	473·1	637·3	728·4	3.327·8	—	504·8

Z tablicy tej wynika, że w latach 1924 — 1930 przewyżka przychodów nad rozchodami z tytułu usług i świadczeń jednostronnych wynosiła około ℳ 1·5 miljd., a w 1931 r. na podstawie tymczasowych szacunków około ℳ 156 miljn.

Łącząc przewyżkę przypływu kapitałów w latach 1924 — 1930 w wys. ℳ 3·2 miljd. z przewyżką dochodów z usług i świadczeń jednostronnych w wysokości ℳ 1·5 miljd., otrzymujemy sumę ℳ 4·7 miljd., którą polski organizm gospodarczy rozporządzał na pokrycie swych zobowiązań wobec zagranicy. Na zobowiązania te składają się przedewszystkiem korzyści majątkowe, przypadające na pracujący w Polsce kapitał zagraniczny, a następnie zobowiązania za towary, sprowadzane ponad wartość towarów wywożonych.

Korzyści majątkowe, wypłacane zagranicą, które w latach 1924 i 1925 wynosiły ok. ℳ 124 miljn.,

stale wzrastają i w 1930 r. dochodzą do sumy ℳ 434 miljn. Wzrost ten jest wynikiem coraz większego zadłużan a się Polski, jakoteż konsolidacji długów wojennych, które przez szereg pierwszych lat powojennych nie były obsługiwane. Według tymczasowych obliczeń za 1931 r. korzyści majątkowe, wypłacone zagranicą, obniżyly się do sumy ok. ℳ 350 miljn. Korzyści majątkowe, otrzymywane od kapitałów polskich, umieszczonych zagranicą, wynoszą niespełna 7% korzyści wypłacanych. Na pozycję tę składają się głównie procenty i prowizje bankowe oraz w mniejszym stopniu procenty od kredytów towarowych, udzielonych na dłuższe terminy. Z powodu spadku wierzytelności bankowych w stosunku do zagranicy suma dochodów z tego tytułu w 1931 r. spadła do ℳ 22 miljn.

Ogólne przychody i rozchody z tytułu korzyści majątkowych w latach 1924 — 1931 ilustruje tablica III.

Tablica III

Korzyści majątkowe od świadczeń pieniężnych (w miljn. ℳ)

	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1924 — 1930	1931
Wypłacono zagranicą:									
Procenty i prowizje od długów państwowych . .	12·4	28·9	78·3	90·4	120·2	111·2	118·8	560·2	120·1
Procenty i prowizje od długów samorządowych .	2·6	2·6	1·9	3·9	8·0	14·0	14·7	47·7	15·0
" " " " " gotówk. przedsięb.	46·4	58·4	64·8	76·7	72·2	113·2	132·0	563·7	100·0
" " " bankowe	13·1	15·5	15·0	17·6	47·3	41·2	42·2	191·9	30·0
Dywidendy przedsiębiorstw krajowych	47·3	15·8	14·3	51·5	64·0	53·1	51·9	297·9	35·0
Tantjemy " "	2·6	2·6	1·2	5·7	3·9	.	2·4	18·4	.
Zyski przedsiębiorstw zagranicznych	.	.	.	1·6	0·5	32·0	25·9	60·0	20·0
Kupony od obligacyj i listów zastawnych . . .	—	—	.	.	.	23·0	23·0	46·0	23·0
Procenty od kredytów handlowych	.	.	.	.	.	23·1	25·0	48·1	11·4
Razem:	124·4	123·8	175·5	247·4	316·1	410·8	435·9	1.833·9	354·5
Otrzymano od zagranicy:									
Procenty i prowizje bankowe	10·6	6·0	6·0	17·7	30·7	30·8	21·0	122·8	14·0
Dywidendy i procenty od kredytów gotówkowych	0·2	0·2	0·5	0·2	0·9	.	2·4	4·4	2·0
Procenty od kredytów handlowych	.	.	.	.	.	.	7·0	7·0	6·3
Razem:	10·8	6·2	6·5	17·9	31·6	30·8	30·4	134·2	22·3

Przewyżka rozchodów z tytułu korzyści majątkowych nad dochodami w latach 1924 — 1930 wyniosła ok. ℳ 1·7 miljd., którą to sumę, odejmując od kwoty ℳ 4·7 miljd., a otrzymanej z tytułu przewyżki przychodów kapitałowych oraz usług i świadczeń jednostronnych, otrzymujemy sumę ℳ 3 miljd., którą polski organizm gospodarczy mógł dysponować w/g swego uznania.

Według danych statystyki handlu zagranicznego wartość wywozu w latach 1924 — 1931 ulegała fluktuacjom stosunkowo nieznacznym, podczas gdy wartość przywozu podlegała im znacznie silniej. Zjawisko to tem się tłumaczy, że przywóz jest uzależniony od zdolności nabywczej organizmu gospodarczego, która bywa różna w różnych latach, zależnie od ruchu kapitałów. W latach odpływu kapitałów zdolność nabywcza organizmu gos odarczego zmniejsza się, skutkiem czego maleje przywóz towarów zagranicznych. Natomiast fluktuacje wywozu zależą przedewszystkiem od zdolności wytwórczej o ganizmu, a następnie od możliwości zbytu. Zdolności wytwórcze artykułów wywozowych można uważać za wielkości stale wzrastające, zatem spadek wywozu wynika z niemożności znalezienia nabywców. Niemały wpływ na załamanie się wywozu w latach odpływu kapitałów posiada brak środków na kredytowanie wywozu, który to brak, zresztą chroniczny, jest zaostrzony właśnie odpływem kapitałów.

Przyczyny sald ujemnych względnie dodatnich handlu zagranicznego oraz ich znaczenie dla polskiego organizmu gospodarczego wykazuje tablica IV.

Tablica IV

Obroty płatnicze kapitałów, usług i towarów [1]) (w miljn. ℳ)

Rok	Saldo obrotów: kapitałowych		usług i świadczeń jednostr.		korzyści majątkowych		Razem		Przychód za wywiezione towary (wraz ze srebrem [1])	Sumy kt. pol. org. gosp. mógł dyspon. na zakup towar. zagr.	Przywieziono: towarów (wraz ze srebrem)	złota	Przewyżka przywozu towarów pokryta wywozem złota
	Przychód	Rozchód	Przychód	Rozchód	Przychód	Rozchód	Przychód	Rozchód					
1924	382·1	—	215·9	—	—	113·6	484·4	—	2.261·6	2.746·0	2.721·9	24·1	—
1925	1.121·6	—	186·4	—	—	117·6	1.190·4	—	2.286·3	3.476·7	3.382·1	94·6	—
1926	—	809·5	176·9	—	—	169·0	—	801·6	2.269·2	1.467·6	1.467·9	—	0·3
1927	730·5	—	198·7	—	—	229·5	699·7	—	2.547·3	3.247·0	3.004·8	242·2	—
1928	1.103·7	—	275·4	—	—	284·5	1.094·6	—	2.485·1	3.579·7	3.473·1	106·6	—
1929	600·3	—	323·0	—	—	380·0	543·3	—	2.704·8	3.248·1	3.166·7	81·4	—
1930	79·9	—	117·0	—	—	405·5	—	208·6	2.341·3	2.132·7	2.273·7	—	141·0
1924 — 30	3.208·6	—	1.493·3	—	—	1.699·7	3 002·2	—	16.895·6	19.897·8	19.490·2	407·6	—
1931	5·9	—	155·8	—	—	332·2	—	170·5	1.686·3	1.515·8	1.477·7	38·1	—

[1]) *Sumy wywozu i przywozu różnią się od sum, podawanych przez statystykę handlu zagranicznego, ponieważ do bilansu płatniczego od sum, zestawionych dla całego obszaru celnego Polski, odejmuje się obroty własne W. M. Gdańska z zagranicą, a dodaje obrót między Polską a W. M. Gdańskiem oraz dolicza się kontrabandę.*

W tablicy powyższej znajdujemy salda obrotów kapitałowych, usług i świadczeń jednostronnych oraz korzyści majątkowych, które, dodane razem, dają nam sumy przewyżki kapitałów, otrzymanych od zagranicy w latach 1924, 1925, 1927, 1928 i 1929, wzgl. sumy przewyżki wypłat z tych samych tytułów w latach 1926, 1930 i 1931. Jeżeli do tych sum doliczymy należności za towary wywiezione, to otrzymamy sumy, któremi polski organizm gospodarczy mógł dysponować na zakup towarów zagranicznych bez naruszenia zapasów złota, które odgrywa rolę pieniądza międzynarodowego. Porównując te sumy z wartością przywiezionych towarów, zauważamy, że wartość przywozu przekracza sumy, któremi organizm mógł dysponować jedynie w latach 1926 i 1930. W 1926 r. niedobór ten wynosił £ 0·3 miljn., a w 1930 r. £ 141·0 miljn. W latach pozostałych przewyżki wolnych sum zostały zamienione na złoto.

W latach słabego przypływu kapitałów lub zupełnego ich zahamowania przy jednocześnie słabym przypływie należności z tytułu usług i świadczeń jednostronnych, wypłacane zagranicą korzyści majątkowe zmuszają Polskę do wytworzenia przewyżki wywozu nad przywozem towarów zagranicznych. Przewyżkę tę uzyskuje się przez akcję z jednej strony ograniczania przywozu towarów zagranicznych i z drugiej strony usilnego popierania wywozu. Ograniczenia przywozu muszą być tem radykalniejsze, na im większe trudności natrafia wywóz oraz im większe czekają Polskę wypłaty z tytułu korzyści majątkowych i zwrotu kapitałów. W 1926 r. i jeszcze bardziej w 1930 r. ograniczenia przywozu nie wytworzyły dodatniego salda handlu zagranicznego w wysokości, wystarczającej na pokrycie płatności zagranicznych. W latach tych musiała Polska niedobór ten pokryć oddaniem części złota z zapasów Banku Polskiego.

Chcąc przewidzieć dalsze kształtowanie się bilansu płatniczego, zwłaszcza w 1932 r., możemy ośmielić się na przypuszczenia, ale tylko odnośnie do przychodów, wynikających ze stanu zobowiązań i wierzytelności, które zaistniały w okresach poprzednich. Co do kredytów, które mielibyśmy otrzymać, oraz co do ewentualnej ucieczki kapitałów, wywołanej jakąś paniką, wszelkie przewidywania byłyby złudne. Wobec tego przewidywania sytuacji płatniczej Polski na 1932 r. ograniczamy tylko do części pierwszej przychodów i rozchodów. Stany zadłużenia i wierzytelności posiadamy obliczone na koniec lat 1929 i 1930. Na podstawie tych szacunków oraz prowizorycznych obliczeń obrotów płatniczych za 1931 r. możemy oszacować zadłużenie i wierzytelności na koniec 1931 r. Stan i ruch zobowiązań i wierzytelności zagranicznych w latach 1930 i 1931 przedstawione są w tablicach V i VI.

Tablica V **Stan i ruch zobowiązań zagranicznych Polski** (w miljn. £)

RODZAJ ZOBOWIĄZAŃ	Stan w dniu 31/XII 1929	Obrót w ciągu roku 1930				Stan w dniu 31/XII 1930	Obrót w ciągu roku 1931				Stan w dniu 31/XII 1931
		wzrost zobowiąz. bez dokonania wpłat i wypłat	zmniejszenie zobowiąz. bez dokonania wpłat i wypłat	Przychód	Rozchód		wzrost zobowiąz. bez dokonania wpłat i wypłat	zmniejszenie zobowiąz. bez dokonania wpłat i wypłat	Przychód	Rozchód	
Długi państwowe	3.743·7	344·7 [1])	—	—	95·8	3.962·6	423·3 [1])		219·9	66·0	4.569·8
Długi samorządowe	228·7	0·6	8·7	3·7	2·6	221·7	.	.	.	5·0	216·7
Obligacje i listy zastawne	317·3	—	2·1 [2])	13·7	10·7	318·2	.	.	.	12·0	306·2
Udziały zagraniczne w przedsiębiorstwach krajowych	1.799·5	76·0 [3])	32·9 [4])	139·3 [5])	4·2	1.977·7	.	.	31·1	.	2.008·8
Oddziały przedsiębiorstw zagranicznych	557·7	—	—	5·6	14·2	549·3	.	.	.	.	549·3
Kredyty gotówkowe przedsiębiorstw krajowych	1.828·0	—	3·2	713·1	708·1	1.829·8	.	.	141·0	.	1.970·8
Kredyty bankowe	676·1	—	—	—	33·2	642·9	—	—	—	237·9	405·0
Kredyty handlowe	1.152·0	—	—	—	635·2	516·8	—	—	—	276·5	240·3
Z innych tytułów	89·3	—	—	—	40·8	48·5	—	—	—	—	48·5
Ogółem:	10.392·5	421·3	46·9	875·4	1.544·6	10.097·5	423·3	—	392·0	597·4	10.315·4

Tablica V **Stan i ruch wierzytelności zagranicznych Polski** (w miljn. £)

Rodzaj wierzytelności	Stan w dn. 31/XII 1929	W ciągu roku 1930		Stan w dn. 31/XII 1930	W ciągu roku 1931		Stan w dn. 31/XII 1931
		Przychód	Rozchód		Przychód	Rozchód	
Udziały w przedsiębiorstwach zagranicznych	63·0	5·8	6·7	63·9		.	63·9
Kredyty gotówkowe przedsiębiorstw	198·6	39·5	—	159·1	59·1	.	100·0
Kredyty bankowe	713·7	117·9	—	595·8	240·6	—	355·2
Kredyty handlowe	374·9	50·9	—	324·0	22·9	—	301·1
Z innych tytułów	100·6	22·3	—	78·3	.	.	78·3
Ogółem:	1.450·8	236·4	6·7	1.221·1	322·6	.	898·5

[1]) *Konsolidacja długów w stosunku do państw obcych.*
[2]) *Różnica kursowa.*
[3]) *Zyski, przypadające na kapitał zagraniczny, przelane na rezerwy.*
[4]) *Wartość kapitałów, odpisanych na straty.*
[5]) *W tem £ 106·9 miljn. emisja nowych udziałów, reszta — przejście własności udziałów dawniej emitowanych.*

Pozycje długów państwowych oraz kredytów bankowych i handlowych za 1931 r. są danemi ostatecznemi. Natomiast inne pozycje za 1931 r. są tymczasowe i niekompletne, oparte na mniej lub więcej dowolnych przypuszczeniach.

Sumy, przypadające do wypłaty w 1932 r., można ustalić w przybliżeniu, szeregując je w 3 grupach wypłat: 1) korzyści majątkowych, 2) rat amortyzacyjnych, przewidzianych planami amortyzacyjnemi zobowiazań długoterminowych, i 3) kwot zadłużenia krótkoterminowego, które mogłyby być wypowiedziane przez wierzycieli zagranicznych. Co do tej ostatniej grupy wypłat będziemy się starali jedynie wskazać na tendencje, jakim one mogą podlegać, ponieważ ustalanie jakichkolwiek liczb mogłoby okazać się bardzo zawodne. W ten sam sposób będziemy się starali oszacować sumy przychodów. Oparty na powyższem rozumowaniu preliminarz rozchodów i przychodów na 1932 r., zawiera tablica VII.

Preliminarz przychodów i rozchodów płatniczych na rok 1932 (w miljn. ℛ)

Tablica V.I

	Korzyści majątkowe	Amortyzacja kapitałów długoterminowych
Rozchód		
Długi państwowe	90	45
Długi samorządowe	15	5
Obligacje i listy zastawne	23	12
Udziały w przedsiębiorstwach	15	—
Oddziały przedsiębiorstw zagran.	10	—
Kredyty gotówkowe przedsiębiorstw	100	—
Kredyty bankowe	25	—
Kredyty handlowe	10	—
Z innych tytułów	·	·
Razem:	288	72
Przychód		
Udziały w przedsiębiorstwach zagr.	·	—
Kredyty gotówkowe przedsiębiorstw	·	·
Kredyty bankowe	10	—
Kredyty handlowe	5	—
Z innych tytułów	·	—
Razem:	15	—

Korzyści majątkowe, przypadające kapitałowi zagranicznemu od długów samorządowych oraz obligacyj i listów zastawnych, można uważać za wielkości stałe, nie ulegające wahaniom pod wpływem złej lub dobrej konjunktury. Wobec tego sumy wypłat z tego tytułu przewiduje się w wysokości, odpowiadającej wypłatom z lat poprzednich. Natomiast procenty od długów państwowych obliczono na podstawie preliminarza budżetowego, z pominięciem pozycyj, podlegających moratorjum Hoovera. Dywidendy, płacone w 1932 r. od udziałów przedsiębiorstw krajowych, z powodu słabej rentowności w 1931 r. zmniejszamy do ℛ 15 miljn. w stosunku do ℛ 30 miljn., płaconych w 1931 r. za 1930 r., i ℛ 51·9 miljn., płaconych w 1930 r. za 1929 r. Zyski, odprowadzone zagranicę przez oddziały przedsiębiorstw, mających siedzibę zagranicą, przewidujemy na ℛ 10 miljn. w stosunku do ℛ 20 miljn. w 1931 r. i ℛ 25·9 miljn. w 1930 r. Procenty od zadłużenia gotówkowego przedsiębiorstw, jako podlegające mniejszym wahaniom niż rentowność kapitałów własnych przedsiębiorstw, przewidujemy w tej samej wysokości, co w 1931 r., t. j. ℛ 100 miljn., w stosunku do ℛ 132 miljn. w 1930 r. Oprocentowanie kredytów bankowych i handlowych zostało ustalone na podstawie wysokości zadłużenia wzgl. wierzytelności, oszacowanych na koniec 1931 r. Ogółem wypłat z tytułu korzyści majątkowych można przewidywać na ℛ 288 miljn., a dochody z analogicznych tytułów na ℛ 15 miljn.

Amortyzacja długów państwowych, która w 1929 r. wynosiła ℛ 119 miljn., a w 1930 r. ℛ 96 miljn., w 1931 r., dzięki zastosowaniu moratorjum Hoovera w II półroczu 1931 r., spadła do ℛ 66 miljn. Licząc na nie ulegające wątpliwości przedłużenie moratorjum, przewidujemy wypłaty na amortyzację długów państwowych w wysokości ℛ 45 miljn. Wysokość rat amortyzacyjnych od długów samorządowych oraz od obligacyj i listów zastawnych przewidujemy na podstawie wypłat z lat poprzednich. Razem więc amortyzacja zobowiązań długoterminowych wyniesie przypuszczalnie ℛ 72 miljn.

Łącząc sumy wypłat z tytułu korzyści majątkowych w wysokości ℛ 288 miljn. z sumą wypłat z tytułu amortyzacji zobowiązań długoterminowych w wysokości ℛ 72 miljn., otrzymujemy kwotę ℛ 360 miljn., która częściowo będzie skompensowana korzyściami majątkowemi, należnemi od zagranicy w wysokości ℛ 15 miljn. Pozostała suma w wysokości ℛ 345 miljn. powinna znaleść pokrycie bądź w wywozie towarów, bądź w przypływie należności z tytułu świadczeń i usług jednostronnych, bądź w przypływie nowych kapitałów zagranicznych. Licząc się ze spadkiem dochodów z emigracji (do ℛ 150 miljn. w stosunku do ℛ 216 miljn. w 1931 r. i ℛ 246 miljn. w 1930 r.) oraz z usług komunikacyjnych (do ℛ 75 miljn. w stosunku do ℛ 97 miljn. w 1931 r. i ℛ 124 miljn. w 1930 r.), oraz licząc się z równoczesnym spadkiem wydatków turystów polskich zagranicą, jakoteż spadkiem wypłat z tytułu innych usług, możemy spodziewać się osiągnięcia przewyżki dochodów w wysokości ok. ℛ 130-150 miljn.

Pozostała przewyżka wypłat w wysokości ℛ 195—215 miljn. winna być pokryta czynnem saldem handlu zagranicznego. Saldo to, licząc, że pewna jego część, wykazywana przez statystykę handlu zagranicznego, przypada na obroty własne Gdańska, oraz na koszty przewozu, przeładunku i pośrednictwa w Gdańsku, powinno wynosić dla całego obszaru celnego Polski około ℛ 300 — 350 miljn.

Zestawiony w ten sposób preliminarz przychodów i rozchodów może ulec gwałtownej zmianie zależnie od ruchu kapitałów krótkoterminowych.

Aby zbadać możliwość wycofywania kapitałów krótkoterminowych, należy ustalić wysokość krótkoterminowego zadłużenia. W zamieszczonem wyżej zestawieniu zobowiązań zagranicznych, poza wybitnie długoterminowemi pozycjami długów państwowych, samorządowych oraz obligacyj i listów zastawnych, ulokowanych zagranicą, do długoterminowych należy zaliczyć również udziały w przedsiębiorstwach, które wogóle nie są wycofywalne. To samo w dużej mierze odnosi się również do majątku, jaki reprezentują oddziały przedsiębiorstw zagranicznych. Z sumy ℛ 549·3 miljn. 63·4% przypada na majątek, unieruchomiony w Polsce, a tylko 36·6%, czyli około ℛ 200 miljn., przypada na kapitały obrotowe. Zatem tylko ta ostatnia suma teoretycznie mogłaby być wycofana. Oczywiście, tylko teoretycznie, bo pewna część tej sumy została zamrożona skutkiem kryzysu w Polsce, a poza tem pozbawienie oddziałów kapitałów obro-

towych oznaczałoby równocześnie wstrzymanie ich działalności. Co do kredytów gotówkowych przedsiębiorstw krajowych, oszacowanych na koniec 1930 r. na zł 1.829·8 miljn., należy zwrócić uwagę, że kredyty te przypadają tylko na 352 przedsiębiorstwa. Wynika z tego, że kredyty te otrzymują tylko nieliczne przedsiębiorstwa, pozostające pod wpływami zagranicznych koncernów. Macierzyste przedsiębiorstwo koncernowe kredyty gotówkowe, ulokowane w przedsiębiorstwach podległych, traktuje na równi z kapitałem, zaangażowanym w postaci udziałów. W wypadkach krytycznych dla podległych przedsiębiorstw, koncerny nie tylko nie wycofują udzielonych kredytów, ale jeszcze je powiększają. Poza tem w sumie tego zadłużenia mieszczą się kredyty, uwarunkowane długoterminowemi spłatami, których wysokości w stosunku do ogólnej sumy, na podstawie posiadanych materjałów nie udaje się ustalić. Być może, że pewna nieznaczna część tych kredytów mogłaby być wypowiedziana przez wierzycieli zagranicznych, ale z odpływem znaczniejszych sum nie należy się liczyć. Można się nawet spodziewać, że część wypłat z tytułu odsetek, preliminowanych w rozchodach w wysokości zł 100 miljn., pozostanie w kraju i będzie doliczona do sumy długu.

Odpływu pewnych kapitałów możnaby się spodziewać jedynie w dziale kredytów bankowych i handlowych. Coprawda po odpływie kredytów bankowych w III kwartale 1931 r. również i w tym dziale niewiele mogłoby być wycofane. W I kwartale 1932 r. zadłużenie zagraniczne banków spadło z zł 405·0 miljn. do zł 345·8 miljn. Z tej ostatniej sumy około 22% przypada na 6 banków zagranicznych, pracujących w Polsce, 44% na 4 banki polskie, uzależnione od zagranicy, i 34% na kilkadziesiąt banków pozostałych. Z powyższych liczb widzimy, że znaczna część przypada na banki, skoncernowane z zagranicą, a banki macierzyste wycofują kredyty z banków podległych jedynie w wypadkach konieczności utrzymania swej płynności.

Również trudno jest spodziewać się znacznego ograniczenia kredytów handlowych, otrzymywanych przy przywozie towarów zagranicznych. Suma tego zadłużenia, oszacowana na koniec 1931 r. na zł 240 miljn., może ulec pewnej redukcji w miarę zmniejszania się obrotów handlowych.

Część spłacanych zobowiązań zagranicznych niewątpliwie zostanie skompensowana ściągnięciem wierzytelności. Suma wierzytelności bankowych, wynosząca z końcem 1931 r. zł 355·1 miljn. (w czem 60% stanowią zapasy dewiz i walut w Banku Polskim), spadła w ciągu I kwartału 1932 r. do sumy zł 291·0 miljn., czyli że omawiana poprzednio spłata zobowiązań bankowych na sumę zł 59·8 miljn. została skompensowana ściągnięciem wierzytelności na sumę zł 64·1 miljn.

Co do kredytów handlowych, udzielonych przy wywozie towarów, prawdopodobnie bez obawy utrudnienia sobie wywozu niewiele dałoby się ograniczyć. Zmniejszenie tej pozycji jest możliwe tylko w miarę zmniejszania się obrotów handlowych. Pozycja, nazwana „kredyty gotówkowe przedsiębiorstw", oszacowana na koniec 1931 r. na zł 100 miljn., zawiera w przeważnej części salda kredytowe kupców polskich w bankach gdańskich, w których, jako znajdujących się w ważnem centrum hadlowem, pieniądze są lokowane podobnie jak w bankach krajowych. Z tych sum na wypłaty zagraniczne polski organizm gospodarczy mógłby skompensować tylko nieznaczną część.

Przypuszczalny odpływ kapitałów w ciągu 5 miesięcy 1932 r. możemy oszacować, jak następuje (w miljn. zł):

Dodatnie saldo handlu zagr.	104
Zmniejszenie zapasów kruszcowych w Banku Polskim	45
Wywóz złota przez banki prywatne .	4
Razem:	153
Wartość przywozu kruszców przez banki prywatne	66
Różnica:	87

Ponieważ część dodatniego salda handlu zagranicznego pochłaniają handel własny Gdańska oraz opłacane w Gdańsku przez kupców polskich koszty przeładunku, przewozu i pośrednictwa, przeto możemy przypuszczać, że saldo wartości dóbr realnych, wywiezionych z Polski wynosi około zł 70 miljn. Suma ta stanowi wartość przewyżki odpływu kapitałów nad przypływem w ciągu 5 miesięcy r. b. Większego odpływu kapitałów zagranicę w ciągu najbliższych miesięcy 1932 r. trudno jest się spodziewać z powodu trudności osiągnięcia znaczniejszej przewyżki wywozu wobec panującej obecnie we wszystkich państwach tendencji obrony rynku krajowego przed przywozem zagranicznym[1]).

Mieczysław Smerek

ŻYCIE GOSPODARCZE

ROLA RZĄDU W WALCE Z KRYZYSEM W ROLNICTWIE[2])

Obrady panów odbywały się, względnie jeszcze odbywają się w chwili, kiedy, jak się zdaje, przesilenie gospodarcze osiągnęło swój punkt kulminacyjny, zarówno jeśli chodzi o objektywne momenty tego przesilenia, jak jeszcze bardziej o psychologiczne tło i psychologiczne przejawy. Przesilenie to dało się odczuć w sposób bardzo bolesny rolnictwu polskiemu. Rząd zdawał sobie przez cały czas najzupełniej sprawę, jak dalece rolnictwo polskie cierpi i jak ważne jest, jak niesłychanie istotne jest dla całej

[1]) *Dane za lata 1924 — 1930 zaczerpnięto z opracowań Gł. Urz. Stat. Odnośne do 1931 r. szacunki zostały przeprowadzone przez autora.*

[2]) *Przemówienie Pana Wicepremjera Wł. Zawadzkiego, wygłoszone w dn. 11/VI na II plenarnem posiedzeniu konferencji Rolniczej.*

gospodarki narodowej przyjście mu z pomocą. I nie potrzebuję jeszcze raz kłaść nacisku na to, że Rząd wszystkie będące w swojem rozporządzeniu środki ku ulżeniu stosunków, panujących w rolnictwie, zastosował i w dalszym ciągu stosować będzie.

Kryzys jednak nie jest skutkiem pewnych przyczyn, któreby specjalnie w rolnictwie polskiem, albo wogóle w Polsce się przejawiały, jest z jednej strony wynikiem działania pewnych ogólnoświatowych wypadków, ogólnoświatowych zjawisk gospodarczych, przejawem pewnych praw gospodarczych, silniejszych od naszej woli, a jeżeli chodzi o jego przebieg u nas w kraju, jest on również związany z przesileniem we wszystkich innych dziedzinach gospodarki. Usunąć go wolą Rządu, najmędrszemi środkami, największem natężeniem pracy i środków ustawodawczych, czy wykonawczych — oczywiście nie można. To, co leżało i leżeć może w granicach możliwości Rządu, to jest pewne łagodzenie i przeszkadzanie pogłębianiu się kryzysu. I właśnie w tym kierunku, jak się zdaje, zrobione zostało bardzo wiele, zrobione zostało wszystko, co można było zrobić, i — można powiedzieć — zostało zrobione skutecznie.

Hasło odcięcia się od kryzysu światowego, jeżeli chodzi o gospodarkę rolną i przejawy tego kryzysu w rolnictwie, w szczególności, jeżeli chodzi o ceny produktów rolnych, zostało wprowadzone w znacznym stopniu w czyn. Niestety i tutaj objektywne prawa gospodarcze stawiają granice możności jak najlepiej pomyślanej i znacznemi środkami i wysiłkami popieranej akcji Rządu. Możemy do pewnego stopnia odciąć się od kryzysu światowego, i przebieg prac ostatniego roku wykazał, że z pewnym skutkiem odciąć się potrafimy, że do pewnego stopnia ceny możemy utrzymać na poziomie wyższym od światowego. Radykalnej jednak różnicy pomiędzy cenami światowemi i cenami naszemi być nie może. Poziom cen na rynkach światowych nie wykazuje tendencji do podniesienia się, zwłaszcza rychłego. I z tego powodu akcja, skierowana do przeciwdziałania pogłębianiu się kryzysu, musi być kierowana w pierwszym rzędzie obecnie w kierunku obniżenia kosztów produkcji rolniczej.

W akcji tej Rząd przyjął również ten udział, który do niego należy, starał się i stara się w dalszym ciągu tę akcję ułatwiać, stara się wziąć pod uwagę wszystkie wchodzące tu interesy, wobec istniejących zależności wzajemnych tych interesów, a więc interesy wierzyciela i dłużnika, interesy pracownika i pracodawcy rolnego. Unikając przy tem jednostronności, starając się uwzględnić i pogodzić te interesy, Rząd stale na czoło tych zagadnień, jako wytyczne orjentacyjne, stawia obniżenie kosztów produkcji rolnej. I tutaj akcja Rządu może i musi polegać jedynie na pomocy, na stworzeniu pewnych ram, w których może się rozwijać działalność samych rolników i działalność organizacyj rolniczych. Z wielkiem uznaniem mogę stwierdzić, że akcja ta była rzeczywiście skutecznie przez organizacje i przez samych rolników prowadzona. Nie wątpię, że bilansy warsztatów rolniczych wykażą, jak znaczne oszczędności zostały poczynione, i ze szczególnem uznaniem chciałem podkreślić, że osobiste wydatki kierowników tych warsztatów zostały w ostatnich czasach bardzo znacznie obniżone, że właśnie poszło się drogą najwłaściwszą, bo kto wymaga pomocy zzewnątrz, ten musi pierwsze wysiłki sam zrobić. I te wysiłki—mogę stwierdzić—w bardzo daleko idącym stopniu zrobione zostały.

Obrady Panów były głównie skierowane ku obmyśleniu i przedyskutowaniu całego szeregu praktycznych środków, które znalazły wyraz w przyjętych rezolucjach, środków, idących w kierunku zapewnienia pewnej stabilizacji rynku, stabilizacji cen, polepszenia warunków na rynku, uchronienia go od wstrząsów, które w najwyższym stopniu dla produkcji i całej gospodarki są szkodliwe. Do tych zagadnień, które były rozważane, chciałem dodać jeszcze jedno, które bardzo pragnąłbym, aby mogło stać się przedmiotem dalszych prac, a mianowicie zagadnienie stworzenia i systematycznego przeprowadzania szerzej pojętego planu ogólnej produkcji rolniczej, planu, który mógłby przyczynić się do zabezpieczenia tej produkcji i zbytu od wstrząsów, które często, może z powodu pewnej nerwowości, wykazanej przez te czy inne koła, dałyby się odczuć.

Wreszcie, chciałbym jeszcze zrobić pewną ogólną uwagę co do możliwości przeciwdziałania temu — jak powiedziałem — pogłębianiu się kryzysu. Jeżeli chcemy iść w kierunku obniżenia wydatnego kosztów produkcji rolniczej, produkcji wogóle, możemy iść teoretycznie trzema drogami jedna, która może się wydawać najprostszą i która została przez pewne państwa zastosowana, byłaby to droga dewaluacji, droga obniżenia wartości pieniądza, coby automatycznie, mechanicznie pociągnęło za sobą obniżkę kosztów.

Pozornym korzyściom, któreby ta akcja dała w kierunku obniżenia kosztów, przeciwstawiają się bardzo poważne niedogodności, które posunięte do pewnego stopnia mogą przejść nawet w katastrofę; niedogodności, które znamy zbyt dobrze z naszego własnego doświadczenia. To, zresztą, o tyle nie rozwiązałoby kwestji, że cały szereg ciężarów nie w polskich pieniądzach, a w pieniądzach obcych, w walucie, na którą nie mamy wpływu, jest ustalony. Droga ta, jak wszyscy rozumiemy, jest dla nas nie do przyjęcia.

Druga droga, która już została zastosowana szczególnie w Niemczech, byłaby to droga radykalnej ustawowej ingerencji w stosunki prywatno - prawne, która zmieniałaby podstawy prawne naszego ustroju, idąc w kierunku załatwienia pewnych, może doraźnie, jako pilne odczuwanych zagadnień. Znowu tutaj, jeżeli weźmiemy pod uwagę tę współzależność, która istnieje pomiędzy wszystkiemi czynnikami gospodarczemi, jeżeli weźmiemy pod uwagę, jak wielkie znaczenie na dalszą metę ma dla życia gospodarczego ustalenie, trwałość, stabilizacja tych norm prywatnoprawnych—droga ta, radykalnie stosowana, wydaje się niebezpieczna. I znowu jest to droga, którą Rząd polski stanowczo odrzucił.

Pozostaje droga trzecia, droga może najtrudniejsza, wymagająca największego wysiłku, ale, jak się zdaje, najwięcej skuteczna, droga, polegająca na tem, że w każdem zagadnieniu uznaje się wszystkie czynniki i wszystkie momenty i stara się je wszystkie w rozwiązaniu uwzględnić. Droga ta wymaga ciągłego wysiłku, ciągłego ustosunkowywania się do zmieniających się warunków życia, wymaga przedewszystkiem wysiłku samych zainteresowanych, a więc w danym wypadku jednostek i organizacyj rolniczych. Rola

Państwa musi iść w kierunku popierania tych wysiłków, wszelkich opartych na indywidualnej inicjatywie zamie zeń i poczynań w kierunku uzdrowienia stosunków przez stworzenie dla nich odpowiednich ram, ale ramy muszą być wypełnione przez wysiłki samych zainteresowanych i od nich będzie w pierwszym rzędzie zależna skuteczność akcji.

Sądząc z rezolucyj, przyjętych przez Panów, z tą drogą, przyjętą przez Rząd polski, drogą trudną, która mogłaby się niejednemu wydać niedość radykalną, niedość szybko załatwiającą sprawy, ale jest drogą najpewniejszą — zdaje się — Panowie się solidaryzują. I imieniem Rządu życzę Panom, abyście na tej drodze mogli podwoić i potroić swoje wysiłki i na tej drodze starali się i znaleźli jeśli nie całkowite usunięcie, to w każdym razie złagodzenie obecnych trudności. I na tej drodze możecie Panowie być pewni pomocy i opieki Rządu.

OGRANICZENIE NADMIERNYCH WYNAGRODZEŃ. — Zapowiadane od paru tygodni rozporządzenie z mocą ustawy o ograniczeniu nadmiernych wynagrodzeń w przedsiębiorstwach zostało już uchwalone w dn. 10 b. m. przez Radę Ministrów i zostanie ogłoszone w *„Dzienniku Ustaw R. P."* po podpisaniu przez Pana Prezydenta. Stworzy ono podstawę prawną dla rewizji nadmiernych i nieusprawiedliwionych wynagrodzeń, uciążliwych dla przedsiębiorstw w dzisiejszej ich sytuacji gospodarczej. Jak wykazało doświadczenie, wynagrodzenia te, sięgające w poszczególnych wypadkach kwot bardzo poważnych, stanowiły w większości przedsiębiorstw sztywne elementy kosztów administracyjnych, opierając się bowiem na umowach prywatno-prawnych, zawartych na długi termin i przewidujących zwykle wysokie odszkodowania na wypadek przedterminowego rozwiązania umowy, nie mogły być w obecnych warunkach prawnych łatwo i szybko dostosowywane do zmienionej sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstwa. U źródła więc omawianego rozporządzenia leżały nie względy demagogiczne, jak to z niektórych stron podnoszono, lecz rzeczowy i gospodarczo usprawiedliwiony wzgląd na ułatwienie poszczególnym przedsiębiorstwom akcji obniżania kosztów administracyjnych (tak aktualnej dziś i koniecznej). Wśród kosztów tych—czynnik wysokich wynagrodzeń personelu kierowniczego — bynajmniej nie mógł być lekceważony.

Moment ten podniesiony został zaraz na wstępie rozporządzenia, którego art. 1 głosi: „Wynagrodzenia członków zarządów, rad nadzorczych, komisyj rewizyjnych oraz pracowników umysłowych... bez różnicy, czy wypływają one z umów już zawartych, bądź uchwał już powziętych, czy też z umów i uchwał przyszłych—winny być przystosowane do zdolności zarobkowej, płatniczej i podatkowej, zadłużenia, stanu zatrudnienia, jak niemniej wysokości płac ogółu osób, zatrudnionych w danem przedsiębiorstwie". Nie ulega wątpiwości, że ta naczelna zasada przystosowania wynagrodzeń do obecnych warunków gospodarczych przedsiębiorstwa jest w chwili dzisiejszej całkowicie słuszna zarówno z gospodarczego, jak i społecznego punktu widzenia. Ponieważ zrealizowanie jej w obecnych warunkach prawnych nastręczało ogromne trudności, przeto nie pozostawała do wyboru inna droga, jak tylko stworzenie ustawowych możliwości rewizji umów o wynagrodzenia.

Działanie rozporządzenia o ograniczeniu nadmiernych wynagrodzeń obejmować będzie spółki akcyjne, spółki z ogr. odp., spółdzielnie, towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych, zrzeszenia wytwórców, przetwórców i handlujących, posiadające osobowość prawną, przedsiębiorstwa i zakłady państwowe i samorządowe oraz instytucje ubezpieczeń społecznych, w grę więc wchodzą te wszystkie przedsiębiorstwa, które nie stanowią indywidualnej własności, reprezentują natomiast kapitał, bądź rozproszony w rękach licznych akcjonarjuszów, bądź też będący własnością związków publicznych, wskutek czego uposażenia personelu kierowniczego łatwiej mogły ukształtować się na wyższym poziomie.

W tego rodzaju przedsiębiorstwach rozporządzenie — jak zaznaczyliśmy — stworzy możność ograniczenia nadmiernych wynagrodzeń, pod któremi rozumie się wszelkie wynagrodzenia stałe wraz z dodatkami stałemi i niestałemi (reprezentacyjne, funkcyjne, gratyfikacje, udziały w zyskach, wypłacane z tytułu zatrudnienia, procenty od obrotu i t. p.).

Prawnicze rozwiązanie tej kwestji nastręczało wiele trudności, zgóry bowiem wykluczona musiała być koncepcja mechanicznego zredukowania wynagrodzeń do pewnej wysokości, względnie w pewnym, ustawowo określonym stosunku, jako niecelowa i zbyt głęboko podważająca zasadę nienaruszalności umów prywatno-prawnych oraz swobodę dysponowania własnością danego przedsiębiorstwa. Przeprowadzając konsekwentnie zasadniczą myśl, że nie należy reglamentować mechanicznie wynagrodzeń, ale jedynie stworzyć podstawy dla dostosowania ich do zdolności zarobkowej, płatniczej i podatkowej, zadłużenia oraz wysokości płac personelu niższego, co leży w interesie samych przedsiębiorstw, nie mówiąc już o interesie osób trzecich — rozporządzenie przewiduje w art. 3, że ograniczenie wynagrodzenia następuje na podstawie decyzji organu zarządzającego przedsiębiorstwa, powziętej bądź z inicjatywy własnej, bądź też na wniosek choćby jednego członka zarządu rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej. Zachowana więc została całkowicie zasada, że o przedsiębiorstwie i jego sprawach decyduje właściciel, względnie jego mandatarjusz, a więc organ zarządzający. Od zasady tej uczyniono tylko 2 wyjątki, podyktowane interesem publicznym. Mianowicie, udzielone zostało prawo wniosku ograniczenia wynagrodzeń: 1) właściwym izbom skarbowym w przypadku, gdy przedsiębiorstwo zalega od jednego roku z zapłatą chociażby poszczególnych podatków, danin i opłat publicznych, oraz 2) Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej w przypadku, gdy przedsiębiorstwo zalega z wypłatą wynagrodzeń osobom, zatrudnionym w danem przedsiębiorstwie, conajmniej przez dni 30.

W obu tych wypadkach interes publiczny jest na tyle doniosły, że całkowicie usprawiedliwia wystąpienie organów państwowych. Fakt zalegania przedsiębiorstwa z podatkami, bądź opłatami publicznemi, względnie niepłacenie zarobków personelowi pod wpływem trudności finansowych, winien być dostateczną podstawą dla obniżenia nadmiernych wynagrodzeń personelu kierowniczego, często ponoszącego odpowiedzialność za ten stan rzeczy. W wypadku, gdyby władze przedsiębiorstwa nie uregulowały tego we własnym zakresie, będą mogły wystąpić wymienione czynniki, jako przedstawiciele interesu publicznego. W tym celu art. 12 rozporządzenia nakłada na przedsiębiorstwa prywatne obowiązek składania właściwym izbom skarbowym rocznych sprawozdań, z podaniem wysokości wynagrodzeń, wraz z wszelkiemi dodatkami, przenoszących ℳ 2.500 miesięcznie lub ℳ 30.000 rocznie, do niższych bowiem wynagrodzeń przepisy omawianego rozporządzenia nie mają zastosowania.

Odnośnie do przedsiębiorstw i zakładów samorządowych oraz instytucyj ubezpieczeń społecznych prawo wniosku ograniczenia wynagrodzeń przysługuje również właściwym władzom nadzorczym.

Odpis decyzji organu zarządzającego winien być zakomunikowany osobom zainteresowanym listem poleconym w terminie 7-dniowym od zapadnięcia uchwały, a w terminie 14-dniowym od zgłoszenia wniosku. Osoba, której zakomunikowano decyzję o ograniczeniu jej wynagrodzenia, ma prawo, jeśli na ogranicze-

nie się nie zgadza, wnieść w nieprzekraczalnym terminie dni 14 powództwo do sądu okręgowego o ustalenie wysokości wynagrodzenia. Rozporządzenie, zgodnie z obowiązującemi zasadami prawnemi, daje więc możność osobie zainteresowanej bronienia na forum sądowem swych usprawiedliwionych pretensyj, w wypadku, gdyby decyzja o ograniczeniu jej wynagrodzenia powzięta została przeciwko ustawie, bądź niezgodnie z jej tendencją i zasadami.

Ostateczna decyzja w sporze o wysokość wynagrodzenia spoczywać więc będzie w rękach sądu, który po wysłuchaniu stron zainteresowanych, względnie po sprawdzeniu dokumentów i przesłuchaniu świadków i biegłych ustali wysokość wynagrodzenia, kierując się zasadami, wyrażonemi w art. 1 i zacytowanemi powyżej. Podczas trwania sporu powód pobierać będzie wynagrodzenie zmniejszone, ustalone przez organ, zarządzający przedsiębiorstwem.

Pozostawiając zasadniczą decyzję w sprawie ograniczenia wynagrodzenia w rękach organu zarządzającego, rozporządzenie w sposób bardzo trafny rozwiązuje wypadki, w których organ zarządzający wbrew słusznemu wnioskowi uchyli się od decyzji, bądź wyda decyzję negatywną (np. będąc w swej większości zainteresowany w utrzymaniu uprzednich wynagrodzeń). W tych wypadkach osoby, uprawnione do zgłaszania wniosków o ograniczenie wynagrodzenia, a więc członkowie władz przedsiębiorstwa, izby skarbowe i Minister Pracy, nie otrzymawszy w terminie 7-dniowym odpisu decyzji organu zarządzającego, bądź otrzymawszy odpis decyzji, zmierzający do obejścia postanowień ustawy, mają prawo skierować swój wniosek w ciągu dni 14 po upływie wspomnianego terminu do właściwego sądu okręgowego celem ustalenia wysokości wynagrodzenia. Po załatwieniu tego wniosku w postępowaniu incydentalnem (jeżeli wniosek jest rażąco nieuzasadniony, koszty ponosi wnioskodawca) sąd wydaje orzeczenie, podobnie, jak w wypadku poprzednim, gdy powództwo wnosi osoba, której wynagrodzenie zmniejszono decyzją organu zarządzającego. Od orzeczenia sądu okręgowego stronom zainteresowanym służyć będzie prawo odwołania się do Sądu Najwyższego w nieprzekraczalnym terminie dni 14.

Osobie, której wynagrodzenie zostanie ograniczone orzeczeniem sądu okręgowego, służy prawo żądania przedterminowego rozwiązania umowy, ustalonej orzeczeniem, po uprzedniem 3-miesięcznem wypowiedzeniu, chociażby umowa przewidywała dłuższy termin wypowiedzenia lub obowiązywania. W tym wypadku kary umowne lub odszkodowania, przewidziane na wypadek przedterminowego rozwiązania umowy, nie mogą być żądane.

Tak przedstawiają się główne motywy, zasady i postanowienia dekretu. Rozwiązuje on w sposób nieco odmienny, nie mniej — wydaje się — bardziej właściwy, zagadnienie ograniczenia nadmiernych uposażeń, aniżeli uczynił to zeszłoroczny dekret niemiecki. Trudno jest jeszcze dziś ocenić jego znaczenie praktyczne. Z punktu widzenia społecznego jest ono niewątpliwie poważne, dekret pozwoli bowiem na zmniejszenie nadmiernej obecnie rozpiętości uposażeń pomiędzy personelem kierowniczym i pracowniczym w przedsiębiorstwach, powodując bardziej sprawiedliwe rozłożenie ciężarów przesilenia i złagodzenie fermentu, który na tle pogłębiania się tej rozpiętości ujawnia się dziś w wielu gałęziach pracy. Z gospodarczego punktu widzenia — ograniczenie nadmiernych uposażeń winno wpłynąć na zmniejszenie w pewnym stopniu kosztów administracyjnych wielu przedsiębiorstw, które to koszty nieraz bardzo poważnie obciążone są wysokiemi i nieusprawiedliwionemi wynagrodzeniami.

J. Rakowski

ZNIESIENIE URZĘDU EMIGRACYJNEGO. — Rada Ministrów na posiedzeniu w dn. 10 b. m. uchwaliła projekt rozp. Prezydenta Rzplitej, wprowadzający szereg zmian w administracji sprawami emigracyjnemi. Na podstawie tego rozporządzenia od dn. 1/VII zakres działania Ministra Pracy i Opieki Społecznej w sprawach emigracyjnyah poza granicami kraju ma być przekazany Ministrowi Spraw Zagr. Ministrowi Pr. i Op. Społ. podlegać będą nadal tylko sprawy emigracyjne w kraju oraz sprawy transportu emigrantów i ich rodzin. W zagadnieniach, związanych z ogólną polityką emigracyjną, obaj Ministrowie działać będą w porozumieniu.

Jednocześnie ulec ma likwidacji Urząd Emigracyjny i jego ekspozytury, Państwowa Rada Emigracyjna oraz komisja do spraw podziału i użycia kredytu państwowego na cele opieki nad emigrantami. Dalsze utrzymywanie tych organów okazało się zbędne wobec niezwykle szczupłych rozmiarów ruchu emigracyjnego, który osłabł w związku z ograniczeniami w tej dziedzinie, stosowanemi przez kraje imigracyjne. Za zniesieniem Urzędu Emigracyjnego przemawiały ponadto względy oszczędnościowe.

GÓRNICTWO I PRZEMYSŁ

GÓRNICTWO WĘGLOWE

ZJAZD PRZEDSTAWICIELI PRZEMYSŁU WĘGLOWEGO. — W dn. 14 b. m. odbył się w Katowicach zjazd przedstawicieli przemysłu węglowego wszystkich 3 zagłębi węglowych, w którym oprócz Dyrektora Dep. Górniczo-Hutniczego P. Czesława Pechego wzięli udział PP. Wojewodowie: śląski Dr. Grażyński oraz krakowski Dr. Kwaśniewski, Nacz. Wydz. węglowego P. Korsak oraz Dyrektorzy wyższych urzędów górniczych. W czasie konferencji, której przewodniczył P. Woj. Grażyński, zostały wygłoszone referaty, ilustrujące obecny stan przemysłu węglowego. Konferencja miała charakter przygotowawczy dla narad węglowych, które się odbędą w najbliższej przyszłości u Pana Ministra Przemysłu i Handlu, oraz konferencji arbitrażowej w sprawie konwencji eksportowej i funduszu wyrównawczego.

PRZEMYSŁ NAFTOWY

UCHWAŁA ZJAZDU PRZEDSTAWICIELI PRODUCENTÓW ROPNYCH. — W dn. 29/V r. b. odbył się w Drohobyczu zjazd bezrafineryjnych producentów ropnych, w którym wzięło udział przeszło 200 przedstawicieli poszczególnych kopalń nafty, reprezentujących tak rejon borysławski, jak i rejony marek specjalnych.

W powziętej jednogłośnie rezolucji Zjazd postanowił m. in.:

1) wyrazić uznanie i podziękowanie Sejmowi i Rządowi za doprowadzenie do skutku ustawy o regulowaniu stosunków w przemyśle naftowym, oraz wypowiedzieć pod adresem Rządu prośbę i nadzieję, aby ustalone we wspomnianej ustawie zasady, mające zapewnić producentom ropy trwałe podstawy egzystencji i rozwoju, zostały jak najrychlej wprowadzone w życie;

2) prosić Rząd, aby, na wypadek nieprzyjęcia przez Syndykat Przemysłu Naftowego prowizorycznego zobowiązania w sprawie odbioru ropy i płacenia za nią słusznej ceny, jak również na

wypadek ewentualnego rozbicia się dobrowolnych układów między rafinerjami a Syndykatem Producentów Ropy w sprawie zakupywania wszystkiej ropy od producentów — wydał niezwłocznie po myśli obowiązującej ustawy wszelkie potrzebne zarządzenia, mające zapewnić producentom ropy ich egzystencję i rozwój.

PRZEMYSŁ NAFTOWY W MARCU 1932 R. — Wydobycie ropy w marcu r. b. wynosiło 4.810 cystern brutto, czyli przeciętnie dziennie 155 cyst., zamiast 157 cyst. w lutym. Spadek produkcji ropy w ciągu pierwszych 3 miesięcy r. b. w stosunku do tego samego okresu r. ub. osiągnął 10%. Niedobór ropy nadal wykazują kopalnie borysławskie. Nieznaczne zwiększenie produkcji ropy osiągnęły kopalnie rejonów marek specjalnych, zaznaczając w rejonie jasielskim blisko 5%-owy przyrost ropy. To też przy bardzo znacznem ograniczeniu wydobycia ropy marki podstawowej, udział w produkcji marek specjalnych zwiększył się do 41% wobec 37% w r. ub.

Wyniki nowych dowierceń naogół były zadowalające. Dowiercono nową produkcję ropy w wys. 30 t dziennie i około 52 m³ gazów na minutę wobec dowierconych w lutym 23 t ropy dziennie i 10·5 m³/min. gazów.

Z dowierceń w marcu największe w wysokości 4·5 do 5 t dziennie nawiercono w rejonie marki podstawowej w otworach: „Herzfeld IV" na głęb. 1.226 m, „Nina" na głęb. 1.076 m, „Kniaź II" na głęb. 1.414 m. Dobre też rezultaty w tym rejonie osiągnięto w otworze „Bogdan" na głęb. 1.281 m, nawiercając 3 t dziennie, oraz w otworze „Bilumen II", gdzie na bardzo płytkim, jak na Borysław, poziomie, bo na głęb. 337 m, natrafiono produkcję w wysokości 1½ t dziennie. W rejonach marek specjalnych większą dzienną produkcję uzyskano przez pogłębienie do nowego horyzontu w otworze „Dąbrowa CXX" w Bitkowie, uzyskując na głęb. 1.191 m 4·4 t dziennie. Nową produkcję ropy od 2·5 do 1·5 t dziennie nawiercono w otworach: „Brelików LXXIV" w Wańkowej (na głęb. 451 m), „Henryk VI" w Krygu (437 m), „Amelja X" w Poroszówce (299 m) i „Podlasie II" (713 m) w Dubie. W powyższych dowierceniach jednocześnie uzyskano produkcję gazową w otworach: „Amelja X" 36 m³/min., „Magdalena II" 10 m³/min. i „Kniaź II" 6 m³/min.

Ilość ropy, zużytej na opał i manko, wynosiła 4·8% produkcji brutto, wobec 5% w lutym.

Produkcja i obrót ropą — w marcu 1932 r. (w cysternach)

MIESIĄC I ROK		JASŁO i KRAKÓW				DROHOBYCZ				STANISŁAWÓW				RAZEM			
		Produkcja	Opał i manko	Ekspedycja	Zapasy w końcu m-ca	Produkcja	Opał i manko	Ekspedycja	Zapasy w końcu m-ca	Produkcja	Opał i manko	Ekspedycja	Zapasy w końcu m-ca	Produkcja	Opał i manko	Ekspedycja	Zapasy w końcu m-ca
Luty	1932	770	4	731	419	3.441	217	3.394	1.369	355	9	383	152	4.566	230	4.508	1.940
Marzec	*1932*	*812*	*10*	*811*	*415*	*3.633*	*214*	*3.314*	*1.580*	*365*	*10*	*389*	*119*	*4.810*	*234*	*4.514*	*2.114*
I kwartał	1931	2.331	22	2.371	419	12.568	720	12.145	1.369	1.160	22	1.133	152	16.059	764	15.649	1.940
I kwartał	1932	2.436	20	2.412	415	10.837	624	10.606	1.580	1.114	26	1.155	119	14.387	670	14.173	2.114

Produkcja i zużycie gazów ziemnych — w marcu 1932 r. (w tys. m³)

MIESIĄC I ROK		JASŁO				DROHOBYCZ				STANISŁAWÓW				RAZEM			
		Produkcja	Opał (zuż. własne)	Odtłoczono	Manko	Produkcja	Opał (zuż. własne)	Odtłoczono	Manko	Produkcja	Opał (zuż. własne)	Odtłoczono	Manko	Produkcja	Opał (zuż. własne)	Odtłoczono	Manko
Luty	1932	8.285	2.683	5.223	379	28.446	9.618	18.581	247	3.970	2.791	844	335	40.701	15.092	24.648	961
Marzec	*1932*	*8.523*	*2.323*	*5.661*	*539*	*28.597*	*10.248*	*18.167*	*182*	*4.152*	*3.007*	*778*	*367*	*41.272*	*15.578*	*24.606*	*1.088*
I kwartał	1931	24.371	7.788	14.494	2.089	95.028	32.111	62.523	394	12.203	8.602	2.801	809	131.602	48.501	79.818	3.283
I kwartał	1932	24.938	7.652	16.077	1.259	35.216	30.407	53.999	810	12.419	8.714	2.578	1.127	122.623	46.773	72.654	3.196

Liczba otworów wiertniczych na kopalniach ropy i gazów — w marcu 1932 r.

MIESIĄC I ROK		Liczba otworów															
		Montowane	Zmontowane	Wiercone			Instrument.	Wyłącznie gazowe	Samopłynące	Łyżkowane	Pompowane	Tłokowane	Rekonstrukc.	Likwidacja	Razem	Ilość otworów produktywnych	Przeciętna dzienna produkcja otworów — kg
				Produktywne	Bez produkcji	Razem											
Luty	1932	16	8	43	67	110	24	179	14	227	2.021	363	20	23	3.005	2.668	589
Marzec	*1932*	*17*	*8*	*45*	*58*	*103*	*18*	*166*	*16*	*250*	*2.022*	*375*	*17*	*17*	*3.009*	*2.708*	*573*

Ekspedycja ropy do rafineryj pozostała na poziomie prawie niezmienionym, wynosząc 4.514 cyst. wobec 4.508 cyst. w lutym.

Zapasy ropy, zamagazynowanej na kopalniach i tłoczniach, wzrosły do 2.114 cyst., t. j. przeszło o 170 wagonów. Zapasy ropy w rafinerjach ograniczyły się do 4.073 cyst. Łączna ilość ropy, zamagazynowanej w tłoczniach, kopalniach i rafinerjach, osiągnęła 6.187 cyst., wobec 6.548 cyst. w lutym. Nadwyżka ropy w zbiornikach, uzyskana tytułem manka tłoczniowego, stanowiła 113 cyst.

Ceny ropy pozostały w wysokości prawie niezmienionej. Za ropę bruttową marki borysławskiej Państwowe Zakłady Naftowe płacy, jak poprzednio, ℒ 1.580 za cysternę 10-tonnową loco zbiorniki. Ceny, wyznaczone przez centralę syndykacką, wynosiły za ropę tej marki $ 180 za cysternę zamiast $ 180·26 w lutym.

W ruchu wiertniczym nastąpiło pewne nieznacznie osłabienie. W wierceniu było 103 otwory, t. j. o 7 otworów mniej niż w lutym. Widoki ożywienia ruchu wiertniczego w rejonie borysławskim nie poprawiły się. Trudności rozpoczęcia normalnej eksploatacji otw. „Minister Kwiatkowski" nie zostały usunięte. Nowe otwory świdrowe uruchomiono wyłącznie tylko na terenach marek specjalnych: 5 w rejonie jasielskim, w Harklowej, Libuszy, Męcinie W. i Starej Wsi, oraz 2 w drohobyckim: w Stańkowej i Brelikowie.

Ogółem w marcu odwiercono o 487 m mniej niż w lutym r. b. i o 2.393 m mniej niż w marcu 1931 r. Z ogólnej ilości 4.424 m — 776 m przypadało na rejon marki podstawowej i 3.648 m na marki specjalne. Największe ilości metrów odwiercono: w Bitkowie 460, Mraźnicy 391, Tustanowicach 275, Potoku Czarnym 250, Starej Wsi 228, Wańkowej 161, Dembowcu 161, Rypnem 150, Libuszy 140, Schodnicy 139, Harklo-

wej 137, Równem 131, Dubie 120, Męcinie W. 115, Borysławiu 110 i Stańkowej 107.

Znaczniejszych redukcyj robotników nie było. Według raportu P. U. P. P. w Drohobyczu w końcu marca w głównem ognisku przemysłu naftowego w rejonie borysławskim było 3.132 (+ 33) bezrobotnych. Ogółem liczba robotników na kopalniach ropy i gazów zmniejszyła się o 91 osób.

Produkcja i obrót produktami naftowemi — w marcu 1932 r. (w tonnach)

Produkt	Wytwórczość z przeróbki ropy	Wysyłka do spożycia w kraju	Zapotrzeb. własne rafineryj	Eksport	Wymiana międzyrafineryjna		Import	Zapasy	
					wysyłki	przywóz[1])		w dn. 1/III 1932	w dn. 31/III 1932
Benzyna	9.065	4.646	55	8.343	538	3.730	—	26.402	25.483
Nafta rafinowana	9.708	9.181	7	553	22	22	—	4.548	4.515
„ destylowana	5.088	7	—	1.104	—	—	—	14.750	18.727
Olej gazowy	10.275	4.434	739	2.543	339	580	—	17.843	20.643
„ opałowy z destyl. rozkł.	874	226	697	—	—	1	—	1.453	1.405
Oleje smarowe	8.512	2.148	993	888	58	59	22	47.044	51.550
Smary stałe	240	225	31	6	—	1	1	694	674
Parafina	2.958	433	—	1.640	—	—	—	5.890	6.775
Świece	33	—	—	38	—	—	—	17	12
Asfalt	1.561	206	565	1.023	3	3	—	19.158	18.925
Koks	618	204	329	114	19	32	—	1.301	1.285
Produkty uboczne	225	58	42	15	—	—	—	1.981	2.091
Ropał, gudron i pozostałości	590	347	2.160	48	—	13	—	38.694	36.742
Olej parafinowy	[2])	—	—	—	1.137	1.110	—	33.947	33.170
Gacz	[3])	—	—	—	—	—	—	4.895	4.298
Ogółem:	48.400	22.115	5.618	16.315	2.116	5.551	23	218.617	226 295

Wydobycie gazów ziemnych wynosiło 41.272 tys m³, czyli przeciętnie dziennie 1.331 tys. m³, zamiast 1.403 tys. m³ w lutym. Manko gazowe pozostało w wysokości niezmienionej, wynosząc 2% produkcji.

Ceny gazów ziemnych ustalone zostały przez Izbę Handlową i Przemysłową we Lwowie na gr 5·62 za 1 m³. W Bitkowie dokonywano tranzakcyj po gr 1·35 — 1·75, w Dźwiniaczu po gr 4·32. W rejonie jasielskim ustalono, jak poprzednio, gr 6 plus za tłoczenie gr 0·64 dla przedsiębiorstw przemysłowych i gr 0·94 dla miast.

W marcu r. b. było czynnych 29 rafineryj nafty, które zatrudniały ogółem 3.826 robotników i majstrów (w lutym 3.836). Z tej liczby 3.764 robotników było zajętych przy pracach, związanych bezpośrednio z ruchem zakładów. Państwowa Fabr. Olejów Mineralnych w Drohobyczu zatrudniała w tej liczbie 640 robotników.

Eksport do poszczególnych krajów — w marcu 1932 r. (w tonnach)

Kraj przeznaczenia	Benzyna		Nafta		Olej gazowy i opałowy	Oleje smar.		Parafina	Świece	Asfalt	Koks	Wazelina, smary stałe, mydło naftenowe	Pozostałości destylacyjne[4])	Razem
	rektyf.kow.	surowa	rafinowana	destylow.		rafinowane	destylow.							
Anglja	—	—	—	—	—	—	—	147	—	—	—	—	—	147
Austrja	101	—	165	—	228	39	—	10	—	—	65	—	—	608
Belgja	—	—	—	—	—	—	—	—	—	103	—	—	—	103
Czechosłowacja	1.519	5.910	—	876	—	131	47	—	—	25	—	6	23	8.542
Bułgarja	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Danja	230	—	—	—	15	11	—	—	—	—	—	—	—	256
Francja	55	—	15	—	200	74	—	—	—	—	—	—	—	344
Grecja	—	—	—	—	—	—	—	21	—	—	—	—	—	21
Holandja	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26
Jug sławja	13	—	—	—	—	31	—	40	—	—	—	—	—	84
Luksemburg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	—	—	20
Łotwa	11	—	—	—	131	—	—	—	—	—	—	—	25	167
Niemcy	—	—	—	—	—	—	—	203	—	836	49	—	—	1.088
Rumunja	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26
Szwajcarja	40	—	—	228	567	—	307	10	—	—	—	—	—	1.152
Szwecja	—	—	—	—	—	103	—	—	—	—	—	—	15	118
Węgry	—	—	—	—	—	31	16	40	—	—	—	—	—	87
Włochy	24	—	—	—	—	36	—	—	—	—	—	—	—	60
Razem:	2 045	5.910	180	1.104	1.141	462	370	471	—	984	114	6	63	12 850
Gdańsk loco	166	—	127	—	732	14	—	517	—	—	—	—	—	1.556
Gdańsk tranzyt	222	—	246	—	670	42	—	652	38	39	—	—	—	1.909
Ogółem:	2.433	5.910	553	1.104	2.543	518	370	1.640	38	1.023	114	6	63	16.315

[1]) *132 t — strata manipulacyjna na gazolinie.*
[2]) *Potrącono 750 t, wziętych z zapasów do dalszej przeróbki.*
[3]) *„ 597 t „ „ „*
[4]) *Ropał, gudron, pozostałości z ropy bezparafinowej.*

Przeróbka ropy w rafinerjach wyniosła ogółem 51.805 t (w lutym 52.755 t). Przerobiono ropy borysławskiej (Standard) 37.403 t (71%), specjalnej małoparafinowej 6.968 t (14%), specjalnej bezparafinowej 7.434 t (15%). Państwowa Fabryka Olejów Mineralnych przerobiła 9.732 t (w lutym 9.356 t).

Wytwórczość produktów naftowych wyniosła ogółem 48.400 t, czyli że strata przy przeróbce stanowiła 6·6% (przeciętnie w 1931 r. 8·1%).

Konsumpcja produktów naftowych w kraju wyniosła 27.733 t (w tem wewnętrzne spożycie rafineryj 5.618 t) i przedstawiała się następująco (w tonnach bez spożycia własnego rafineryj):

	Marzec 1932	*Marzec 1931*	*Przec. mies. 1931*
Benzyna	4.646	5.795	6.870
Nafta	9.188	9.509	11.200
Oleje gazowy i opałowy	4.660	5.480	4.947
Oleje smarowe	2.143	2.416	3.380
Parafina	433	683	702

Eksport produktów naftowych (właściwie wysyłka z rafineryj, przeznaczona na eksport) wyniósł ogółem 16.315 t, czyli był znacznie mniejszy niż przeciętny eksport w 1931 r. (miesięcznie 18.290 t). Z poszczególnych produktów wywieziono zagranicę (w tonnach):

	Marzec 1932	*Przec. mies. 1931*
Benzyna	8.343	5.877
Nafta	1.657	3.092
Oleje gazowy i opał.	2.543	3.538
Oleje smarowe	888	2.548
Parafina	1.640	1.843

Ruch zapasów produktów naftowych w rafinerjach przedstawiał się następująco (w tonnach):

	1/IV 1932	*1/III 1932*	*1/IV 1931*
Benzyna	25.483	26.402	42.976
Nafta	23.242	19.298	17.259
Oleje gazowy i opałowy	22.048	19.296	18.215
Oleje smarowe	51.550	47.044	38.402
Parafina	6.775	5.890	4.506
Inne produkty	97.197	100.687	106.186
Razem:	226.295	218.617	227.544

W przemyśle gazolinowym sytuacja była pomyślna. Ceny wynosiły ok. $ 500—550 za cysternę 10-tonnową. Produkcja gazoliny wynosiła w marcu 3.466 t (w lutym 3.269 t). Z ogólnej ilości 41.272 tys. m³ gazu ziemnego, wyprodukowanego na kopalniach, przerobiono w gazoliniarniach 22.249 tys. m³, czyli 54%. Ze 100 m³ przerobionego gazu otrzymywano przeciętnie w marcu 15·5 kg gazoliny (w lutym 15·9 kg, w 1931 r. przeciętnie 14·76 kg). Do rafineryj nafty wysłano jako domieszkę do benzyn ciężkich, celem otrzymania benzyny motorowej — 3.466 t gazoliny.

W ruchu były 23 zakłady gazolinowe, zatrudniające 298 robotników.

KOPALNICTWO WOSKU ZIEMNEGO W MARCU 1932 R. — Wydobycie wosku ziemnego w marcu r. b. wynosiło 47 t, t. j. o 3 t mniej niż w lutym. Z czynnych kopalń normalnie pracowała mniejsza „Ozokeryt" w Dźwiniaczu. Druga, największa na świecie, „Borysław", wobec złej konjunktury światowej, przetapiała urobek, nagromadzony w hałdach, bądź uzyskany przy naprawie chodników. Eksport wosku obejmował 21 t, wysłanych do Niemiec. Zapasy zamagazynowanego wosku wzrosły do 72 t wobec 47 t w lutym. Ogólna liczba robotników, zatrudnionych na kopalniach i w topiarniach, wynosiła, jak w lutym, 447 osób. Ceny wosku ziemnego wynosiły bez zmiany loco kopalnia £ 360 — 250 — 125 za 100 kg.

NOWE DOWIERCENIA W RÓWNEM. — W otworze LIII kopalni „Karol-August" w Równem nawiercono ostatnio drugi wydajny pokład roponośny, produkujący 10 t ropy dziennie. Ropa przychodzi z III piaskowca ciężkowickiego z głęb. 687·80 m.

Kopalnia „Karol-August" do połowy 1930 r. produkowała tylko ok. 200—300 t miesięcznie. Dopiero przy większem zainteresowaniu się jej terenami i intensywniejszych wierceniach produkcja dwukrotnie, a potem czterokrotnie wzrosła, osiągając w końcu 1931 r. 1.260 t miesięcznie. Głębokość dowierceń ropy sięga 339, 499, 671, 708, 709, 765, 788 m. Początkowa wydajność dowierconej produkcji wyniosła 1·8, 1·6, 4·6, 10, a nawet 30 t dziennie. W wielu otworach niemniej, jak w dowierconym, stwierdzono po dwa rentujące się pokłady.

PRZEMYSŁ SOLNY

POLSKI MONOPOL SOLNY — p. str. 744.

PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY

PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY W MAJU 1932 R. — Według danych Związku Przemysłu Włókienniczego w Państwie Polskiem stan zatrudnienia łódzkiego wielkiego przemysłu bawełnianego w IV tygodniu maja przedstawiał się następująco: wobec przypadającego w okresie tym jednego święta przez 5 dni w tygodniu pracowało 15 fabryk, 4 dni — 10, 3 dni — 9, 2 dni — 1; nieczynna była 1 fabryka. Ogółem w 36 fabrykach zatrudnionych było w tym okresie 37.700 robotników.

W przemyśle bawełnianym w maju pod wpływem pomyślnego rozwoju tranzakcyj sezonowych sytuacja produkcyjna kształtowała się pomyślnie. Okres 15 — 30/V był punktem kulminacyjnym natężenia tranzakcyj sezonowych, i w porównaniu z kwietniem zarówno produkcja pod względem jej rozmiarów, jak i obroty sprzedażne były o 20% większe. W związku ze wzrostem zapotrzebowania na bawełniane towary sezonowe zaobserwować się dała stabilizacja cen. Miarą poprawy sytuacji w dziedzinie cen służyć może fakt, że indywidualna obniżka cen w 2 firmach nie wywołała masowego naśladownictwa, jak to miało miejsce przed kilku miesiącami w okresie zastoju na rynku. W wyniku tego pomyślnego kształtowania się konjunktur zbytu, zatrudnienie całego przemysłu bawełnianego utrzymało się w maju na poziomie 5 — 6 dni i na razie w dalszym ciągu kształtuje się analogicznie. Warunki pokrycia w porównaniu z kwietniem nie uległy zasadniczym zmianom. Doznały one tylko indywidualnie częściowego zaostrzenia w miarę wzrostu obrotów.

W handlu bawełnianym tranzakcje obejmowały towary sezonowe, które cieszyły się zwłaszcza w II połowie miesiąca, dużym zbytem. Na poszczególne gatunki tendencja panowała tak mocna, iż hurtownicy zaofiarowywali w wielu wypadkach producentom gotówkę zgóry przy zamówieniach, domagając się jak najrychlejszego dostarczenia towarów, których produkcja w r. b. była naogół niewielka. Również i w miesiącu sprawozdawczym zaobserwowano duży popyt na towary droższych gatunków. W ożywieniu tem najsilniej partycypowali odbiorcy z Małopolski Zachodniej, w mniejszej mierze kupcy łódzcy i bardzo słabo — hurtownicy z ziem wschodnich. Pomimo poprawy ogólnej sytuacji wypłacalność w tej branży pozostawia jeszcze wiele do życzenia.

Rynek przędzy kształtował się pod wpływem wzmożonego zbytu tkanin bawełnianych. Zmniejszenie zapasów w składach u przędzalników trwało przez okres całego miesiąca. Norma uruchomienia utrzymana była w granicach 40 godzin tygodniowo. Ceny przędzy bawełnianej przez cały maj wykazywały tendencję utrzymaną, a pod koniec miesiąca nawet lekko zwyżkową. W maju ujawniło się na rynku przędzy bawełnianej maksymum zapotrzebowania sezonowego, które następnie stopniowo spadało, utrzymując się ostatecznie w granicach około 70% zapotrzebowania normalnego.

Ceny przędzy bawełnianej kształtowały się następująco (w cent. am. za 1 kg): Nr. 16/I — 37, 20/I — 39 — 41, 24/I — 41 — 43, 26/I — 43 — 45, 32/I — 50 — 52, 20/II — 48, 24/II — 49 — 51, 32/II — 58 — 60.

Przy ocenie obecnej konjunktury rynku bawełnianego na tle rozpoczynającego się okresu międzysezonowego uwzględnić należy sytuację produkcyjną w dziale przędzy. Wzmożony ruch produkcyjny dla potrzeb przemysłu trykotażowego rozpocznie się, jeżeli chodzi o przędzę bawełnianą, w lipcu. Dodatnim momentem jest fakt, iż okres ciszy międzysezonowej będzie w tym roku stosunkowo znaczne krótszy, a to wobec opóźnionego sezonu wiosenno-letniego. Niewielkie zapasy gotowych towarów bawełnianych w fabrykach i minimalne wprost zapasy tych towarów u kupców stworzyć mogą pomyślną podstawę dla rozwoju konjunktur sezonu jesienno-zimowego. Jeden jeszcze moment zasługuje na uwagę przy ocenie obecnej sytuacji włókiennictwa. Jest to stosunek przemysłu wobec obecnych konjunktur na wsi, największego klienta przemysłu. Sytuacja ta jest przedmiotem dużego zainteresowania sfer kierowniczych włókiennictwa polskiego. Przemysł bowiem wiąże ożywienie sezonowe z pewnem wzmożeniem konsumpcji wsi, spowodowanem ostatnią dość znaczną zwyżką cen zbóż, żywca i nabiału. Pewne zadatki poprawy na wsi muszą się odbić, według opinji

przemysłu włókienniczego, dodatnio na całej naszej sytuacji gospodarczej, powodując m. in. dalszy wzrost konsumpcji tkanin włókienniczych, której zwiększenie m. in. było podłożem obecnego ożywienia sezonowego.

W wielkim przemyśle wełnianym stan zatrudnienia przedstawiał się następująco: przez 5 dni w tygodniu pracowało 11 fabryk, 4 dni — 4, 3 dni — 6, 2 dni — 1; nieczynne zupełnie były 4 fabryki. Ogółem w 26 fabrykach zatrudnionych było 12.300 robotników. Produkcja przędzalń czesankowych w maju utrzymywała się na poziomie niezmienionym, t. j. przez 3 dni w tygodniu na 2 zmiany. Obroty wahały się w granicach kwietniowych, ceny nie uległy zmianie. Eksport przędzy czesankowej wykazał nieznaczny wzrost w porównaniu z kwietniem. Tendencja cen przędzy czesankowej w okresie całego miesiąca nie wykazywała większych wahań. Zdziwienie wywołało wśród odbiorców przejście producentów pod koniec maja w notowaniach cen przędzy z dolarów na franki szw. Odbiorcy obawiali się, iż producenci wykorzystają różnicę kursu w tym celu, by ceny tego półfabrykatu podnieść. Musiałoby się to odbić deprymująco na stosunkach handlowych wobec słabej podaży franków szw. na rynku pieniężnym Łodzi. Obawy te, na szczęście, okazały się nieuzasadnione. Ceny najbardziej poszukiwanych gatunków przędzy czesankowej w I połowie maja notowane były następująco (w $ za 1 kg): Nr. 66/2 — 1·80, 32/1 *B* — 1·31, 32/1 szew. — 1·20. W końcu maja ceny — we fr. szw. były następujące: Nr. 66/2 — 8·80, 56/2 *AB* — 7·85, 32/2 szew. floshe — 6·30, 40/2 *BB* floshe — 7·00, 48/2 floshe extra 7·60.

W handlu wełnianym obroty były jeszcze stosunkowo dość znaczne, jakkolwiek słabsze aniżeli w handlu bawełnianym, ponieważ ujawniły się w tej branży już częściowo zjawiska międzysezonowe. Obserwowano zwroty sprzedanych towarów. Ceny i warunki, które, tak jak w przędzy czesankowej, nie uległy zasadniczom zmianom, kształtowały się indywidualnie w zależności od kategorji odbiorców. Naogół hurtownicy domagali się pokrycia gotówkowego, udzielając kredytów tylko o krótkich terminach.

W przemyśle zgrzebnym sytuacja zaczyna się rozwijać pod znakiem przygotowań do produkcji sukna dla armji. Dostawy te pozostają w związku z przetargami, jakie odbyły się dn. 31/V na 187 tys. m sukna mundurowego, 117 tys. m sukna płaszczowego, 78 tys. szt. koców polowych i 9 tys. szt. koców szpitalnych. Ze względu na konieczność poparcia popytu na wełnę krajową administracja wojskowa podniosła procent wełny krajowej, wymaganej w dostawach z powyższych przetargów, do 35% dla sukna i 30% dla koców. Stosując te normy do powyżej podanych ilości sukna i koców, otrzymujemy zapotrzebowanie na wełnę krajową w granicach około 497 tys. kg, rozłożone na czas do dn. 31/I 1933 r.

W przemyśle dzianym i pończoszniczym produkcja wydatnie spadła, co położyć należy na karb rozpoczynającego się okresu międzysezonowego. Obroty w handlu, zwłaszcza jeżeli chodzi o letnie artykuły sportowe i kąpielowe, przedstawiały się zadowalająco.

W przemyśle sztucznego jedwabiu pomimo dość poważnego zapotrzebowania ujawnia się jako czynnik ujemny ostra konkurencja 2 największych fabryk, przejawiająca się w postaci zniżek cen.

Średni przemysł włókienniczy, według danych Krajowego Związku Przemysłu Włókienniczego, zatrudniał ogółem w 112 fabrykach 10.225 robotników.

W farbiarniach i wykończalniach, należących do Związku Wykończalń i Farbiarń Okręgu Łódzkiego, stan zatrudnienia w IV tygodniu maja przedstawiał się następująco: z powodu przypadającego w okresie tym jednego święta przez 5 dni w tygodniu pracowało 15 firm, 2 dni — 1. Ogółem w 16 przedsiębiorstwach pracowało 3.588 robotników, 55 robotników korzystało z urlopów.

W przemyśle bielskim przeciętny poziom zatrudnienia był naogół zadowalający. Przędzalnie czesankowe pracowały nad wykończeniem zamówień na przędzę czesankową dla potrzeb zbliżającego się okresu produkcji zimowej. Ujemnym czynnikiem jest istnienie stosunkowo znacznych zapasów towarów letnich w składach fabrycznych, których likwidacja postępuje bardzo wolno. Niewielkie rozmiary zamówień na sezon zimowy spowodowały, iż pod koniec miesiąca sytuacja produkcyjna uległa częściowemu pogorszeniu. Ogółem w pierwszych dniach maja stan zatrudnienia w przemyśle bielskim wyrażał się liczbą 3.976 robotników. Obroty sprzedażne, zwłaszcza w I połowie maja, przedstawiały się zadowalająco, kształtując się pod znakiem ożywienia w handlu hurtowym i detalicznym. Ceny towarów oraz przędzy nie wykazywały wydatniejszych wahań. Stan bezumowny trwał w maju w przemyśle bielskim w dalszym ciągu. W poszczególnych przedsiębiorstwach zawarte zostały indywidualne umowy z robotnikami, w których przeprowadzono częściowe redukcje płac. Obejmowały one przeważnie te kategorje robotników, których płace w przemyśle bielskim były wyższe w porównaniu z płacami analogicznych kategoryj robotników w przemyśle łódzkim i białostockim.

Produkcja przemysłu białostockiego kształtowała się w maju pod znakiem dużych trudności zbytu. Podkreślić należy, że w całym szeregu kategoryj pracy Białystok odczuwa konkurencję Łodzi. Na tym tle produkcja niektórych fabryk uległa skurczeniu w granicach 30 do 50% w porównaniu ze stanem normalnym. Ujemnym czynnikiem jest również przejawiająca się we wszystkich ośrodkach konkurencja drobnych warsztatów, które wykorzystują obecną sytuację, przynosząc poważne szkody włókiennictwu jako całości. Sytuacja ta, zwłaszcza w obecnym okresie, w którym ujawniają się możliwości na rynkach zagranicznych, staje się coraz cięższa.

M. K.

EKSPORT WŁÓKIENNICZY BIELSKA W MAJU 1932 R. — Eksport włókienniczy z okręgu bielskiego wykazał w maju wydatny wzrost w porównaniu z kwietniem r. b., wyrażając się liczbą 15.306 kg ogólnej wartości ℒ 167.185. W porównaniu z majem 1931 r. eksport włókienniczy Bielska zwiększył się pod względem wagi o 6.116 kg, zmniejszył się natomiast pod względem wartości o ℒ 209.938. Do Austrji, Węgier, Jugosławji i Czechosłowacji wywieziono towarów za ℒ 131.048, do krajów bałtyckich za ℒ 15.098, do Ameryki za ℒ 12.751. Niewielkie ilości wyeksportowano do Niemiec, Szwajcarji, Włoch, Francji oraz do krajów Dalekiego i Bliskiego Wschodu.

K.

PRZEMYSŁ GORZELNICZY

PRZYCZYNY MAŁEGO ROZPOWSZECHNIENIA ZUŻYCIA DENATURATU W POLSCE. — Spirytus denaturowany zużywany jest przez drobny przemysł i gospodarstwa domowe. Zapotrzebowanie na denaturat przez przemysł będzie się zwiększać powoli w miarę wzrostu liczby warsztatów, obliczonych na zaspokojenie potrzeb przyrostu ludności. Szybki rozwój zużycia spirytusu denaturowanego może więc nastąpić jedynie w wypadku rozpowszechnienia się zastosowania spirytusu do gotowania, ogrzewania i oświetlenia. Twierdzenie to ugruntowane jest na rezultatach, uzyskanych przy rozwiązaniu kwestji paliwa spirytusowego w wielu państwach europejskich. Poniżej zestawione są liczby, charakteryzujące rozwój zużycia denaturatu w kilku krajach.

	Francja 1897—1913	*Rosja 1904—1913*	*Niemcy 1891—1911*
Absolutny wzrost zużycia denaturatu — miljn. l .	43·2	26·6	94·6
Przeciętny roczny przyrost spożycia denaturatu — miljn. l	2·7	3	4·7

Rezultaty, uzyskane w tych państwach w okresie względnie krótkiego czasu (od 9 do 20 lat), są bardzo pouczające. Rosja np. w ciągu 9 lat zwiększyła sprzedaż z 1·7 do 28·4 miln. l, osiągając przeciętny roczny przyrost w wysokości 3 miljn. l. Należy podkreślić, że wskazane okresy były, szczególnie we Francji i Niemczech, okresami intensywnej elektryfikacji i gazofikacji. Takie zwiększenie sprzedaży tłumaczone jest w pierwszym rzędzie wzrostem zużycia spirytusu do celów grzejnych i oświetleniowych. W twierdzeniu tem niema przesady, dowodem czego jest np. statystyka handlu wewnętrznego przyrządami spirytusowemi w Niemczech, którą ilustruje poniższe zestawienie (ilości sztuk):

Sprzedano	*1900—01*	*1901—02*
Kuchenek	33.558	96.056
Żelazek do prasowania .	2.300	19.000
Piecyków	—	600
Lamp	1.710	21.850
Razem:	33.598	137.506

W Polsce spożycie denaturatu jest nieznaczne i nie wykazuje żadnej tendencji do wzrostu. W okresie 1927—1931 roczna

sprzedaż wynosiła przeciętnie 6·7 miljn. l, co w przeliczeniu na głowę ludności daje 0·22 l. Węgry, Niemcy, Czechosłowacja i Austrja mają od 3 do 8 razy większe zużycie na głowę ludności. Mała i nie rozwijająca się sprzedaż spirytusu do palenia spowodowana jest m. in. brakiem tanich i dostępnych źródeł nabycia sprawnie pracujących kuchenek, grzejników i lamp spirytusowych oraz zupełnym brakiem propagandy stosowania denaturatu do celów grzejnych i oświetleniowych.

Dobry i tani spirytus do palenia nie znajdzie zastosowania, gdy nie będzie go w czem spalać. Należy więc wszcząć akcję w kierunku zaopatrzenia rynku w tani, dobry i krajowego pochodzenia sprzęt.

Obecnie sprzedawane są u nas kuchenki i lampy spirytusowe pochodzenia zagranicznego (Czechosłowacja, Austrja, Niemcy i Szwecja). Przyrządy te można nabyć tylko w większych miastach i to w nielicznych sklepach. Kaloryferków spirytusowych oraz piecyków do łazienek wogóle nie można dostać.

W kraju produkowane są najprostsze knotowe typy, mało ekonomiczne i łatwo się zanieczyszczające. Aby w chwili wzrostu zapotrzebowania na spirytusowe przyrządy grzejne, nie trzeba było sprowadzać tych sprzętów z zagranicy, powinna być zorganizowana produkcja w kraju. Jednak trudno liczyć w tym kierunku na inicjatywę osób, niezainteresowanych rozwojem przemysłu spirytusowego. Dlatego też sfinansowaniem takiej produkcji powinny się zająć organizacje, w których interesie leży rozwój zużycia denaturatu. W ciągu kilku pierwszych lat akcji powinno się lokować na rynku ok. 50 tys. szt. sprzętów ze spirytusowemi palnikami. Fabryczna cena tej ilości sprzętu wyniesie ok. zł 500 tys.

Przy dzisiejszym stanie rzeczy nietylko niema krajowej produkcji, lecz właściwie niema również dobrze zorganizowanego handlu temi przedmiotami. Sprzedaż wyprodukowanych w kraju lamp, grzejników i kuchenek powinna być powierzona również hurtowym i detalicznym sprzedawcom denaturatu. Wspólna organizacja sprzedaży produktów, wzajemnie się uzupełniających, wpłynie na zmniejszenie kosztów sprzedaży, na sprawność obsługi konsumenta oraz na szybszy przyrost liczby konsumentów. Przy hurtowni denaturatu i spirytusowych przyrządów grzejnych winien się znajdować instruktor akwizytor (jeden lub więcej — zależnie od zasięgu hurtowni). Instruktor zapoznawałby detalistów z konstrukcją, sposobem obchodzenia się oczyszczaniem i reperacją lamp, grzejników i kuchenek. W osiedlach i miastach akwizytor prowadziłby propagandę zużycia denaturatu, urządzałby pokazy oraz wchodziłby w bezpośredni kontakt z konsumentami, w celu stwierdzenia, czy sprzedawcy denaturatu i grzejników otaczają stałą i czujną opieką swoich odbiorców.

Przy obecnem nastawieniu psychicznem konsumentów najlepszy produkt nie znajdzie nabywców i zastosowania bez odpowiedniej propagandy i rzucającej się w oczy reklamy. Zdawały i zdają sobie z tego sprawę kraje, pragnące zwiększyć lub stworzyć spożycie denaturatu w gospodarstwie domowem. Niemcy, Francja, Austrja, Rosja, Belgja, Włochy i in. poświęcały propagandzie dużo czasu, trudów i pieniędzy. W ruch puszczone zostały wszystkie środki: organizowano międzynarodowe kongresy i wystawy; urządzano pokazy, ogłaszano konkursy z bardzo wysokiemi nagrodami na najlepsze konstrukcje; wydawano specjalne naukowe dzieła, popularne broszury i plakaty; ogłaszano artykuły w prasie codziennej i fachowej; wprowadzono na stałe lekcje gotowania na spirytusie w ostatnim roku nauki w szkole powszechnej, najlepsze uczenice tych szkół nagradzano kuchenkami spirytusowemi; premjowano handel sprzętami tej kategorji i t. d. Prowadzono więc propagandę stale i wszędzie, wyzyskując do tego celu nawet katedry i nieomal ambony.

U nas, jak do tej pory, propagandy wogóle niema. Należy ją więc zorganizować. Przystępując do opracowania tej akcji, trzeba zdać sobie sprawę, iż organizacja, zbyt oszczędnie pomyślana, nie wyda innych rezultatów oprócz straty pieniędzy. Potrzebny jest tu rozumny rozmach i pewien polot. Na propagandę spirytusowego ogrzewania i oświetlenia winno się przeznaczyć po kilkaset tysięcy zł rocznie w ciągu kilku pierwszych lat. Pozycja ta powinna być przewidziana w kalkulacji ceny denaturatu.

Reasumując powyższe uwagi, stwierdzamy, iż sprzedaż dobrego i taniego denaturatu może tylko wtedy przybrać większe rozmiary — kilkadziesiąt miljn. l rocznie [1]:

1) gdy rynek krajowy zostanie obficie zaopatrzony w tanie, dobre i krajowego pochodzenia sprzęty do spalania spirytusu;

2) gdy aparat sprzedaży tego sprzętu ujęty będzie w tanią i sprężystą organizację;

3) gdy prowadzona będzie stale intensywna i wszechstronna propaganda stosowania spirytusu do celów grzejnych i oświetleniowych.

Inż. B. Missala

ROLNICTWO

POD REDAKCJĄ MINISTERSTWA ROLNICTWA

WYTYCZNE POLITYKI ZBOŻOWEJ. — Komitet Ekonomiczny Ministrów na posiedzeniu swem w dn. 13 b. m., odbytem pod przewodnictwem Pana Premjera A. Prystora, rozważał m. in. zagadnienie wytycznych polityki zbożowej na rok gospodarczy 1932/33. Stwierdzając wyraźnie dodatnie wyniki dotychczasowej interwencji rządowej w dziedzinie zbóż chlebowych, Komitet Ekonomiczny postanowił kontynuować zasadniczo w 1932/33 r. te same środki rządowej polityki zbożowej, które stosowane były w 2 latach ubiegłych. W szczególności postanowiono utrzymać dotychczasową ochronę celną, kredyty pod rejestrowy zastaw zbóż, zwroty ceł przy wywozie zbóż i ich przetworów zagranicę, zasadę i formę koncentracji wywozu oraz zakupy interwencyjne żyta i pszenicy w okresie pożniwnym na cele rezerw zbożowych.

Zgodnie z temi wytycznemi mają być poczynione kroki, umożliwiające jeszcze w II połowie lipca uruchomienie kredytów rejestrowych w wysokości, umożliwiającej związanie około 450.000 t zbóż, przyczem plan realizacji i sposób ściągania kredytu zastawowego ma być uzgodniony i sharmonizowany, o ile możności, z akcją interwencyjną. Celem zainteresowania w tej akcji krajowego młynarstwa Komitet Ekonomiczny postanowił dążyć do uruchomienia również indywidualnie dla młynów odpowiednich kredytów.

Operacje handlowe, wynikające z akcji interwencyjnej, prowadzić będą nadal Państwowe Zakłady Przemysłowo-Zbożowe, które, w granicach ich możliwości finansowych i magazynowych, zbierać będą nadwyżki z rynku wewnętrznego, oddziaływując w ten sposób w przyszłej kampanji na podtrzymywanie krajowej ceny żyta i pszenicy na poziomie, conajmniej równym cenie światowej więcej premja. Uchwalone wytyczne zawierają wskazówki, zmierzające do zapewnienia państwowemu aparatowi interwencyjnemu potrzebnych na ten cel środków finansowych.

Rozpatrywano również sprawę eksportowych taryf kolejowych dla zboża.

[1]) *Patrz „Polska Gospodarcza" zesz. 17/1932, str. 486.*

Nowe wytyczne rządowej polityki zbożowej, przyjęte przez Komitet Ekonomiczny Ministrów, zgodne są naogół z zasadniczemi wnioskami w tej dziedzinie, uchwalonemi na Konferencji Rolniczej w dn. 10 i 11/VI. Bardziej szczegółowe zagadnienia, poruszone w rezolucjach tej Konferencji, będą jeszcze przez czynniki rządowe rozpatrzone.

KONFERENCJA W SPRAWIE ZASAD POLITYKI ROLNEJ W ROKU GOSPODARCZYM 1932/33. — W dn. 10 i 11/VI r. b. odbyła się w Ministerstwie Rolnictwa Konferencja Rolnicza przedstawicieli sfer rolniczych oraz zainteresowanych organów państwowych, mająca na celu wysunięcie przez sfery rolnicze zasad, na jakich ma opierać się w nowym roku gospodarczym polska polityka rolna. Konferencję poprzedziła ankieta, rozesłana przez Min. Rolnictwa do zainteresowanych organizacyj rolniczych, która miała na celu zebranie materjału dla obrad wspomnianej Konferencji. Ankieta zawierała pytania z zakresu zagadnień polityki zbożowej, organizacji zbytu produktów rolnych, ceł oraz taryf kolejowych. Zagadnienia kredytowe i finansowe, należące do prac Centralnego Komitetu do Spraw Finansowo-Rolnych, zostały pominięte w obradach Konferencji.

Obrady Konferencji rozpoczęło posiedzenie plenarne, które zagaił przemówieniem Pan Min ster Rolnictwa Seweryn Ludkiewicz. Przemówienie to w brzmieniu dosłownem zamieszczamy poniżej.

„Zapraszając Panów na dzisiejszą Konferencję, chciałem przedewszystkiem dać wyraz znaczeniu, które przywiązuję do utrzymania ścisłego kontaktu z zorganizowanem społeczeństwem rolniczem. W dobie walki z kryzysem rolniczym, jaki obecnie przeżywamy, tylko tego rodzaju współpraca dać może Ministerstwu pewność, że stosowane środki polityki rolnej odpowiadają istotnej potrzebie, a w społeczeństwie wywołać zaufanie do celowości zarządzeń rządowych. Dlatego też uważam, że zapoczątkowana przez mego poprzednika instytucja dorocznych konferencyj rolniczych winna stać się czynnikiem stałym w działalności Ministerstwa Rolnictwa jako najlepszy środek sharmonizowania jego prac gospodarczych z postulatami sfer rolniczych, a nadto jako środek pogłębiania zasad i środków polskiej polityki rolnej. Jeśli porównamy odpowiedzi, które wpłynęły w tym roku na rozesłane przez Ministerstwo kwestjonarjusze, z odpowiedziami, nadesłanemi w latach poprzednich, z zadowoleniem stwierdzić możemy olbrzymi postęp i daleko idącą zbieżność poglądów. Czasy, gdy na najbardziej zasadnicze problematy różne organizacje zapatrywały się w sposób zupełnie niejednolity, mamy już poza sobą; fakt ten stanowi w bilansie ostatnich lat poważny czynnik aktywny.

Tegoroczny porządek dzienny nie objął spraw finansowo-rolnych. W liście, wysłanym do P. Prezesa Zw. Organizacyj Rolniczych, który prosił mnie o uzupełnienie porządku dziennego w tym kierunku, przedstawiłem motywy, które skłoniły Ministerstwo do wyeliminowania tych zagadnień z programu prac Konferencji.

Jak Panom wiadomo, w wyniku prac Komisji Finansowo-Rolnej przy Prezesie Rady Ministrów postanowiła Rada Ministrów w marcu r. b. powołać dla spraw finansowo-rolnych Komitet Centralny przy Min. Rolnictwa, w którym zasiadają prócz przedstawicieli świata rolniczego, przedstawiciele innych zainteresowanych grup społecznych, a przedewszystkiem przedstawiciele wierzycieli. Centralny Komitet posiada swe odpowiedniki w całym kraju, a utworzony został dlatego, że wszyscy byli zgodni co do tego, iż w naszych warunkach nie można problematu nadmiernego zadłużenia rolniczego rozwiązywać generalnemi zarządzeniami na wzór tego, co miało miejsce w niektórych innych państwach. Do rozwiązania tego zagadnienia przystąpiliśmy w sposób może bardziej skomplikowany, lecz zato przedstawiający niepomiernie mniejsze niebezpieczeństwo dla rolnictwa i dla całokształtu życia gospodarczego. Nazwałbym naszą metodę ewolucyjną w odróżnieniu od wspomnianych metod zagranicznych, które są nieraz wybitnie rewolucyjne, a więc bardzo niepożądane w życiu gospodarczem.

Obecnie dążę do tego, aby komitety do spraw finansowo-rolnych uzyskały odpowiednie instrumenty prawne do rozszerzenia swej działalności. Mam tu na myśli: ustawę o nadzorze sądowym nad gospodarstwami rolnemi, ustawę o walce z lichwą na wsi, ustawę, zezwalającą na segregację hipotek przy t. zw. parcelacji oddłużeniowej etc. Dokładamy starań, aby rzeczone zarządzenia stały się prawem przed rozpoczęciem nowego roku gospodarczego.

Do zagadnienia sfinansowania tegorocznych żniw przywiązuję jak największą wagę, przyczem z żalem stwierdzam, że znaczenie najważniejszej formy kredytu rolniczego, a mianowicie kredytu zastawowego, zostaje zmniejszone przez niesumienność licznych rolników, którzy dopuścili się w r. ub. usunięcia przedmiotu zastawu. Rolnicy pozbawieni zostają w ten sposób formy kredytu rolnego, który właśnie w naszych warunkach odegrać może rolę najważniejszą z punktu widzenia polityki finansowej i z punktu widzenia polityki zbożowej, gdyż bardziej, niż każda inna forma kredytu przyczynia się do wywołania równomiernej podaży produktów rolnych. Dążę więc do nowelizacji ustawy o rejestrowym kredycie rolniczym zmierzającej do tego, aby prawa wierzycieli bardziej niż dotychczas były zabezpieczone, zwłaszcza przez zaostrzenie kar za usunięcie zastawu. Szczerze mówię, że uważam to za ostatnią próbę uratowania formy kredytu, bez której rolnictwo tylko z trudem mogłoby się obyć.

Potrąciwszy o sprawy kredytowe, muszę zwrócić się do Panów z gorącem wezwaniem i prośbą, aby Panowie zechcieli za pośrednictwem instytucyj i ogółu rolników, których reprezentują, „zaopiekować się" również instytucjami kredytowemi, które służą rolnictwu. Podstawą kredytu jest zaufanie; gdy się niszczy te podstawę, niszczy się i kredyt, a przynajmniej wywołuje się jego podrożenie, gdyż stopa procentowa obejmuje ryzyko pożyczkodawcy. Takie fakty, jakie miały miejsce przy rejestrowym zastawie zboża — a mają miejsce i przy innych rodzajach kredytów, muszą być zwalczane przez samych rolników w imię ogólnego dobra.

Wobec wyeliminowania ze szczegółowej dyskusji spraw finansowo-rolnych, główny temat obrad Panów stanowić będą zagadnienia zbożowe, celne, taryfowe, jak również sprawa organizacji zbytu artykułów rolnych a przedewszystkiem artykułów hodowlanych. Z odpowiedzi, nadesłanych przez Panów, wynika, że w zakresie polityki zbożowej, celnej i taryfowej zaistniała już daleko idąca zbieżność poglądów, i przypuszczam, że ostateczne sformułowanie wspólnych postulatów dokona się bez trudności; natomiast w zakresie organizacji zbytu zbieżność poglądów jest znacznie mniejsza. Gdy idzie o tak ważne zagadnie-

nie, jak sprawa standaryzacji wywozu artykułów rolniczych i środki organizacji zbytu i eksportu, w tym zakresie stwierdzić można w odpowiedziach często nietylko rozbieżność poglądów, ale i mniej gruntowne opanowanie przedmiotu, powodujące mniej ścisłe sprecyzowanie postulatów. Chciałbym, aby tegoroczna Konferencja mogła pod tym względem program rolniczy pogłębić i sprecyzować.

Do tych kilku uwag natury ogólnej, pragnę ograniczyć swe przemówienie, uważając, że Panowie wszyscy zbyt blisko stoją prac, dotyczących walki z kryzysem rolniczym, abym musiał w szczegółach omawiać wyniki działalności Min. Rolnictwa w r. ub. Jeśli Panowie przeczytają uchwały, powzięte przez Konferencję zeszłoroczną, przekonają się, że zostały one w szerokim zakresie zrealizowane, a tem samem, że zapraszając Panów do współpracy, Min. Rolnictwa dokłada jak największych starań, aby postulaty zorganizowanego świata rolniczego urzeczywistnić w tym stopniu, na jaki zezwalają na to nasze możliwości i interesy natury ogólnopaństwowej.

Horoskopów na przyszłość nie chciałbym stawiać; przypuszczam, że niema dziś nikogo, kto mógłby z pewnością stwierdzić, czy jesteśmy już na dnie kryzysu, czy też rok przyszły będzie rokiem, pogłębiającym jeszcze depresję. Porównując jednakże wyniki naszej pracy z wynikami pracy państw innych, znajdujących się w podobnem do nas położeniu, przekonać się możemy, że środki zwalczania kryzysu rolniczego, opracowane w porozumieniu z Panami, dały poważne rezultaty. Fakt ten winien napełnić nas otuchą i pewnością, że rolnictwo zwycięsko przetrwa niezmiernie ciężki okres, w którym pracować musi od kilku lat".

Na pierwszem posiedzeniu plenarnem w imieniu Pana Ministra Spraw Wewnętrznych witał zebranych P. Wiceminister Korsak, w imieniu Zw. Org. Rolniczych P. Prezes L. Plucinski oraz w imieniu Rady Naczelnej Organizacyj Ziemiańskich P. J. Wielowieyski.

P. Wiceminister Korsak w przemówieniu swem poruszył dwa zagadnienia: zagadnienie interwencyjnej akcji zbożowej, prowadzonej przez P. Z. P. Z. pod nadzorem Pana Ministra Spraw Wewnętrznych, oraz zagadnienie regulowania przez władze administracyjne cen artykułów pierwszej potrzeby.

Wyniki interwencyjnej akcji zbożowej P. Wiceminister Korsak oceniał w sposób następujący. Akcja interwencyjna w b. roku gospodarczym została rozpoczęta bezpośrednio po żniwach pod auspicjami gorszych niż w latach poprzednich urodzajów zbóż chlebowych, a w szczególności urodzaju żyta. Z tego stanu rzeczy zostały wyciągnięte wskazania prowadzenia ostrożnej polityki eksportowej. Pierwsze miesiące pożniwne potwierdzały naogół przypuszczenia co do mniejszej niż w latach poprzednich podaży zbóż. Później jednak wskutek powszechnego katastrofalnego spadku cen inwentarza żywego, a następnie pewności wśród sfer zainteresowanych, że aparat interwencyjny jest zdolny wchłonąć zaofiarowane zboże, ujawniła się znaczniejsza podaż zbóż, trwająca blisko 2 miesiące. Ponieważ jedynym prawie odbiorcą nadwyżek zbożowych były P. Z. P. Z., wskutek trudności finansowych i braku odpowiednich pomieszczeń całkowite opanowanie podaży stało się niemożliwe, i w tym stanie rzeczy ceny na pewien czas uległy załamaniu. W obecnym jednak końcowym okresie gospodarczym Rząd, pomimo znanych trudności finansowych Skarbu Państwa, zrobił w interesie rolnictwa maksymalny wysiłek, aby zdejmować z rynku wszelkie nadwyżki zboża, które znacznie przekraczają liczby z roku poprzedniego, mimo że przewidywania pierwotne szły w kierunku ograniczenia działalności P. Z. P. Z. z uwagi na gorszy urodzaj oraz na przewidywany do niedawna jeszcze przez niektóre organizacje rolnicze niedobór żyta. O skuteczności dotychczasowej akcji interwencyjnej świadczy zupełne oderwanie się cen krajowych od parytetu światowego, przyczem rozpiętość pomiędzy cenami rynku światowego a cenami na rynku wewnętrznym wynosi około ℔ 15 na 1 q żyta.

Wreszcie P. Wiceminister wyjaśnił stanowisko Min. Spr. Wewn. w sprawie regulowania przez władze administracyjne cen artykułów pierwszej potrzeby. Mówca stwierdził, iż sprawa ruchu cen artykułów pierwszej potrzeby, jakiemi są chleb, mięso i tłuszcze, stanowi obecnie z uwagi na redukcje płac i zarobku oraz ciągłe kurczenie się rynków pracy jedno z najważniejszych zagadnień współczesnej gospodarki narodowej i jako takie nie może być ze względów socjalnych pozostawione wolnej grze podaży i popytu w naszych warunkach handlu żywnością. Rozwijając powyżej omawiane zagadnienie, P. Wiceminister wyraził życzenie, aby Konferencja w obradach swoich znalazła życzliwe zrozumienie punktu widzenia, reprezentowanego przez Min. Spr. Wewn., oraz solidaryzowała się z ciężkiem brzemieniem, jakie ciąży na administracji ogólnej w dobie tak odpowiedzialnej, jak dzisiejsza.

Na pierwszem posiedzeniu plenarnem Konferencji zostały wyłonione dwie Komisje, jedna: pod przewodnictwem P. Dyr. Dr. A. Rosego, która zajęła się zagadnieniami polityki zbożowej, zbytu ziemniaków, handlu wewnętrznego artykułami rolniczemi, preferencji dla surowców pochodzenia krajowego, ceł oraz taryf kolejowych; druga, pod przewodnictwem P. Dyr. S. Królikowskiego, zajęła się zagadnieniami organizacji wywozu artykułów rolniczych. Komisja pierwsza wyłoniła, pod przewodnictwem P. Naczelnika L. Krawulskiego, podkomisję, która zajęła się rozpatrzeniem i wysunięciem wniosków w sprawie taryf kolejowych.

Po zakończeniu obrad w komisjach, dn. 11/VI r. b. o godz. 18 odbyło się II posiedzenie plenarne, które przyjęło wnioski, opracowane przez komisje, a zreferowane na wspomnianem posiedzeniu przez PP.: Dyr. A. Rosego oraz Dyr. S. Królikowskiego. Na drugiem posiedzeniu plenarnem wygłosili przemówienia: Pan Wicepremjer Wł. Zawadzki, Pan Minister Rolnictwa S. Ludkiewicz oraz PP.: L. Plucinski, Prezes Z. Lubomirski oraz Prezes E. Rudziński. Przemówienie Pana Wicepremjera podajemy osobno na innem miejscu (p. str. 725). Przemówienie Pana Ministra Ludkiewicza zamieszczamy poniżej:

„W obradach dobiegliśmy do końca. W paru słowach chciałbym zobrazować nasze wysiłki, i to jako człowiek postronny, któremu dano było patrzeć z dość dobrego miejsca, na te poczynania i te żądania rolnictwa, które od 5 lat wyrażały się w postaci tylko żądań i wniosków Ministrów Rolnictwa na Komitet Ekonomiczny. Tak szczęśliwie się złożyło, że prezesi banków państwowych są członkami Komitetu Ekonomicznego, mogłem więc obserwować, jak rolnictwo w swoich żądaniach, projektach, skierowanych przeważnie do Ministra Skarbu, stawało się coraz bardziej realne. Te żądania początkowo przez 5 lat były tak rozbieżne i tak trudno było znaleźć wspólny język dla Ministra Skarbu i Rolnictwa, że rolnictwo bardzo małą odnosiło z tego korzyść. Bezwarunkowo, że Pan Prezes Rady Ministrów, ale przedewszystkiem i mój poprzednik, sprowadzili żądania te na tory zupełnie realnej, i wtedy dość łatwo, chociaż sytuacja stawała się coraz trudniejsza, sytuacja Skarbu coraz niemożliwsza, jednak znalazł się wspólny język, a w Komitecie Finansowo-Rolnym, gdzie współpracowałem z obecnym tu Panem Wicepremjerem Zawadzkim który wtedy dzierżył w swojem ręku sprawy podatkowe, zna-

leźliśmy wspólny język i mogliśmy z pewnemi ulgami przyjść dla rolnictwa. Żądania rolnictwa były zupełnie realne, i dlatego tak dużo uchwał poprzedniej Konferencji mogliśmy urzeczywistnić. Te uchwały są dla Ministra Rolnictwa podporą, są argumentem w przekonywaniu poszczególnych członków, są więc bardzo cenne dla Ministra. Z drugiej strony wytwarza się niejako łącznik między Ministrem i zorganizowanem społeczeństwem rolniczem. Oczywiście, że niezorganizowane społeczeństwo rolnicze jest nieuchwytne i z takiem nie możemy rozmawiać, więc i tu zorganizowane jest dla nas najpożądańsze.

Za jedno z głównych zadań Min. Rolnictwa uważam powołanie izb rolniczych; uważam to za nieuniknione. Prawdopodobnie w tych dniach z Panem Wicepremjerem Zawadzkim i poszczególnymi Panami Ministrami omówię różne sprawy i ją też będę mógł załatwić.

Otóż może pozornie wydaje się, że te uchwały, przygotowane są i opracowane. Są one opracowane na podstawie wniosków, nadesłanych przez Panów, w taki sposób, aby były dla mnie, jako Ministra Rolnictwa, do przyjęcia i mogę zapewnić, że nadaliśmy im takie ramy i taki język, który umożliwi nam zwycięstwo. Bo jeszcze w 1924 r. na Kongresie Rolniczym wzywałem rolników do składania uchwał, które mogłyby dać realne wyniki, jednak wtedy walka agrarjuszy większych z mniejszymi była ważniejszą rzeczą. Oczywiście, dzisiaj moja walka o pojęcie, że Polska jest jednak krajem rolniczym, że rolnictwo musi przedewszystkiem stać na pierwszem miejscu, jest ułatwiona, a osiągnięcie i przeprowadzenie w życie tych wszystkich uchwał jest bardziej zapewnione. Mogę odrazu Panom powiedzieć, że wczoraj Rada Ministrów uchwaliła owo rozporządzenie o prawie zajęcia zboża na pniu, i będzie ono niedługo ogłoszone. Są pewne techniczne możliwości, jest już załatwiona jedna uchwała, a więc pewne wyniki już mamy. Dalej, co się tyczy wszystkich tych innych postulatów, mamy znowu z Panem Wicepremjerem Zawadzkim wkrótce je omawiać, więc uchwały Panów dają mi pewne argumenty, a więc celowość uchwał jest widoczna.

Pozwolę sobie Panom podziękować za pracę. Życzę, abyśmy mogli na przyszły rok spotkać się w takich warunkach, abyśmy mogli powiedzieć, że kryzys naprawdę minął. Zdaje się, że to jest najważniejsze i najlepsze życzenie".

Konferencja rolnicza, jak z poniżej zamieszczonych uchwał wynika, wyraźnie stwierdziła, iż polska polityka rolna w 1931/32 roku gospodarczym wydała rezultaty dodatnie, przedewszystkiem w zakresie polityki zbożowej, oraz, że w zakresie możliwości Państwa w dobie pogłębiającej się ogólnoświatowej depresji gospodarczej został uczyniony w Polsce maksymalny wysiłek w kierunku osłabienia skutków przesilenia rolniczego. Konferencja wyraziła życzenie, aby polityka rolna w nowym roku gospodarczym była kontynuowana w tym samym kierunku oraz aby w miarę możności została utrzymana dotychczasowa pomoc Państwa dla rolnictwa.

Poniżej podajemy pełny tekst rezolucyj, powziętych przez Konferencję.

Sprawy finansowe

Konferencja stwierdza, że uporządkowanie spraw finansowych w rolnictwie posiada obecnie decydujące znaczenie dla kształtowania się położenia gospodarstw rolnych. Podkreślając celowość wszystkich innych zarządzeń, omówionych poniżej, a zwłaszcza zarządzeń, mających na celu podniesienie cen artykułów rolniczych, Konferencja wypowiada niemniej głębokie przeświadczenie, że prace te wydać mogą, zwłaszcza wobec niedostatecznych środków finansowych, które na ten cel przeznaczone być mogą, wyniki tylko połowiczne. Konferencja stwierdza z całym naciskiem, że Centralny Komitet do Spraw Finansowo-Rolnych winien jak najszybciej zająć się sprawą ostatecznej likwidacji, t. j. upłynnienia i konwersji krótkoterminowego zadłużenia rolniczego, wynikłego na tle długoletniej deficytowej gospodarki, a nadto podkreśla, że rolnictwo jest jednomyślne co do tego, że ustawodawstwo, już wydane w kierunku ulżenia sytuacji finansowej na wsi, winno być uzupełnione przez ustawę o nadzorach sądowych w rolnictwie, ustawę o segregacji hipotek przy prowadzeniu parcelacji oddłużeniowej oraz ustawę o walce z lichwą na wsi. Nadto konieczne jest uchylenie przepisów, zezwalających na zajmowanie przez wierzycieli płodów rolnych na pniu. Konferencja wskazuje na konieczność sharmonizowania akcji, wprowadzającej ulgi płatnicze dla rolników z analogiczną akcją, prowadzoną na rzecz instytucyj finansowych i handlowych, będących wierzycielami rolnictwa. Wreszcie, Konferencja wskazuje na wyraźnie ujemne następstwa daleko idącego zastoju w obrocie ziemią i wynikającego stąd zaniku wartości nieruchomości rolnych i wskazuje na konieczność zrobienia maksymalnego wysiłku w kierunku wzmożenia obrotu ziemią. Konferencja stwierdza, że położenie rolnictwa w przyszłym roku gospodarczym zależeć będzie w pierwszym rzędzie od tempa, w jakiem nastąpi realizacja wyżej wymienionych postulatów.

Polityka zbożowa

1. — Wychodząc z założenia, że głównym celem państwowej polityki zbożowej w obecnym okresie depresji cen na rynku światowym powinno być dążenie do ogólnego podnoszenia cen zbóż w Polsce ponad parytet światowy i zapewnienia w ten sposób krajowemu rolnictwu cen opłacalnych za zboża, i że specjalny wysiłek powinien być podejmowany w kierunku opanowania nadmiernej podaży tego artykułu w miesiącach pożniwnych oraz utrzymania odpowiedniej rozpiętości pomiędzy cenami jesiennemi i przednówkowemi — Konferencja stwierdza, że wyniki państwowej akcji zbożowej w roku gospodarczym 1931/32 były dla rolnictwa niewątpliwie korzystne, że jednak ceny zbóż nie zostały doprowadzone w tym okresie do poziomu pełnej opłacalności produkcji, co należy przypisać przedewszystkiem niedostatecznym środkom materjalnym, jakie mogły być przeznaczone na powyższy cel.

W związku z powyższem Konferencja wypowiada się za utrzymaniem w kampanji 1932/33 dotychczasowych czynników polityki zbożowej, a mianowicie: *a*) ochrony w formie ceł i zakazów przywozu przed importem zbóż z zagranicy; *b*) wolnego, lecz zorganizowanego wywozu zbóż zagranicę, *c*) kredytów pod rejestrowy zastaw rolniczy oraz t. zw. kredytów zaliczkowych, *d*) interwencyjnych zakupów przez P. Z. P. Z., *e*) zwrotu ceł przy wywozie zbóż i ich przetworów, *f*) koncentracji sprzedaży zagranicę żyta i pszenicy, *g*) kontroli wywozu jęczmienia.

Ponadto Konferencja wyraża opinję, że powyższy aparat oddziaływania na poziom cen zbóż w kraju powinien być w nadchodzącym roku gosp. uzupełniony drogą wprowadzenia w życie następujących czynników: *h*) uruchomienia odpowiednich kredytów warrantowych dla rolnictwa, handlu zbożowego i młynarstwa, *i*) uruchomienia odpowiednich kredytów obrotowych dla młynarstwa, *j*) obniżenia taryf kolejowych dla eksportu zbóż z okolic bardziej odległych od granic wyjściowych (p. rezolucje w sprawie taryf kolejowych).

Analizując wyszczególnione powyżej czynniki, Konferencja wypowiada następującą opinję:

2. — Cła przywozowe od zbóż i ich przetworów oraz wolny wywóz tych artykułów zagranicę są podstawą naszej polityki zbożowej. Zarówno cła zbożowe, jak i zasada niekrępowania żadnemi ograniczeniami (poza zarządzeniami organizacyjnemi) wywozu zboża zagranicę zostały utrwalone w naszej polityce gospodarczej kilka lat temu, jako zasady fundamentalne, nie podlegające dyskusji, wobec czego Konferencja nie uzasadnia bliżej ich celowości i stwierdza jedynie konieczność ścisłego ich przestrzegania w nadchodzącej kampanji i nieczynienia od nich żadnych odchyleń.

Konferencja uważa za niezbędne utrzymanie do czasu należytego uregulowania tej sprawy w płaszczyźnie celnej zakazu przywozu do Polski kukurydzy, z tem, że wyłączne prawo im-

portu tego artykułu powinno przysługiwać P. Z. P Z., które korzystałyby z tego uprawnienia wyłącznie dla zaspokojenia niezbędnych potrzeb krajowego rolnictwa w zakresie hodowli inwentarza oraz siewu.

3. — Konferencja podkreśla decydujące znaczenie dla naszego życia gospodarczego kredytów pod rejestrowy zastaw rolniczy oraz t. zw. kredytów zaliczkowych dla mniejszej własności rolnej, które w poważnym stopniu przyczyniają się do odciążenia naszego rynku zbożowego w okresie pożniwnym i które wpływają na równomierne rozłożenie podaży zbóż w ciągu całego roku. Znaczenie tych kredytów jesienią r. b. będzie spotęgowane ze względu na znaczne obniżenie się w ciągu r. b. siły płatniczej krajowego rolnictwa oraz z uwagi na to, że szereg zobowiązań rolniczych, zaciągniętych w r. b., zostało sprolongowanych do okresu pożniwnego.

Z wyłuszczonych powyżej względów Konferencja wypowiada się za uruchomieniem od dn. 15 lipca r. b. powyższych kredytów w rozmiarach, które umożliwiłyby związanie wszystkich 4 zbóż w ilości conajmniej zeszłorocznej z tem, że zarówno plan udzielania jak i plan ściągania tych kredytów powinny być uzgodnione i sharmonizowane z akcją interwencyjnych zakupów. Jednocześnie Konferencja poddaje pod rozwagę miarodajnych czynników sprawę takiego zorganizowania wspomnianych kredytów, aby terminy płatności w tym zakresie były możliwie najbardziej zróżniczkowane i ażeby przez to uniknąć jednoczesnego natężenia podaży zbóż w okresie terminów, związanych z płatnością kredytów zastawowych. Wobec tego, że suma kredytów zaliczkowych, z których korzystać mogła dotychczas mniejsza własność rolna, była stosunkowo niska, Konferencja uważa za wskazane powołanie specjalnej komisji, któraby zbadała możliwości odpowiedniego rozszerzenia tej akcji.

W celu uniemożliwienia usuwania zboża z pod zastawu, Konferencja wypowiada się za pełnem stosowaniem w tych wypadkach sankcyj karnych, przewidzianych w rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 22 III 1928 r., a w razie, gdyby zaszła potrzeba specjalnego wzmocnienia pozycji instytucyj, rozprowadzających kredyty zastawowe — również za odpowiedniem znowelizowaniem wspomnianego rozporządzenia.

4. — Wychodząc z założenia, że tegoroczna działalność P. Z. P. Z., wsparta kredytami zastawowemi i premjami wywozowemi, przyczyniła się do podniesienia cen zbóż w Polsce ponad parytet światowy, Konferencja wypowiada się za dalszem prowadzeniem przez P. Z. P. Z. interwencyjnych zakupów i w związku z tem zwraca uwagę miarodajnych czynników na konieczność zaopatrzenia P. Z. P. Z. w odpowiedni własny kapitał obrotowy oraz umożliwienia tej instytucji zaciągnięcia pożyczki na prowadzenie akcji interwencyjnej.

Konferencja wyraża opinję, że interwencyjne zakupy powinny być rozpoczęte bezpośrednio po żniwach, przyczem moment podjęcia akcji, mającej na celu oderwanie cen wewnętrznych od cen światowych powinien być, zdaniem Konferencji, uzależniony od wysokości premij zbożowych. O ile premje te będą dostatecznie wysokie, aby zapewnić warsztatom rolnym opłacalność produkcji, wspomniana powyżej akcja powinna być, zdaniem Konferencji, podjęta dopiero po wyeksportowaniu znacznej części nadwyżek wywozowych.

Decyzja o podjęciu omawianej akcji powinna być powzięta przy uwzględnieniu następujących czynników: *a)* pojemności rozporządzalnych magazynów, *b)* rozmiarów przewidywanych nadwyżek wywozowych oraz *c)* wysokości środków pieniężnych, jakiemi będą rozporządzały P. Z. P. Z. na zakup zboża i na pokrycie strat.

Konferencja podkreśla, iż wspomniana akcja utrzymywania cen zbóż w kraju powyżej parytetu światowego powinna być tak prowadzona, aby utrzymać ciągłość tendencji zwyżkowej na naszym rynku oraz zapewnić zróżniczkowanie cen pszenicy i żyta, odpowiadające różnicy kosztów produkcji tych zbóż.

Mając na względzie konieczność zainteresowania zarówno rolnictwa, jak handlu i młynarstwa, w rozłożeniu podaży zbóż na przeciąg całego roku, Konferencja wypowiada się za takiem nastawieniem działalności P. Z. P. Z., aby sprzedaże tej instytucji z reguły były dokonywane tylko zagranicą, a w kraju tylko w tym wypadku, kiedy ceny zbóż zbliżyłyby się do poziomu cen oclonego importu.

Konferencja wyraża opinję, że akcja P. Z. P. Z. powinna być prowadzona na całym obszarze Państwa ze szczególnem uwzględnieniem głównych ośrodków produkcji i podaży zbóż oraz okolic, nie posiadających dostatecznie rozwiniętego aparatu handlowego, jako też i tych, które są oddalone od punktów eksportowych. Uznając w zupełności znaczenie dla krajowego rolnictwa handlu indywidualnego i spółdzielczego oraz młynarstwa, Konferencja zwraca uwagę na konieczność nawiązania przez tę instytucję ściślejszego niż dotychczas kontaktu z powyższemi czynnikami w zakresie zakupu zbóż.

Z uwagi na duże znaczenie, jakie dla kształtowania się cen zbóż, płaconych rolnikowi, posiadają tendencje, panujące na rynkach małomiasteczkowych, Konferencja podkreśla konieczność bliższego wniknięcia w te sprawy przez P. Z. P. Z. i opanowywania w miarę możności sytuacji, jaka się wytwarza na tych rynkach.

Ze względu na specjalne zadania P. Z. P. Z., jako instytucji interwencyjnej, działającej na rzecz interesów krajowego rolnictwa, Konferencja wyraża opinję, że we władzach tej instytucji rolnictwo powinno posiadać należytą reprezentację i że obecny stan posiadania rolnictwa w tym zakresie nie powinien być uszczuplony.

5. — Konferencja stwierdza, że obowiązujące obecnie zwroty ceł przy wywozie zbóż przyniosły rolnictwu w b. roku gosp. duże krzyści, gdyż przyczyniły się łącznie z akcją interwencyjną do podniesienia poziomu cen zbóż w Polsce ponad parytet światowy. W związku z tem Konferencja podkreśla z naciskiem konieczność utrzymania obecnych premij z tem, że systemem premjowania zostanie objęty owies i że stawki od wszystkich 4 zbóż zostaną zrównane na poziomie zł 6 od 100 kg.

Ponieważ obecna stawka zwrotu cła przy wywozie słodu (zł 12) nie pozostaje w żadnym racjonalnym stosunku do stawki premji od jęczmienia (zł 4) i ponieważ ten stan rzeczy obniża nasze możliwości wywozowe w zakresie jęczmienia na rynki zachodnio-europejskie, Konferencja wypowiada się za obniżeniem stawki od słodu do poziomu stawki od jęczmienia, zwiększonej najwyżej o 50%.

Wychodząc z założenia, że dotychczasowa działalność Związku Eksporterów Zboża R. P. w zakresie współpracy pomiędzy rolnictwem, handlem i młynarstwem oraz w zakresie wykonywania niektórych zasad polityki zbożowej daje dostateczne podstawy do stwierdzenia celowości i użyteczności istnienia tej instytucji, Konferencja wypowiada się za utrzymaniem jej nadal.

6. — Licząc się z ujemnemi skutkami, jakie niewątpliwie pociągnąłby za sobą chaotyczny i nieplanowy wywóz z Polski zbóż, Konferencja wypowiada się za utrzymaniem nadal zasady koncentracji sprzedaży żyta i pszenicy zagranicę, a tem samem za utrzymaniem Polskiego Biura Eksportu Zboża z tem, że gdyby naskutek przebiegu konjunktury wyłącznym eksporterem na pewien przeciąg czasu zostały P. Z. P. Z., działalność tego Biura mogłaby być czasowo zawieszona, instytucja jednak sama nie powinna ulec likwidacji.

7. — Mając na względzie dodatnie wyniki tegorocznej kontroli wywozu z Polski jęczmieni z tytułu wypłaty premij wywozowych, Konferencja wypowiada się za utrzymaniem nadal jakościowej reglamentacji wywozu jęczmienia oraz za selekcją firm, eksportujących ten artykuł w myśl zasad dotychczasowych. W związku z wywozem z Polski jęczmienia Konferencja zwraca uwagę miarodajnych czynników na celowość wysiłków, podjętych ostatnio przez producentów rolnych, zrzeszonych w Związku Wytwórców Jęczmienia Browarnego R. P., w kierunku podnienia jakości jęczmienia, wywożonego z Polski. W związku z tem Konferencja wyraża opinję, że wysiłki te, jako zmierzające do zracjonalizowania produkcji i eksportu naszego jęczmienia browarowego, w zupełności zasługują na poparcie. Jednocześnie Konferencja wypowiada się za takiem uregulowaniem sprawy wywozu z Polski jęczmienia browarowego, aby czyszczenie towaru, przeznaczonego na eksport, odbywało się w miejscach produkcji.

8. — Z uwagi na niewyzyskanie dotychczas możliwości warrantowania zbóż w Polsce ku czemu istnieją podstawy prawne w rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 28/XII 1924 r. o prawie o domach składowych oraz w statutach organizacyjnych niektórych banków, Konferencja zwraca się do Pana Ministra z prośbą o podjęcie kroków w celu zbadania przez powołane do tego organa przyczyn obecnego stanu rzeczy, w którym kredyty warrantowe pod zastaw zbóż nie rozwinęły się dotychczas w Polsce, oraz w celu usunięcia przeszkód, istniejących w tym zakresie. O ile trudności, o których mowa, spoczywają w płaszczyźnie stosunków kredytowych, Konferencja prosi Pana Ministra o podjęcie starań w celu uruchomienia odpowiednich kredytów warrantowych, z których mogliby korzystać rolnicy, handel i młynarstwo.

9. — W dzisiejszych trudnościach kredytowych krajowe młynarstwo nie ma możności i nie stara się robić większych zakupów ziarna, a tem samem staje się czynnikiem, dla którego

wszelka zwyżka cen zbóż w kraju jest zjawiskiem raczej ujemnem aniżeli dodatniem. Aby powyższy stan zmienić i aby krajowe młynarstwo zainteresować w akcji interwencyjnej, prowadzonej w kierunku zwyżki cen zbóż na naszym rynku, należy krajowe młynarstwo zasilić odpowiedniemi środkami pieniężnemi. W związku z tem Konferencja wypowiada się za uruchomieniem dla solidnych młynów krajowych odpowiedniego kredytu obrotowego na zakupy zbóż.

Cła

1. — Konferencja wznawia wielokrotnie poruszaną przez sfery rolnicze sprawę podwyższenia w najkrótszym czasie ceł przywozowych od ryżu, kukurydzy oraz ryb słodkowodnych do wysokości, przewidzianej w nowej taryfie celnej.

2. — Konferencja jest zdania, że sytuacja na rynku maślarskim stwarza potrzebę podwyższenia cła na masło, a to wobec wielu trudności, istniejących w krajowym przemyśle mleczarskim oraz zupełnej zbędności przywozu tego artykułu. Jednocześnie winny być podwyższone cła na inne produkty mleczne, jak kazeina, gallalit, mleko w proszku i t. d., celem umożliwienia odnośnym przemysłom rozwoju w oparciu o surowiec krajowy. Konferencja zwraca uwagę na celowość ochrony produkcji krajowej ziół lekarskich i ich przetworów.

3. — Konferencja wypowiada się za zachowaniem zasady swobodnego przywozu i wywozu otrąb i makuchów, zwracając jednocześnie uwagę władz na konieczność zahamowania ewentualnie w drodze skażenia, przywozu mąki pośledniej, która, będąc przez importerów taryfikowana jako otręby, korzysta w ten sposób niesłusznie z bezcłowego przywozu.

4. — Konferencja stwierdza nadto niedopuszczalność importu z zagranicy gatunków i numerów włókna albo przędzy lnianej, produkowanych w kraju, i za podniesieniem cła importowego na włókno lniane czesane, trzepane i szarpaniec do wysokości ℳ 100 od 100 kg, a za przędzę lnianą do wysokości, odpowiadającej wyżej zaprojektowanemu podniesieniu ceł na włókno lniane. Nadto Konferencja wskazuje na konieczność szybkiego podniesienia cła na siemię lniane, stwierdzając, iż postulat ten stał się szczególnie aktualnym wobec zniszczenia głównej olejarni, która dotychczas siemię to przerabiała.

Preferencje dla surowców pochodzenia krajowego

Konferencja stwierdza, że wobec coraz to poważniejszych trudności, jakie zarysowują się w zakresie zbytu produktów rolniczych, zarówno na rynkach obcych, jak i w kraju, należy wzorem wielu państw obcych zastosować preferencje dla krajowych surowców rolniczych. Wobec tego, że zrealizowanie tego postulatu w drodze dobrowolnych umów pomiędzy zorganizowanem rolnictwem a odpowiedniemi działami naszego przemysłu mogłoby być w wielu wypadkach utrudnione, Konferencja wypowiada się za ustanowieniem względnie wzmocnieniem ochrony celnej w dziedzinie tych surowców rolniczych, które są w kraju produkowane w dostatecznych ilościach lub też mogą być zastępowane przez surowce zagraniczne, a nadto za wydaniem ramowej ustawy o przymusie używania przez przemysł krajowy surowców pochodzenia krajowego z tem, że regulowanie powyższych spraw na poszczególnych odcinkach następowałoby w drodze wydawania rozporządzeń wykonawczych, z uwzględnieniem porozumień, ewentualnie zawartych w tym zakresie pomiędzy rolnictwem a przemysłem. Konferencja zaznacza, że w wypadkach takich wydawanie odpowiednich przepisów prawnych powinno być zawsze poprzedzane zasięgnięciem opinji zainteresowanych sfer gospodarczych.

Wobec tego, że w obecnych warunkach poważnego wyczerpania finansowego krajowego rolnictwa, tworzenie specjalnych central handlowych, mających na celu dostawy surowców dla przemysłu, ma bardzo małe widoki powodzenia — Konferencja wyraża opinję, że narazie należałoby tam, gdzie istnieje tego potrzeba, przystąpić jedynie do zawodowego organizowania producentów, zainteresowanych w produkcji danych artykułów.

Wreszcie, Konferencja stwierdza, że dla powiększenia konsumpcji krajowych surowców włóknistych niezbędne jest: 1) aby przyśpieszone zostało tempo zastępowania używanych przez instytucje rządowe i samorządowe tkanin z surowców zagranicznych — tkaninami z surowców krajowych; 2) aby całe zapotrzebowanie monopolu solnego na worki do opakowania soli było pokrywane workami z krajowego lnu i konopi, począwszy już od kampanji bieżącej; 3) aby fabryki nawozów sztucznych niezwłocznie przeszły do używania wyłącznie worków z krajowego lnu i konopi, ewentualnie wykładanych papierem, dla niektórych nawozów; 4) aby cukrownie krajowe używały do opakowania cukru wyłącznie worków z krajowego lnu; o ile zaś stoją temu na przeszkodzie warunki umów z odbiorcami zagranicznymi cukru, to cukrownie winny dążyć do zmiany tych warunków w kierunku uzyskania możliwości eksportu polskiego cukru zagranicę w workach z krajowego lnu.

Organizacja handlu wewnętrznego produktami rolniczemi

Z uwagi na to, że Giełda Mięsna w Warszawie została powołana do życia stosunkowo niedawno, Konferencja wyraża opinję, że z zakładaniem giełd tego typu należałoby wstrzymać się do czasu uzyskania większego doświadczenia na terenie warszawskim. Zdaniem Konferencji giełdy mięsne mogłyby powstać w obecnym okresie jedynie w większych ośrodkach konsumpcyjnych lub produkcyjnych, lecz natomiast zewszechmiar celowe byłoby tworzenie na większych targowiskach miejskich komisyj notowań cen według typu, ustalonego przez Giełdę Mięsną. W skład tych komisyj powinni wchodzić reprezentanci miejscowych organizacyj rolniczych.

W celu zapewnienia rolnictwu możności ścisłej współpracy z giełdami towarowemi zarówno mięsnemi, jak i zbożowemi, należałoby, zdaniem Konferencji, organizować wybory do rad giełdowych, zasadniczo na podstawie 4 kuryj, z których 3 obejmowałyby: handel, przemysł i konsumentów, czwarta zaś — rolników i organizacje społeczno-rolnicze, będące członkami danej giełdy. W tym wypadku organizacje rolniczo-handlowe powinny wysyłać swych przedstawicieli do rad giełdowych z kurji kupieckiej, przyczem byłoby pożądane, ażeby w kurji tej wspomniane organizacje miały zapewnioną statutowo pewną ilość miejsc.

Mając na względzie konieczność uporządkowania stosunków w dziedzinie uboju żywca, Konferencja wypowiada się pozytywnie w stosunku do projektu wyposażenia niektórych rzeźni w prawo wyłącznego uboju, zarazem jednak Konferencja zastrzega się przeciwko zapewnianiu tym rzeźniom wyłącznego prawa zaopatrywania w mięso danej gminy, gdyż takie postawienie kwestji godziłoby w żywotne interesy rolnictwa, uniemożliwiając rozwój spółdzielczych rzeźni rolniczych w ośrodkach produkcji.

Podkreślając uchwały konferencji rolniczej, odbytej w dniach 7 i 11/I r. b. w sprawie poddania rewizji zarówno systemu, jak i wysokości wszelkich opłat targowych i ubojowych, pobieranych przez władze komunalne oraz przez pośredników targowych i robotników rzeźnych w większych ośrodkach konsumpcji, w kierunku wydatnego obniżenia dotychczasowych kosztów wpędu i uboju inwentarza żywego — Konferencja podkreśla duże znaczenie jak najszybszego załatwienia powyższych spraw.

Podtrzymując uchwały tej konferencji w sprawie jak najszybszego uruchomienia kas targowych na głównych targowiskach w kraju, zwłaszcza zaś w Warszawie, Konferencja zwraca się z usilną prośbą do miarodajnych czynników o możliwie najszybsze zrealizowanie tego postulatu.

Konferencja stwierdza, iż przy projektowaniu i budowie hal targowych w miastach powinna być przewidziana budowa chłodni i basenów dla ryb dla użytku handlu detalicznego.

Organizacja zbytu produktów rolniczych

1. — Mając na względzie konieczność prowadzenia systematycznej pracy nad usprawnieniem produkcji i wywozu z Polski wytworów gospodarstw wiejskich, Konferencja wypowiada się za stworzeniem trwałych ram dla powyższej akcji.

Konferencja nie przesądza formy wydania przepisów prawnych w dziedzinie standaryzacji wywozu produktów rolniczych i ich przetworów, w każdym jednak razie podkreśla konieczność uwzględnienia w tym zakresie następujących momentów:

a) przepisy standaryzacyjne powinny mieć charakter możliwie najbardziej elastyczny tak, aby mogły być szybko dostosowywane do zmieniających się warunków gospodarczych;

b) Ministrowi Rolnictwa powinno przysługiwać prawo bezpośredniej inicjatywy w zakresie ustanawiania norm prawnych, dotyczących standaryzacji wywozu zagranicę produktów rolniczych i ich przetworów;

c) nadzór nad wykonywaniem przepisów standaryzacyjnych w tych dziedzinach eksportu rolniczego, gdzie istnieje ścisła łączność pomiędzy organizacją wywozu a podniesieniem produkcji, powinien sprawować Minister Rolnictwa;

d) przed wydawaniem przepisów prawnych w rozważanej dziedzinie powinna być zasięgana opinja zainteresowanych sfer gospodarczych;

e) normy prawne w omawianym zakresie powinny być tak skontruowane, aby na ich podstawie można było w przyszłości

prowadzić prace nad organizowaniem eksportu rolnego nawet w tych dziedzinach, w których standaryzacja w ścisłem tego słowa znaczeniu ma ograniczone zastosowanie.

Wypowiadając się za ustawowem uregulowaniem spraw, dotyczących standaryzacji wywozu produktów rolniczych, Konferencja nie neguje znaczenia i usług, jakie mogą oddać w tej mierze naszemu życiu gospodarczemu cła wywozowe i zwroty ceł. Przeciwnie, Konferencja jest zdania, że czynniki powyższe mogą i powinny stać się aparatem, uzupełniającym akcję standaryzacyjną, prowadzoną w wykonaniu odpowiednich ustaw.

2. — Konferencja uważa, że zasadniczą linją postępowania Min. Rolnictwa oraz zorganizowanych rolników powinna być planowa rozbudowa własnego aparatu handlowego producentów (spółdzielcze organizacje zbytu), opartego w głównej mierze na obrocie komisowym. Konferencja stwierdza konieczność istnienia w pewnych momentach aparatu interwencyjnego w zakresie handlu zwierzętami i produktami hodowli.

3. — Konferencja stwierdza, że w obecnych warunkach gospodarczych daje się odczuwać brak stałej instytucji, złożonej z przedstawicieli zainteresowanych Ministerstw oraz zainteresowanych sfer gospodarczych, w której byłyby ześrodkowane wszelkie prace Rządu i społeczeństwa w dziedzinie polityki gospodarczej, związanej z organizacją zbytu w kraju i zagranicą produktów rolniczych.

W związku z tem Konferencja prosi Pana Ministra o powołanie do życia specjalnej komisji, złożonej z przedstawicieli zainteresowanych Ministerstw oraz w równej mierze przedstawicieli rolnictwa i handlu, względnie przetwórstwa, celem opracowania zasad, na których powinna oprzeć się wspomniana instytucja. W pracach tych powinna być, zdaniem Konferencji, rozważona ewentualność zreorganizowania Państwowego Instytutu Eksportowego.

4. — Mając na względzie dzisiejsze nader trudne warunki naszego wywozu produktów rolniczych, Konferencja wypowiada pogląd, że w tych dziedzinach eksportu rolnego, w których bądź naskutek ograniczeń, stosowanych przez państwa importujące, bądź naskutek wybitnej dezorganizacji, panującej wśród polskich eksporterów, zachodzi potrzeba uregulowania stosunków wywozowych—organizacje wywozowe mogą być potrzebne i konieczne.

W tych wypadkach Konferencja uważa za uzasadnione powoływanie do życia przymusowych organizacyj wywozowych na podstawie uprzywilejowania zrzeszonych eksporterów. W skład tych organizacyj powinni wchodzić eksporterzy, reprezentujący handel spółdzielczy i indywidualny, oraz dla obrony interesów produkcji rolniczej — przedstawiciele organizacyj społeczno-rolniczych.

Do zadań powyższych organizacyj powinno należeć organizowanie wywozu na danym odcinku, praca nad podniesieniem jakości wywożonych towarów, obrona dotychczasowych rynków zbytu, wyszukiwanie nowych rynków i współpraca przy ich zdobywaniu oraz popieranie w związku z tem tranzakcyj o charakterze pionierskim, współpraca przy finansowaniu tranzakcyj eksportowych oraz przy organizowaniu ubezpieczeń, współpraca z władzami w zakresie polityki celnej, traktatowej, reprezentowanie interesów eksportowych na danym odcinku i t. p.

Konferencja jest zdania, że zarówno w wypadku istnienia jak i nieistnienia na danym odcinku eksportu rolniczego organizacji wywozowej, rozdział zaświadczeń przy wywozie artykułów reglamentowanych oraz kwalifikowanie eksporterów według zasad, ustalonych przez miarodajne władze, powinny być powierzone specjalnej komisji rozdzielczej, istniejącej przy Min. Rolnictwa i złożonej w połowie z przedstawicieli produkcji rolniczej oraz w połowie z przedstawicieli handlu indywidualnego i spółdzielczego, ewentualnie również przetwórstwa, z przewodniczącym, mianowanym przez Ministra Rolnictwa. Technika wydawania zaświadczeń powinna być w tym wypadku powierzona danej organizacji. Projekt powierzenia rozdziału zaświadczeń wywozowych czynnikom rządowym względnie izbom przemysłowo-handlowym, Konferencja uważa stanowczo za niewskazany.

Ponieważ przynależność do omawianych organizacyj będzie dawała eksporterom pewne przywileje wyłączności w zakresie wywozu, co mogłoby być przez nich wykorzystywane na rynku wewnętrznym przy zakupywaniu towaru u rolnika, Konferencja wypowiada się za taką konstrukcją wspomnianych organizacyj, ażeby rolnictwo miało dostateczny wpływ na ich działalność i ażeby wskutek tego we władzach tych organizacyj było reprezentowane zarówno rolnictwo, jak i handel spółdzielczy, z tem, że conajmniej 1/3 miejsc byłaby statutowo zastrzeżona dla przedstawicieli produkcji rolnej. Jednocześnie Konferencja podkreśla konieczność zachowania przez poszczególnych eksporterów w ramach organizacyj wywozowych samodzielności gospodarczej, a to w celu uniknięcia centralizacji zakupów surowca u rolników.

Ażeby wzmocnić kontakt organizacyj wywozowych z krajowem rolnictwem, Konferencja wypowiada się za umieszczeniem w statutach powyższych organizacyj postanowienia, w myśl którego organizacje te byłyby obowiązane pewną część swoich wpływów przeznaczać na cele rozwoju produkcji danego artykułu w kraju stosownie do wskazówek Min. Rolnictwa.

5. — Do czasu ostatecznego wyjaśnienia i załatwienia sprawy ześrodkowania pracy w zakresie regulowania zbytu produktów rolniczych Konferencja wyraża pogląd, że należy powołać do życia Związek Eksporterów Zwierząt Rzeźnych i Produktów Uboju, jako organizację, obejmującą eksporterów trzody, bydła, cieląt, owiec i koni oraz mięsa wieprzowego, wołowego, cielęcego, baraniego i końskiego, na zasadach, wyłuszczonych w poprzednim punkcie niniejszej rezolucji, z tem, że w ramach tego związku zostałyby utworzone odrębne sekcje autonomiczne, obejmujące organizacje ogólnorolnicze oraz poszczególne grupy eksporterów. W celu uzyskania podstaw do uregulowania wywozu bydła, cieląt, owiec i koni oraz mięsa, pochodzącego z uboju tych zwierząt, należy, zdaniem Konferencji, ustanowić cła wywozowe na te artykuły.

6. — Doceniając należycie rolę, jaką w naszem życiu gospodarczem odgrywa polski przemysł bekonowy, Konferencja stwierdza, że prace Polskiego Związku Bekonowego naogół dały wyniki dodatnie. Wyniki te w przyszłości winny być spotęgowane przez ściślejszy kontakt przemysłu bekonowego z zorganizowanem rolnictwem, oraz ciągłe dążenie do poprawienia jakości bekonu.

Konferencja stwierdza, że wysiłki, podejmowane przez organizacje rolnicze, idące w kierunku usunięcia zbędnego w wielu razach pośrednictwa w dostawach trzody do fabryk, dały dotychczas zbyt małe rezultaty i że należy dążyć przy pozytywnej współpracy Polskiego Związku Bekonowego do usunięcia tegoż pośrednictwa, uciążliwego dla stron obu, jak również do systematycznego rozplanowania rejonów i terminów zakupów. Jeżeli w wielu okolicach Polski hodowla trzody nie została jeszcze należycie dostosowana do potrzeb przemysłu bekonowego i nie zapewniła temu przemysłowi należytej podstawy, jest to rezultatem powyższego stanu rzeczy. Powołana do życia przez Polski Związek Bekonowy i zorganizowane rolnictwo komisja porozumiewawcza, niewątpliwie jest krokiem naprzód na drodze współpracy pomiędzy rolnictwem a omawianym przemysłem, utworzenia tej komisji jednak, jako instytucji o charakterze opiniodawczym, nie można uważać za całkowite rozwiązanie zagadnienia współpracy pomiędzy stronami, wchodzącemi w tym wypadku w grę, i z tego powodu Konferencja uważa za konieczne wprowadzenie do władz Związku przedstawicieli rolnictwa w myśl pkt. 4 niniejszej rezolucji. Praktyka wykazała, że dotychczasowe wysiłki Polskiego Związku Bekonowego nad podniesieniem jakości bekonów, wywożonych z Polski na rynek angielski, nawet przy wydatnej pomocy materjalnej Państwa na ten cel w formie zwrotu ceł, nie stwarzają wciąż jeszcze warunków opłacalności tej gałęzi produkcji hodowlanej.

Ponieważ polski przemysł bekonowy z nielicznemi wyjątkami pozostaje w rękach kapitału, niezwiązanego z krajowem rolnictwem, w czem tkwi pewne niebezpieczeństwo dla tego ostatniego, gdy chodzi o trwałe perspektywy rozwojowe dla hodowli trzody typu bekonowego, przeto Konferencja wypowiada się za poparciem wszelkich starań, mających na celu przejmowanie poszczególnych bekoniarń przez zorganizowane rolnictwo.

Dotychczasowe wysiłki polskiego przemysłu bekonowego nad podniesieniem jakości bekonów, wywożonych z Polski na rynek angielski, podjęte przy wydatnej pomocy materjalnej Państwa, aczkolwiek dały pozytywne wyniki — to jednak muszą być pogłębione. W związku z tem Konferencja wyraża opinję, że system standaryzacji, obowiązującej w Związku odnośnie do jego członków, powinien być zawsze stosowany do wszystkich eksporterów poza kontrolą i że poza kontrolą, prowadzoną przez Związek, zwierzchni nadzór nad produkcją i wywozem bekonów z Polski należy powierzyć Ministerstwu Rolnictwa z tem, że kontrola ta będzie wykonywana zasadniczo w miejscu produkcji, dodatkowo zaś w punktach wyjściowych.

7. — Konferencja stwierdza, że dotychczasowe próby zracjonalizowania wywozu z Polski gęsi, drogą ustanowienia ceł wywozowych i powołania do życia Polskiego Związku Eksporterów Drobiu, nie dały dla rolnictwa dostatecznych wyników i że postulaty, zgłoszone przez konferencję czerwcową w r. ub., ażeby do władz Związku zostali powołani przedstawiciele świata rolniczego, nie zostały dotychczas przeprowadzone. Wobec tego Konferencja uznaje, że uprawnienia i przywileje, z jakich korzysta obecnie Związek, powinny być utrzymane na przyszłość jedynie pod warunkiem przekształcenia Związku w kierunku, zapewniającym odpowiedni wpływ organizacjom rolniczym, co przewiduje statut, złożony przez organizacje rolnicze na jesieni r. ub.

8. — Konferencja prosi Pana Ministra o zwołanie w możliwie najprędszym czasie specjalnej konferencji w celu dokładnego zbadania katastrofalnego stanu, w jakim znajduje się obecnie produkcja masła w Polsce, oraz w celu zaproponowania odpowiednich środków zaradczych ze szczególnem uwzględnieniem ograniczenia przywozu do Polski masła i tłuszczów zastępczych.

W zakresie wywozu masła Konferencja stwierdza, że proces naturalnej koncentracji, jaki odbywa się w tym zakresie wskutek stopniowego rozszerzania wpływów przez przemysł spółdzielczy, nie wymaga żadnych kroków ze strony zainteresowanych władz w celu przyśpieszenia tej koncentracji.

Ponieważ obecnie obowiązujące przepisy przy wywozie masła należy uważać za przejściową, wstępną formę jakościowej reglamentacji eksportu na omawianym odcinku, przeto Konferencja wypowiada się za dalszem pogłębieniem w następnym sezonie eksportowym obecnych przepisów, tak, aby przygotować całkowicie grunt pod pełną normalizację produkcji oraz standaryzację eksportu masła z Polski.

Konferencja wypowiada się za obostrzeniem obecnego systemu kar za fałszowanie nabiału w drodze jak najśpieszniejszego wydania opracowanego ostatnio rozp. Ministra Spr. Wewn. o dozorze nad mlekiem i jego przetworami.

Konferencja wypowiada się za poczynieniem starań, zmierzających do rozszerzenia pojemności rynku wewnętrznego na mleko, m. in., drogą zastąpienia konsumpcji kawy w wojsku konsumpcją mleka.

Mając na względzie konieczność poprawienia warunków, w jakich odbywa się handel masłem w Polsce, Konferencja zwraca uwagę miarodajnych czynników na konieczność należytej rozbudowy w Polsce sieci chłodni ze szczególnem uwzględnieniem akcji zaopatrywania w mleko świeże większych ośrodków konsumpcyjnych.

Wychodząc z założenia, że obecnie obowiązująca standaryzacja wywozu z Polski jaj zawiera szereg niewłaściwych postanowień, Konferencja wypowiada się za:

a) zrewidowaniem obecnie obowiązujących standartów jajczarskich w kierunku wydatnego zmniejszenia ich liczby oraz zmienienia podstawy ich obliczania oraz *b)* za przeniesieniem kontroli przy wywozie jaj do Ministerstwa Rolnictwa.

9. — Konferencja stwierdza postęp, dokonywający się w dziedzinie eksportu z Polski zwierzyny żywej i bitej, uważa jednak, że jakakolwiek forma przymusowej organizacji eksporterów w tym zakresie byłaby w chwili obecnej przedwczesna.

10. — Konferencja stwierdza, iż obecne położenie na międzynarodowych rynkach zbytu ziemniaków nie sprzyja jeszcze w chwili bieżącej wprowadzeniu przymusowej organizacji wywozu ziemniaków, którego uporządkowanie oraz podniesienie leży przedewszystkiem w interesie rolnictwa i powinno odbywać się przy równoczesnej racjonalizacji produkcji w drodze ewolucyjnej. Konferencja uważa dotychczasowe inicjatywy w dziedzinie dobrowolnej koncentracji handlu eksportowego ziemniakami za pożyteczne i za wskazane życzliwe ich popieranie.

Za czynnik, ułatwiający dobrowolną koncentrację eksportowego handlu ziemniaczanego, Konferencja uważa celową organizację systemu kredytowania tej gałęzi handlu.

Konferencja stwierdza, iż zeszłoroczne poczynania na terenie woj. poznańskiego i pomorskiego w dziedzinie organizacji i zbytu ziemniaków - sadzeniaków kwalifikowanych standartowych nie wydały dotychczas pełnych rezultatów, uważa jednak za celowe życzliwe popieranie rozpoczętych wysiłków, jednakowoż nie rozciągając całej tej akcji narazie na pozostałe województwa.

11. — Konferencja stwierdza, że w dziedzinie handlu rybami środek ciężkości zagadnienia z punktu widzenia interesów krajowej hodowli spoczywa na umiejętnem wykorzystaniu pojemności rynku wewnętrznego i że w związku z tem opieka władz nad hodowlą ryb w Polsce powinna zmierzać przedewszystkiem do zapewnienia tej hodowli należytej ochrony przed importem ryb z zagranicy oraz do współdziałania z właściwemi organizacjami rybackiemi w Polsce nad zorganizowaniem handlu rybami w kraju. Pewne możliwości wywozowe, jakie istnieją w dziedzinie hodowli ryb w Polsce, powinny być, zdaniem Konferencji, rozwinięte, i w związku z tem Konferencja wypowiada się za poparciem usiłowań, podejmowanych w tym zakresie przez poszczególnych eksporterów i ich organizacje.

Wychodząc z założenia, że wydana ostatnio ustawa rybacka daje dostateczne podstawy prawne do otoczenia rakostanu w Polsce należytą ochroną, Konferencja zwraca się do Pana Ministra z prośbą o jak najszybsze wykorzystanie przysługujących mu w tym względzie uprawnień. Sprawę uregulowania wywozu z Polski raków drogą wprowadzenia w życie odpowiednich przepisów standaryzacyjnych Konferencja uważa w związku z tem za nieaktualną.

12. — Z uwagi na wyjątkowo trudne warunki, w jakich odbywa się obecnie wywóz z Polski produktów rolniczych, Konferencja stwierdza konieczność utrzymania pomocy państwowej w zakresie t. zw. zwrotów ceł przy wywozie artykułów pochodzenia zwierzęcego oraz lnu i pakuł lnianych w dotychczasowych rozmiarach.

Przy wywozie lnu i pakuł lnianych Konferencja wypowiada się za stosowaniem zwrotu ceł przy wywozie lnu i pakuł lnianych czesanych, a nie, jak dotychczas, trzepanych.

13. — Wobec tego, iż międzynarodowa sytuacja skłania obecnie poszczególne państwa do zawierania umów kompensacyjnych, racjonalna organizacja eksportu rolnego może w tym okresie odegrać poważną rolę, a przedmiotem kompensacji powinny być na możliwie dużą skalę produkty rolnicze, a zwłaszcza produkty zwierzęce.

14. — Z uwagi na znaczenie, jakie dla sanacji gospodarstw rolnych w Polsce posiada należyte zorganizowanie zbytu wytworów gospodarstw wiejskich, Konferencja prosi Pana Ministra o rozszerzenie działalności komitetów dla spraw finansowo-rolnych na akcję kredytowania zbytu tychże produktów.

Taryfy Kolejowe

1. — Konferencja stwierdza, iż w obecnych warunkach polityka taryfowa winna być elastyczna i możliwie szybko dostosowywana do zmieniających się warunków życia gospodarczego. Konferencja uważa, że zagadnienie wzmożenia eksportu jako konieczność państwowa, ekonomiczna i finansowa — w związku z troską o utrzymanie w stanie czynnym naszego bilansu handlowego — winno być specjalnie wzięte pod uwagę w ustalaniu taryf ulgowych, zwłaszcza wobec znacznych trudności, na jakie napotyka nasz eksport na rynkach zagranicznych.

2. — Konferencja wypowiada opinję, że wobec znacznego obniżenia cen na produkty rolne winna być poddana rozwadze sprawa generalnego obniżenia taryf kolejowych na te produkty. Konferencja sądzi, że redukcja taryf kolejowych przyczyniłaby się do wzmożenia ilości przewozów kolejowych, pozwalając w tej dziedzinie przewozów na zrównoważenie budżetu P. K. P.

3. — Konferencja z uznaniem przyjmuje do wiadomości ostatnio dokonane obniżki w taryfach eksportowych dla niektórych produktów rolnych oraz drzewa, uważając jednocześnie za wskazane przeprowadzenie dalszych obniżek w stosunku zwłaszcza do podstawowych eksportowych produktów rolnych.

4. — Konferencja stwierdza, iż obecna konstrukcja taryf zbożowo - mącznych, będąca wyrazem kompromisu pomiędzy sferami rolniczemi, przemysłowemi i handlowemi, powinna być w głównych swych zasadach nadal utrzymana. Konferencja wypowiada się za utrzymaniem na przyszły rok gospodarczy taryfy aneksowej działu *b*, poz. 1, jako stanowiącej naskutek kompromisu organiczną część obecnego systemu taryf zbożowych, oraz za obniżeniem taryfy wyjątkowej *PB 1* z zeszytu portowego, na zboża i rośliny strączkowe przy przesyłkach, nadawanych z okręgów, położonych w szczególnem oddaleniu od morza.

5. — Konferencja uważa za wskazane: wprowadzenie dla jęczmienia browarowego kwalifikowanego, przesyłanego do portów za zaświadczeniami Związku Wytwórców Jęczmienia Browarowego ulgowej taryfy wyjątkowej ze specjalnem uprzywilejowaniem przewozów jęczmienia standaryzowanego, wysyłanego do portów polskich z elewatorów zbożowych i czyszczalni — sortowni.

6. — Z uwagi na krótkotrwałość sezonu sprzedaży ziemniaków, spowodowanego warunkami klimatycznemi, oraz z uwagi na wzrastającą bardzo silnie na rynkach zagranicznych konkurencję w dziedzinie handlu ziemniakami, Konferencja wypowiada się za utrzymaniem na przyszły rok gospodarczy wygasłej z dn. 15/VI ulgowej taryfy, stosowanej przy eksporcie ziemniaków przez porty oraz za wprowadzeniem taryfy ulgowej na wywóz zagranicę ziemniaków-sadzeniaków.

7. — W związku z rozciągnięciem w taryfie towarowej od dn. 1/V r. b. ulgi na przewóz nasion buraków cukrowych, adresowanych do czynnych cukrowni, Konferencja domaga się przywrócenia 50%-owej ulgi taryfowej, wynikającej z § 67 cz. *1 — B*, na przewóz nasion buraków cukrowych bezpośrednio do rolników do wysiewu.

8. — Konferencja wypowiada się za restytuowaniem w taryfie wyjątkowej *C* 5 kl. 8-ej dla przewozów wagonowych masła przez organizacje eksportowe przy zachowaniu pewnego minimum eksportu oraz restytutowaniem refakcji na przewóz drobnicowy jaj do magazynów tranzytowych w taryfie wyjątkowej *C 4*.

9. — Z uwagi na nieusprawiedliwione podrożenie przewozów przez wprowadzenie nowej taryfy drobnicowej Konferencja wypowiada się za przeniesieniem do wyjątkowej taryfy *R* 6 przewozów: słodu, mąki ziemniaczanej, kaszki i grysiku, wikliny

koszykarskiej nieokorowanej i okorowanej do warsztatów koszykarskich, beczek do masła do mleczarni i z mleczarni, z beczkarni do mleczarni oraz za obniżeniem taryfy wyjątkowej *R* 6 przy stałych przewozach mleka na odległości do 150 km.

10. — Konferencja wypowiada się za obniżeniem taryfy na odpadki zwierzęce, nadawane przez przetwórnie.

11. — Konferencja uważa za niezbędne obniżenie taryf przewozowych na wszelkie artykuły rolnicze, nawozy sztuczne oraz drzewo na państwowych kolejach wąskotorowych do poziomu taryf na kolejach normalnotorowych.

12. — Konferencja wypowiada się za obniżeniem taryfy na węgiel, przeznaczony dla rolnictwa z uwzględnieniem jego jakości.

13. — Konferencja domaga się ponadto w zakresie eksploatacji P. K. P.: *a)* wydatnego obniżenia opłat za wydzierżawianie bocznic i za podstawianie wagonów; *b)* obniżenia ryczałtu za używanie wagonów-lodowni od granicy polskiej w obrocie ze Szwajcarją, Francją i Belgją oraz przystosowania ceny lodu, pobieranego ze składów kolejowych do kosztów produkcji i magazynowania (ceny rynkowej) lodu; *c)* zwiększenia taboru w dziale wagonów specjalnych (wagony-lodownie, gęsiarki, wagony do przewozu ryb i t. d.)

14. — Konferencja wypowiada się za możliwie najśpieszniejszem otwarciem nowej kadencji Państwowej Rady Kolejowej i za poważnem zwiększeniem w jej składzie przedstawicielstwa rolnictwa.

STAN ZASIEWÓW W POŁOWIE MAJA 1932 R. — Stan zasiewów głównych zbóż, ustalony na podstawie sprawozdań 5.051 korespondentów rolnych Gł. U. Stat., przedstawiał się w połowie maja r. b. następująco (w stopniach kwalifikacyjnych):

	1932: maj	1932: kwiecień	1931 maj
Pszenica ozima . . .	2·8	3·0	3·2
Żyto ozime	3·0	3·1	2·8
Jęczmień ozimy . . .	3·0	2·9	3·0
Pszenica jara	3·1	—	3·2
Jęczmień jary	3·2	—	3·2
Owies	3·2	—	3·3

W porównaniu z miesiącem poprzednim stan zasiewów pierwszych 2 ziemiopłodów nieco się pogorszył. Przyczynił się do tego prawdopodobnie brak opadów w ciągu II połowy kwietnia i I dekady maja. Dość częste przymrozki w II połowie kwietnia również wpłynęły hamująco na rozwój zasiewów, a w wyniku i na stan z połowy maja. Na pogorszenie się stanu zasiewów w międzyczasie być może miało też wpływ ogólnie znane zmniejszenie stosowania nawozów saletrzanych w celach pobudzenia wegetacji wiosennej.

Pomijając nierównomierne w czasie rozłożenie opadów w okresie sprawozdawczym trzeba zaznaczyć, że w końcu okresu sprawozdawczego Polska miała deszczów naogół dostatecznie, w niektórych miejscach nawet nadmiar. Warunki te w poszczególnych województwach występowały w sposób odmienny. Największą ilość deszczów odnotowano w końcu okresu w woj., pomorskiem, poznańskiem, białostockiem i lubelskiem. Najmniejszą ilość odnotowano w woj.: kieleckiem, wołyńskiem, krakowskiem i łódzkiem.

W sposób analogiczny kształtował się stan wilgoci w roli. Odchylenia w poszczególnych województwach są znaczne; nadmiar wilgoci w roli odnotowano przez stosunkowo dużą liczbę korespondentów. Największy nadmiar notowano w woj.: poleskiem, nowogródzkiem, lubelskiem i lwowskiem.

Słońca było przeważnie dostatecznie w ciągu całego okresu, natomiast ilość ciepła dla wegetacji była przeważnie niedostateczna. Wegetacja zbóż było spóźniona w tym roku.

Kwitnienie sadów odbywało w warunkach bardzo pomyślnych. Pod tym względem szczególnie wyróżniają się woj. centralne i zachodnie. Uszkodzenia w sadach z powodu przymrozków były bardzo małe. Większe stosunkowo uszkodzenia odnotowano w woj. wołyńskiem i południowych.

W większości okolic zanotowano spóźnienie w robotach polnych, jednak siew jarych odbył się w warunkach pomyślnych.

HANDEL

KRAJOWE RYNKI TOWAROWE[1])

ZBOŻA I PRZETWORY

RUCH CEN ZBÓŻ w okresie od 23 maja do 8 czerwca r. b. kształtował się następująco (ceny za 100 kg):

	23—31/V ℒ	23—31/V $	1—8/VI ℒ	1—8/VI $	Spadek %
			Pszenica		
Warszawa .	32·10	3·60½	31·66½	3·55½	1·3
Poznań . .	29·87½	3·35½	29·87½	3·35½	—
Lwów . . .	30·48	3·42	29·55	3·32	3·0
Przeciętna .	**30·81½**	**3·46**	**30·36**	**3·41**	**1·4**
			Żyto		
Warszawa .	30·12½	3·38½	30·12½	3·38½	—
Poznań . .	28·62½	3·21½	28·62½	3·21½	—
Lwów . . .	28·00	3·14½	27·93	3·13½	0·2
Przeciętna .	**28·91½**	**3·24½**	**28·89**	**3·24½**	—
			Owies		
Warszawa .	25·12½	2·82	24·83	2·79	1·1
Poznań . .	21·89	2·46	21·75	2·44	0·6
Lwów . . .	25·62½	2·88	24·50	2·75½	4·3
Przeciętna .	**24·21½**	**2·72**	**23·66**	**2·66**	**2·2**
			Jęczmień browarowy		
Warszawa .	25·00	2·81	25·00	2·81	—
Poznań . .	—	—	—	—	—
Lwów . . .	24·25	2·72	23·25	2·61	4·1
Przeciętna .	**24·62½**	**2·76½**	**24·10**	**2·71**	**2·1**
			Jęczmień zwykły		
Warszawa .	23·25	2·61	22·62½	2·54	2·6
Poznań . .	22·39	2·62½	21·92	2·46	2·0
Lwów . . .	18·50	2·07½	18·50	2·07½	—
Przeciętna	**21·38**	**2·40**	**21·01**	**2·36**	**1·7**

[1]) *Na podstawie danych Min. Przemysłu i Handlu i Min. Rolnictwa, sprawozdań organizacyj gospodarczych, własnych korespondentów, depesz P. A. T. i t. d.*

— Rynki zbóż chlebowych stały w okresie sprawozdawczym (od 6 do 11 czerwca) nadal pod znakiem tendencji słabszej, ceny zaś kształtowały się w porównaniu z notowaniami końcowemi okresu poprzedniego nieco słabiej. Na giełdzie warszawskiej zniżkowała pszenica, jęczmień przemiałowy oraz otręby pszenne i żytnie, na poznańskiej jęczmień przemiałowy, owies oraz otręby pszenne i żytnie, na gdańskiej zaś pszenica, wszelkie gatunki jęczmienia oraz otręby pszenne i żytnie. Nieco poważniejszą stratę wykazują tylko ceny otrąb pszennych i żytnich (na giełdzie warszawskiej do ℒ 1·00, na poznańskiej zaś ℒ 1·50 — 1·75 na 100 kg), pozostałe z wymienionych powyżej zniżkowały w mniejszym stopniu, niewymienione zaś zboża utrzymały się bez zmiany na dotychczasowym poziomie. Na pozostałych giełdach prowincjonalnych minął okres sprawozdawczy przy tendencji dość spokojnej; obroty ograniczone, ceny bez poważniejszych różnic w porównaniu z okresem poprzednim.

Warszawa. — Ceny orjentacyjne — w ℒ za 100 kg parytet-wagon Warszawa (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy): pszenica dworska 31·50 — 32·00 (32·00 — 32·50), — zbierana 30·50 — 31·00 (31·00 — 31·50), żyto 30·00 — 30·25 (30·00 — 30·25), jęczmień przemiałowy 22·00 — 22·50 (22·50 — 23·00), owies jednolity 25·50 — 26·50 (25·50 — 26·50), — zbierany 23·50 — 24·00 (23·50 — 24·00), mąka pszenna luksusowa 50·00 — 55·00 (50·00 — 55·00), — pszenna 4/0 45·00 — 50·00 (45·00 — 50·00), — żytnia pytlowa 44·00 — 46·00 (45·00 — 46·00), — sitkowa 34·00 — 35·00 (34·00 — 35·00), — razowa 34·00 — 35·00 (34·00 — 35·00), otręby pszenne szale 14·50 — 15·00 (15·00 — 15·50), — pszenne średnie 14·00 — 14·25 (14·75 — 15·25), — żytnie 14·50 — 15·00 (15·50 — 16·00).

Poznań. — Ceny orjentacyjne — w ℒ za 100 kg parytet Poznań (jak wyżej): pszenica 29·75 — 30·00 (29·75 — 30·00), żyto 28·50 — 28·75 (28·50 — 28·75), jęczmień przemiałowy 64 do 66 kg 20·50 — 21·50 (21·00 — 22·00), — 68 kg 21·50 — 22·50 (22·00 — 23·00), owies 20·50 — 21·00 (21·50 — 22·00), mąka pszenna 65%-owa wraz z workiem 44·25 — 46·25 (44·25 — 46·25), — żytnia 65%-owa wraz z workiem 42·25 — 43·25 (42·25 — 43·25), otręby pszenne grube 14·25 — 15·25 (16·00 — 17·00), — pszenne średnie 13·00 — 14·00 (14·75 — 15·75), — żytnie 15·00 — 15·25 (16·50 — 16·75).

Gdańsk. — Notowano — w guld. gd. za 100 kg (jak wyżej): pszenica czerwona, kolorowa o wadze 128 hfl. 16·50 (16·70), żyto 16·70 (16·65), jęczmień średni 13·00 — 13·25 (13·25 — 13·50), — pastewny 12·50 (12·75 — 13·00), otręby pszenne 9·50 (9·80), — żytnie 9·50 (9·80).

PASZA

— Wobec ograniczonego zapotrzebowania tak dla siana, jak i makuchów oraz otrąb, panowała ostatnio tendencja słabsza.

Warszawa. — Ceny orjentacyjne — w zł za 100 kg przy dostawie wozowej: siano średnie gat. 12·00 — 14·00, siano koniczynowe 15·00 — 17·00, słoma prosta 11·00 — 12·00; franco wagon stacja załadowania: siano 8·00 — 8·50, słoma 6·50 — 7·00; franco skład Warszawa (detal.): mączka arachidowa (z orzecha ziemnego) 50% białka i tłuszczu w workach brutto za netto 34·50 — 35·00, kuch sojowy śrutowy 46% w workach brutto 32·00 — 33·00, kuch palmowy 30·00—31·00, kuchy słonecznikowe w taflach 20·00 — 21·00, — mielone 22·00 — 23·00, lniane 25·00 — 26·00, — mielone 26·00 — 27·00, — rzepakowe w taflach 20·00— 25·00, — mielone 21·00 — 22·00, mączka mięsokostna wraz z workiem loco skład 35·00 — 40·00,—zagraniczna w detalu 55·00 — 60·00; parytet wagon Warszawa: kuchy lniane 22·00 — 23·00, rzepakowe 17·00 — 18·00, — słonecznikowe 18·00 — 18·50, otręby pszenne grube 14·50 — 15·00, pszenne średnie 14·00 — 14·25, — żytnie 14·50 — 15·00.

Poznań. — Ceny orjentacyjne — w zł za 100 kg parytet Poznań: siano nadnoteckie luzem 7·00 — 7·50, — siano prasowane 8·25 — 8·75, słoma luzem 4·00 — 4·50 — prasowana 5·00— 5·50, makuchy lniane 36 — 38% 24·00 — 26·00, — rzepakowe 36 — 38% 18·00 — 19·00, — słonecznikowe 46 — 48% 18·00 — 19·00, otręby pszenne grube 14·25 — 15·25, — pszenne średnie 13·00 — 14·00, — żytnie 15·00 — 15·25.

RYNEK AKCYJNY

za okres od 6 do 11 czerwca 1932 r.

— Na giełdzie warszawskiej sytuacja na rynku akcyjnym nie uległa w okresie sprawozdawczym żadnym zmianom. Tranzakcje zawierane były naogół niechętnie, to też obroty nadal były bardzo ograniczone.

Większość obrotów przypada, jak i dotychczas, na akcje Banku Polskiego; kurs ich w ciągu całego okresu sprawozdawczego nie ulegał zmianom. Akcje Warsz. T-wa Fabryk Cukru oraz Lilpopa, notowane sporadycznie, wykazują niewielkie odchylenia w porównaniu z notowaniami końcowemi okresu poprzedniego: pierwsze straciły zł 1·00, drugie takąż sumę zyskały. Z dn. 6 czerwca r. b. akcje T-wa Przem. Metal. K. Rudzki i S-ka notowane są bez kuponu za 1931 r. (bez wartości).

Na giełdach prowincjonalnych obroty akcjami były w okresie sprawozdawczym wprost minimalne; przy tendencji naogół spokojnej kursy nie wykazują większych odchyleń w porównaniu z ostatniemi notowaniami.

GIEŁDA WARSZAWSKA

		Wartość nominalna	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Kurs w dn. 11/VI
			w zł		
Bank Polski	zł	100	70·00	70·00	70·00
Warsz. T-wo Fabryk Cukru	zł	100	16·00	16·00	—
Lilpop	zł	25	10·50	10·50	—

GIEŁDA KRAKOWSKA

Akcje w okresie sprawozdawczym zupełnie nie były notowane.

GIEŁDA LWOWSKA

Akcje (maksymum i minimum — w zł; w nawiasach podane są notowania okresu poprzedniego): Tesp — 80·00.

GIEŁDA POZNAŃSKA

Akcje (jak wyżej): Bank Polski— 71·00 (69·00).

CŁA ORAZ REGLAMENTACJA HANDLU ZEWN.

ULGI CELNE. — W *„Dz. Ust. R. P."* Nr. 49, poz. 457, ogłoszono rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dn. 6/V 1932 r. o ulgach celnych, na mocy którego zostały wprowadzone na wyświetlone pozytywy, dotyczące kroniki filmowej, oraz na niektóre w kraju niewyrabiane półfabrykaty, sprowadzane do celów przemysłowych, ulgi celne w następującej wysokości w stosunku procentowym do cła normalnego autonomicznego: wyświetlone pozytywy, dotyczące kroniki filmowej — bez cła, elektrody z grafitu 10%, masy kontaktowe, sporządzone z pumeksu względnie z ziemi okrzemkowej, przesyconych solami wanadu, 10%, chlorek cyny 25%, metyloheksalina (6-ciokrotnie uwodorniony krezol) 10%, blacha aluminjowa o grubości 0·1 mm i mniej do wyrobu folji aluminjowej 10%, wstęgi kinematograficzne niewyświetlone dla produkcji filmów 20%.

Zastosowanie ulgi celnej do wymienionych towarów uzależniono każdorazowo od uzyskania pozwolenia Min. Skarbu.

W odniesieniu do towarów, podlegających opła ie cła maksymalnego, zastrzeżono, że cło ulgowe będzie wynosiło odpowiedni procent cła maksymalnego.

W § 2 rozporządzenia określono szczegółowo warunki uzyskania zwrotu różnicy należności między cłem normalnem a ulgowem w wypadku oclenia towaru, bez zastosowania ulg celnych.

Rozporządzenie wchodzi w życie trzeciego dnia po ogłoszeniu i obowiązuje do dn. 30/VI 1932 r. włącznie.

Za wprowadzeniem ulg celnych na wymienione w rozporządzeniu towary przemawiały następujące względy:

Obecnie obowiązującą na podstawie rozporządzenia z dn. 22/XII 1931 r. (*„Dz. Ust. R. P."* Nr. 111, poz. 871) 90%-ową ulgę celną na elektrody z węgla do wyrobu ługu, karbidu, cementu, azotniaku, żelazokrzemu (ferrosilicium) i innych stopów żelaza oraz stali szlachetnych postanowiono rozszerzyć również na niewyrabiane w kraju elektrody z grafitu do celów przemysłowych. Ulga ta będzie miała na celu głównie obniżenie kosztów produkcji fosforanu amonowego i stali szlachetnej, do wyrobu których elektrody grafitowe są używane.

Ulga celna na niewyrabiane w kraju masy kontaktowe, używane w przemyśle fabrycznym, sporządzone z pumeksu, względnie z ziemi okrzemkowej, przesyconych solami wanadu, służące jako katalizator przy szeregu fabrycznych procesów chemicznych, np. przy produkcji kwasu siarkowego metodą kontaktową, została wprowadzona głównie z powodu zbyt wysokiego obciążenia ceny towaru przez opłaty celne (od 62½% do 83⅓% ad valorem).

Sprowadzany za opłatą cła ulgowego i w kraju niewyrabiany chlorek cyny będzie przedewszystkiem służyć do apretury tkanin jedwabnych, w procesie wykończania których jest on podstawowym surowcem. Dotychczas wykańczanie tkanin jedwabnych było uskuteczniane zagranicą. Obecnie powstaje w kraju wykończalnia i farbiarnia tych tkanin, dzięki uruchomieniu której należy liczyć się z ograniczeniem wywozu tkanin jedwabnych do wykończania zagranicę. Cło normalne wraz z opłatą manipulacyjną stanowi obciążenie, wynoszące 28% ceny chlorku.

Niewyrabiana w kraju metyloheksalina (6-ciokrotnie uwodorniony krezol), stosowana w przemyśle chemicznym jako rozpuszczalnik przy produkcji alkaloidów, clona jest w/g poz. 112 p. 25c taryfy celnej i opłaca cło w wysokości zł 156 od 100 kg, podczas gdy zbliżone do niej półprodukty, jak dekalina i tetralina (t. j. uwodornione naftaliny), opłacają w/g poz. 112 p. 9 stawkę w wysokości zł 15·60. Z uwagi na uruchomienie w Polsce fabryki alkaloidów, dla której przywóz metyloheksaliny jest niezbędny, oraz ze względu na zbyt wysokie obciążenie celne (ok. 47% ad valorem) postanowiono cło obniżyć.

Ulgę celną na niewyrabianą w kraju blachę aluminjową o grubości 0·1 mm i mniej wprowadzono celem poparcia rozwoju fabrykacji folji aluminjowej w kraju oraz z uwagi na to, iż cło za surowiec, wynoszące ok. 46% ad valorem, uznano za zbyt wygórowane. Przez wprowadzenie wspomnianej ulgi celnej liczyć się należy z potanieniem kosztów własnych folji krajowej, dzięki czemu prawdopodobnie ulegnie ograniczeniu import folji z zagranicy.

Bezcłowy przywóz wyświetlonych pozytywów, dotyczących kroniki filmowej, z którego korzystać będzie Polska Agencja Telegraficzna, uzasadniony propagandową akcją P. A. T., podjętą w interesie ogólnopaństwowym, odnosić się będzie do filmów, uzyskanych w drodze wymiany za filmy polskie.

Cło ulgowe na wstęgi kinematograficzne niewyświetlone, które w kraju nie są wyrabiane, ustanowione zostało celem potanienia kosztów produkcji filmów krajowych, gdyż wydatek na taśmę w kosztorysie produkcji pojedyńczego filmu odgrywa dość poważną rolę.

Obecnie obowiązującą ulgę celną na papier do wyrobu papieru światłoczułego (rozporządzenie dn. 22/III 1931 r. — „*Dz. Ust. R. P.*" Nr. 111, poz. 871) postanowiono rozszerzyć również na papier barytowany jedwabisty, biały i kremowy z wytłoczoną delikatną siatką t. zw. „vastei". Papier ten nie jest w kraju wyrabiany i objęty jest poz. 177 p. 11*b* i *c* II taryfy celnej. Ulga ta będzie miała na celu potanienie kosztów produkcji papieru światłoczułego, a tem samem powinnaby oddziałać na zmniejszenie importu jego z zagranicy.

A. Z.

ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE

RYNEK FRACHTOWY. — W ub. tygodniu nastąpiło dalsze pogorszenie się sytuacji na rynkach frachtowych, w wyniku czego stawki zniżkowały, i armatorzy zapowiadają unieruchomienie znacznej ilości tonnażu.

Na rynku La Plata zakontraktowano ogółem 23 statki o łącznym tonnażu 105.800 t pod załadunki przeważnie w czerwcu. Stawka zasadnicza dla średnich statków wynosiła z portów górnego biegu rzeki do Anglji i Kontynentu sh 14/6, dla większych statków od sh 13/6 do sh 12/9 do Antwerpji lub Rotterdamu. Na lipiec zakontraktowano tylko jeden statek po sh 15.

Rynek australijski wykazuje bardzo słaby ruch przy stawkach niesłychanie nizkich. Z południowych portów płacono sh 21/3. W Władywostoku zastój, za ładunki linjowcami z Dalnego do portów Kontynentu płacono sh 20, podczas gdy w kwietniu płacono sh 25.

Notowano dalsze ożywienie w frachtowaniach w Montreal, gdzie zawarto cały szereg kontraktów po poprzednich stawkach. Ruch panował również w eksporcie cukru z Norfolk do Anglji i Kontynentu po sh 11/6, przy zniżce 3d w ciągu tygodnia, oraz z Kuby po sh 13/7½ do sh 13/9.

Na rynkach czarnomorskim i dunajskim zastój, w eksporcie zaś rudy z portów m. Śródziemnego ruch bardzo słaby przy nienormalnie niskich stawkach.

Na rynku Gdynia/Gdańsk w eksporcie węgla panowało pewne ożywienie, sprzedano poważne ilości węgla do Finlandji, Szwecji i Norwegji. Skurczył się natomiast wywóz węgla do Danji i Francji naskutek ograniczeń przywozowych.

Wywóz drzewa, zwłaszcza twardego, statkami linjowemi był dosyć ożywiony. Ładunków całkowitych niewiele. Na początek czerwca zawarto następujące umowy: ok. 500 stds do Paimboeuf po sh 31/6 w zł., ok. 350 stds do Dunkierki po sh 24 w zł. i ok. 400 stds do Rouen po sh 25 w zł.

KRONIKA BIEŻĄCA

PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ

ROZPORZĄDZENIA MINISTRÓW:

Ulgi celne — rozp. Ministrów: Skarbu, Przem. i Han. oraz Rolnictwa z dn. 6/V 1932 r. („*Dz. Ust. R. P.*" Nr. 49, poz. 457 — szczegóły p. str. 742).

Ustalenie ceny sprzedaży spirytusu oczyszczonego na cele lecznicze, domowe i naukowe oraz do wyrobu przedmiotów spożywczych — do naczyń odbiorcy — rozp. Ministra Skarbu z dn. 24/V 1932 r. („*Dz. Ust. R. P.*" Nr. 49, poz. 458).

TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓŁKACH AKCYJNYCH

20 czerwca:

— **Zakł. Chemiczne „Kutno"**, S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, Profesorska 6.

24 czerwca:

— **T-wo Ubezpieczeń „Silesia"**, S. A. — o g. 12 w lok. S-ki w Bielsku, Krasińskiego 11.

— **„Pleszewskie Młyny Parowe"**, S. A. — o g. 16 w lok. Wielkopol. T-wa Wyścigów Konnych w Poznaniu, Mickiewicza 30.

25 czerwca:

— **„Unja", S. A. dla Przemysłu Jutowego w Bielsku** — o g. 11 w lok. S-ki w Bielsku.

— **„Dr. St. Krzyżankiewicz"**, S. A. w likw. — o g. 11 w Poznaniu, Al. Marcinkowskiego 22/I.

26 czerwca:

— **Zakł. Przemysłowe „Gospodarz"**, S. A. — o g. 14 w lok. B-ku Spółdzielczego w Sieradzu, Rynek 1.

— **„Instytut dla Curieterapji, Zakł. dla Leczenia Radium w Krakowie"**, S. A. — o g. 11 u Adw. Dr. J. Gertlera w Krakowie, Św. Marka 21.

27 czerwca:

— **„Kanold"**, S. A. — o g. 16 u Adw. Dr. Gutschego i St. Krausego w Lesznie, Rynek 2.

— **„Warszawska Warrantowa S. A."** — o g. 13 w lok. S-ki w W-wie, Traugutta 6.

— **„Związkowa Centrala Maszyn w Poznaniu"**, S. A. — o g. 12 w lok. S-ki w Poznaniu, Fr. Ratajczaka 16.

— **Fabr. Wyrobów Wełnianych i Bawełnianych „M. i T. Pikielni"**, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w Łodzi, Piotrkowska 76.

— **„Śląskie Kopalnie i Cynkownie"**, S. A. — o g. 11½ w lok. S-ki w Katowicach, Francuska 1.

— **„S. A. Zjedn. Ślusarzy Chrześcijan"** — o g. 19 w lok. S-ki w W-wie, pl. Grzybowski 3/5.

28 czerwca:

— **„Bank Ziemi Kaliskiej w Kaliszu"**, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w Kaliszu, Al. Józefiny 11.

— **T-wo Przemysłowe „Kabel"**, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Mazowiecka 4.

— **„Warszawsko-Gdańskie T-wo Handlowo-Zastawowe"** S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, pl. Napoleona 1.

— **„Katowicka S. A. dla Górnictwa i Hutnictwa"**, o g. 12 w gm. Górnośl. Zjedn. Hut Królewska i Laura w Katowicach, Kościuszki 30.

— **T-wo Ubezbieczeń „Orzeł"**, S. A. — o g. 17 w B-ku Dyskontowym Warszawskim w W-wie, Fredry 8.

— **„T-wo Zakładu Leczniczego Nałęczów"**, S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, Mianowskiego 4.

Fabr. Szkła „Huta Szklana Jabłonna", S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, pl. Małachowskiego 2, m. 22.

— **Przemysł Bawełniany „Teodor Tietzen i Spółka"**, S. A. — o g. 16 w lok S-ki w Łodzi, Andrzeja 87.

— **„Granum"**, S. A. w likw. — o g. 18 w lok. „Kooperacji Rolnej" w W-wie, Kopernika 30.

— **Francuska S. A. Société Anonyme des Etablissements Piesch de Tomaszów Mazowiecki"**, — o g 14½ w lok. Compagnie Générale des Industries Textiles w Roubaix Grande Rue 152.

29 czerwca:

— **„Dom Handlowy B-cia Mazur"**, S. A. — o g. 19 w lok. S-ki w W-wie, Królewska 49.

30 czerwca:

— **„T-wo Przemysłowe Koseckich"**, S. A. we Lwowie — o g. 17 u Not. Szelewskiego we Lwowie, Jagiellońska 1/4.

— **„Syndykat Rolniczy Grodzieński"**, S. A. — o g. 16 w lok. S-ki w Grodnie, Orzeszkowej 20.

— **„Stow. Mechaników Polskich z Ameryki"**, S. A. — o g. 17½ w lok S-ki w W-wie, Marszałkowska 46.

— „**T-wo Budowy i Eksploatacji Kolei Dojazdowych w Polsce**", S. A.—o g. 17 w W-wie Zielna 45, m. 2.

— „**Arbor" w Kaliszu, Przemysł Drzewny i Handel Materjałami Budowlanemi**, S. A. — o g. 17 w Kaliszu, Al. Józefiny 9.

— „**Carrosin" T. A. Fabr. Guzików** w likw. — o g. 11 w Restauracji Cechowej w Poznaniu, Sew. Mielżyńskiego 23.

— **Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „Blask"**, S.A.— o g. 11 w lok. firmy „Poman May" w Poznaniu, pl. Nowomiejski 4.

— „**Karpalit" S. A. dla Fabrykacji Kart do Gry, Wyrobów Papierowych i Przemysłu Litograficznego we Lwowie**, — o g. 12 w lok. S-ki we Lwowie, Zielona 20.

— **Francuska S. A „T-wo Akc. Przemysłu Włóknistego"** — o g. 15 w lok. S-ki w Paryżu, 76, rue de la Victoire.

— **Polskie Zakłady Chemiczne „Nitrat"**, S. A.— o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Mińska 25.

— „**Francuska S. A. Spółka Galicyjska Kopalń — Compagne Galicienne de Mines**" — o g. 15½ w lok. S-ki w Paryżu, Rue de la Victoire 76.

— „**Kolej Lokalna Lwów-Stojanów**", S. A.— o g. 9 we Lwowie, gm. Dyr. Okr. Kolei Państw., IV p., pokój 453.

— „**Cukrown a Trawniki**", S. A. — o g. 16 w lok. B. G. K. w Lublinie, Kapucyńska 4.

— „**Nasz Sklep — Urania**" S. A. — o g. 18 w lok. Stow. Kupców Polskich w W-wie, Szkolna 10.

2 lipca:

— **Fabr. Wyrobów Ceramicznych „Opoczno"**, S. A.—o g. 12 w lok. S-ki w Warszawie, Szopena 12, m. 5.

SKARBOWOŚĆ I FINANSE

MONOPOLE

POLSKI MONOPOL SOLNY. — Na wniosek Min. Skarbu Rada Ministrów uchwaliła na ostatniem swem posiedzeniu projekt rozp. Prezydenta Rzplitej z mocą ustawy o utworzeniu przedsiębiorstwa „Polski Monopol Solny". Przedsiębiorstwo to, które prowadzone będzie na zasadach handlowych, zespoli w jednej instytucji, wyodrębnionej z ogólnych ram administracji skarbowej, wszelkie sprawy produkcji i sprzedaży soli, przejmując agendy, prowadzone obecnie przez Dyrekcję Salin Państwowych z jednej i przez Biuro Sprzedaży Soli z drugiej strony. Należy przypomnieć, że na podstawie uchwały Rady Ministrów z dn. 2/IV 1932 r. Min. Skarbu przejęło od Min. Przem. i Handlu pod zarząd i w eksploatację państwowe saliny i warzelnie soli.

Przedsiębiorstwu „Polski Monopol Solny" powierzona zostanie eksploatacja przywileju Państwa w zakresie monopolu sprzedaży soli, jak również eksploatacja państwowych salin i warzelń soli oraz pól górniczych, nadanych na sól, objętą monopolem sprzedaży, z wyjątkiem warzelń soli Państwowego Zakładu Zdrojowego w Ciechocinku. Rozporządzenie zastrzega ponadto dla „Polskiego Monopolu Solnego" wyłączne prawo produkcji soli, objętej monopolem sprzedaży; przekazywanie eksploatacji państwowych salin i warzelń soli oraz pól górniczych innym osobom lub instytucjom, aniżeli „Polski Monopol Solny", wymagać będzie zgody Rady Ministrów i może mieć miejsce tylko w wypadkach, gdy eksploatacja ma być prowadzona w innym celu, aniżeli uzyskiwanie soli, objętej monopolem sprzedaży.

Przedsiębiorstwu przysługiwać będzie również wyłączne prawo zakupu soli, objętej monopolem sprzedaży, z salin i warzelń, eksploatowanych przez inne osoby, po cenach, które ustali Minister Skarbu.

Rozporządzenie przewiduje dalej, że sprzedaż hurtowa soli w kraju dokonywana będzie przez „Polski Monopol Solny" bądź we własnych zakładach sprzedaży, bądź za pośrednictwem sprzedawców, którzy w tym celu uzyskają odpowiednie zezwolenia, na warunkach, określonych przez Ministra Skarbu, przyczem Minister upoważnić może Dyrekcję Monopolu i jej organa do załatwiania spraw, związanych z nadawaniem i cofaniem zezwoleń.

Prowadzenie detalicznej sprzedaży soli nie wymaga zezwolenia, sprzedawcy obowiązani będą jedynie stosować się do przepisów, normujących sprzedaż detaliczną.

Dla zapewnienia przedsiębiorstwu samodzielności gospodarczej rozporządzenie nadaje „Polskiemu Monopolowi Solnemu" osobowość prawną. Będzie on mógł zaciągać na swe potrzeby krótkoterminowe pożyczki, nie przekraczające 10% ogólnego dochodu eksploatacyjnego i spłacane z dochodów przedsiębiorstwa. Zaciąganie pożyczek wyższych lub długoterminowych oraz pożyczek w listach zastawnych lub obligacjach, jak również zaciąganie wszelkich zobowiązań, obciążających nieruchomości przedsiębiorstwa, może nastąpić tylko w granicach upoważnień ustawowych.

RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH

GIEŁDA WARSZAWSKA

za okres od 6 do 11 czerwca 1932 r.

— Okres sprawozdawczy minął przy tendencji słabszej dla walut europejskich, których większość wykazuje zniżkę kursu w porównaniu z notowaniami końcowemi okresu poprzedniego; są to mianowicie: funty szterlingów, franki francuskie i szwajcarskie, belgi, floreny holenderskie, guldeny gdańskie oraz korony szwedzkie. Kurs koron czeskosłowackich oraz lirów włoskich utrzymał się w rezultacie tygodniowym na dotychczasowym poziomie, jedynie dolary wykazują niewielką poprawę.

Dla dolarów gotówkowych panowała tendencja nieco mocniejsza; w porównaniu z ostatniemi notowaniami uzyskały one w okresie sprawozdawczym poprawę o ₰ 1 do zł 8·88 za $ 1. Na rynku prywatnym kurs dolara w końcu okresu sprawozdawczego wyniósł zł 8·8575.

Wysokość dziennego zapotrzebowania walut wykazuje w okresie sprawozdawczym wzrost, przekraczając naogół średni poziom ostatnich tygodni.

		Kurs najwyższy	*Kurs najniższy* w zł	*Kurs w dn. 11/VI*
Dolary St. Zjedn. . . .	$ 1	8·905	8·90	8·905
„ „ „ telegr. .	$ 1	8·91	8·904	8·91
Funty szterlingi	£ 1	32·95	32·75	32·77
Franki francuskie . . .	100 fr.	35·14	35·11	35·11
Franki szwajcarskie . . .	100 fr.	174·50	174·23	174·23
Belgi	100 blg.	124·50	124·30	124·42
Korony czeskosłowackie	100 kor.	26·40	26·39	26·40
Liry włoskie	100 lir.	45·75	45·70	—
Floreny holenderskie . .	100 fl.	361·45	361·15	361·40
Guldeny gdańskie . . .	100 guld.	174·75	174·70	—
Korony szwedzkie . . .	100 kr.	169·75	169·50	—

Dział papierów lokacyjnych państwowych był w okresie sprawozdawczym nieco mniej ożywiony, na co wpłynęły częściowo święta żydowskie. Tendencja utrzymała się nadal mocniejsza, tak iż w porównaniu z notowaniami końcowemi okresu poprzedniego kursy większości papierów uzyskały zwyżkę, a mianowicie: 2% Pożyczka Budowlana zł 0·25, 4% Pożyczka Inwestycyjna sztuki zł 0·25 (serji nie notowano), 5% Pożyczka Konwersyjna 2%, 6% Pożyczka Dolarowa 2·25%, zniżkowały natomiast 4% Pożyczka Dolarowa o zł 0·50 oraz 7% Pożyczka Stabilizacyjna o 1·75%; kurs 10% Pożyczki Kolejowej oraz

listów zastawnych i obligacyj banków państwowych pozostał bez zmiany.

Zainteresowanie działem listów zastawnych było w okresie sprawozdawczym nadal niewielkie; dająca się silnie odczuwać niechęć do zawierania tranzakcyj miała swój wpływ na kształtowanie się kursów, które wykazują poważniejsze wahania: 8% L. Z. T-wa Kred. m. Warszawy oraz 10% L. Z. T-wa Kred. m. Radomia tracą w porównaniu z ostatniemi notowaniami niemal po 4%, gdy jednocześnie 8% L. Z. T-wa Kred. m. Częstochowy wykazują takąż poprawę, a 4½% L. Z. T-wa Kred. Ziemskiego—2%. Listy zastawne w walucie obcej nie były w okresie sprawozdawczym notowane.

Obligacjami komunalnemi nadal zupełnie nie obracano, zanotowano natomiast — po kursie nominalnym — rzadko bardzo ukazujące się na rynku 10% Obligacje T-wa Kredytowego Ziemskiego w Warszawie 1930 r.

		Wartość nominalna (waluta)	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Kurs w dn. 11/VI
			w ℳ		
3%	Pożyczka Budowlana	ℳ w zł. 50	35·00	34·25	—
4%	„ Dolarowa	$ 5	48·25	46·75	47·25
4%	„ Inwestycyjna	ℳ w zł. 100	88·75	88·75	—
4%	„ „ serje	ℳ w zł. 100	—	—	—
			w %% nominału		
5%	„ Konwersyjna	ℳ	33·50	32·75	—
5%	„ Konwers. Kol.	ℳ	—	—	—
6%	„ Dolarowa	$	50·00	49·50	—
7%	„ Stabilizacyjna [1])	$	52·00 [2])	44·00	44·50 -44·00
10%	Pożyczka Kolejowa	fr. w zł.	100·00	100·00	100·00
7%	L. Z. Państ. Banku Roln.	ℳ w zł. 1927	83·25	83·25	83·25
8%	„ „ „ „	ℳ w zł. 1927	94·00	94·00	94·00
7%	„ Banku Gosp. Kraj.	ℳ w zł. 1927	83·25	83·25	83·25
8%	„ „ „ „	ℳ w zł. 1924	94·00	94·00	94·00
7%	Obl. Kom. „ „ „	ℳ w zł. 1927	83·25	83·25	83·25
8%	„ „ „ „ „	ℳ w zł. 1924	94·00	94·00	94·00
8%	„ Bud. „ „ „	ℳ w zł. 1927	93·00	93·00	—
4%	L. Z. T-wa Kred. Ziems.	ℳ	28·00	28·00	—
4½%	„ „ „ „ „	ℳ	33·25	32·50	—
10%	Obl. T-wa Kred. Ziemskiego w Warzawie 1930 r.	ℳ	100·00	100·00	—
8%	L. Z. T-wa Kred. m. Warsz.	ℳ	57·25	53·00	53·75 -53·50
8%	L. Z. T-wa Kred. Ziems. Częstoch.	ℳ	54·00	54·00	—
8%	„ „ „ „ „ Piotrkowa	ℳ	49·75	49·75	—
10%	„ „ „ „ „ Radomia	ℳ	51·50	51·50	—

ZŁOTY ZAGRANICĄ

1932	Gdańsk [1])	Berlin [1])	Wiedeń [1])	Paryż [1])	Zurych [1])
6/VI	57·19—57·31	47·25—47·45	79·46—79·94	284·50	57·375
7/ „	57·15—57·27	„ „	„ „	284·50	„
8 „	57·21—57·33	47·20—47·40	„ „	285·50	57·35
9/ „	„ „	„ „	„ „	„	„
10/ „	57·27—17·39	47·15—47·35	„ „	284·50	57·75
11/ „	57·30—57·42	„ „	—	—	57·40

1932	Londyn [2])	Praga [1])	New York [1])	Amsterdam [1])
6/ „	33·00	377·05—379·05	—	—
7/ „	32·87	377·00—379·00	—	—
8/ „	32·75	„ „	—	—
9/ „	„	377·10—379·10	—	—
10/ „	„	„ „	—	—
11/ „	„	377·20—379·20	—	—

POŻYCZKI POLSKIE NA GIEŁDACH ZAGRANICZNYCH [3])

	23—28/V	30/V—4/VI	6—11/VI
	(maksymum—minimum—ultimo; w nawiasach obroty)		
New-York			
6% dolarowa 1920	51—48—48 (21.000)	50—45—49⅝ (28.000)	46¾—46—46 (6.000)
8% Dillon. 1925	48—46¼—47 (108.000)	46¾—43½—46 (52.000)	46¾—46½—47 (97.000)
7% stabilizac. 1927	44¼—40⅞—40⅞ (140.000)	45—39½—45 (198.000)	44½—42½—42½ (101.000)
7% Warszawy 1928	31—26¼—26¼ (78.000)	32½—24⅝—32½ (93.000)	32—30—30 (31.000)
7% śląska 1928	33⅞—26½—27 (94.000)	30¾—25⅛—30¾ (161.000)	30¾—28—28 (52 000)
Londyn			
7% stabilizac. 1927	57·24—53·24 —54·24	54·08—51·08 —52·08	53·95—51·95 —52·95
Zurych			
7% stabilizac. 1927	43·00—40·00 —43·00	42·00—39·00	45·00—43·00
Paryż			
7% stabilizac. 1927	61·64—48·60	54·53—44·68	58·05—50·17
Medjolan			
7% włoska 1924	95·70—94·95 —95·00 (1.100)	94·00—92·00—92·00 (820)	88·40-87·70-88·20 (311)

PRZEGLĄD ZAGRANICZNY

KOMITET EKONOMICZNY LIGI NARODÓW O MIĘDZYNARODOWEJ SYTUACJI GOSPODARCZEJ

Komitet Ekonomiczny Ligi Narodów zajął się na swej 38 sesji, odbytej w dniach 2—4/VI r. b., całokształtem międzynarodowej sytuacji gospodarczej ze szczególnem uwzględnieniem pogorszenia się międzynarodowej wymia y handlowej w pierwszych miesiącach r. b. Na ostatniej swej sesji w styczniu 1932 r. wskazał on, iż zanik kredytu międzynarodowego i trudności pieniężne, jakie wynikły w lecie 1931 r., spowodowały już w ostatnich miesiącach r. ub. bardzo znaczny wstrząs w handlu międzynarodowym. Po 4 miesiącach dalszych obserwacyj Komitet zmuszony jest do ponownej konstatacji, iż jego pesymizm, wyrażony na początku r. b., został jeszcze przez wypadki przekroczony.

Komitet stwierdza, iż wartość handlu międzynarodowego wynosi obecnie połowę albo i mniej wartości handlu tego w pierwszym kwartale 1929 r. Według obliczeń Sekretarjatu Ligi Narodów obroty poszczególnych państw w styczniu 1932 r. w porównaniu ze styczniem 1930 r. zmniejszyły się w zastraszającym stopniu. Przywóz Niemiec np. spadł o 66%, podczas gdy wywóz o 49%. W innych krajach liczby tego spadku wynoszą odpowiednio: Austrja 37% i 54%, Belgja 50% i 40%, Hiszpanja 62% i 70%, Francja 51% i 51%, W. Brytanja 39% i 47%, Węgry 59% i 70%, Włochy 52% i 46%, Polska 64% i 58%, Rumunja 61% i 42%, Szwecja 26% i 34%, Szwajcarja 21% i 50%, Czechosłowacja 48% i 61%, Jugosławja 59% i 65%, z krajów zamorskich: Argentyna 54% i 31%, Brazylia 44% i 21%, Kanada 60% i 49%, Stany Zjednoczone 58% i 63%, Japonja 37% i 53% oraz Związek Połudn.-Afrykański 47% i 48%.

Jednocześnie, zgodnie z danemi Międzynarodowego Biura Pracy, liczba bezrobocia światowego osiągnęła obecnie od 20 do 25 miljn. osób.

Tego rodzaju stan—konstatuje Komitet Ekonomiczny—nastąpił mimo wysiłków każdego z państw, które usiłowało bronić się

[1]) *Z wyłączeniem transzy francuskiej.*
[2]) *Dotyczy odcinków po 100.*

[1]) *Za ℳ 100.*
[2]) *Za £ 1.*
[3]) *Kursy—w %%-ach nominału; obroty — w jednostkach walutowych danego kraju (we Włoszech—w tys. lir.).*

przed skutkami depresji wszelkiemi rozporządzalnemi sposobami. Środki te stosowane są przez wszystkie państwa bez wyjątku w coraz to szerszych rozmiarach, jakkolwiek widoczne jest już, iż skutki ich nie dają spodziewanego polepszenia. Co wynika natomiast ze wszystkich tych zarządzeń, to fakt, mówiąc słowami Komitetu Finansowego Ligi, „zduszenia handlu międzynarodowego".

Komitet Ekonomiczny stwierdza więc raz jeszcze, iż całokształt wszystkich tych zarządzeń, z których jedne są reakcjami na inne (i odwrotnie), wzmaga tylko ciężar obecnego kryzysu, jakkolwiek z punktu widzenia każdego z państw z osobna są one zrozumiałe, a nawet — częstokroć nieuniknione. Nie wpływają one jednak na ochronę bilansów płatniczych państw zainteresowanych, gdyż zarządzenia przeciw importowi idą zawsze w parze ze spadkiem eksportu, a towary, których niesposób wywieźć, nie mogą znaleźć zbytu na rynku wewnętrznym naskutek stałego spadku siły nabywczej tego rynku i nieprzerwanego wzrostu bezrobocia.

W tych warunkach, oczywiście, nie istnieje zupełnie owa trwałość i bezpieczeństwo w międzynarodowych stosunkach handlowych, kierowanych przed kryzysem zasadą KNU. Traktaty handlowe stają się coraz bardziej rzadkie, gdyż państwa obawiają się regulowania w stosunku do innych całokształtu swych stosunków handlowych, ograniczając się do całego szeregu środków zastępczych, umożliwiających im w każdej chwili odzyskanie w stosunku do kontrahenta swej swobody działania. Większość układów zmierza obecnie raczej do ograniczenia niż do powiększania wzajemnych korzyści, a bywają i takie, które wzajemnie sankcjonują wyraźnie i zgóry wzajemne prawo ew. szkodzenia sobie. Ponadto szereg najnowszych układów zwraca się wyraźnie ku zasadzie wzajemności, podczas gdy do ostatnich czasów podstawą wszystkich traktatów handlowych była KNU. A nawet, jeśli istnieją jeszcze w mocy dawniej zawarte traktaty, gwarantujące kontrahentom wzajemne korzyści, to istnieje cały szereg środków, aby bez wypowiadania samego traktatu pozbawić go najistotniejszych jego skutków.

Komitet Ekonomiczny potwierdza wyrażone już uprzednio swe zdanie, iż obecne położenie handlu międzynarodowego spowodowane zostało wstrząsami, które zaszły od lipca 1931 r. w położeniu monetarnem i finansowem świata. Od tego czasu trudności te tak dalece się pogorszyły, iż, zdaniem Komitetu, wydaje się niezbędne, aby w jak najkrótszym czasie nastąpiło międzynarodowe uregulowanie spraw finansowych i aby zainicjowana została w dziedzinie zagadnień monetarnych współpraca międzynarodowa. Zdaniem Komitetu Ekonomicznego, tego rodzaju zjawiska odbiłyby się odrazu korzystnie na handlu międzynarodowym, gdyż zniosłyby ograniczenia w obrocie dewizami i inne tego typu ograniczenia finansowe, wpływające na handel międzynarodowy.

Komitet Ekonomiczny stwierdza, iż poszczególne kraje nie mogą własnemi środkami położyć kres tym trudnościom, jakie kontrola dewiz wprowadza do handlu zegranicznego. Dlatego też Komitet Ekonomiczny „wita ze szczególnem zadowoleniem projekty, wyłonione ostatnio, a idące w kierunku międzynarodowej współpracy z celem uregulowania zagadnień pieniężnych drogą porozumienia międzynarodowego".

Niezależnie od tego jednak Komitet Ekonomiczny zwraca uwagę na utrzymanie chwilowo, o ile to jest tylko możliwe, istniejących traktatów handlowych, jak również respektowania ich klauzul. Komitet propaguje ponadto szczególną ostrożność w stosowaniu autonomicznych ograniczeń w handlu międzynarodowym i uciekania się do nich tylko po dokładnem zbadaniu sprawy i ocenie skutków każdego takiego zarządzenia dla krajów trzecich. Kontyngenty, zdaniem Komitetu Ekonomicznego, winnyby być stosowane z uwzględnieniem, o ile możności, interesów innych krajów, a więc tylko w celach ograniczania nadmiernego przywozu (t. j. nie jako środek różniczkowania pomiędzy przywozem z poszczególnych krajów).

Komitet Ekonomiczny stwierdza ponadto jednomyślnie, iż „mimo naruszeń, jakim obecnie ulega KNU w dziedzinie celnej, winna ona pozostać jedną z zasadniczych podstaw stosunków gospodarczych, i że zniknięcie jej pociągnęłoby za sobą zamieszanie i trudności, niemożliwe do obliczeń". Niemniej jednak Komitet stwierdzić musi, iż w wyjątkowych czasach obecnych jednym ze środków dla uratowania systemu KNU mogłoby być „dopuszczenie wyjątków, które wydają się niezbędne dla rozwiązania sz zególnych trudności". Nie należy jednak prowadzić na ten temat sporów akademickich, nie wiedząc dokładnie, czego jedna strona żąda od drugiej i jaki jest rozmiar ustępstw drugiej. Jeśli wyjątki z KNU są niezbędne dla stron zainteresowanych, trzeba aby zostały one przedłożone do zgody państw trzecich w formie konkretnej i dokładnie określonej.

W rezultacie Komitet Ekonomiczny musi stwierdzić, że niema obecnie na świecie kraju, któryby własnemi siłami zwrócił na swoją korzyść bieg rozwoju stosunków gospodarczych. Możliwa jest tutaj tylko akcja wspólna, która, jakkolwiek pożądana przez Komitet, jest „chwilowo trudna do przewidzenia". Oczywiście, warunkiem takiej akcji jest uspokojenie w stosunkach międzynarodowych oraz uzdrowienie sytuacji finansowej oraz systemów monetarnych.

Komitet konstatuje, że pewne oznaki takiej akcji wspólnej dają się już odczuć. O ile w dziedzinie międzynarodowych długów politycznych ostatecznego rozwiązania jeszcze brak, to szereg porozumień w dziedzinie długów prywatnych doszedł już do skutku. W szeregu przemysłów, specjalnie zainteresowanych w wywozie, można zaobserwować tendencję do zawierania porozumień, a nawet układów celnych, przeznaczonych dla ułatwienia wymiany w ramach pewnych gałęzi produkcji. Podobnemi zjawiskami są prace Komitetu Mieszanego (badającego zadłużenie państw wschodnio-europejskich), rezolucje Międzynarodowej Konferencji Pracy w kierunku zwołania konferencji gospodarczej, dalej, konferencja lozańska, rokowania o pomoc dla krajów Europy Środkowo-Wschodniej oraz, ostatnio, inicjatywa Rządu brytyjskiego co do ewentualnego zwołania światowej konferencji ekonomicznej.

W rezultacie raport ostatniej sesji Komitetu Ekonomicznego jest naogół mniej pesymistyczny od poprzedniego, jakkolwiek zawiera konstatacje stanu faktycznego o wiele groźniejszego od obserwacyj poprzednich. Na szczególną uwagę zasługuje wyraźne przechylenie się poglądów Komitetu na rzecz regulowania stosunków handlowych pomiędzy państwami przez wyjątki od KNU, co zagadnienie preferencji celnej stawia na czoło obecnej międzynarodowej polityki traktatowej. Co więcej, w wywodach Komitetu daje się zauważyć większa ostrożność i większe liczenie się z warunkami objektywnemi niż poprzednio, co powinno korzystnie zaważyć na roli tego organu przy ew. rozmowach międzynarodowych w dziedzinie gospodarczej.

a.

KRONIKA ZAGRANICZNA

M. IN. NA PODSTAWIE RAPORTÓW I DONIESIEŃ POLSKICH PLACÓWEK ZAGRANICZNYCH

OGÓLNE

ŚWIATOWA PRODUKCJA ROPY W 1931 R. — Światowa produkcja ropy wyniosła ogółem 1,370 299 tys. baryłek, czyli w porównaniu z 1930 r. zmniejszyła się o 40 miljn. baryłek, t. j. o 2·8%. Pierwsze miejsce w wydobyciu ropy utrzymały Stany Zjednoczone, mając 62·1% wydobycia ogólnego. Zmniejszenie wydobycia ropy w Stanach Zjedn. wynosi 5·3% w stosunku do 1930 r. Drugie miejsce zajął Z. S. R. R., usuwając na swoje trzecie dawne miejsce Wenezuelę. Wydobycie Sowietów wynosi obecnie 12% wydobycia ogólnego i zwiększyło się o 22% w stosunku do 1930 r. Wenezuela w wydobyciu ogólnem uczestniczy w 8·7% i zmniejszyła produkcję o 13% w stosunku do 1930 r. Na czwarte miejsce wysunęła się Rumunja — 3·5% wydobycia ogólnego, zwiększając swą produkcję o 14%. Na dawne piąte miejsce Rumunji spadła Persja z 3·2% wydobycia ogólnego, nieznacznie tylko zmniejszając produkcję. Dalsze miejsca zajmują Indje Holenderskie, Meksyk, Kolumbia, Argentyna i Peru; te dwa ostatnie kraje zamieniły się miejscami w stosunku do 1930 r. Z krajów o małej produkcji znaczny wzrost wydobycia wykazują Niemcy i Włochy. Polska w wydobyciu ogólnem uczestniczy w 0·3%.

W. Ł.

NIEMCY

DORAŹNE ROZPORZĄDZENIE RZĄDU RZESZY. — Pierwsze doraźne rozporządzenie Rządu Kanclerza v. Papena, a piąte z rzędu większe w sprawach gospodarczych, wydane na podstawie § 48 konstytucji — nosi tytuł: „Środki zaradcze celem utrzymania pomocy dla bezrobotnych i ubezpieczeń społecznych oraz zmniejszania ciężarów dobroczynności publicznej gmin". Rozporządzenie to rozpada się na 4 rozdziały główne, z których 2 pierwsze dotyczą środków zaradczych, celem utrzymania pomocy dla bezrobotnych, zarządzenia w dziedzinie ubezpieczeń społecznych oraz zaopatrzeń

państwowych, jakoteż zmniejszenie ciężarów dobroczynności publicznej gmin. III rozdział poświęcony jest zabezpieczeniu budżetów, a ostatni upoważnia Rząd Rzeszy do wydania zarządzeń, zmierzających do zmniejszenia bezrobocia drogą robót publicznych. Osobny rozdział stanowią zarządzenia oszczędnościowe w dziedzinie sądownictwa.

Świadczenia z tytułu ubezpieczeń inwalidzkich, pracowników umysłowych oraz knapszaftowych zostały znacznie obniżone. Również uległy zmniejszeniu renty wdowie i sieroce oraz renty z tytułu nieszczęśliwych wypadków. Zarazem zostały obniżone świadczenia dla ofiar wojny światowej, oraz skrócono czas płacenia dodatków na dzieci oraz rent sierocych do ukończonego 15 roku życia. W wyjątkowych wypadkach (studja, ułomność) mogą być one po 15 roku życia płacone.

Do najważniejszych trosk obecnego Rządu należy kwestja zrównoważenia budżetu, a raczej pokrycia n edoborów, powstających z stale zmniejszających się wpływów z podatków i danin, oraz zwiększających się wydatków na pomoc bezrobotnym. W roku budżetowym 1930 wpływy z podatków, ceł i danin (po potrąceniu udziału krajów związkowych w tej pozycji) wynosiły okrągło RM 6 miljd., rok budżetowy 1931, mimo ustanowienia nowych podatków oraz podwyższenia stawek podatkowych i celnych prz,niósł tylko niespełna RM 5·5 miljd., a na bieżący rok budżetowy przewiduje się wpływy z tych pozycyj na RM 5·4 miljd. Przystosowanie wydatków do wysokości wpływów nie da się mechanicznie przeprowadzić, tembardziej, że wysokość wpływów wobec ciągle pogarszającej się sytuacji gospodarczej, nie da się zupełnie pewnie ustalić. Projekt budżetu na bieżący rok budżetowy przewiduje po stronie dochodów i wydatków RM 8·2 miljd. W budżecie tym wstawione zostały następujące nowe pozycje na różne cele w miljn. RM):

Osadnictwo rolnicze	50
Zwolnienie pracowników podziemnych od obowiązku płacenia składek ubezpiecz.	33
Knapszaftowe ubezpieczenia pensyjne	25
Organizacja pracy dobrowolnej . .	20
Razem: . .	128

Na pokrycie tych wydatków wprowadza się z dniem 16/VII r. b. podatek od soli, który wynosi 12 fen. od 1 kg; wpływ z tego podatku preliminuje się na około RM 70 miljn. rocznie (około RM 1 na głowę ludności), a na czas od 16/VII r. b. do końca roku budżetowego na RM 40 miljn. Wpływ z podatku obrotowego był preliminowany na RM 1.820 miljn., jednak istnieje uzasadniona obawa, iż wysokość ta nie zostanie osiągnięta. Celem zwiększenia stopnia prawdopodobieństwa osiągnięcia preliminowanej kwoty, zniesiono istniejącą dotychczas granicę, wolną od podatku, a wynoszącą RM 5.000 obrotu rocznie. Duże niebezpieczeństwo dla budżetu Rzeszy stanowi położenie finansowe gmin, które są przeciążone wydatkami na zapomogi dla bezrobotnych, oraz położenie finansowe instytucyj ubezpieczeń społecznych, bardzo poważnie dotkniętych przez zmniejszające się wpływy z tytułu składek, toteż zarządzenia, zawarte w tem rozporządzeniu, zmierzają do utrzymania zapomóg dla bezrobotnych oraz utrzymania zdolności finansowej ubezpieczeń społecznych.

W całej dziedzinie opieki nad bezrobotnymi oraz w pozostałych działach ubezpieczeń społecznych widoczne są niedobory. Ze strony Skarbu Państwa przewidziane są w budżecie Rzeszy następujące kwoty (w miljn. RM):

Opieka z tytułu kryzysu i gminna opieka społeczna dla bezrotnych	867
Ubezpieczenia inwalidzkie	402
Knapszaftowe ubezpieczenia pensyjne	95
Organizacja pracy dobrowolnej . .	20
Razem:	1.384

Po odciągnięciu przekazów na rzecz krajów z dochodów Rzeszy, pozostaje okrągło tylko RM 6 miljd., z czego wyżej wymienione wydatki na cele społeczne wynoszą około ¼ ogólnych wydatków. Ponieważ w tych warunkach dalsza pomoc ze strony Skarbu Państwa jest zupełnie niemożliwa, przeto musiano szukać innych sposobów pokrycia niedoborów. Przeciętną liczbę bezrobotnych szacuje się na 5 95 minjn. osób. Przy dotychczasowej regulacji pomocy dla bezrobotnych potrzebaby było RM 3.557 miljn., czyli o przeszło pół miljarda więcej, niż na ten cel wydatkowano w ub. r. budżetowym. Niedoboru tego nie można pokryć drogą zwiększenia dochodów, wobec czego przewidziano pokrycie jego po stronie wydatków, a to w następujący sposób: świadczenia w ubezpieczeniach na wypadek bezrobocia zostają obniżone o przeciętnie 23%, a równocześnie skrócono okres, po którym następuje badanie konieczności dalszych świadczeń z 20 tygodni na 6 tygodni, co daje łącznie oszczędności w wysokości RM 188 miljn. W dziedzinie zasiłów z tytułu kryzysu wprowadza się bezwzględne badanie czy zachodzi konieczność świadczeń oraz obciąża się te świadczenia o przeciętnie 10%, przez co zaoszczędza się około RM 117 miljn. Stawki zapomóg z gminnej opieki społecznej, obniżone o 15%, ustala się jako stawki maksymalne, co daje oszczędność RM 67 miljn. Świadczenia w gminnej opiece społecznej nad bezrobotnymi zostają obniżone o przeciętnie 15%, z czego oszczędność RM 148 miljn. Razem uzyskuje się oszczędności netto RM 520 miljn.

O ile się odciągnie tych RM 520 miljn. od RM 3.557 miljn., pozostaje kwota RM 3.030 miljn., która składa się z RM 796 miljn. na cele ubezpieczenia na wypadek bezrobocia, RM 1.092 miljn. na opiekę z tytułu kryzysu gospodarczego oraz RM 1.142 miljn. na gminną opiekę społeczną nad bezrobotnym. Na pokrycie tej kwoty (RM 3 030 miljn.) stoją do dyspozycji (w miljn. RM):

Składki ubezpieczeniowe na wypadek bezrobocia	1.083
Udział gmin w zapomogach z własnych środków	680
Pomoc ze strony Skarbu Państwa	867
Razem:	2.630

Pozostaje jednak jeszcze niedobór w wysokości RM 400 miljn., które nie mogą być zaoszczędzone, lecz muszą być pokryte przez zwyżkę dochodów. W tym celu zostaje wprowadzony nowy podatek pod nazwą „opłata na pomoc dla bezrobotnych", który ma w czasie od dn. 1/VII r. b. do dn. 31/III 1932 r. przynieść łącznie RM 400 miljn. Daninę te opłacają wszyscy, otrzymujący pobory, wzgl. płace, urzędnicy państwowi, komunalni i t. d. Stawki tej daniny są następujące: od poborów, wzgl. płacy do RM 125 miesięcznie 1·5%, do RM 300 miesięcznie 2·5%, przy poborach, wzgl. płacy między RM 300 a 700 miesięcznie od pierwszych RM 300 2·5%, a od następnych kwot 5·75%. W granicy między RM 700, a 3.000 wynosi stawka 5·75%, a ponad RM 3.000 miesięcznie 6·5%. Równocześnie znosi się podatek kryzysowy od poborów. Wpływy z tej daniny będą przekazywane Zakładowi Pośrednictwa Pracy oraz Ubezpieczenia na Wypadek Bezrobocia.

Przez zniesienie dolnej granicy obrotów, wolnych od podatku obrotowego, powstanie zwiększenie wpływów, szacowane na ok. RM 120 do 150 miljn. rocznie.

Podatek od majątku przemysłowego został, wobec ogromnego spadku rentowności przedsiębiorstw, obniżony o połowę; dochód z tego podatku preliminuje się w wysokości RM 100 miljn., z czego RM 40 miljn. wpłynie do budżetu zwyczajnego Rzeszy, RM 45 miljn. zostanie zużyte na pomoc dla Wschodu niemieckiego (Osthilfe), a RM 15 miljn. na kredyty rękodzielnicze.

Rząd Rzeszy z niezadowoleniem konstatuje fakt, iż olbrzymia część bezrobotnych otrzymuje pomoc w formie zasiłków, i doskonale rozumie żądanie bezrobotnych otrzymania pracy, nie widzi jednak możności rozwinięcia akcji organizacji robót publicznych na większą skalę ze względu na położenie finansowe Rzeszy. Rząd Rzeszy starać się jednak będzie o wciągnięcie do procesu gospodarczego jak największej ilości bezrobotnych, przyczem przewiduje się pracę przy budowie dróg kołowych i wodnych oraz w dziedzinie meljoracyj. Szczególnie zostaną do pracy wciągnięci robotnicy młodociani, których przymusowe bezrobocie w ogromny sposób demoralizuje, co stwarza duże niebezpieczeństwo nietylko dla nich samych, lecz też i dla państwa oraz społeczeństwa. W ramach ograniczonych możliwości pomocy na tem polu zamierzona jest rozbudowa organizacji pracy dobrowolnej, której dotychczasowe wyniki są zupełnie zadowalające. Równocześnie Rząd zwróci uwagę na kształtowanie się czasu pracy, przez co możliwe będzie dodatkowe zatrudnienie bezrobotnych.

Adam Bobrowski

AUSTRJA

OBECNY STAN REGLAMENTACJI DEWIZOWEJ. — Austrjacka reglamentacja dewizowa została ostatnio w praktyce poważnie zliberalizowana. W szczególności zakaz wywozu z Austrji za szylingi jest dzisiaj stosowany tylko do niektórych kategoryj towarów, a Oesterr. Nationalbank przy przeważnej części eksportu z Austrji zezwala na fakturowanie w szylingach. Ponieważ zagraniczny nabywca towaru przeważnie szylingów nie posiada, musi on je nabyć od innego zagranicznego interesanta, który ma w Austrji pretensję szylingową. Na tem podłożu rozwija się t. zw. prywatny clearing, niejako zupełnie poza nawiasem reglamentacji dewizowej, której surowe przepisy są dzisiaj do pewnego stopnia raczej fikcją. Oesterr. Nationalbank wymaga tylko zgłoszenia danej tranzakcji eksportowej za szylingi i stara się w każdym poszczególnym wypadku nakłonić eksportera, by fakturował choćby tylko część wartości towaru w obcej walucie i odstąpił ją bankowi po parytetowym kursie. Liberalizm Nationalbank idzie

jeszcze dalej: austrjaccy eksporterzy, którzy sprzedali zagranicę swój towar za obcą walutę, uzyskują w bardzo częstych wypadkach zwolnienie od obowiązku odstąpienia tej waluty bankowi; bank wymaga jednak, aby eksporter, korzystający z tego zwolnienia, odstąpił swe waluty, względnie dewizy austrjackiemu importerowi na pokrycie zobowiązań tegoż za zakupiony zagranicą towar. W takich wypadkach bank pozwala na zastosowanie kursu znacznie wyższego od parytetu; austrjacki importer, który otrzymuje w ten sposób od austrjackiego eksportera (pod patronatem Oesterr. Nationalbank) zagraniczną dewizę, płaci teoretycznie fikcyjny kurs parytetowy, np. 7·13 za 1 dolara, a oprócz tego dopłaca tytułem t. zw. „premji eksportowej" — zależnie od ugody — 20 — 30%.

W świetle tej praktyki, która się coraz bardziej rozpowszechnia, austrjacka ordynacja dewizowa nie może być dzisiaj więcej uważana za niepokonalną przeszkodę prowadzenia tranzakcyj z Austrją. Oczywiście, nie ma już mowy o tem — naturalnie poza nielicznemi wyjątkami — aby można otrzymać za sprzedany w Austrji towar inną walutę, niż szylingi. Jednakże wobec tego, że szylingi, uzyskane ze sprzedaży w Austrji, mogą być w coraz szerszym zakresie przyjmowane w zamian za towar, z Austrji wywieziony — zakres zużytkowania zagranicznych pretensyj szylingowych w Austrji stale się rozszerza.

WĘGRY

EKSPORT DOZWOLONY DO OBROTÓW KOMPENSACYJNYCH. — Istnieją niektóre artykuły, w odniesieniu do których Węgierski Bank Narodowy w poszczególnych wypadkach nie wymaga oddawania uzyskanych za nie na rynkach zagranicznych walut i zezwala na eksport tych artykułów bądź za wyrównaniem odnośnych faktur w pengach zagranicznych, bądź też w pengach, zdeponowanych na kontach zamkniętych wierzycieli zagranicznych w bankach węgierskich. Towary te są następujące: wino, artykuły przemysłu domowego, papryka, konserwy, czosnek z okolic Mako oraz meble, te ostatnie jednak wyłącznie z przeznaczeniem dla Jugosławji i Czechosłowacji.

Przy wszystkich tych artykułach należy uzyskać uprzednio pozwolenie dyrekcji Węgierskiego Banku Narodowego na eksport za pengö i w posiadaniu tego pozwolenia można następnie towar nadać do transportu. Wyjątek stanowi czosnek z okolic Mako, na którego eksport udziela pozwolenia w krótkiej drodze filja Banku Narodowego w Szeged.

UŻYTKOWANIE UNIERUCHOMIONYCH NALEŻNOŚCI. — Od chwili wprowadzenia ograniczeń dewizowych nagromadziły się w bankach węgierskich na wewnętrznych zamkniętych kontach pengowych wierzycieli zagranicznych poważne kwoty. Kwoty, wpłacane na te konta, pochodzą z wyrównania przez importerów węgierskich wierzytelności eksporterów zagranicznych, wynikających z importu towarowego.

Zużytkowanie wspomnianych kwot zależne jest od pozwolenia banku emisyjnego. Wskutek moratorjum transferowego dla przekształcenia tych wierzytelności na dewizę istnieją bardzo małe tylko możliwości. Interesanci natomiast pragnęliby w jakikolwiek sposób kwoty te zużytkować, to też bank emisyjny uregulował tę kwestję ostatnio w ten sposób, że zwalnia te kwoty na następujące cele w kraju: 1) wyrównanie koszt w pobytu na Węgrzech, 2) koszty handlowe, które mają być wyrównane na Węgrzech, 3) nabywanie nieruchomości, 4) na cele pożyczek hipotecznych na nieruchomościach, o ile termin zwrotu takiej pożyczki wynosi conajmniej 3 lata, i wreszcie 5) nabycie papierów wartościowych, o ile zakupione papiery pozostaną przez 3 lata w zamkniętym depozycie.

CZECHOSŁOWACJA

ZAKAZ PRZYWOZU WĘGLA I JAJ. — W dn. 12/VI ogłoszone zostało uzupełnienie listy t. zw. „towarów zbędnych", obejmujące m. in. jaja, węgiel drzewny i węgiel kamienny. Znaczy to, że import tych towarów uzależniony będzie od zgody Banku Narodowego na przydział dewiz. Zarządzenie to umotywowane jest szybkim odpływem walut z rezerwy emisyjnej. Stanowiło ono niespodziankę, zwłaszcza odnośnie jaj. Podkreślić wypada, że z Polski do Czechosłowacji wywieziono w r. ub. 78·1 tys. q jaj wartości £ 16·7 miljn. i 7.331·7 tys. q węgla kamiennego wartości £ 27·6 miljn., co stanowi razem powyżej 30% całego naszego eksportu do Czechosłowacji i przewyższa rozmiar salda aktywnego w bilansie handlowym polsko-czeskosłowackim. Włączenie jaj i węgla na listę „towarów zbędnych", zasadniczo biorąc, nie przesądza jeszcze ustosunkowania się kompetentnych czynników czeskosłowackich do przywozu tych towarów, stwierdzić jednak wypada, że w powstałych obecnie warunkach charakter naszej wymiany towarowej z Czechosłowacją ulec może zmianie zupełnie zasadniczej.

USTAWY KREDYTOWE. — Rząd wniósł do Parlamentu 3 projekty ustaw, mających przynieść pomoc kredytową dla rolnictwa i drobnego przemysłu oraz spółdzielń. Związana z niemi jest ustawa o czasowem zniesieniu kwitów przywozowych (Einfuhrscheine).

Najważniejszą z powyższych jest ustawa o pomocy kredytowej dla rolnictwa. Rolnikom, którzy bez własnej winy popadli w długi, zagrażające ich egzystencji, mogą być udzielane na przeciąg najwyżej 8 lat zapomogi na pokrycie części oprocentowania ich długów hipotecznych. To częściowe opłacanie oprocentowania przez państwo może wynosić najwyżej 2½%, przyczem dłużnik musi conajmniej 4% spłacać sam. Zapomoga może być udzielana tylko na 2 lata, przyczem istnieje możność jej przedłużenia. Na powyższą akcje potanienia kredytu hipotecznego przeznacza Rząd maksymum 100 miljn. Kcz. rocznie przez 8 lat (t. j. do 1940 r.). Z kwoty tej conajmniej 50% musi przypaść drobnym rolnikom. Rolnikom, którzy na podstawie tej ustawy prosić będą o pomoc, odsunąć można licytację na najwyżej 3 miesiące. Prócz tej gotówkowej subwencji dla rolnictwa udzieli jeszcze państwo rolnikom gwarancyj na długi hipoteczne w wys. 250 miljn. Kcz. na najwyżej 15 lat. Ta gwarancja udzielona będzie na długi hipoteczne na II i dalszem miejscu i to najwyżej do 80% wartości szacunkowej. Udzielając gwarancyj, Rząd zobowiązuje się wobec wierzycieli (banki ziemskie, instytucje kredytu ludowego i t. d.), że pokryje im 75% szkody, jeśli nieruchomość obciążona hipoteką, podpadnie pod zarząd przymusowy lub będzie sprzedana z licytacji. Ta pomoc może być udzielona też związkom rolniczym, które zajmują się zbytem produktów rolnych. Po 2 latach Rząd będzie mógł podnieść sumę gwarancyjną do 500 miljn. Kcz.

W uzasadnieniu do tej ustawy podnosi Ministerstwo Rolnictwa, że silne obdłużenie i zubożenie rolników powoduje odpływ do miast i wzrost liczby bezrobotnych. Odnosi się to specjalnie do kolonistów i nabywców ziemi na podstawie reformy rolnej. Z tych większość nabyła ziemię na kredyt, spodziewając się zdobyć potrzebny inwentarz z dochodów. Na zadłużenie rolnictwa składają się długi hipoteczne i gospodarcze. Pierwsze oszacowane są na 25 miljd. Kcz., drugie na 6 — 7 miljd. Kcz. Urzędowi reformy rolnej są nabywcy parcel winni 750 miljn. Kcz. tytułem długów hipotecznych oraz około 115 miljn. Kcz. za pożyczki na zagospodarowanie się. Wszystkie długi rolnictwa ocenić można na conajmniej 30 miljd. Kcz. których samo oprocentowanie wynosi rocznie do 2 miljd. Kcz.

Z powyższą ustawą łączy się druga ustawa o czasowem zniesieniu wydawania kwitów przywozowych przy wywozie mąki i produktów młynarskich z pszenicy, żyta, jęczmienia i owsa. Powyższe kwity przywozowe stanowiły dotychczas premję wywozową dla produktów młynarskich. Zniesienie ich przyniesie oszczędność około 32 miljn. Kcz rocznie, która zużyta zostanie na akcję potanienia kredytu hipotecznego według pierwszej cytowanej ustawy. Zniesienie kwitów przywozowych odbije się przedewszystkiem na młynach, utrudniając im wywóz ich wyrobów a równocześnie utrudni import zboża.

Trzecią ustawą jest ustawa o stworzeniu centrali kredytowej stowarzyszeń ludowych, która przejmuje działalność centrali kredytowej związków przemysłowych, do której zadań należało staranie się o kredyty dla swych członków (związków i stowarzyszeń), prowadzenie z nimi interesów bankowych oraz przeprowadzanie rewizji i ustanawianie organów nadzorczych i likwidatorów. Na kapitał zakładowy nowej centrali Rząd wniesie kwotę 25 miljn. Kcz., a w latach 1932 — 36 jeszcze po 2 miljn. Kcz. dodatkowo. Prócz tego Rząd zostanie upoważniony do udzielenia subsydjarnej poręki w wysokości 50 miljn. Kcz. za kredyty, udzielone przez Centralę. Do częściowego pokrycia wydatków, z tem związanych, służyć będą wpływy z opłat przy wydawaniu pozwoleń przywozu i wywozu, o ile są pobierane przez Min. Przem. i Han. i o ile przekraczają kwoty 6 miljn. Kcz.

Analogicznie do tej centrali stworzy ustawa czwartą centralę kredytową dla związków przemysłowych, która przejmie działalność pod bnej centrali przy Krajowym Funduszu Kredytowym dla drobnego przemysłu. Jako kapitał zakładowy służyć będą wkłady Min. Przem. i Handlu w dotychczasowej centrali w wysokości 10·7 miljn. Kcz., specjalna subwencja w wysokości 10 miljn. Kcz. oraz subwencje dodatkowe po 2 miljn. Kcz. w latach 1932 — 36. I tu udzieli Rząd również poręki subsydjarnej w wysokości 50 miljn. Kcz.

PERSJA

NOWY SYSTEM MONETARNY. — Od nowego roku perskiego, t. j. od dn. 21/III r. b., wprowadzony został w obieg nowy pieniądz perski, przewidziany ustawą z marca 1930 r., w której jednak nastąpił szereg doniosłych zmian. Nowy pieniądz stanowić będzie 1 pahlavi, zawierający 7 322.383 g czystego złota (t. j. £ 1 złoty); pahlavi dzielić się będzie na dwa półpahlavi i na 100 rialów. Wreszcie rial dzieli się na 100 dinarów. Wypuszczonych ma być 90 milin. rialów w banknotach z prawem rozszerzenia emisji do 340 milin rialów łącznie. Pokrycie ogólnie przewidziane jest na 100% w złocie, dewizach i srebrze łącznie. Banknoty wypuszczane będą w odcinkach: 1.000, 500, 100, 50, 30, 10 i 5 rialów.

Prawo emisji przyznane jest Bankowi Narodowemu na lat 10 z ewentualnem przedłużeniem. Bank czasowo nie jest obowiązany (bez określenia terminu), ze względu na światową sytuację ekonomiczną i finansową, do wymiany banknotów na złoto, lecz jest obowiązany wymieniać je na srebrne monety, które będą bite w ilości 60% banknotów w obiegu. Monety srebrne w sztukach po ½ riala i po 1, 2 i 5 rialów mają zawierać 4·14 g srebra czystego na jeden rial, co nie odpowiada stosunkowi obecnemu między złotem a srebrem i czyni monetę srebrną niepełnowartościową w stosunku do złota. Oprócz monet powyższych ma być wprowadzony bilon niklowy w sztukach po 5, 10 i 25 dinarów w ogólnej sumie 3 miljn. rialów.

Dotychczasowe pieniądze: tuman, kran i szahi zostają wycofane z obiegu stopniowo do dn. 23/IX r. b., w której to dacie tracą wartość obiegową.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

— W Czechosłowacji prace nad utworzeniem syndykatu importu zbóż są na ukończeniu, obecnie przygotowywany jest syndykat importu zwierząt. Akcja ta związana jest z tendencją do faktycznego zmonopolizowania przywozu i oparcia handlu zagranicznego na zasadach kompensacyjnych.

— Na Litwie opracowywane są ustawy, wprowadzające reglamentację obrotu dewizowego. Będzie to zapewne t. zw. retorsyjna reglamentacja dewizowa, t. j. dotycząca jedynie krajów, stosujących ograniczenia dewizowe.

— W Szwecji projektowane jest rozpoczęcie produkcji nawozów potasowych z feltspatu i leptytu systemem niedawno opracowanym. Zapotrzebowanie Szwecji na potas pokrywane jest obecnie wyłącznie importem, również z Polski.

— Na Węgrzech panuje silne niezadowolenie z powodu niedojścia do porozumienia z Polską, będącą najpoważniejszym rynkiem na owoce tamtejsze.

— W końcu marca r. b. wydano w Ekwadorze zarządzenia, wprowadzające w życie reglamentację obrotu dewizowego. Przepisy odnośne są rygorystyczne i oddziaływać będą hamująco na import. W Ameryce południowej nie miały dotąd reglamentacji dewizowej jedynie Paragwaj, Peru i Ekwador.

— Liverpoolska Izba Handlowa powzięła uchwały, przeciwstawiające się wszelkim planom dyskryminowania na rzecz obrotów wewnątrz Imperjum handlu angielskiego z resztą świata. Uchwały te powzięte zostały w związku ze zbliżającym się terminem konferencji imperjalnej w Ottawie.

— Holenderskie zarządzenia, kontyngentujące import, zostały przedłużone do końca stycznia 1933 r. Dotąd były one prolongowane co kwartał.

— Od dn. 2/VI w Estonji wydatnie podwyższono stawki celne na liczne towary. Według pierwotnych projektów miało to być połączone ze zwolnieniem tych towarów z monopolu przywozu. Narazie jednak monopol został utrzymany niezależnie od nowych ceł.

— Zawarty został traktat handlowy między Kanadą a N. Zelandją, będący zakończeniem ukrytej wojny celnej, trwającej między temi krajami od 2 lat. Przyznane sobie nawzajem zniżki celne niekiedy przekraczają preferencję imperjalną.

— Do Parlamentu belgijskiego wpłynął rządowy projekt podwyższenia podatku obrotowego od importu; ma on wynieść 4% od surowców i półfabrykatów, 6% od towarów gotowych. Projekt zmierza do poprawienia warunków konkurencyjności dla towaru krajowego.

— W końcu maja r. b. miał miejsce w Stambule t. zw. „tydzień bałkański", który miał zapoznań delegatów państw bałkańskich z przemysłem tureckim i wzajemne ich zbliżenie. Delegatów przysłały jedynie Jugosławja i Grecja. W tym też czasie uroczyście otworzono Bałkańską Izbę Handlową w Stambule, która jednak nie jest jeszcze de facto zorganizowana.

— Bułgarski Bank Narodowy wydał zakaz wywozu większych odcinków banknotów lewowych, nawet na podstawie pozwolenia na wywóz dewizy bułgarskiej. Ponieważ drobnych odcinków jest w obiegu mało, przeto praktycznie postanowienie to oznacza bezwzględny zakaz wywozu pieniądza gotówkowego.

SPRAWY CELNE ORAZ REGLAMENTACJA HANDLU ZEWN. W PAŃSTW. ZAGR.

TURCJA. — Kontyngenty przywozowe. — Ogłoszone zostały kontyngenty przywozowe na III kwartał r. b., przyczem ustalono że ogólne rozmiary importu nie będą mogły przekroczyć wartości £ tur. 20 miljn. Dekret liberalizuje w pewnym stopniu dotychczasowe przepisy, gdyż dozwala na import bez ograniczeń co do ilości i pochodzenia niektórych towarów, niezbędnych dla produkcji i spożycia (m. in. stearyna, szczecina, lak, wyr. żelatynowe, nawozy sztuczne, przędza wełniana i bawełniana, mąka kartoflana, chmiel, terpentyna, gwoździe drewniane do obuwia, nici, karton, żelazo, stal, blacha, drut, rury lane, cynk, niektóre produkty chemiczne), działanie jednak tego nowego systemu jest niejasne, gdyż koliduje z przepisami niedawno wprowadzonej reglamentacji obrotu dewizami. Na inne towary wyznaczone są miesięczne kontyngenty przywozu. Import cukru i kawy będzie dopuszczony bez ograniczeń, w wypadku, jeżeli dokonywany jest wzamian za wywóz towarów tureckich, przedewszystkiem tytoniu. Wzamian za eksport dywanów i mohairy mogą być sprowadzane bez ograniczeń wszelkie towary. Zakazany jest przywóz koni, bydła, pierza, wyr. skórzanych i filcowych, kołder, dykt nieklejonych, posadzek, listew do ram, szczotek, konfekcji bawełnianej, naczyń fajansowych i porcelanowych, wyr. szklanych, łańcuchów, lin stalowych, węgla, obuwia gumowego, wyr. fragetowskich, wyr. z cynku i ołowiu.

Kontyngenty przywozowe nie są podzielone na kraje, w przyszłości jednak podział taki ma być dokonany, gdyż Turcja zmierza do oparcia swego handlu zagranicznego na zasadach kompensacyjnych.

Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH

ARTYKUŁY SPOŻYWCZE I KOLONJALNE

ZE ŚWIATOWYCH RYNKÓW ZBOŻOWYCH.—Ceny w okresie od 23 maja do 8 czerwca r. b. kształtowały się następująco (w $ za kwintal):

	23—31/V	1—8/VI	+ wzrost — zmniejszenie
	Pszenica:		%
Berlin . . .	6·40	6·29½	— 1·6
Praga . . .	4·43	4·35	— 1·6
Chicago . .	2·20	2·09	— 5·0
Buenos Aires	2·91	2·94	+ 1·0
Liverpool .	2·42	2·46½	+ 1·8
Wiedeń . .	4·98½	4·98½	—
Hamburg . .	2·55	2·56	+ 0·4
	Żyto:		
Berlin . . .	4·69½	4·65½	— 0·8
Praga . . .	4·01	3·96	— 1·4
Chicago . .	1·49	1·31	—12·0
Wiedeń . .	4·65½	4·64	— 0·6
Hamburg . .	2·11	1·95½	— 7·3
	Owies:		
Berlin . . .	3·86½	3·89½	+ 0·7
Praga . . .	2·92	2·86	— 2·0
Chicago . .	1·65	1·62	— 1·8
Buenos Aires	2·40	2·40	—
Liverpool .	3·05	3·11	+ 1·9
Wiedeń . .	3·72	3·67	— 2·7
Hamburg . .	1·85	1·82	— 1·6
	Jęczmień browarowy:		
Berlin . . .	4·51	4·51	—
Praga . . .	2·99½	2·99½	—
Chicago . .	1·81	1·84	+ 1·6
Wiedeń . .	4·77½	4·77½	—
Hamburg . .	2·23½	2·09	— 6·3
	Jęczmień zwykły:		
Berlin . . .	4·29	4·21½	— 1·8

SUROWCE WŁÓKIENNICZE

— Rynek surowej bawełny kształtował się w maju pod wpływem czynników politycznych i gospodarczych. Wpływały one deprymująco na rynek, który w innych warunkach wykazałby, niewątpliwie, stabilizację w związku z częściowym wzrostem zapotrzebowania

i spadkiem przestrzeni uprawnej. Zwłaszcza pod koniec maja zniżka przybierała charakter stały o kilka punktów dziennie. Ogłoszenie ostatecznego wyniku zbiorów bawełny amerykańskiej w 1931/32 r. w wys. 17.095 tys. bel bawełny wpłynęło również deprymująco na rynek, a wrażenia tego nie zmniejszył bynajmniej fakt redukcji przestrzeni uprawnej i obliczenia spodziewanego wyniku zbiorów bawełny indyjskiej, wahających się w granicach o przeszło 20% mniejszych aniżeli w sezonie zeszłorocznym. Tranzakcje surowcem bawełnianym były realizowane bardzo ostrożnie i znajdowały swe odbicie w sytuacji na giełdach bawełnianych w Ameryce. Wiekszość tranzakcyj zawierana była na krótkie terminy, a depresja cen pogłębiona została doniesieniami, iż Federalny Urząd Rolniczy zamierza sprzedać na jesieni 65.000 bel. Było to najsilniejsze uderzenie w ceny bawełny w maju, i ten nastrój niepewności, zwłaszcza jeżeli chodzi o bawełnę amerykańską, pozostał dominującym przez okres całego miesiąca. Rynek bawełny egipskiej kształtował się pod znakiem wielkich tranzakcyj, jakie mają być zrealizowane z egipskich zapasów rządowych w Niemczech. Odnośne pertraktacje dotyczą sprzedaży 30.000 bel bawełny, które w swoim czasie zostały utworzone dla celów interwencyjnych. Rokowania z udziałem handlarzy bremeńskich nie zostały ostatecznie sfinalizowane, jakkolwiek według doniesień ze źródeł niemieckich odnośny układ miał już być podpisany. Najprawdopodobniej część tych transportów, przeznaczonych dla Niemiec, sprzedana została następnie Japonji i Z. S. R. R. Z drugiej strony Rząd niemiecki wysunął w ostatniej chwili żądanie zakupienia przez Egipt wzamian za bawełnę chemikalij niemieckich, traktując tę tranzakcję ako zamienną.

Rynek surowej wełny znajdował się w maju również w stanie wybitnej niepewności, która najdokładniej uwydatniła się w czasie IV serji aukcyj londyńskich. Pomimo pomyślnej sytuacji statystycznej, ustalającej z jednej strony istnienie niewielkich tylko zapasów światowych tego surowca, z drugiej zaś — pewien wzrost spożycia — ceny kształtowały się zniżkowo, co położyć należy na karb jedynie nastrojów politycznych, które nakazywały odbiorcom daleko idącą wstrzemięźliwość przy zawieraniu tranzakcyj na dłuższe terminy. Wobec tego już w okresie pierwszych dni aukcyj londyński komitet maklerów wełnianych powziął uchwałę w sprawie znacznie wcześniejszego ich zakończenia. Brak zainteresowania ze strony nabywców zaobserwować się dał również i na zamkniętych w tym okresie aukcjach wełny australijskiej. Zniżka cen w czasie pierwszego tygodnia aukcyj londyńskich wahała się w granicach 5—7½%. Najsilniej zniżką dotknięta została wełna merynosowa. Również jednak gorsze gatunki krzyżowców sprzedane zostały przy cenach zredukowanych. Ruch zniżkowy cen surowej wełny jest zjawiskiem conajmniej dziwnym, bo, jak już wyżej podkreślono, sytuacja statystyczna wełny jako surowca jest zupełnie zdrowa. Na podkreślenie zasługuje również wstrzemięźliwość kupców angielskich, którzy ostatnio uskuteczniali gros tranzakcyj. Zmiana ta pozostaje w związku z pogorszeniem sytuacji produkcyjnej w angielskim przemyśle włókienniczym, który stoi w przededniu doniosłych zmian organizacyjnych i obawia się, iż nie będą one mogły być przeprowadzone wskutek oporu robotników, grożących strajkiem. Na pozostałych rynkach sytuacja kształtowała się mniej więcej podobnie. Jedyny bodaj wyjątek stanowił rynek bremeński, gdzie, zwłaszcza pod koniec maja, ceny się utrzymały, a nawet miały tendencje mocniejszą. Rynek francuski natomiast trwał w nastroju zdecydowanej depresji.

Rynek surowca lnianego znamionowała naogół stabilizacja cen. Ujawniły się ponownie tranzakcje Z. S. R. R. oraz łotewskiego monopolu lnianego. Również i na rynkach zachodniej Europy tranzakcje miały charakter dość ożywiony przy cenach utrzymanych. Na rynku niemieckim tranzakcje były nieliczne przy cenach zwyżkujących. Również i na rynku lnianym ujawniły się nastroje depresji w związku z niepewną sytuacją polityczną.

Rynki surowego jedwabiu wykazywały tendencje niejednolite. Pod koniec miesiąca wydarzenia polityczne w Japonji spowodowały częściowe zamknięcie giełdy papierów wartościowych oraz jedwabnej. Po otwarciu giełdy kursy poszczególnych gatunków kształtowały się o 5—15 yen niżej aniżeli przed zamknięciem. W ostatnim tygodniu maja straty te zostały wyrównane częściową zwyżką kursów, które pod koniec miesiąca jednak ponownie zniżkowały. W Szanghaju i Kantonie tranzakcje kształtowały się pod wpływem tych zmian kursów. Na rynku medjolańskim obroty były nieznaczne, tylko na krótkie terminy, przy cenach naogół utrzymanych. Tendencja spokojna panowała również w Lyonie, Zurychu i New Yorku. W pierwszych dniach maja duże wrażenie na rynkach światowych wywarła wiadomość o sprzedaży całego zapasu japońskiego w wysokości 108.000 bel przez firmy amerykańskie i eksporterów japońskich. Tranzakcja ta zawarta została przy gwarancji Rządu japońskiego i obejmuje największą partję tego surowca, jaka w ostatnich latach została sprzedana, gdyż przekracza znacznie całe 3-miesięczne zapotrzebowanie na surowy jedwab przemysłu amerykańskiego.

PRZEDRUK DOZWOLONY, LEOZ Z PODANIEM ŹRÓDŁA

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:
ELEKTORALNA 2 (parter)
Telefony: 412-66 (Red.), 412-73 i 335-35 (Adm.), 11-92-68 (Druk.).
Biura czynne od godziny 9 do 3 po południu.
KONTO CZEKOWE P. K. O. 701

PRENUMERATA W KRAJU: kwartalnie — zł 15, półrocznie — zł 30, rocznie — zł 60; **ZAGRANICĄ:** kwartalnie — zł 25, półrocznie — zł 50, rocznie — zł 100.

CENY OGŁOSZEŃ HANDLOWYCH (przed tekstem) w zeszytach zwykłych: IV str. okładki zł 1.200; II i III str. okł. — zł 900; ½ str. okł. — zł 500; str. zwycz.: 1 str. — zł 600, ½ str. — 350, ¼ str. — zł 200, 1/8 str. — zł 110. Przy ogłoszeniach kombinacyjnych, petitowych oraz tabelarycznych do cen powyższych dolicza się 30%.

CENY OBWIESZCZEŃ SPÓŁEK AKCYJNYCH (za tekstem): 1 str. — zł 200, ½ str. — zł 110, 1/3 str. — zł 80, ¼ str. — zł 70, 1/6 str. — zł 55, 1/8 str. — zł 40, 1/16 str. — zł 20. Za ogłoszenia liczbowe, tabelaryczne, bilanse i t. p do cen powyższych dolicza się 50%.

Redaktor Naczelny: **CZESŁAW PECHE**

Redaktor: WACŁAW SZURIG **Sekretarz Redakcji: BOHDAN WITWICKI**

Redaktor działu finansowo-skarbowego: **PAWEŁ MICHALSKI**
Redaktor działu rolniczego: **LEONARD KRAWULSKI**
Redaktor działu komunikacyjnego: **JÓZEF GIEYSZTOR**

Wydawca: **MINISTERSTWO PRZEMYSŁU I HANDLU**

WPISY DO REJESTRU HANDLOWEGO

SĄDU OKRĘGOWEGO W WARSZAWIE

A. — FIRMY JEDNOOSOBOWE, SPÓŁKI FIRMOWE I KOMANDYTOWE

R. H. A XXXIII 55: **„Foto-Arte" Jadwiga Kopciówna" w Warszawie** Krak.-Przedm. 4. Zakład fotograficzny dzierżawiony od Jana Malarskiego na mocy umowy z dn 8 stycznia 1931 r Istnieje od 1931 r. Właścicielka Jadwiga Kopciówna z Warszawy.

R. H. A XXXIII 70: **„Hurtownia Perfumeryjno-Apteczna M. Chudak — Spadkobiercy" w Warszawie,** Franciszkańska 32 Handel wyrobami perfumeryjnymi, aptecznymi, galanterją kosmetyczną i chirurgją gumową. Wspólnicy: Ruchla Chudakowa Jechiel Chudak, Jakób-Mojżesz Zalcberg, wszyscy z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn 1 grudnia 1931 r. Do reprezentowania spółki i podpisywania firmy pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach upoważnieni są: Jechiel Chudak i Jakób-Mojżesz Zalcberg każdy samodzielnie. Pomiędzy Jakóbem-Mojżeszem Zalcbergiem a małżonką jego Chaną, z domu Chudak, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 30 czerwca 1919 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIII 72: **„European Harwood Company, Towarzystwo Firmowo-Komandytowe Samuel Goldberg i Spółka" w Warszawie,** Jerozolimska 29. Handel i przemysł leśny. Właściciel Samuel Goldberg z Warszawy. Spółka firmowo-komandytowa rozpoczęła czynności dn. 1 stycznia 1932 r. Do reprezentowania spółki i podpisywania firmy pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach upoważniony jest wspólnik firmowy Samuel Goldberg. Wspólnikami komandytowymi są: 1) Moissei Klompus z wkładem zł. 4. 000, 2) Rachmil Kirschner z wkładem zł. 5.800, 3) Simon Behrman z wkładem zł. 5.800.

R. H. A XXXIII 73: **„Andrzej Przeworski i S-ka, Biuro Techniczne" w Warszawie,** Czackiego 16. Kupno i sprzedaż motocyklów oraz artykułów technicznych. Wspólnicy: Andrzej Przeworski i dr. Adolf Koenigil, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 1 stycznia 1930 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj wspólnicy. Wszelkie umowy, kotrakty, akty notarjalne, pełnomocnictwa, prokury; weksle, czeki ,żyra i wogóle wszelkie zobowiązania podpisują pod stemplem firmy obaj wspólnicy łącznie. Pisma, nie zawierające zobowiązań, tudzież pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji, przekazów, przesyłek, towarów i należności podpisuje jeden ze wspólników. Pomiędzy Andrzejem Przeworskim a małżonką jego Zofją z domu Warszawską, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 6 listopada 1928 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku. Pomiędzy dr. Adolfem Koenigil a małżonką jego Łucją, z domu Lewenfisz, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 17 grudnia 1925 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIII 74: **„Dom Agenturowy H Silberblatt i L. Kronenwald" w Warszawie,** Jerozolimska 7. Przedstawicielstwa firm krajowych i zagranicznych. Wspólnicy: Henryk Silberblatt, Ludwik Kronenwald, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 5 stycznia 1931 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób upoważnieni są obaj wspólnicy. Weksle, czeki, żyra, akty urzędowe, umowy i pełnomocnictwa podpisują pod stemplem firmy obaj wspólnicy łącznie. Korespondencję, nie zawierającą zobowiązań, rachunki, pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji, pieniędzy, towarów i przesyłek podpisuje jeden ze wspólników. Pomiędzy Henrykiem Silberblattem a małżonką jego Salomeą, z domu Gerther, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 13 listopada 1926 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIII 75: **„Skład Apteczny i Perfumerja dawniej Bracia Szamotulscy, obecnie właściciel Stefan Szamotulski" w Warszawie,** Nowy Świat 21. Prowadzenie składu aptecznego i perfumerji. Istnieje od 1921 r. Właściciel Stefan Szamotulski z Warszawy.

R. H. A XXXIII 76: **„Wacław Lewiński" w Warszawie,** Sandomierska 23. Przedsiębiorstwo techniczno- budowlane. Istnieje od 1931 r. Właściciel Wacław Lewiński z Warszawy.

R. H. A XXXIII 77: **„Uszer Landau" w Warszawie,** Franciszkańska 37 Drobna sprzedaż pończoch. Istnieje od 1928 r. Właściciel Uszer Landau z Warszawy.

R. H. A XXXIII 78: **„Marjanna Nagiel" w Warszawie,** Grójecka 82. Drobna sprzedaż opału. Istnieje od 1913 r. Właścicielka Marjanna Nagiel z Warszawy.

R. H. A XXXIII 80: **„J. Wajntraub" w Warszawie,** Franciszkańska 35. Sprzedaż obuwia i kaloszy. Istnieje od 1905 r. Właściciel Jankiel Wajntraub z Warszawy. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Gitlą, z domu Fajngold, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 21 czerwca 1912 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIII 81: **„Jan Grzybowicz" w Warszawie, Al.** 3 Maja 2 Handel win i towarów kolonjalnych. Istnieje od 1932 r. Właściciel Jan Grzybowicz z Warszawy.

R. H. A XXXIII 82: **„Justyna Skarżyńska" w Warszawie,** Marszałkowska 40. Detaliczna sprzedaż materjałów piśmiennych. Istnieje od 1931 r. Właścicielka Justyna Skarżyńska z Warszawy.

R. H. A XXXIII 83: **„Majer Hefner" w Warszawie,** Sienkiewicza 3. Skład komisowy firmy: „Wydawnictwo Widokówek K. Hefner i J. Berger w Krakowie". Istnieje od 1931 r. Właściciel Majer Hefner z Warszawy.

R. H. A XXXIII 84: **„M. Gruszkiewicz" w Warszawie,** Chłodna 27. Drobna sprzedaż farb ziemnych. Istnieje od 1900 r. Właściciel Mordka Mendel Gruszkiewicz z Warszawy.

R. H. A XXXIII 85: **„Wiktor Kędzierski" w Warszawie,** Mokotowska 32. Mydlarnia. Istnieje od 1931 r. Właściciel Wiktor Kędzierski z Warszawy.

R. H. A XXXIII 87: **„Jankiel Blimbaum" w Warszawie,** Franciszkańska 18. Sprzedaż skór. Istnieje od 1932 r. Właściciel Jankiel Blimbaum z Warszawy.

R. H. A XXXIII 88: **„A Borowik i Syn" w Warszawie,** Zielna 51. Handel materjałami techniczno-budowlanymi na rachunek własny i komisowo. Wspólnicy: Arja vel Adam Borowik, Stanisław Borowik, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 5 stycznia 1932 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj wspólnicy. Wszelkie umowy, czeki żyra, i pełnomocnictwa, oraz inne dokumenty podpisuje pod stemplem firmy każdy ze wspólników samodzielnie. Pomiędzy Arją Borowikiem a małżonką jego Chają z domu Goldsztein, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 24 marca 1901 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIII 89: **„A. Nejman, Skład Materjałów Drzewnych, Budowlanych i Stolarskich" w Warszawie,** Markowska 10. Wspólnicy: Sura Rywka Nejman, spadkobiercy zmarłego Abrama Nejmana: Mojsze Nejman, Chil Nejman, Szama Nejman, wszyscy z Warszawy. Do prowadzenia przedsiębiorstwa i reprezentowania firmy upoważniony jest Chil Nejman..

R. H. A XXXIII 90: **„S. Mendrowski i Sz. Fryd" w Warszawie,** Rynkowa 5. Drobna sprzedaż materjałów piśmiennych i artykułów mydlarskich. Wspólnicy: Szlama Fryd, Symcha Mendrowski, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności 1 lutego 1929 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób upoważnieni są obaj wspólnicy. Weksle, żyra i inne zobowiązania pieniężne oraz pełnomocnictwa do prowadzenia spraw spółki podpisują obaj wspólnicy łącznie. Koresondencję, nie zawierającą zobowiązań, czeki, pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji, przesyłek, ładunków, towarów i gotówki podpisuje jeden ze wspólników. Pomiędzy Symchą Mendrowskim a małżonką jego Surą, z domu Diament, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 1 grudnia 1909 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIII 91: **Gitla Eisenberg „Wytwórnia" w Warszawie,** Wolska 11. Zakład krawiecki. Istnieje od 1931 r. Właścicielka Gitla Eisenberg z Warszawy. Pomiędzy właścicielką firmy a małżonkiem jej Symchą Eisenbergiem nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 24 maja 1930 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIII 92: **„Biuro Komisowo-Handlowe i Przedstawicielstwo „La Phosphatine Falieres" na Polskę i Wolne Miasto Gdańsk", Perec Kon w Warszawie,** Żelazna 38. Istnieje od 1932 r. Właściciel Perec Kon z Warszawy. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Ejgą, z domu Skibelską, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 13 lipca 1925 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIII 93: **„Towarzystwo Handlowo-Przemysłowe „Slam" Benjamin Skobło i S-ka" w Warszawie,** Marszałka Focha 8. Przedsiębiorstwo handlowo-przemysłowe i agenturowo-komisowe handlu towarami krajowymi i zagranicznymi. Wspólnicy: Beniamin Skobło, Akiwa-Lejzor Pomeranc, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 8 stycznia 1932 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób upoważnieni są obaj wspólnicy. Wszelkie umowy, zobowiązania, żyra, czeki i pełnomocnictwa podpisują pod stemplem firmy obaj wspólnicy łącznie. Korespondencję, nie zawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru towarów, pieniędzy i korespondencji podpisuje jeden z wspólników. Pomiędzy Benjaminem Skobło a małżonką jego Taubą-Lejbą, z domu Markuszewicz, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 16 kwietnia 1910 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIII 97: **„Łaja Borensztejn" w Warszawie,** Prądzyńskiego 43. Drobna sprzedaż artykułów spożywczych. Istnieje od 1930 r. Właścicielka Łaja Borensztejn z Warszawy.

R. H. A XXXIII 98: **„Brucha Kerszberg" w Warszawie,** Mokotowska 65. Drobna sprzedaż produktów wiejskich. Istnieje od 1932 r. Właścicielka Brucha Kerszberg z Warszawy.

R. H. A XXXIII 99: **„Piekania Zamkowa Władysław Miłkowski" w Warszawie,** Bugaj 7. Prowadzenie piekarni. Istnieje od 1932 r. Właściciel Władysław Miłkowski z Warszawy.

R. H. A XXXIII 100: **„Lecznica Specjalna Doktora Medycyny Daniela Gisera" w Warszawie,** Chmielna 47. Istnieje od 1932 r. Właściciel Daniel Giser z Warszawy.

R. H. A XXXIII 101: **„Janusz Daleszyński" w Warszawie,** Hoża 29. Kawiarnia-paszteciarnia. Istnieje od 1932 r. Właściciel Janusz Daleszyński z Warszawy.

R. H. A XXXIII 102: **„Aleksander Kazimierczak" w Warszawie, Białołęcka 50. Drobna sprzedaż mięsa i wędlin.** Istnieje od 1932 r. Właściciel Aleksander Kazimierczak z Warszawy.

R. H. A XXXIII 103: **„Ludwik Musierowicz" w Warszawie,** Hoża 22. Handel win wódek i towarów kolonjalnych. Istnieje od 1914 r. Właściciel Ludwik Musierowicz z Warszawy. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Jadwigą, z domu Krzewską, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 15 lipca 1907 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku

---

R. H. A XXXIII 104: **„Jakób Chrakowski" w Warszawie,** Nalewki 41. Kupno i sprzedaż surowych futer. Istnieje od 1921 r. Właściciel Jakób Chrakowski z Warszawy.

R. H. A XXXIII 105: **„Władysław Święcicki" w Warszawie,** Kazimierzowska 81. Sprzedaż starego żelaza. Istnieje od 1929 r. Właściciel Władysław Święcicki z Warszawy.

R. H. A XXXIII 106: **„Julja Schabowska" w Warszawie,** Żelazna 41. Drobna sprzedaż wędlin. Istnieje od 1929 r. Właścicielka Julja Schabowska z Warszawy.

R. H. A XXXIII 107: **„Icko vel Ignacy Pięknawieś właściciel Feliks vel Fajwel Wąs" w Warszawie,** pl. Kazimierza Wielkiego 8. Skład apteczny. Istnieje od 1931 r. Właściciel Feliks vel Fajwel Wąs z Warszawy.

R. H. A XXXIII 108: **„F. Wiraszka" w Warszawie,** Krucza 41. Drobna sprzedaż obuwia. Istnieje od 1911 r. Właściciel Franciszek Wiraszka z Warszawy.

R. H. A XXXIII 109: **„Zyskind Orner" w Warszawie,** Królewska 49 m. 41. Sprzedaż materjałów szamotowych, maszyn oraz innych przyborów dla piekarzy i cukierników. Istnieje od 1932 r. Właściciel Zyskind Orner z Łodzi. Izraelowi Ornerowi z Warszawy udzielona została prokura.

R. H. A XXXIII 110: **„Aniela Nakwaska" w Warszawie,** Piotrkowska 13. Sklep spożywczy. Istnieje od 1931 r. Właścicielka Aniela-Józefa Nakwaska z Warszawy.

R. H. A XXXIII 111: **„Centrala Obuwia Ludwik Strupczewski" w Warszawie,** Nowogrodzka 15. Istnieje od 1932 r. Właściciel Ludwik Strupczewski z Warszawy.

R. H. A XXXIII 112: **„Fabryka Czekolady i Cukrów „Sfinks" Jechiel-Majer Justman" w Warszawie,** Twarda 26. Istnieje od 1929 r. Właściciel Jechiel-Majer Justman z Warszawy.

R. H. A XXXIII 113: **„Dom Ekspedycyjno-Transportowy „Expedblok" właściciele Aleksander Goraj i A. Baumberg" w Warszawie.** Nowogrodzka 36. Wspólnicy: Aleksander Goraj, Abram Michał Baumberg obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 2 stycznia 1932 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj wspólnicy. Firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie. Pomiędzy Abramem Michałem Baumbergiem a małżonką jego Ettą, z domu Lothe, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 18 lutego 1904 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIII 114: **„Restauracja „Pod Starą Rogatką" Jarosław Sarcewicz i Stefan Gronowski" w Warszawie,** Grójecka 1. Wspólnicy: Jarosław Sarcewicz, Stefan Dołża-Gronowski, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 1 listopada 1931 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób upoważnieni są obaj wspólnicy. Wszelkie zobowiązania, umowy, weksle, czeki i plenipotencje podpisują obaj wspólnicy

łącznie. Pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, nie wyłączając pieniężnej i wartościowej, podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A XXXIII 115: **„Nowości Bławatne" Icek-Izrael Skrobek" w Warszawie,** Gęsia 4. Drobna sprzedaż manufaktury. Istnieje od 1932 r. Właściciel Icek-Izrael Skrobek z Warszawy.

R. H. A XXXIII 116: **„Alma Szajer" w Żyrardowie,** Szeroka 3. Sprzedaż artykułów spożywczych. Istnieje od 1931 r. Właścicielka Alma-Natalja Szajer z Żyrardowa.

R. H. A XXXIII 117: **„Maksymiljan Jabłoński" w Brwinowie,** Leśna 5. Kawiarnia i piwiarnia. Istnieje od 1932 r.. Właściciel Maksymilian-Dyonizy Jabłoński z Brwinowa.

R. H. A XXXIII 118: **„Bronisława Smolińska" w Warszawie,** Prądzyńskiego 17 Sprzedaż wody sodowej i piwa. Istnieje od 1920 r. Właścicielka Bronisława Smolińska z Warszawy.

R. H. A XXXIII 119: **„Tania Sprzedaż" Szlama Wajnberg" w Warszawie,** Radzymińska 49. Sklep spożywczy. Istnieje od 1931 r. Właściciel Szlama Wajnberg z Warszawy.

R. H. A XXXIII 120: **„Berek Pindek" w Warszawie,** Twarda 40. Remont domów. Istnieje od 1932 r. Właściciel Berek-Lejb Pindek z Warszawy.

R. H. A XXXIII 121: **„Eugenjusz Bartenbach" w Warszawie,** Wilcza 31. Skład wędlin. Istnieje od 1930 r Właściciel Eugenjusz-Stanisław Bartenbach z Warszawy.

R. H. A XXXIII 122: **„Natan Askanas" w Warszawie** Nalewki 20. Drobna sprzedaż chustek do nosa i towarów galanteryjnych. Istnieje od 1919 r. Właściciel Natan Askanas z Warszawy Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Chenke, z domu Eilenberg, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 29 marca 1916 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIII 123: **„Moszek Goldberg i Syn" w Warszawie,** Gęsia 3. Sprzedaż towarów włókienniczych. Wspólnicy: Moszek Goldberg, Abram-Pinkus Goldberg, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 1 stycznia 1932 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj wspólnicy. Firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie

---

R. H. A XXXIII 124: **„Dr. Inż. Henryk Glücksberg" w Warszawie,** Długa 46. Biuro handlowo-komisowe. Istnieje od 1932 r. Właściciel Rachmil Henryk Glücksberg z Warszawy. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Stefanją z domu Landau nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 16 listopada 1918 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIII 125: **„G. Rozenblat" w Warszawie,** Nalewki 14. Drobna sprzedaż galanterji. Istnieje od 1918 r. Właściciel Gabryel Rozenblat z Warszawy. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Chają-Surą, z domu Morgenstern, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 3 sierpnia 1910 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIII 126: **„A. i H. Gisser" w Warszawie,** Nalewki 2-a. Wytwórnia konfekcji damskiej. Wspólnicy: Chaskiel Gisser, Adam Gisser, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 1 lipca 1931 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób upoważnieni są obaj wspólnicy. Firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie. Pomiędzy Chaskielem Gisserem a małżonką jego Rywką, z domu Mantyn nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 1 lutego 1918 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIII 127: **„Josel-Ber Szapiro i Spółka" w Warszawie,** Franciszkańska 22 i Nalewki 7. Wytwórnia i sprzedaż wody sodowej. Wspólnicy: Josel-Ber Szapiro, Moszek-Rachmil Pugaczewski, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 8 października 1931 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób upoważnieni są obaj wspólnicy. Wszelkie dokumenty, zobowiązania, weksle umowy żyra weksli i czeki podpisują obaj spólnicy łącznie. Wszelkie inne dokumenty, nie zawierające zobowiązań podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Pomiędzy Joskiem Berem Szapiro a małżonką jego Rywką, z domu Pugaczewską, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 12 września 1927 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIII 128: **„Handlogum" J. Glikson i J. Trojman" w Warszawie,** Nalewki 18. Sprzedaż wyrobów gumowych. Wspólnicy: Josef-Herz Glikson, Ida-Arja Trojman, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 1 lutego 1931 r. Do zastepowania spółki wobec władz i osób upoważnieni są obaj wspólnicy łącznie. Korespondencję, pokwitowania z odbioru pieniędzy z poczty, banków i t. p. podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A XXXIII 129: **„Jakób Studniborek" w Warszawie,** Nalewki 23. Detaliczna sprzedaż pończoch i trykotaży. Istnieje od 1916 r. Właściciel Jankiel Studniborek vel Studniberg z Warszawy. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Blimą-Gitla z domu Goldfreid, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 7 sierpnia 1917 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIII 130: **„Mon Plaisir" Władysław i Jadwiga małżonkowie Wasiak" w Warszawie,** Mazowiecka 11. Kawiarnia gastronomiczna. Istnieje od 1932 r. Wspólnicy: Władysław i Jadwiga małżonkowie Wasiak z Warszawy. Firme pod jej stemplem podpisują oboje małżonkowie łącznie. Pomiedzy Władysławem Wasiakiem a małżonką jego Jadwigą, z domu Makowska, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn 24 marca 1921 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIII 131: **„Józef Kahanowicz" w Warszawie,** Leszno 27 m. 60. Dostawa materiałów drzewnych i kamienia polnego. Istnieje od 1932 r. Właściciel Józef Kahanowicz z Warszawy. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Eugenią, z domu Szwarc, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn 1 czerwca 1926 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIII 132: **„Jechiel-Wolf Sołowejczyk" w Warszawie,** Ogrodowa 26a. Wyrób artykułów sezonowych, konfekcji męskiej i damskiej. Istnieje od 1932 r Właściciel Jechiel-Wolf Sołowejczyk z Warszawy. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Malą, z domu Waks, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 3 września 1931 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIII 133: **Moszek Sztrumpfeld" w Warszawie,** Złota 65. Sprzedaż biżuterji i galanterji biżuteryjnej. Istnieje od 1931 r. Właściciel Moszek Jakób vel Maurycy Sztrumpfeld z Warszawy Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Chiką, z domu Herszberg, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 15 listopada 1901 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

B. — SPÓŁKI AKCYJNE I Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ

WPISY GŁÓWNE

R. H. B XIX 3625: **„Dostawa Ziemiańska, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością".** Siedziba spółki w Warszawie, Przemysłowa 6. Celem spółki jest prowadzenie handlu hurtowego i detalicznego produktami wiejskimi oraz przetwórni artykułów spożywczych. Kapitał zakładowy zł. 2 100, podzielony na 70 udziałów, całkowicie wpłacony. Zarząd stanowią: dr. Kazimierz Saysse-Tobiczyk, dr. Stanisław Wyrzykowski, Stanisław Mierczyński, wszyscy z Warszawy. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Wszelkie zobowiązania, kontrakty, umowy, nie wyłączając hipotecznych i wekslowych, czeki i żyra na wekslach podpisuje dwóch członków zarządu. Korespondencję zwykłą, pokwitowania z odbioru korespondencji poleconej, przesyłek pieniężnych i wartościowych, oraz ładunków podpisuje jeden z członków zarządu. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Do zaciągania zobowiązań na sumę, przekraczającą trzydzieści tysięcy złotych, niezbędna jest uchwała walnego zgromadzenia wspólników. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Tyborowskim w Warszawie dn. 20 listopada 1924 r. za Nr. 6364, na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 9 stycznia 1925 r.

R. H. B XXXIV 5268: **„Sprzedaż Komisowa Cukru „Kryształ"; Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością".** Siedziba spółki w Warszawie, Zimna 4. Celem spółki jest komisowa sprzedaż cukru. Kapitał zakładowy zł. 2.000 podzielony na 20 udziałów, całkowicie wpłaconych. Zarządcami są: Aleksander Morozewicz i Janasz Frydman, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki umowy i wszelkie zobowiązania pieniężne podpisują pod stemplem firmy obaj zarządcy łącznie. Pokwitowania z odbioru korespondencji i towarów podpisuje jeden z zarządców. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notarjuszem Staniszewiczem w Warszawie dn. 27 sierpnia 1927 r. za Nr. 1971, na czas do dn. 31 grudnia 1928 r.

Wciągnięto w dn. 30 września 1927 r.

R. H. B XL 5962: **„Cegielnia Ludwinów, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością".** Siedziba spółki: Cegielnia Ludwinów przy stacji kolejowej Sochaczew. Celem spółki jest eksploatacja cegielni na nieruchomości ziemskiej „Osada Ludwinów". Kapitał zakładowy zł. 5 000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie w gotowiźnie wpłaconych. Zarządcami są: Maks Dawidowicz z Warszawy, Maks Graubard z Sochaczewa. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkiego rodzaju zobowiązania, jako to: weksle, żyra, rewersy, czeki, plenipotencje, prokury, umowy podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję, nie zawierającą zobowiązań, oraz pokwitowania z odbioru wszelkich należności, korespondencji i przesyłek podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notarjuszem Tyborowskim w Warszawie dn. 22 marca 1928 r. za Nr. 1484, na czas do dn. 30 kwietnia 1938 r.

Wciągnięto w dn. 16 października 1928 r.

R. H. B XLV 6531: **„Garbowina", Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością". Siedziba Spółki w Warszawie,** Mazowiecka 7. Celem spółki jest zakup drogą komisu wszelkiego rodzaju odpadków skórnych potrzebnych dla przemysłu klejowego i żelatynowego. Kapitał zakładowy zł. 60 000, podzielony na 200 udziałów, całkowicie w gotowiźnie wpłaconych. Zarządcami są: Mieczysław Markusfeld z Warszawy. Karol Markusfeld z Częstochowy, Leonard Aronson, Karol Ginsberg, dr. Benedykt Lipiec, wszyscy trzej z Warszawy, Karol Schultheiss z Raciborza. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, rewersy, pełnomocnictwa, umowy i wszelkie zobowiązania winny być podpisywane przez dwóch zarządców, w liczbie których muszą być łączne podpisy z jednej strony Mieczysława lub Karola Markusfeldów oraz z drugiej strony Aronsona lub Ginsberga lub też Schultheissa. Korespondencję, nie zawierającą zobowiązań żyra wekslowe, oraz pokwitowania z odbioru wszelkich należności i korespondencji podpisuje jeden z zarządców lub dwóch prokurentów. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notarjuszem Landau w Warszawie dn. 4 lutego 1928 r. za Nr. 204, na czas do dn. 31 grudnia 1930 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na następne jednoroczne okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu nie nastąpi wypowiedzenie przez któregokolwiek ze wspólników.

Wciągnięto w dn. 14 listopada 1929 r.

R. H. B LIV 7699: **„Polskie Towarzystwo N. Heid, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością".** Siedziba spółki w Warszawie, Jasna 8. Celem spółki jest handel wszelkimi maszynami i artykułami technicznemi. Kapitał zakładowy zł. 10.000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Mojżesz Loebel, Piotr Gabszewicz obaj z Warszawy, Hans Kienast z Wiednia. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie umowy, weksle, akcepty, czeki; pełnomocnictwa, prokury, akty notarjalne i hipoteczne i wszelkie zobowiązania podpisuje Piotr Gabszewicz łącznie z jednym z pozostałych zarządców. Korespondencję, nie zawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek, towarów i pieniędzy podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktów, zeznanych przed notarjuszem Jelnickim w Warszawie dn. 18 grudnia i 22 grudnia 1931 r. za Nr. 2357 i 2378, na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 9 stycznia 1932 r.

R. H. B LIV 7701: **„Zrzeszenie Inwalidów Wojennych „Solidarność Inwalidzka", Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością".** Siedziba spółki w Warszawie, Marcinkowskiego 3 m. 1. Celem spółki jest produkcja wyrobów, wchodzących w zakres sztuki stosowanej, przedewszystkiem zaś godeł państwowych, sprzedaż ich na terenie Rzeczypospolitej Polskiej przez uruchomiony w tym celu zakład artystyczny sztuki stosowanej. Kapitał zakładowy zł. 2 000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Włodzimierz Rogoza, Stefan Mikołajewicz, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, żyra, umowy, pełnomocnictwa; prokury i wszelkie wogóle zobowiązania podpisują pod stemplem firmy obaj zarządcy łącznie. Korespondencję, nie zawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji, przekazów, pieniędzy, przesyłek i towarów podpisuje jeden z zarządców. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notarjuszem Miszewskim w Warszawie dn. 19 grudnia 1931 r. za Nr. 6578, na czas do dn. 19 grudnia 1932 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu żaden ze wspólników nie zażąda notarjalnie rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 11 stycznia 1932 r.

R. H. B LIV 7712: **„Polołód", Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością".** Siedziba spółki w Warszawie, Marszałkowska 147 m. 19. Celem spółki jest prowadzenie zawodowego skupu zboża, sprzedaży komisowej zboża i innych artykułów oraz dostaw wojskowych. Kapitał zakładowy zł. 3.000, podzielony na 60 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Mojżesz Ejzenberg, Abraham Kengsgelb, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, prokury, pełnomocnictwa, kontrakty, nie wyłączając hipotecznych oraz czeki i żyra podpisują pod stemplem firmy obaj zarządcy łącznie. Korespondencję, umowy handlowe, pokwitowania z odbioru korespondencji przesyłek pieniężnych i wartościowych podpisuje jeden z zarządców. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notarjuszem Warmskim w Warszawie dn. 29 grudnia 1931 r. za Nr. 556, na czas do dn. 31 grudnia 1934 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze trzyletnie okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze wspólników nie zażąda rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 13 stycznia 1932 r.

R. H. B LIV 7713: **„Biuro Techniczno-Handlowe A. Hoerschelman i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością".** Siedziba spółki w Warszawie, Wspólna 44. Celem spółki jest handel artykułami technicznemi na rachunek własny i komi-

sowy, oraz prowadzenie przedstawicielstw firm krajowych i zagranicznych. Kapitał zakładowy zł. 2.000, podzielony na 20 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Aleksander Hoerschelman i Marcin Penczek, obaj z Warszawy. Umowy, zobowiązania pieniężne, weksle, żyra, czeki; pełnomocnictwa i prokury podpisują obaj zarządcy łącznie pod stemplem firmy. Rachunki, korespondencję, nie zawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru pieniędzy, towarów i wszelkiego rodzaju korespondencji podpisuje jeden z zarządców. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notarjuszem Dembińskim w Warszawie dn. 22 grudnia 1931 r. za Nr. 1529, na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 15 stycznia 1932 r.

R. H. B LIV 7714: **„Zjednoczone Gorzelnie Przemysłowe w Polsce", Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością".** Siedziba spółki w Warszawie, Traugutta 11. Celem spółki jest założenie i prowadzenie przedsiębiorstwa do wykonywania czynności przemysłowych i handlowych, związanych z przemysłem gorzelni przemysłowych, zwłaszcza zaś wspólną eksploatację gorzelni przemysłowych, należących do wspólników spółki. Kapitał zakładowy spółki zł. 11.500, podzielony na 100 udziałów, na pokrycie których wpłacono zł. 2 875, pozostałe zaś zł. 8.625 mają być wpłacone do dn. 1 maja 1932 r. Za zobowiązania spółki wspólnicy odpowiadają do dziewiętnastokrotnej wysokości udziałów. Zarządcami są: Tadeusz Rozental, Adolf Dauman, Ludwik Dauman, wszyscy z Warszawy, Mieczysław Zawadzki z Lublina, Adam Szpilfogel z Woli Krzysztoporskiej, z. Piotrkowskiej, Józef Modelski z Sieradza, Antoni Malatyński z Miechowa, Karol Falenta z Łaszewa, Otto Huppert z Krakowa, Michał Cheine. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Firmę spółki pod jej stemplem podpisują dwaj zarządcy łącznie, lub jeden z zarządców łącznie z prokurentem. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notarjuszem Jamonttem w Warszawie dn. 11 grudnia 1931 r. za Nr. 4459, na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 15 stycznia 1932 r.

R. H. B LIV 7715: **„Towarzystwo Fabryk Cukru i Rafinerji „Łubna i Szreniawa" Spółka Akcyjna".** Siedziba spółki w Warszawie, Chmielna 32. Celem spółki jest: a) prowadzenie fabryk cukru i rafinerji Łubna, przy Łubnie, powiatu Pinczewskiego i Szreniawa, przy Szreniawie, powiatu Miechowskiego w woj. Kieleckiem położonych, wyrób i sprzedaż cukru i rafinady we wszelkich postaciach pobocznych produktów fabrykacji i odpadków, b) nabywanie, budowanie wydzierżawianie i oddawanie w dzierżawę cukrowni i rafineryj i innych pokrewnych zakładów przemysłowych i rolniczych, następnie uczestniczenie w jakiejbądź formie w takich fabrykach i zakładach, więc także nabywanie akcyj takowych, c) prowadzenie wszelkich fabrycznych i handlowych interesów, które mają służyć do osiągnięcia wspomnianych pod a) i b) celów Kapitał zakładowy zł. 1.500.000, podzielony jest na 15.000 akcyj na okaziciela. Zarząd stanowią: Aleksander Wielopolski z Chrobieża, Stefan Ciszewski z Kazimierzy Wielkiej, Józef Dembiński z Gór Wielkich, Oskar Pollak z Wiednia dr. Theodor Frankl z Wiednia, Hans Lochner z Wiednia, Karol Sachs z Warszawy. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Wszelkie akty hipoteczne i rejentalne, dotyczące kupna sprzedaży i obciążenia nieruchomości, podpisują dwaj członkowie zarządu. Weksle podpisują dwaj członkowie zarządu, lub jeden członek zarządu łącznie z prokurentem. Wszelkie umowy, akty prywatne i notarjalne i pełnomocnictwa podpisują dwaj członkowie zarządu lub jeden członek zarządu z prokurentem. Czeki, żądania zwrotu sum bieżącą korespondencje i pokwitowania z odbioru przesyłek i dokumentów podpisują dwaj członkowie zarządu lub jeden członek zarządu z prokurentem lub dwaj prokurenci. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Eljaszowi Sachsowi i Władysławowi Sokołowskiemu, obydwom z Warszawy udzielono prokury. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu, uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych (Dz. Ust. Nr. 39/28, poz. 383), opublikowane zostało w Nr. 287 „Monitora Polskiego" z dn 14 grudnia 1931 r. Akt organizacyjny zeznany został przed notarjuszem Landau w Warszawie, dn. 14 sierpnia 1902 r.

Wciągnięto w dn. 16 stycznia 1932 r.

R. H. B LIV 7716: **„Targowianka", Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością".** Siedziba spółki w Warszawie, Targowa 50/52. Celem spółki jest handel winem i wódką, delikatesami i towarami kolonjalnemi. Kapitał zakładowy spółki zł 2.000, podzielony na 100 udziałów, wniesiony wkładem rzeczowym na zł. 260 i gotowizną zł. 1.740. Zarządcą jest Jankiel Glikman z Warszawy, który zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy, podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notarjuszem Małkowskim w Warszawie, dn. 29 grudnia 1931 r. za Nr 1985, na czas do dn. 31 grudnia 1932 r. Czas trwania spółki może być przedłużony uchwałą walnego zgromadzenia wspólników.

Wciągnięto w dn. 16 stycznia 1932 r.

R H B LIV 7717: **„Technofarb Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością".** Siedziba spółki w Warszawie, Dzika 8. Celem spółki jest handel artykułami budowlanemi i farbami. Kapitał zakładowy spółki zł. 3.000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony Zarządcami są: Berek Finkelsztein z Łowicza i Moisiej Wajcberg z Warszawy. Każdy z zarządców zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy, podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notarjuszem Miszewskim w Warszawie, dn 29 grudnia 1931 r. za Nr. 6625, na czas do dn. 1 stycznia 1933 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze okresy jednoroczne, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze wspólników nie zawiadomi pozostałych o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 16 stycznia 1932 r.

R H B LIV 7718: **„Teatr Rewii Wesołe Oko, Spółka z ograniczona odpowiedzialnością".** Siedziba spółki w Warszawie, Nowy-Świat 63. Celem spółki jest prowadzenie widowisk teatralnych. Kapitał zakładowy zł. 2.100, podzielony na 21 udziałów, całkowicie wpłacony gotowizną. Zarządcami są: Włodzimierz Macherski, Tadeusz Blomberg Stanisław Nasielski, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadza jej interesy. Weksle, czeki, pełnomocnictwa prokury, akty notarjalne kontrakty i wszelkie zobowiązania podpisują dwaj zarządcy. Korespondencję, nie zawierająca zobowiązań pokwitowania z odbioru należności, korespondencji zwykłej, poleconej przekazów, przesyłek podpisuje jeden zarządca. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczona odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notarjuszem Maciejewskim w Warszawie dn 16 września 1931 r. za Nr. 184, na czas do dn. 31 sierpnia 1932 r.

Wciągnięto w dn. 18 stycznia 1932 r.

R H B LIV 7719: **„Wytwórnia Pieców Kąpielowo-Gazowych „Diana", Spółka z ograniczona odpowiedzialnością".** Siedziba spółki w Warszawie Chłodna 29. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa wytwórni pieców kąpielowo-gazowych. Kapitał zakładowy zł. 9.000, podzielony na 90 udziałów, całkowicie gotowizna wpłacony Zarządcami są: Władysław Jasiński, Roman Weber i Karol Zalewski, wszyscy z Warszawy. Umowy, zobowiazania cesje żyra pełnomocnictwa czeki i prokury podpisuje pod stemplem firmy Władysław Jasiński łącznie z jednym z pozostałych zarządców. Rachunki, korespondencję nie zawierajacą zobowiazań pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, przekazów, przesyłek i towarów podpisuje jeden z zarządców. Każdy z zarządców prowadzi sprawy sądowe i administracyjne spółki. Spółka z ograniczona odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notarjuszem Miszewskim w Warszawie dn. 19 grudnia 1931 r. za Nr. 6571, na czas do dn. 31 grudnia 1932 r z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze okresy jednoroczne, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze wspólników nie zawiadomi pozostałych o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 18 stycznia 1932 r.

R. H. B LIV 7720: **„Dom Techniczno-Handlowy „Arko" Spółka z ograniczona odpowiedzialnością".** Siedziba spółki w Warszawie. Elektoralna 10 Celem spółki jest sprzedaż wszelkiego rodzaju artykułów technicznych i innych na rachu-

nek własny i komisowy. Kapitał zakładowy zł. 5.000, podzielony na 50 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: inż. Aleksander Rozenberg, Kalman Morgensztern, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, żyra na wekslach i czekach, umowy, pełnomocnictwa, prokury i wszelkie zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję, nie zawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, nie wyłączając pieniężnej, pieniędzy, przekazów przesyłek i towarów podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notarjuszem Miszewskim w Warszawie, dn. 31 grudnia 1931 r. za Nr. 6720, na czas do dn. 1 stycznia 1934 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy, o ile na sześć miesięcy przed upływem terminu żaden ze wspólników nie zawiadomi pozostałego listem poleconym o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 18 stycznia 1932 r.

R. H. B LIV 7721: **„Towarzystwo Wydawnictw Perjodycznych Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością".** Siedziba spółki w Warszawie, Zgoda 12. Celem spółki jest wydawanie Tygodnika Ilustrowanego i miesięcznika Naokoło Świata, jak również prowadzenie przedsiębiorstwa wydawnictw perjodycznych. Kapitał zakładowy zł. 125 000, podzielony na 250 udziałów; zł. 120.000, wniesiono wkładem rzeczowym, pozostałe zł. 5.000 wpłacono gotowizną. Zarząd stanowią: Dyrektor zarządzający Władysław Zawistowski, Piotr Choynowski, Wacław Gebethner, wszyscy z Warszawy. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Weksle, czeki pełnomocnictwa do prowadzenia spraw sądowych, akty notarjalne i hipoteczne i wogóle wszelkie zobowiązania podpisuje dyrektor zarządzający łącznie z jednym z pozostałych zarządców lub prokurentem, lub jeden zarządca łącznie z prokurentem, lub też dwaj zarządcy łącznie. Korespondencję, nie zawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru pieniędzy i dokumentów podpisuje dyrektor zarządzający, lub jeden z pozostałych zarządców lub prokurent. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Zbycie, nabycie i ścieśnienie lub obciążenie nieruchomości i praw hipotecznych należy do kompetencyj Walnego Zgromadzenia. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notarjuszem Siennickim w Warszawie, dn. 2 stycznia 1932 r. za Nr. 1, na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 18 stycznia 1932 r.

R. H. B LIV 7723: **„Emil Trepte Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością".** Siedziba spółki w Warszawie, Marszałkowska 147. Celem spółki jest prowadzenie składu naczyń kuchennych i artykułów gospodarstwa domowego. Kapitał zakładowy zł. 18 085, podzielony na 100 udziałów; zł. 16.999·90, wniesiono wkładem rzeczowym, pozostałe zł. 1.085·10 wpłacono gotowizną. Zarządcami są: Izydor vel Dorjan Lewenfisz, Róża Zarębska, oboje z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie umowy, pełnomocnictwa, prokury, weksle, żyra, czeki i inne dokumenty podpisują oboje zarządcy łącznie. Korespondencję, nie zawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, nie wyłączając pieniężnej, pieniędzy, przesyłek, ładunków i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notarjuszem Jelnickim w Warszawie, dn. 17 grudnia 1931 r. i 4 stycznia 1932 r. za Nr. 2352 i 10, na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 19 stycznia 1932 r.

R. H. B LIV 7724: **„Elektroświatło" Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością".** Siedziba spółki w Pruszkowie, Bolesława Prusa 32. Celem spółki jest kupno-sprzedaż radjosprzętu i towarów elektrotechnicznych oraz prowadzenie robót instalacyjnych. Kapitał zakładowy zł. 8.000, podzielony na 16 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządca Kazimierz Ścieszka z Pruszkowa, zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy, podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktów, zeznanych przed notarjuszem Warmskim w Warszawie, dn. 30 grudnia 1931 r. i 12 stycznia 1932 r. za Nr. 564 i 69, na czas do dn. 31 grudnia 1934 r., z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze trzyletnie okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu żaden ze wspólników nie zawiadomi pozostałego o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 19 stycznia 1932 r.

R. H. B LIV 7725: **„Winiarnia Bar „Mery", Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością".** Siedziba spółki w Warszawie, Marszałkowska 148. Celem spółki jest prowadzenie baru i winiarni. Kapitał zakładowy zł. 2.000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Herman Lewicki, Marja Lewicka, oboje z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy i podpisują każdy z nich samodzielnie firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notarjuszem Dembińskim w Warszawie, dn. 11 stycznia 1932 r. za Nr. 20, na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 19 stycznia 1932 r.

R. H. B LIV 7726: **„Handel Artykułów Gastronomiczno-Spożywczo-Kolonjalnych „Janina", Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością".** Siedziba spółki w Warszawie, Wilanowska 19. Celem spółki jest handel artykułami gastronomicznemi i spożywczo-kolonjalnymi. Kapitał zakładowy zł. 2 000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Mieczysław Frenkiel, Jan Lewicki, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie umowy, zobowiązania pieniężne, weksle, żyra na wekslach, czeki, pełnomocnictwa i prokury podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję, nie zawierającą zobowiązań, rachunki, pokwitowania z odbioru pieniędzy, towarów, należności i korespondencji podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notarjuszem Dembińskim w Warszawie, dn. 23 października 1931 r. za Nr. 1274, na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 19 stycznia 1932 r.

R. H. B LIV 7727: **„Mechaniczna Fabryka Torebek Papierowych „Alba", Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością".** Siedziba spółki w Warszawie, Ś-to Jerska 10. Celem spółki jest zakup papieru i przeróbka papieru na worki papierowe i torebki oraz sprzedaż tychże wyrobów bezpośrednio przez agentury lub też w drodze komisu. Kapitał zakładowy zł. 2.100, podzielony na 21 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: dr. Hugo Kapper, Abram Glatter, Markus Weiss, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach podpisują dwaj zarządcy łącznie. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notarjuszem Siennickim w Warszawie, dn. 12 stycznia 1932 r. za Nr. 123, na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 19 stycznia 1932 r.

R. H. B LIV 7728: **„Handel Win, Wódek i Towarów Kolonjalnych J. Sokołowski i S-ka" Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością".** Siedziba spółki w Warszawie, Czerniakowska 195. Celem spółki jest prowadzenie handlu win, wódek i towarów kolonjalnych. Kapitał zakładowy zł. 2.000, podzielony na 100 udziałów, wniesiony gotowizną w sumie zł. 1.800 i aportem rzeczowym na zł. 200. Zarządca Ignacy Sokołowski z Warszawy zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy, podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notarjuszem Dembińskim w Warszawie, dn. 7 stycznia 1932 r. za Nr. 6, na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 19 stycznia 1932 r.

R. H. B LIV 7729: **„Włóczka", Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością".** Siedziba spółki w Warszawie, Żórawia 2. Celem spółki jest prowadzenie sprzedaży na rachunek własny i komisowy towarów norymberskich, przędzy bawełnianej wełnianej i jedwabnej oraz towarów pokrewnych. Kapitał zakładowy

zł. 3.000, podzielony na 30 udziałów, pokryty gotowizną zł. 415 i aportem rzeczowym na zł. 2.585. Zarządcami są: Icek-Majer Celmajster, Sura Pływak, oboje z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, indosy, umowy, pełnomocnictwa, akty notarjalne i wszelkie zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję, nie zawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru korespondencji, pieniędzy, przesyłek i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Popisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notarjuszem Zaborowskim w Warszawie, dn. 30 grudnia 1931 r. za Nr. 2237, na czas do dn. 31 grudnia 1932 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na następne okresy roczne, o ile na dwa miesiące przed upływem terminu żaden ze wspólników nie zawiadomi pozostałego wspólnika o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 19 stycznia 1932 r.

R. H. B LIV 7730: **„L. Ulasiewicz i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością".** Siedziba spółki w Warszawie, Marszałkowska 49. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa wytwarzania gilz, torebek papierowych i opakowań oraz handlu produkowanymi przedmiotami. Kapitał zakładowy zł. 8.500, podzielony na 85 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami spółki są: Leonard Ulasiewicz i Bronisław Szybowski, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, żyra na nich, umowy, prokury, pełnomocnictwa i wszelkie zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Czeki korespondencję, nie zawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru pieniędzy, przesyłek, korespondencji, nie wyłączając pieniężnej, oraz przekazy podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Popisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notarjuszem Nowickim w Warszawie, dn. 12 grudnia 1931 r. za Nr. 2163, na czas do dn. 31 grudnia 1934 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na następne trzechlecia o ile na 3 miesiące przed upływem terminu żaden ze wspólników nie zawiadomi notarjalnie pozostałego wspólnika o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 19 stycznia 1932 r.

R. H. B LIV 7732: **„Przedsiębiorstwo Budowlane J. Marjański i S-ka. Inżynierowie, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością".** Siedziba spółki w Warszawie, Szopena 18. Celem spółki jest prowadzenie wszelkiego rodzaju robót budowlanych na własny i cudzy rachunek oraz prowadzenie przedstawicielstw artykułów budowlanych. Kapitał zakładowy zł. 10.000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: inż. Jerzy Marjański, inż. Tomasz Oxiński, Jakób Glanc, Samuel Kroszczor, Izaak Regirer, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Umowy ze spółką: „Towarzystwo Teatrów Stołecznych", Spółka Akcyjna w Warszawie (zawarcie, modyfikacja i rozwiązanie) w przedmiocie robót budowlanych w budynku teatralnym, znajdującym się w Warszawie, Karowa 18, podpisuje trzech którychkolwiek zarządców łącznie. Prokury podpisują Jerzy Marjański lub Tomasz Oxiński łącznie z jednym z pozostałych zarządców. Wszelkie inne zobowiązania i dokumenty podpisują Jerzy Marjański lub Tomasz Oxiński samodzielnie, lub też jeden z pozostałych zarządców łącznie z prokurentem. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notarjuszem Zaborowskim w Warszawie, dn. 17 listopada 1931 r., na czas nieokreślony.

Wciągnięto w dn. 25 stycznia 1932 r.

R. H. B LIV 7733: **„Pea, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością".** Siedziba spółki w Warszawie, Smocza 37. Celem spółki jest prowadzenie wytwórni wózków dziecięcych. Kapitał zakładowy zł 6.000, podzielony na 60 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Pinchas Paweł Aronowicz i Anna Aronowiczówna, oboje z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, indosy na wekslach i czekach, pełnomocnictwa, umowy i wszelkie zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję, nie zawierającą zobowiązań, rachunki, pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, towarów, walorów i gotowizny podpisuje każdy z zarządców. Popisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notarjuszem Kurmanem w Warszawie, dn. 16 stycznia 1932 r. za Nr. 47, na czas do dn. 14 stycznia 1933 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na następne okresy roczne, o ile na trzy miesiące przed upływem tego terminu żaden ze wspólników nie zawiadomi pozostałego wspólnika listem poleconym o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 25 stycznia 1932 r.

WPISY DODATKOWE

R. H. B I 19: (B LIV 7755): **„Warszawskie Towarzystwo Akcyjne „Motor" w Warszawie.** Firma obecnie brzmi: „Warszawskie Towarzystwo „Motor", Spółka Akcyjna. Zakłady Chemiczno-Farmaceutyczne". Celem spółki jest nabycie i prowadzenie znajdujących się w Warszawie: fabryki wód mineralnych sztucznych T. Tafiłowski i chemiczno-farmaceutycznego laboratorjum. J. Rutkowski oraz dalsze prowadzenie fabryki chemicznych produktów, handlu towarami aptecznymi i t. p. Do składania oświadczeń i podpisywania w imieniu spółki wystarczy współdziałanie dwóch członków zarządu lub jednego członka zarządu łącznie z prokurentem. Wszelką korespondencję, pokwitowania z odbioru towarów, przesyłek i dokumentów oraz przekazów, przesyłek pocztowych pieniężnych i wartościowych podpisuje jeden członek zarządu lub jeden prokurent. Popisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Do kompetencyj zarządu należy ustanawianie i zwalnianie prokurentów. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych („Dz. Ust. R. P." 39/28, poz. 383), opublikowane zostało w Nr. 295 „Monitora Polskiego" z dn. 23 grudnia 1931 r.

R. H. B I 46 (B XLV 6550): **„Towarzystwo Akcyjne Zakładów Przemysłowo-Budowlanych Fr. Martens i Ad. Daab w Warszawie".** Firma obecnie brzmi: „Towarzystwo Zakładów Przemysłowo-Budowlanych Fr. Martens i Ad. Daab, Spółka Akcyjna". Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa budowlanego wraz z zakładami przemysłowo-budowlanemi. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Do składania oświadczeń i podpisywania w imieniu spółki wystarczy współdziałanie dwóch członków zarządu albo jednego członka zarządu łącznie z prokurentem. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu, uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych, opublikowane zostało w Nr. 299 „Monitora Polskiego" z dn. 30 grudnia 1931 r. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dn. 30 października 1931 r. odroczenie wypłat przedłużone zostało do dn. 7 lutego 1932 r.

R. H. B I 51 (B XLIII 6347): **„Towarzystwo Akcyjne Przechowania i Transportowania Mebli Towarów i Udzielania Pożyczek A. Wróblewski i S-ka" w Warszawie. Spółka Akcyjna Przechowywania i Przewozu Mebli i Towarów A. Wróblewski i S-ka".** Siedziba spółki w Warszawie, Trębacka 13. Celem spółki jest załatwianie wszelkiego rodzaju zleceń, dotyczących mebli i towarów przyjmowanie mebli i towarów na przechowanie oraz ich przewóz w kraju i zagranicą wszelkiemi nadającemi się do tego drogami i środkami, załatwianie czynności celnych w kraju i zagranicą, ubezpieczanie przyjętych mebli i towarów, prowadzenie domów składowych publicznych, składów wolnocłowych, sal licytacyjnych, oraz udzielanie pożyczek, zgodnie z obowiązującemi przepisami. Kapitał zakładowy podzielony został na 1.200 akcyj na okaziciela. Weksle, czeki, żyra, akty notarjalne, wszelkie zobowiązania podpisują dwaj członkowie zarządu, lub jeden członek zarządu łącznie z prokurentem. Korespondencję, nie zawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru przesyłek i pieniędzy podpisuje jeden członek zarządu lub prokurent. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie uzgodnienia statutu z przepisami prawa o spółkach akcyjnych („Dz. Ust. R. P." 39/28, poz. 383), opublikowane zostało w Nr. 11 „Monitora Polskiego" z dn. 15 stycznia 1932 r.

R. H. B I 64 (B XXIV 4125): **„Warszawskie Towarzystwo Fabryk Cukru, Spółka Akcyjna".** Na mocy uchwały walnego

zgromadzenia akcjonarjuszów, zeznanej przed notarjuszem Grymińskim w Warszawie, dn. 25 listopada 1931 r. za Nr. 2502, zmienione zostały par. 5, 9 i 21 statutu spółki.

R. H. B I 87 (B XLIV 6441): **„Fabryka Przetworów Kartoflanych „Nowy-Dwór" P. Górski i E. Mórawski, Spółka Akcyjna" w Warszawie.** Władysław Wolski i Jan Łopuszański z zarządu wystąpili. Na członków zarządu zostali wybrani: Marja Mórawska i Leon Kuczyński, oboje z Nowego Dworu. Wpisano na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia akcjonarjuszów z dn. 17 grudnia 1931 r.

R. H. B I 89 (B XXX 4835): **„Towarzystwo Akcyjne Wyrobu i Sprzedaży Maszyn i Narzędzi Rolniczych i Przemysłowych oraz Handlu Produktami Rolnymi i Przemysłowymi Tadeusz Kowalski i A. Trylski w Warszawie".** Firma brzmi: „Towarzystwo Akcyjne Wyrobu i Sprzedaży Maszyn i Narzędzi Rolniczych i Przemysłowych oraz Handlu Produktami Rolnemi „Tadeusz Kowalski i A. Trylski, Spółka Akcyjna". Siedziba spółki w Warszawie, Miodowa 6. Celem spółki jest prowadzenie w Warszawie składu maszyn, oraz narzędzi rolniczych i przemysłowych, samochodów, motorów ropowych, naftowych i t. p. nasion i wszelkiego rodzaju produktów rolnych, a także odlewni żelaza i metali, oraz warsztatów mechanicznych, urządzania i eksploatacji w innych miejscowościach składów i fabryk maszyn i narzędzi rolniczych i przemysłowych instalacyj technicznych i elektrycznych, jak również montowanie fabryk na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Składać oświadczenia i podpisywać w imieniu spółki może każdy członek zarządu. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu, uzgodnionego z obowiązującemi przepisami prawa o spółkach akcyjnych („Dz. Ust. R. P." 39/28, poz. 383), opublikowane zostało w Nr. 289 „Monitora Polskiego" z dn. 16 grudnia 1931 r.

R. H. B III 292: **„Towarzystwo Ubezpieczeń „Port", Spółka Akcyjna" w Warszawie** Otwarto Oddziały w Cieszynie, Katowicach, Krakowie, Lwowie, Łodzi, Poznaniu i Wilnie. Akcje są na okaziciela. Udzielono łącznej prokury: Mieczysławowi Walfiszowi, Leopoldowi Wolffowi, Wacławowi Żarnowskiemu i Edwardowi Spielrenowi.

R. H. B III 394: **„Restauracja Victoria, przy Hotelu Victorja, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością" w Warszawie.** Zarząd obecnie stanowią: prezes Józef Olkiewicz, Feliks Jaszczołt, Jan Ziółkowski, wszyscy z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dn. 18 stycznia 1932 r.

R. H. B IV 458 (B XL 5972): **„Polski Fiat", Spółka Akcyjna" w Warszawie.** Na Walnem Zgromadzeniu akcjonarjuszów w dn. 10 grudnia 1931 r. zarząd ukonstytuował się w następującym składzie: inż. Karol-Edward Schmidt z Turynu, inż. Tadeusz Marchlewski, inż. Zbigniew Niedźwiecki, obaj z Warszawy.

R. H. B IV 487 (B XLII 6128): **„Częstochowskie Zakłady Wyrobów Włókiennych „Stradom", Spółka Akcyjna" w Warszawie.** Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstw przemysłowych w dziedzinie wyrobów włókiennych, a w szczególności wyrobów jutowych, konopnych i lnianych. Zarząd stanowią: dr. Józef Berlinerblau, Adolf Berlinerblau, Leopold Welfisz, wszyscy z Warszawy. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. O ile zarząd jest wieloosobowy, pełnomocnictwa umowy, kontrakty, akty hipoteczne, notarjalne i weksle oraz żądania zwrotu sum z instytucyj kredytowych podpisują dwaj członkowie zarządu lub jeden członek zarządu łącznie z prokurentem. Wszelką korespondencję oraz czeki na rachunek bieżący podpisuje jeden członek zarządu lub dwaj prokurenci. Do odbioru z poczty pieniędzy, posyłek i dokumentów dostateczny jest podpis jednego członka zarządu. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu, uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych („Dz. Ust. R. P." 39/28, poz. 383), opublikowane zostało w Nr. 290 „Monitora Polskiego" z dn. 17 grudnia 1931 r.

R. H. B V 670 (B XXXIII 5189): **„Pierwsza Fabryka Lokomotyw w Polsce, Spółka Akcyjna".** Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Marszałkowskiej 136 m. 14.

R. H. B V 690 (B LI 7287): **„Towarzystwo Akcyjne Wyrobu Tasiem Jules Varnhagen" w Warszawie.** Firma obecnie brzmi: „Przemysł Taśmowo-Gumowy Jules Varnhagen, Spółka Akcyjna". Celem spółki jest prowadzenie fabryki tasiem i wyrobów gumowych w jak najszerszym zakresie. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 250.000 podzielony na 2.500 akcyj na okaziciela, całkowicie wpłacony. Zarząd stanowią: Józef Rowiński, Pinkus Broun, Józef Łorja, wszyscy z Warszawy. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Wszelkie zobowiązania, umowy, akty notarjalne, weksle, czeki, pełnomocnictwa i inne akty winny być podpisywane przez dwóch członków zarządu lub jednego członka zarządu łącznie z prokurentem. Wszelka zwykła korespondencja spółki wymaga podpisu jednego z członków zarządu lub jednego z prokurentów. Do odbioru wszelkiego rodzaju dokumentów, przesyłek i towarów, wystarczy podpis jednego z członków zarządu lub jednego prokurenta. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie powiększenia kapitału zakładowego o zł 125.000, czyli do zł. 250.000, drogą dopłaty do każdej dotychczasowej akcji zł. 50 i zmiany nominalnej wartości akcji oraz zatwierdzenia statutu, uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych („Dz. Ust. R. P." 39/28, poz. 383), opublikowane zostało w Nr. 297 „Monitora Polskiego" z dn. 28 grudnia 1931 r.

R. H. B VI 893: **„Towarzystwo Akcyjne Cukrowni „Ostrowite", Spółka Akcyjna" w Warszawie.** Członek zarządu Jan Zagleniczny zmarł. Na członka zarządu wybrany został Kazimierz Strycharzewski z cukrowni Ostrowite pow. Rypiński. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonarjuszów z dn. 22 grudnia 1931 r.

R. H. B VII 1085 (B LIV 7745): **„Hotel Europejski, Spółka Akcyjna" w Warszawie.** Firma spółki obecnie brzmi: „Hotel Europejski w Warszawie, Spółka Akcyjna". Celem spółki jest prowadzenie Hotelu Europejskiego w Warszawie oraz prowadzenie innych przedsiębiorstw hotelowych w Polsce, jak również zakładów, sklepów i składów wszelkich przedmiotów z hotelnictwem związanych, jako to: restauracje, kawiarnie, piwnice i handle win, składy towarów kolonjalnych, prania i t. p. Weksle, pełnomocnictwa, umowy, akty hipoteczne i notarjalne jak i wszelkie wogóle zobowiązania spółki podpisuje dwóch członków zarządu. Czeki z rachunków bieżących, kwitowanie z odbioru pieniędzy, oraz korespondencję podpisuje jeden z członków zarządu. Do odbioru z poczty pieniędzy, przesyłek i wszelkiej korespondencji dostateczny jest podpis jednego członka zarządu. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych („Dz. Ust. R. P." Nr 39/28, poz. 383), opublikowane zostało w Nr. 295 „Monitora Polskiego" z dn. 23 grudnia 1931 r.

R. H. B VII 1190 (B XXXII 5042): **„Towarzystwo Przemysłowe „Kabel", Spółka Akcyjna" w Warszawie.** Prokura Henryka Linde i Henryka Eppelbauma ustała.

R. H. B VII 1192 (B XXXVIII 5708): **„Kolej Elektryczna Warszawa — Młociny — Modlin, Spółka Akcyjna".** Celem spółki jest budowa i eksploatacja kolei Warszawa — Młociny — Łomianki oraz innych przedsiębiorstw komunikacyjnych na podstawie koncesyj lub pozwoleń, które spółka otrzyma od właściwych władz. Kapitał zakładowy podzielony na 3.000 akcyj na okaziciela. Zarząd stanowią: Tadeusz Baniewicz, Kazimierz Gayczak, obaj z Warszawy. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Zobowiązania w imieniu spółki, akcepty, pełnomocnictwa, umowy, akty hipoteczne i notarjalne podpisuje jeden członek zarządu i jeden z prokurentów przy zarządzie jednoosobowym i dwóch członków zarządu lub jeden z członków zarządu i jeden prokurent przy zarządzie wieloosobowym. Podpisywanie bieżącej korespondencji, czeków, żyrowanie weksli, może być uskuteczniane również i przez dwóch prokurentów. Postanowienie Mi-

nistrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu, uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych („Dz. Ust. R. P." 39/28, poz. 383), opublikowane zostało w Nr. 297 „Monitora Polskiego" z dn. 28 grudnia 1931 r.

R. H. B VII 1193 (B LIII 7614): **„Zakłady Przemysłowe Braci Iłowieckich, Spółka Akcyjna" w Warszawie.** Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Mitraszewski, kuratorem zaś adwokat Jerzy Dorożyński z Warszawy. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dn. 12 stycznia 1932 r. ogłoszona została spółce upadłość.

R. H. B VII 1250 (B LII 7410): **„Zjednoczone Firmy Węglowe, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością" w Warszawie.** Likwidatorami są: Ludwik Bergson, Wacław Kleinadel, Stanisław Meyer, wszyscy z Warszawy. Umowy, zobowiązania, weksle, czeki, pełnomocnictwa, akty notarjalne i hipoteczne podpisują dwaj likwidatorowie łącznie. Korespondencję, nie zawierającą zobowiązań, rachunki, pokwitowania z odbioru pieniędzy, wszelkiego rodzaju korespondencji, przekazów pieniężnych posyłek i towarów podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy z dodatkiem „w likwidacji". Prokurent Stefan Schoen podpisuje łącznie z jednym z likwidatorów. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dn. 29 grudnia 1931 r. spółka postawiona została w stanie likwidacji.

R. H. B VIII 1262 (B XLIX 7076): **„Przędzalnia i Tkalnia Juty „Warta", Spółka Akcyjna" w Warszawie.** Zarząd obecnie stanowią: prezes Herman Ginsberg, Kazimierz Grossman, Tadeusz Neuman, Aleksander Neuman, wszyscy z Warszawy, dr. Leopold Kohn, dr. Bolesław Helman, Alfred Kohn, wszyscy trzej z Częstochowy, Michał Marzyński z Łodzi, dr. Józef Markusfeld, Józef Freider. Do samodzielnego reprezentowania spółki i podpisywania pod jej stemplem upoważniony jest Herman Ginsberg. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonarjuszów, zeznaje przed notarjuszem Landau w Warszawie dn. 21 grudnia 1931 r. za Nr. 1434.

R. H. B VIII 1298 (B XXIX 4716): **„Nasz Sklep „Uranja", Spółka Akcyjna" w Warszawie.** Oddział w Bydgoszczy zwinięto. Przestali być kierownikami Oddziałów: w Łodzi — Kazimierz Tomaszewski i Władysław Adamski. W Sosnowcu Józef Ogłaza i Eugenjusz Nowakowski. Władze spółki obecnie stanowią: Rada Nadzorcza: Andrzej Bałtruszajtis, Bolesław Bartkiewicz, Aleksander Hoeke, Bolesław Jankowski, Stanisław Kijeński, Mieczysław Kosicki, Jan Rudziński, Stanisław Świetlicki, Jan Wysocki, Zarząd: Stanisław Kruszewski, Wiktor Opęchowski, Edward Strauch, wszyscy z Warszawy. Ustały prokury za Oddziały: w Bydgoszczy: Stefana Noiszewskiego, w Katowicach: Józefa Ogłazy, Eugenjusza Nowakowskiego i Stanisława Wawra. W Poznaniu: Stanisława Grzebiliszewskiego i Mikołaja Maniewskiego.

R. H. B VIII 1556 (B LIII 7629): **„Zakłady Ogrodnicze C. Ulrich założone w 1805 r. w Warszawie, Spółka Akcyjna".** Na walnem zgromadzeniu akcjonarjuszów w dn. 16 grudnia 1931 r. zarząd ukonstytuował się w następującym składzie: Stanisław Müller z Konstancina, Jerzy Machlejd, Józef Machlejd, obaj z Warszawy.

R. H. B IX 1647 (B XXXIII 5112): **„Zakłady Przemysłowe Drzewne i Metalurgiczne „Horacy", Spółka Akcyjna" w Warszawie.** Kapitał zakładowy podzielony został na 1.000 akcyj na okaziciela. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Wszelkie zobowiązania w imieniu spółki podpisuje dwóch członków zarządu łącznie lub jeden członek zarządu łącznie z prokurentem. Bieżącą korespondencję, tudzież czeki, pokwitowania z odbioru pieniędzy, przesyłek i dokumentów podpisuje jeden członek zarządu lub prokurent. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu, uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych, opublikowane zostało w Nr. 15 „Monitora Polskiego" z dn. 20 stycznia 1932 r.

R. H. B IX 1772 (XXIV 4197): **„Plana", Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością".** Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Granicznej 6. Wpis powyższy w dn. 11 lipca 1926 r. uzupełniony został dopełnieniem: Likwidatorami są: Józef Cederbaum, Gustaw Piper, obaj z Warszawy. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dn. 31 grudnia 1926 r. spółka postawiona została w stan likwidacji. Wpis powyższy w dn. 5 grudnia 1927 r. uzupełniony został dopełnieniem: Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Friede, kuratorem zaś adwokat Józef Bloch z Warszawy. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dn. 27 października 1927 r. ogłoszona została upadłość spółce.

R. H. B IX 1830 (B XLI 6048): **„Fabryka Maszyn i Kotlarnia „Moc" dawniej Bystydzieński i Sopoćko, Spółka Akcyjna" w Warszawie.** Kapitał zakładowy wynosi obecnie zł. 420.000, podzielony na 28.000 akcyj na okaziciela. Według bilansu brutto, sporządzonego na dz. 1 lipca 1928 r. przerachowanego w myśl Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r („Dz. Ust. R. P." Nr. 38/28 i zatwierdzonego przez Walne Nadzwyczajne Zgromadzenie akcjonarjuszów z dnia 14 grudnia 1928 r. kapitał zakładowy określony został na sumę zł. 420.000

R. H. B X 1939 (B XLVI 6716): **„Towarzystwo Żytyńskiej Rafinerji, Spółka Akcyjna" w Warszawie.** Siedziba Komisji Likwidacyjnej mieści się przy ul. Marszałkowskiej 51. Komisję Likwidacyjną stanowią: adwokat Roman Gabriel-Stefan Nowicki, obaj z Warszawy, Stefan Dobrowolski z Żytynia na Wołyniu. Na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia akcjonarjuszów z dn. 19 lutego 1930 r., spółka znajduje się w stanie likwidacji. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dn. 15 marca 1926 r. upadłość została podniesiona. Wpis powyższy w dn. 29 stycznia 1932 r. uzupełniony został dopełnieniem: Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Dąbrowieckiej 20. Komisję Likwidacyjną stanowią: Regina Ehrenreichowna z Pruszkowa, inż. Stanisław Samojłowicz z Warszawy, adw. Jan Zaleski z Równego. Wpisano na mocy aktu, zeznanego przed notarjuszem Zaorskim w Warszawie dn. 23 stycznia 1932 r. za Nr. 147.

R. H. B X 2002 (B LIV 7703): **„Polska Spółka Akcyjna Przemysłu Leśnego" w Warszawie.** Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł 165.000, podzielony na 1.650 akcyj, całkowicie wpłacony. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie powiększenia kapitału zakładowego o zł. 10.000, czyli do sumy zł. 100.000, drogą 2-ej emisji złotowej 1.000 szt. nowych akcyj, opublikowane zostało w Nr. 107 „Monitora Polskiego" z dn. 9 maja 1928 r. Według bilansu brutto, sporządzonego na dz. 1 lipca 1928 r. stosownie do Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. („Dz. Ust. R. P." 38/28, poz. 352) i zatwierdzonego uchwałą Walnego Zgromadzenia akcjonarjuszów w dn. 14 grudnia 1928 r. kapitał zakładowy określony został na zł. 165.000 i podzielony na 1.650 akcyj.

R. H. B X 2072 (B XLIX 7012): **„Ganz" Zakłady Elektryczne i Mechaniczne w Polsce, Spółka Akcyjna".** Oddziały w Krakowie i Lwowie zostały zlikwidowane.

R. H. B X 2084 (B XXXV 5281): **„Towarzystwo Sosnowieckich Fabryk Rur i Żelaza, Spółka Akcyjna" w Warszawie.** Celem spółki jest prowadzenie fabryk rur i innych wyrobów metalowych, oraz fabryk metalurgicznych w Sosnowcu i Zawierciu, jak również eksploatacja kopalń węgla, wapna, rudy żelaznej i innych rud. Zarząd stanowią: Klaudjusz Aulagnon, Eli Marchasson, obaj z Paryża, Maciej Rogowski, Antoni Słaboszewicz, Antoni Wereszczyński, wszyscy z Warszawy, Alfons Serveau z Sosnowca. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Wszelkie akty i dokumenty podpisuje dwóch członków zarządu lub jeden członek zarządu łącznie z prokurentem. Powyższe czynności może dokonywać również jeden członek zarządu o ile go do tego upoważni zarząd. Pokwitowania z odbioru pism podpisuje jeden członek zarządu lub prokurent. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu, uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych („Dz. Ust. R. P." 39/28, poz. 383), opublikowane zostało w Nr.

300 „Monitora Polskiego" z dn. 31 grudnia 1931 r. Wpis powyższy w dn 3 lutego 1932 r. uzupełniony został dopełnieniem: Członkowie zarządu Klaudjusz Aulagnon i Maciej Rogowski upoważnieni zostali, każdy oddzielnie, do składania oświadczeń i podpisywania w imieniu spółki. Wpisano na mocy uchwały zarządu spółki z dn. 25 stycznia 1932 r.

R. H. B XI 2274 (B L 7147): **„M. Arct, Zakłady Wydawnicze, Spółka Akcyjna" w Warszawie.** Sędzią komisarzem mianowany został sędzia handlowy Jerzy Brussendorff, nadzorcą sądowym adwokat Bohdan Jarociński z Warszawy. Firma spółki podpisywana będzie jak dotychczas z obowiązkowem dodaniem podpisu nadzorcy sądowego. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dn. 22 stycznia 1932 r. firmie udzielone zostało odroczenie wypłat na okres trzech miesięcy.

R. H. B XI 2295 (B XLIX 6998): **„Zakłady Rolniczo-Przemysłowe Ziemi Grójeckiej, Spółka Akcyjna".** Komisję Likwidacyjną stanowią: Witold Iwanicki z Ogrodzienic, Jerzy Górski z Księżowoli i Antoni Mękarski z Worowa, wszyscy pow. Grójeckiego. Wszelkie dokumenty podpisują dwaj członkowie Komisji Likwidacyjnej pod stemplem firmy z dodatkiem w likwidacji. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonarjuszów z dn. 13 lipca 1931 r. spółka znajduje się w stanie likwidacji.

R. H. B XI 2337 (B XXVIII 4663): **„Związek Producentów Ryb, Spółka Akcyjna" w Warszawie.** Stefanowi Moduszewskiemu z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z jednym z członków zarządu.

R. H. B XI 2339 (B XLVII 6757): **„Bank Francusko-Polski" w Warszawie.** Dotychczasowy prokurent Aleksander Tiesenhausen mianowany został wicedyrektorem z prawem podpisywania łącznie z jedną z osób do podpisywania upoważnioną. Willy Chabot udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z jedną z osób do podpisywania upoważnionych.

R. H. B XII 2543: **„Dom Handlowo-Przmysłowy Edmund Langner i S-ka, Spółka Akcyjna" w Warszawie.** Otwarto Oddział w Wilnie. Celem spółki jest: a) prowadzenie hurtowego handlu importowego i eksportowego winami, spirytualjami i wszelkiego rodzaju towarami spożywczo-kolonjalnemi tak kupowanemi jak i własnej produkcji, b) nabywanie, otwieranie i prowadzenie zakładów przemysłowych, wytwórni składów i ekspozytur dla powyższych towarów, c) łączenie się z innemi analogicznemi hurtowniami dla rozwoju krajowego handlu hurtowego winami, spirytualjami i towarami kolonjalno-spożywczemi, d) przedstawicielstwa firm handlowych, przemysłowych, wytwarzających towary, będące przedmiotem operacyj handlowych spółki i handlujących temi towarami, oraz wykonywanie zleceń handlowych i komisowych w zakresie swej działalności. Kapitał zakładowy podzielony na 10.000 akcyj na okaziciela. Weksle, pełnomocnictwa, umowy, kontrakty notarjalne i hipoteczne podpisują dwaj członkowie zarządu, lub jeden członek zarządu łącznie z prokurentem. Korespondencję, kwity z odbioru pieniędzy, przesyłek wartościowych i dokumentów może podpisywać jeden członek zarządu. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Antoniemu-Marjanowi Kułakowskiemu z Wilna, 3 Maja 3 udzielono prokury dla Oddziału w Wilnie. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu, uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych („Dz. Ust. R. P." 39/28, poz. 383), opublikowane zostało w Nr. 293 „Monitora Polskiego" z dn. 21 grudnia 1931 r.

R. H. B XIV 2793: **„Spółka Akcyjna Budowy i Eksploatacji Motorów Spalinowych prof. Ebermana" w Warszawie.** Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 100.000, podzielony na 10.000 akcyj, całkowicie wpłaconych. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie podwyższenia kapitału zakładowego o zł. 80.000, czyli do zł. 100.000, drogą 2-ej emisji złotowej 8.000 sztuk nowych akcyj, opublikowane zostało w Nr. 132 „Monitora Polskiego" z dn. 11 czerwca 1927 r. Wpis powyższy w dn. 3 marca 1930 r. uzupełniony został dopełnieniem: Stanisław Froimowicz z zarządu wystąpił.

R. H. B XIV 2806 (B XXXIII 5136): **„Zjednoczone Zakłady Wapienne „Wapnorud" w Rudnikach, Spółka Akcyjna".** Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 1,500.000, podzielony na 15.000 akcyj na okaziciela całkowicie wpłacony. Powiększenie kapitału zakładowego o zł. 500.000, czyli do zł. 1.500.000, drogą wypuszczenia 5 000 akcyj nowej emisji, nastąpiło na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonarjuszów, zeznanej przed notarjuszem Paszkowskim w Warszawie dn. 6 sierpnia 1931 r. za Nr. 1913.

R. H. B XIV 2852 (B LIV 7696): **„Zakłady Przemysłowe „Guma Rubber", Spółka Akcyjna" w Warszawie.** Na Walnem Zgromadzeniu akcjonarjuszów w dn. 23 grudnia 1931 r. zarząd ukonstytuował się w następującym składzie: Wiktor Bereszko, Józef Blacher, Samuel Lis, wszyscy z Warszawy.

R. H. XV 2930 (B XXVII 4542): **„Towarzystwo Zakupów dla Przemysłu Graficznego, Spółka Akcyjna".** Komisję Likwidacyjną stanowią: Witold Bogusławski, Lucjan Bogusławski, Włodzimierz Cieśliński, Tadeusz Galewski, wszyscy z Warszawy. Wszelkie zobowiązania, weksle, czeki, żyra, pełnomocnictwa, oraz akty podpisują dwaj członkowie Komisji Likwidacyjnej. Korespondencję, nie zawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru pieniędzy, wszelkiej korespondencji, nie wyłączając pieniężnej, przesyłek i towarów podpisuje jeden z członków Komisji Likwidacyjnej. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy z dodatkiem „w likwidacji". Na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia akcjonarjuszów z dn. 4 grudnia 1931 r. spółka postawiona została w stan likwidacji.

R. H. B XIV 2901 (B XLV 6601): **„Polskie Towarzystwo dla Handlu Węglem „Węgloblok", Spółka Akcyjna" w Warszawie.** Felicjan Piotrowski przestał być członkiem zarządu. Akty notarjalne, weksle, pełnomocnictwa, oraz wszelkie inne dokumenty winny być zaopatrzone podpisami dwóch członków zarządu, albo jednego członka zarządu łącznie z prokurentem. Czeki, żyra na wekslach, przelewy, pokwitowania z odbioru pieniędzy, przesyłek i dokumentów, umowy kupna i sprzedaży, dotyczące artykułów, stanowiących przedmiot handlu spółki i wynikające z takich umów zobowiązania, korespondencję bieżącą, oraz oferty w imieniu spółki podpisują dwaj członkowie zarządu lub jeden członek zarządu łącznie z prokurentem, lub dwaj prokurenci łącznie. Prokura Władysława Mściechowskiego ustała. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu, uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych („Dz. Ust. R. P." Nr. 39/28, poz. 383, opublikowany został w Nr. 115 „Monitora Polskiego" z dn. 20 maja 1931 r.

R. H. B XV 3013: **„Boismine", Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością".** Karol Machwitz przestał być członkiem zarządu.

R. H. B XVI 3099: **„Polskie Towarzystwo dla Sprzedaży Wyrobów firmy: „Orenstein i Koppel, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością".** Siedziba spółki mieści się przy ul. Polnej 70. Adolf Eckersdorff przestał być zarządcą. Na zarządcę wybrany został Hipolit Bassis z Warszawy. Prokura Hipolita Bassisa ustała. Wpisano na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia wspólników z dn. 19 grudnia 1931 r.

R. H. B XVII 3334 (B XLV 6541): **„Powszechne Towarzystwo Elektryczne A. E. G., Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością" w Warszawie.** Prokura Wilhelma Schweitzera za Oddział w Łodzi ustała. Wpis powyższy w dn. 5 lutego 1932 r. uzupełniony został dopełnieniem: Prokura Władysława Byszewskiego i Wilhelma Świadoszcza ustała.

R. H. B XVIII 3406: **„J. Lewin, Przemysł Leśny, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością" w Warszawie.** Inż. Dawidowi Ebinowi z Warszawy udzielono samodzielnej prokury.

R. H. B XIX 3554: **„S. Baker i Spółka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością" w Warszawie.** Na mocy aktu, zeznanego przed notarjuszem Małkowskim w Warszawie dn. 14 listopada 1930 r. za Nr. 2064, likwidacja spółki została ukończona.

R. H. B XXII 3938: **„Spółka Terenowa Budowy Tanich Mieszkań z ograniczoną odpowiedzialnością" w Warszawie.** Zarząd spółki sprawuje Wacław Ostrowski łącznie z nadzorcą sądowym adwokatem Kazimierzem Lalewiczem, którzy mają zupełne nieograniczone prawo zastępstwa spółki, podpisywania wszelkiego rodzaju dokumentów, pełnomocnictw, weksli, czeków, tudzież prawo nabywania, sprzedaży, zastawu, zamiany i obciążania należących do spółki nieruchomości lub znajdujących się w tych nieruchomościach mieszkań za cenę i na warunkach według swego uznania, jak również prawo otrzymywania sum sprzedażnych kwitowania z ich odbioru, zezwalania na przepisywanie tytułu własności na nowonabywców, poddawania spółki z tytułu zaciąganych długów wszelkiego rodzaju rygorom i zobowiązaniom, nie wyłączając solidarnych, do zeznawania wszelkiego rodzaju wniosków notarjalnych i hipotecznych, projektowania treści do wykazów hipotecznych i wogóle dokonywania wszelkich niezbędnych formalności. Decyzją Sądu Okręgowego w Warszawie z dn. 15 stycznia 1932 r. zarządzone zostało postępowanie układowe między spółką a jej wierzycielami.

R. H. B XXII 3969: **„Przedsiębiorstwo Robót Budowlanych i Inżynierskich. Inż. J. Marjański i S-ka", Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością" w Warszawie.** Na mocy aktu, zeznanego przed notarjuszem Bierzyńskim w Warszawie dn. 3 stycznia 1928 r. za Nr. 19, spółka została rozwiązana i przedsiębiorstwo zlikwidowane.

R. H. B XXIV 4199: **„Związek Zachodni Instytucji Upoważnionych do Parcelacji pod nazwą: Likwidacja Zachodnia, Towarzystwo z ograniczoną poręką" w Warszawie.** Likwidator Wiktor Tabeau mieszka we Lwowie przy ul. Tarnowskiego 90.

R. H. B XXIV 4204: **„Towarzystwo „Matop", Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością" w Warszawie.** Zarządcami obecnie są: Marek Majzels, Sara Majzels, oboje z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy i każdy z nich samodzielnie podpisuje firmę na wekslach, żyrach, czekach, umowach, plenipotencjach, zobowiązaniach i wszelkiego rodzaju pokwitowaniach oraz prowadzi sprawy sądowe. Wpisano na mocy aktu, zeznanego przed notarjuszem Kurmanem w Warszawie dn. 30 grudnia 1926 r. za Nr. 2026.

R. H. B XXV 4343: **„Dom Handlowy „Metallia", Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością" w Warszawie.** Siedziba spółki mieści się obecnie przy pl. Żelaznej Bramy 2. Likwidatorami są: Stanisław Cohn, Walter Ginsberg, Alexander Grünfeld, wszyscy z Warszawy. Wszelkiego rodzaju umowy, kontrakty, weksle, żyra i inne zobowiązania, oraz pełnomocnictwa i czeki podpisuje pod stemplem firmy z dodatkiem „w likwidacji" dwóch likwidatorów łącznie. Korespondencję, nie zawierającą zobowiązań, pokwitowania z odboru wszelkiego rodzaju korespondencji, przekazów, towarów, ładunków, posyłek i sum pieniężnych podpisuje jeden z likwidatorów. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dn. 17 grudnia 1931 r., spółka znajduje się w stanie likwidacji.

R. H. B XXVI 4452: **„Syndykat Polskich Hut Żelaznych, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością" w Katowicach.** Oddział w Warszawie mieści się obecnie przy ul. Moniuszki 10. Antoni Balzer i Józef Gajl przestali być zarządcami. Na zarządców wybrani zostali: Bolesław Grodziecki Aleksander Chabert i Witold Stadniewicz, z których — Bolesław Grodziecki jest generalnym dyrektorem, Witold Stadnikiewicz — dyrektorem. Zarządca Tadeusz Słubicki mieszka obecnie przy ul. Filtrowej 63. Prokury Pawła Przyklęk Frankowskiego i Wiktora Matysika ustały. Fryderykowi Rembalskiemu udzielono prokury. Prokurenci Oddziału warszawskiego mieszkają obecnie: Roman Weryha Akademicka 3, Ludomir-Saturnin Midecki Mianowskiego 15.

R. H. B XXVIII 4662: **„Polskie Zakłady Impregnacyjne, Spółka Akcyjna" w Warszawie.** Firma brzmi po niemiecku: „Polnische Imprägnierungswerke A. G.", po francusku: „Chartiers Polonais d'Impregnation Societe Anonyme". Siedziba spółki w Warszawie, Wiejska 16. Zarząd stanowią: Franciszek Krabiczka Stanisław Zarański, obaj z Warszawy. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Firmę spółki pod jej stemplem podpisuje dwóch członków zarządu łącznie, albo jeden członek zarządu łącznie z prokurentem. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu, uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych („Dz. Ust. R. P." 39/23, poz. 383), opublikowane zostało w Nr. 241 „Monitora Polskiego" z dn. 19 października 1931 r.

R. H. B XXX 4792: **„Drukarnia Józef Jankowski i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością" w Warszawie.** Zarządca Józef Jankowski z Warszawy, zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy, podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Wpisano na mocy aktów, zeznanych przed notarjuszem Hettlingerem w Warszawie dn. 2 grudnia 1931 r. za Nr. 5409 i Zaborowskim dn. 19 grudnia 1931 r. za Nr. 2186.

R. H. B XXX 4834: **„Galicyjska Fabryka Papieru, Spółka Akcyjna, przedtem Bracia Fiałkowscy" w Warszawie.** Na Walnem Zgromadzeniu akcjonarjuszów w dn. 1 grudnia 1931 r. zarząd ukonstytuował się w następującym składzie: dr. Hugo Kapper, Eugenja Kapper, Bella Weiss dr. Aleksander Kielski, wszyscy z Warszawy.

R. H. B XXX 4894: **„Zjednoczone Zakłady Budowy Pieców Piekarskich „Silesia", Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością" w Warszawie,** Firma obecnie brzmi: „Zjednoczone Fabryki Pieców i Maszyn Piekarskich „Silesia", Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością". Siedziba spółki mieści się obecnie w Warszawie Królewska 29. Kapitał zakładowy wynosi obecnie zł. 100.000 podzielonych na 100 udziałów. Likwidatorem jest Jan Iwicki z Warszawy, który podpisuje samodzielnie firmę spółki pod jej stemplem z dodatkiem „w likwidacji". Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dn. 17 grudnia 1928 r. 16 lutego 1929 r., 8 sierpnia 1931 r. i aktu, zeznanego przed notarjuszem Jamontem w Warszawie dn. 6 października 1931 r za Nr. 3715. Z mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników, zeznanej przed notarjuszem Jamonttem dn. 31 grudnia 1931 r. za Nr. 4640, spółka znajduje się w stanie likwidacji.

R. H. B XXX 4897: **„Towarzystwo Przemysłowo-Budowlane „Budopol", Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością" w Warszawie.** Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Zielnej 48.

R. H. B XXXI 4995: **„Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych, Spółka Akcyjna", w Warszawie.** Prokury Leona Sułkońskiego i Prota Hałaczkiewicza ustały.

R. H. B XXXII 5031: **„Sprzedaż Słomy i Filcy do Kapeluszy „Turo", Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością" w Warszawie.** Na mocy aktu, zeznanego przed notarjuszem Kosteckim w Warszawie dn. 14 października 1931 r. za Nr. 3438, spółka została rozwiązana i przedsiębiorstwo zlikwidowane.

R. H. B XXXV 5346: **„Towarzystwo Czajnik, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością" w Warszawie.** Likwidatorem mianowany został Adolf Świeca z Warszawy, który podpisuje firmę pod jej stemplem z dodatkiem „w likwidacji" na wszelkich aktach i dokumentach i upoważniony jest do dokonywania wszelkich czynności likwidacyjnych z wyjątkiem sprzedaży majątku nieruchomego. Na mocy uchwały Walnego zgromadzenia wspólników z dn. 1 stycznia 1932 r. Spółka postawiona została w stan likwidacji.

R. H. B XXXVI 5471: **„Polski Bank Przemysłowy, Spółka Akcyjna".** Oddziały w Drohobyczu z agenturą w Borysławiu, Gdyni, Krakowie, Krośnie z agenturą w Gorlicach oraz w Gdańsku zwinięto. Zastępcy dyrektora: Adolf Frydolin

Stapp, Maksymiljan Abramowicz, Rudolf Soevy, oraz wicedyrektor Oddziału w Krośnie Tadeusz Kapko ustąpił z zajmowanych stanowisk. Prawo podpisu Władysława Refera, Stefanji Malewskiej, Jerzego Ossolińskiego i Aleksandra Wojciechowskiego za Oddział w Warszawie ustało. Ustały prokury w Centrali: Stanisława Lachola. W Oddziałach: we Lwowie: Adolfa Grossa, Antoniego Dunikowskiego Henryka Suslaka, Bernarda Wittlina, Rudolfa Starcka. W Drohobyczu z Agenturą w Borysławiu: Alfreda Ritczesa, Andrzeja Fikry, Juljana Łobosa. W Gdyni: Józefa Buczyńskiego, Jerzego Hildta, Bernarda Redzimskiego dr. Roberta Tauschińskiego. W Krakowie: Władysława Bartla, Stanisława Nowakowskiego, Romana Różeckiego, Józefa Wojnarskiego, Zygmunta Zubczewskiego. W Krośnie z Agenturą w Gorlicach: Hieronima Zająca, Zygmunta Biegi. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dn. 22 grudnia 1931 r. zatwierdzony został układ zapobiegawczy zawarty przez firmę „Polski Bank Przemysłowy, Spółka Akcyjna" a jej wierzycielami z dn. 5 grudnia 1931 r.

R. H. B XXXVII 5511: **„Era", Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością" w Warszawie.** Na mocy aktu, zeznanego przed notarjuszem Warsmkim w Warszawie dn. 31 grudnia 1931 r. za Nr. 571, spółka została rozwiązana i przedsiębiorstwo zlikwidowane.

R. H. B XXXVIII 5644: **„Polski Lloyd, Spółka Akcyjna" w Warszawie.** Celem spółki jest prowadzenie w najszerszym zakresie, przedsiębiorstwa ekspedycyjnego, składowego, przewozowego, udzielania zaliczek na zastaw i pośredniczenie w ubezpieczaniu towarów i środków przewozowych. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Do składania oświadczeń i podpisywania w imieniu spółki wystarczy współdziałanie dwóch członków zarządu lub jednego członka zarządu łącznie z prokurentem, Prokury Teodora Reja i Emanuela Fernhofa za Centralę ustały. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu, uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych („Dz. Ust. R. P." 39/28, poz. 383), opublikowane zostało w Nr. 299 „Monitora Polskiego" z dn. 30 grudnia 1931 r.

R. H. B XXXVIII 5698: **„Towarzystwo Budowlane Inżynierowie K. Stronczyński, R. Czarnota Bojarski i Sp., Spółka Akcyjna" w Warszawie.** Celem spółki jest prowadzenie wszelkiego rodzaju przedsiębiorstw budowlanych tak w kraju, jak i poza granicami Państwa Polskiego, jak również handel materjałami, służącemi dla budowy i dostawy takowych. Zarząd obecnie stanowią: Karol Stronczyński, Hersz Lurie, obaj z Warszawy. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Wszelką korespondencję w imieniu spółki, weksle, pełnomocnictwa, umowy, kontrakty hipoteczne i notarjalne, czeki, tudzież pisma z żądaniem zwrotu sum z instytucyj kredytowych podpisuje bądź dwóch członków zarządu łącznie bądź jeden członek zarządu łącznie z prokurentem. Do odbioru z poczty pieniędzy, przesyłek i dokumentów dostateczny jest podpis jednego członka zarządu lub prokurenta. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu, uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych („Dz. Ust. R. P." 39/28, poz. 383), opublikowane zostały w Nr. 114 „Monitora Polskiego" z dn. 19 maja 1931 r.

R. H. B XXXVIII 5719: **„Niktan", Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością" w Warszawie.** Likwidatorem mianowany został Włodzimierz Fedoruk z Warszawy. Na mocy aktu, zeznanego przed notarjuszem Jelnickim w Warszawie dn. 31 grudnia 1931 r. Nr. 2453, spółka znajduje się w stanie likwidacji.

R. H. B XXXVIII 5666: **„Organizator", Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością".** Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Wiejskiej 11. Likwidatorem jest Salomon Mełup z Warszawy. Na mocy aktu, zeznanego przed notarjuszem Kurmanem w Warszawie z dn. 26 czerwca 1931 r. za Nr. 890, spółka postawiona została w stan likwidacji.

R. H. B XXXVIII 5732: **„Towarzystwo Wymiany Handlowej z Zagranicą, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością" w Warszawie.** Likwidatorem jest Jeremi Stanisław Korczak Chodorowski z Warszawy. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dn. 16 stycznia 1932 r., spółka znajduje się w stanie likwidacji.

R. H. B XXXIX 5865: **„Płamia, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością" w Warszawie.** Zarządcami obecnie są: Bazyli Ogłoblin z Przasnysza, Mikołaj Skriżalin z Warszawy. Wpisano na mocy aktu, zeznanego przed notarjuszem Szymańskim w Warszawie dn. 11 kwietnia 1931 r. za Nr. 1002.

R. H. B XXXIX 5733: **„Bank Międzynarodowy w Warszawie, Spółka Akcyjna".** Robert Sznee przestał być członkiem dyrekcji. Członkowie dyrekcji zamieszkują obecnie: Roman Badior przy ul. al. Ujazdowskie 41 i Wacław Szwanke przy ul. Śniadeckich 19. Prokurent Artur Zager zamieszkuje przy ul. Mokotowskiej 43.

R. H. B XXXIX 5779: **„Towarzystwo Handlowo-Budowlane „Struktura", Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością" w Warszawie.** Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Witold Prądzyński, kuratorem zaś adwokat Aleksander Szenwald z Warszawy. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dn. 4 maja 1931 r spółce ogłoszona została upadłość.

R. H. B XXXIX 5810: **„Spółka Akcyjna Handlu Towarami Żelaznemi Krzysztof Brun i Syn" w Warszawie.** Prokura Henryka Konrada ustała. Tadeuszowi Zarębskiemu, Zygmuntowi Drozdowskiemu, Stanisławowi Radzio, wszystkim z Warszawy, udzielono łącznej prokury.

R. H. B XL 5886: **„Polska Spółka Wytworów Chemicznych „Roche", Spółka Akcyjna" w Warszawie.** Prokura Heresa Heymansonsa ustała. Oldze Walickiej z Warszawy udzielono łącznej prokury.

R. H. B XI 5974: **„Warszawsko-Ryska Fabryka Wyrobów Gumowych „Rygawar", Spółka Akcyjna" w Warszawie.** Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Wszelką korespondencję w imieniu spółki podpisuje jeden członek zarządu. Weksle, pełnomocnictwa, umowy, kontrakty, akty hipoteczne i notarjalne, tudzież pisma z żądaniem zwrotu sum z instytucyj kredytowych i czeki na rachunek bieżący podpisuje dwóch członków zarządu lub jeden członek zarządu łącznie z prokurentem albo też dwaj prokurenci. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu, uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych („Dz. Ust. R. P." Nr. 39/28, poz. 383), opublikowane zostało w Nr. 297 „Monitora Polskiego" z dn. 28 grudnia 1931 r.

R. H. B XL 5975: **„Polska Spółka Akcyjna Dunlop Rubber Company" w Warszawie.** Oddział w Bydgoszczy został zlikwidowany.

R. H. B X 1913: **„Koronowska Fabryka Mebli i Urządzeń Biurowych, Spółka Akcyjna".** Siedziba spółki przeniesiona została do Koronowa.

R. H. B VII 1177 (B XXXIII 5123): **„Towarzystwo Budowy i Eksploatacji Dróg Żelaznych Dojazdowych w Państwie Polskiem".** Firma obecnie brzmi: „Towarzystwo Budowy i Eksploatacji Kolei Dojazdowych w Polsce, Spółka Akcyjna". Celem spółki jest a) eksploatacja wąskotorowej kolei dojazdowej z Warszawy—Pragi do Radzymina b) budowa i eksploatacja nowych kolei dojazdowych, na które uzyska koncesję, c) zakładanie i prowadzenie innych przedsiębiorstw komunikacyjnych lub będących w związku z przedsiębiorstwem kolejowem spółki za zezwoleniem właściwych władz państwowych. Kapitał zakładowy podzielony na 30.000 akcyj na okaziciela. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Do składania oświadczeń i podpisywania w imieniu spółki potrzebne jest współdziałanie dwóch członków zarządu lub je-

dnego członka zarządu wraz z prokurentem. Natomiast oświadczenia, zwrócone do spółki, tudzież doręczenia pism mogą być dokonywane wobec jednego członka zarządu. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu, uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych („Dz. Ust. R. P." Nr. 39/28, poz. 383), opublikowane zostało w Nr 300 „Monitora Polskiego" z dn. 31 grudnia 1931 r.

R. H. B XI 2360: **„Polskie Biuro Podróży „Orbis". Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością" w Warszawie.** Siedziba spółki mieści się obecnie w Warszawie przy ul. Krak. Przedm. 5. Oddziały w Krakowie, Lwowie i Poznaniu. Kapitał zakładowy zł. 100.000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządca Eugenjusz Wilczek ze Lwowa zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Firmę spółki pod jej stemplem podpisują przy zarządzie jednoosobowym zarządca — samodzielnie, przy zarządzie wieloosobowym dwaj zarządcy łącznie lub dwaj prokurenci łącznie. Korespondencję, nie zawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru przesyłek, towarów i korespondencji podpisuje każdy z zarządców lub prokurentów samodzielnie. Dr. Józefowi Alterowi i Maurycemu Scheerowi, obydwom z Warszawy, udzielono łącznej prokury. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notarjuszem Sokalem we Lwowie d. 7 lutego 1920 r. za Nr. 12731, uzupełnionym aktem, zeznanym przed notarjuszem Hettlingerem w Warszawie dn. 5 stycznia 1932 r. za Nr. 46, na czas nieograniczony.

R. H. B XIII 2737 (B XLVIII 6950): **„Warszawsko-Hagskie Towarzystwo Eksploatacji Lasów „Warhag", Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością".** Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Królewskiej 33 m. 6, Likwidatorem jest adwokat Franciszek Sznarbachowski z Warszawy. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dn. 9 i 11 stycznia 1932 r., spółka znajduje się w stanie likwidacji.

R. H. B XVI 3149: **„Towarzystwo Handlu Wyrobami Stalowymi Ch. Flaksbaum, Spółka Akcyjna" w Warszawie.** Komisję Likwidacyjną stanowią: Hersz Griffenberg Judel Handszer, Eljasz Berman, wszyscy z Warszawy. Firmę spółki pod jej stemplem z dodatkiem „w likwidacji" podpisują dwaj członkowie komisji likwidacyjnej łącznie. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonarjuszów z dn. 17 grudnia 1931 r. spółka postawiona została w stan likwidacji.

R. H. B XXXVI 5463: **„Hurtowa Sprzedaż Węgla, Koksu i Metali „Węglomet", Spółka Akcyjna" w Warszawie.** Komisję Likwidacyjną stanowią: Irena Zalutyńska, Wacław Nowakowski, Antoni Jurkowski, wszyscy z Warszawy. Na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia akcjonarjuszów z dn. 11 grudnia 1931 r., spółka postawiona została w stan likwidacji.

R. H. B LII 7619: **„Towarzystwo Miejskich i Międzymiastowych Komunikacji Autobusowych, Spółka Akcyjna" w Warszawie.** Franciszkowi Benthienowi z Warszawy, Jerzemu Tarło i Janowi Hansowi Drekslerowi, obydwom z Wilna, udzielono łącznej prokury.

R. H. B XX 3638 (B LII 7459): **„Przemysł Bieliźniany „Asko" A. Strassman i S-ka, Spółka Akcyjna" w Warszawie.** Henryk Strassman przestał być członkiem zarządu.

NAKŁADEM TYG.

„POLSKA GOSPODARCZA"

WYSZŁA Z DRUKU BROSZURA

DR. WALERY ZBIJEWSKI

„PROBLEM DOLAROWY w POLSCE"

CENA EGZEMPLARZA zł 2

Do nabycia
w Administracji Tyg. **„POLSKA GOSPODARCZA"** Warszawa, Elektoralna 2
oraz we wszystkich księgarniach.

OBWIESZCZENIA SPÓŁEK AKCYJNYCH

Zarząd Towarzystwa Ubezpieczeń „VITA", S. A.

W WARSZAWIE

podaje do wiadomości, że wobec niedojścia do skutku

XII ZWYCZAJNEGO WALNEGO ZGROMADZENIA AKCJONARJUSZÓW

w dn. 31 maja 1932 r., Zebranie odbędzie się jako w **drugim terminie w dn. 24 czerwca 1932 r. o godz. 11 rano** w lokalu Towarzystwa, przy ul. Jasnej Nr. 6, z następującym takim samym porządkiem obrad:

1) Zagajenie Zebrania i wybór przewodniczącego;
2) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej z działalności Towarzystwa za 1931 r.;
3) Zatwierdzenie sprawozdania bilansu, rachunku strat i zysków za 1931 r. oraz budżetu na 1932 r.;
4) Wybór członków Rady Nadzorczej;
5) Wybór członków Zarządu;
6) Wolne wnioski.

Stosownie do art. 54 Prawa o Spółkach Akcyjnych, Akcjonarjusze, reprezentujący przynajmniej jedną dziesiątą części kapitału akcyjnego, mają prawo żądać umieszczenia poszczególnych spraw na porządku dziennym Walnego Zgromadzenia. Żądanie pomieszczenia poszczególnych spraw na porządku dziennym powinno być zgłoszone nie później, jak na czternaście dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Właściciele akcyj, chcący korzystać z prawa uczestnictwa w Walnem Zgromadzeniu, winni przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożyć je w Towarzystwie i nie odbierać przed zakończeniem tegoż. Zamiast akcyj mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcyj u notarjusza albo w instytucji kredytowej. W zaświadczeniu należy wymienić liczby akcyj i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Powyższe powtórne Zebranie będzie prawomocne bez względu na liczbę obecnych akcjonarjuszów lub ich pełnomocników i ilość reprezentowanych przez nich akcyj.

Zarząd Spółki Akcyjnej

„Cukrownia Trawniki"

podaje do wiadomości PP. Akcjonarjuszów, że **w dn. 30 czerwca 1932 r. o godz. 4 po poł.** odbędzie się w lokalu Banku Gospodarstwa Krajowego w Lublinie, ul. Kapucyńska Nr. 4

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

1) Sprawozdanie Zarządu na rok operacyjny 1931/32;
2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej;
3) Zatwierdzenie bilansu za rok operacyjny 1931/32 oraz podział zysków;
4) Uchwalenie budżetu na rok operacyjny 1932/33;
5) Upoważnienie Zarządu do korzystania z kredytów, potrzebnych na kapitał obrotowy, jakoteż do zawierania w tym celu odpowiednich umów i udzielania gwarancyj i zabezpieczeń, nie wyłączając hipotecznych;
6) Upoważnienie Zarządu do udzielenia gwarancyj hipotecznej dla zabezpieczenia kredytu akcyzowego;
7) Wybory członka Zarządu oraz 5 członków Komisji Rewizyjnej;
8) Określenie wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
9) Wolne wnioski.

PP. Akcjonarjusze, chcący wziąć udział w tem Walnem Zgromadzeniu winni nie później jak na 7 dni przed terminem Zgromadzenia, t. j. do dn. 23 czerwca r. b., złożyć swe akcje lub zaświadczenia depozytowe instytucyj kredytowych w Biurze Cukrowni w Trawnikach, w Banku Gospodarstwa Krajowego w Lublinie, lub w Biurze Administracji Cukrowni w Warszawie, Elektoralna 35, w godzinach biurowych.

ZARZĄD

Przędzalni Bawełny „Teodor Steigert", S. A.

Zgodnie z art. 122 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. o Prawie o spółkach akcyjnych oraz nowelą do tegoż artykułu z dn. 3 grudnia 1930 r. („Dz. Ust. R. P." Nr. 86, poz. 664), niniejszem podaje do wiadomości wierzycieli Spółki, że uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonarjuszów z dn. 27 kwietnia 1932 r.

KAPITAŁ AKCYJNY SPÓŁKI

wynoszący zł 3,450.000,

OBNIŻONY ZOSTAŁ

do sumy zł 2,400.000.

Ewentualne sprzeciwy wierzycieli należy zgłaszać do Zarządu Spółki, mającego swą siedzibę w Łodzi, przy ul. Miljonowej 37, do dn. 15 października r. b.

WALNE ZGROMADZENIE SPÓŁKI AKCYJNEJ

„Władysław Hoffman i S-ka"

Przemysł i Handel Apteczny

odbędzie się w **dn 5 lipca 1932 r. o godz. 17** w lokalu Zarządu w Warszawie, Leszno 17.

Porządek dzienny: 1) Wybór prezydjum; 2) Sprawozdanie Zarządu z działalności za rok sprawozdawczy 1931; 3) Zatwierdzenie bilansu, rachunku zysków i strat za 1931 r., oraz udzielenie Zarządowi pokwitowania; 4) Likwidacja spółki akcyjnej; 5) Wybór Komisji Likwidacyjnej.

Akcjonarjusze, pragnący uczestniczyć we wspomnianem Zgromadzeniu, zechcą złożyć w biurze Zarządu swoje akcje do 27 czerwca 1932 r.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki

Podkarpackie Towarzystwo Elektryczne, S. A.

zawiadamia, że

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

odbędzie się w biurze spółki we Lwowie, ul. Fredry 9 **w dn. 21 lipca 1932 r. o godz. 11,** z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
2) Powzięcie uchwały na wniosek Zarządu i Rady Nadzorczej w sprawie fuzji Towarzystwa ze spółką: „Sieć Elektryczna Zagłębia Krośnieńskiego", S. A.;
3) Powzięcie uchwały na wniosek Zarządu i Rady Nadzorczej, co do podwyższenia kapitału zakładowego z kwoty zł 2.000.000 o kwotę zł 500.000 do kwoty zł 2.500.000 przez wydanie 5.000 sztuk nowych akcyj nominalnej wartości à zł 100 każda;
4) Zmiana § 6 statutu, którego ustęp I otrzyma brzmienie następujące: Kapitał Spółki wynosi zł 2.500.000, podzielony na 25.000 szt. akcyj imiennych pełno i w gotowiźnie wpłaconych à zł 100 nominalnej wartości każda;
5) Wnioski i interpelacje.

Po myśli § 22 statutu akcja daje prawo do 1 głosu.

Po myśli § 21 statutu może w walnem zgromadzeniu brać udział każdy akcjonarjusz o ile jest wpisany do księgi akcyjnej conajmniej na 7 dni przed dniem walnego zgromadzenia.

PP. Akcjonarjusze, reprezentujący conajmniej 1/10 część kapitału akcyjnego, mogą — z zachowaniem przepisów art. 54 prawa o spółkach akcyjnych — zgłosić na porządek dzienny dodatkowe sprawy, które mogą być zamieszczone w ostatniem ogłoszeniu.

SĄD OKRĘGOWY W KRAKOWIE
Wydział II handlowy
dn. 15 lutego 1932 r.
II. Firm. 305/32

B. I. 145

Do ts rejestru handlowego Oddział „B" przy firmie

Polskie Towarzystwo Handlowe, S. A. w Krakowie

wpisano dodatkowo: Dzień wpisu: 15 lutego 1932 r. Firma zmieniła statut, uzgadniając go z przepisami Rozp. Prez. Rzplitej z 22 marca 1928 r. („Dz. Ust. R. P." Nr. 39, poz. 383). Brzmienie firmy Spółki: po polsku: Polskie Towarzystwo Handlowe, Spółka Akcyjna; po francusku: Compagnie Polonaise de Commerce S. A.; po angielsku: Polish Trading Company Ltd.; po niemiecku Polnische Handels-Aktiengesellschaft. Przedmiotem przedsiębiorstwa jest: a) wykonywanie interesów handlowych i handlu wszystkimi ustawowo — w tym celu dopuszczonym towarami, b) wykonywanie wszelkich interesów mających związek z czynnościami pod a) wymienionemi, jakoteż zakładanie i prowadzenie wszystkich w związku z nimi będących ubocznych i pomocniczych przemysłów, zakładów i interesów, podług obowiązujących ustawowo przepisów. Siedzibą spółki jest miasto Kraków. Czas trwania spółki: nieograniczony. Kapitał akcyjny wynosi zł 3 775 000 i jest podzielony na 7 550 akcyj na okaziciela po 500 złotych nominalnej wartości każda. Władzami spółki — są: a) Walne Zgromadzenie, b) Zarząd, c) Rada Nadzorcza. Zarząd składa się z jednego lub większej ilości dyrektorów względnie ich zastępców wybranych przez Radę Nadzorczą z pośród akcjonarjuszy lub z poza ich grona. Do zaciągania zobowiązań składania oświadczeń i podpisywania w imieniu Spółki wystarcza współdziałanie dwóch członków Zarządu lub jednego członka Zarządu łącznie z jednym prokurentem, lub wreszcie jednego specjalnie w tym celu umocowanego prokurenta z drugim prokurentem. Ograniczenia kompetencji Zarządu pomieszczone są w § 23 statutu. Rada Nadzorcza składa się conajmniej z 5 członków wybranych przez Walne Zgromadzenie. Rok obrachunkowy: rok kalendarzowy. Wpisano na podstawie podania z dnia 12 lutego 1932 r., protokółu Walnego Zgromadzenia z 30 grudnia 1930 r. i postanowienia Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu z dnia 5 września 1931 r.

SĄD OKRĘGOWY W KRAKOWIE
Wydział II handlowy
dn. 29 marca 1932 r.
II. Firm. 572/32

B. II. 267

Do ts rejestru handlowego Wydział „B" przy firmie

KRAKOWSKIE TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ „FLORJANKA", S. A.

wpisano dodatkowo: Dzień wpisu: 28 marca 1932 r. Udzielono prokury Stefanowi Myszkowskiemu. Wpisano na podstawie podania z dnia 25 marca 1932 r. i protokółu posiedzenia Zarządu z dnia 18 marca 1932 r.

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

Gnaszyńskie Zakłady Ceramiczne, S. A. w Gnaszynie pod Częstochową

podaje do wiadomości, że w Gnaszynie **w dn. 9 lipca 1932 r. o godz. 17**, w lokalu Zarządu odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie sprawozdania Zarządu, zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat; 3) Wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej.

Akcjonarjusze, chcący wziąć udział w Walnem Zgromadzeniu, winni są złożyć swe akcje lub świadectwa depozytowe przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia.

Akcjonarjuszom przysługuje prawo zgłoszenia do porządku dziennego dodatkowych spraw, które mogą być zamieszczone w ostatniem ogłoszeniu.

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

Sp. Akc. Gnaszyńskiej Manufaktury w Gnaszynie pod Częstochową

podaje do wiadomości, że w Gnaszynie **w dn. 9 lipca 1932 r. o godz. 15**, w lokalu Zarządu odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie sprawozdania Zarządu, zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat; 3) Wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej.

Akcjonarjusze, chcący wziąć udział w Walnem Zgromadzeniu, winni są złożyć swe akcje lub świadectwa depozytowe przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia.

Akcjonarjuszom przysługuje prawo zgłoszenia do porządku dziennego dodatkowych spraw, które mogą być zamieszczone w ostatniem ogłoszeniu.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

Herzfeld & Victorius, S. A. w Grudziądzu

podaje do wiadomości, że Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie akcjonarjuszów w dn. 4 stycznia 1932 r. uchwaliło

OBNIŻYĆ KAPITAŁ AKCYJNY SPÓŁKI O ZŁ. 500.000

czyli z zł 3.500.000 do zł. 3.000.000, wobec czego po myśli art. 122 prawa o spółkach akcyjnych z dn. 22 marca 1928 r. zmienionem rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dn. 3 grudnia 1930 r., wzywa się wierzycieli Spółki do zgłoszenia swych roszczeń w ciągu 3 miesięcy, licząc od daty ostatniego ogłoszenia.

Grudziądz, dn. 6 czerwca 1932 r.

SĄD OKRĘGOWY W KRAKOWIE
Wydział II handlowy
dn. 19 lutego 1932 r.
II. Firm. 317/32

B. II. 271

Do ts rejestru handlowego Oddział „Spł." przy firmie:

Zakłady Przemysłowe w Tenczynku, S. A. w Krakowie

wpisano dodatkowo: Dzień wpisu 19 lutego 1932 r. Firma zmieniła statut uzgadniając go z przepisami Rozp. Prez. Rzplitej z 22 marca 1928 r. („Dz. Ust. Nr. 39 poz. 383). Brzmienie firmy: Zakłady Przemysłowe w Tenczynku, Spółka akcyjna w Krakowie; po francusku: Etablissements industriels Tenczynek, S. A. Krakow, Pologne; po angielsku Tenczynek Industriel Works Ltd. Krakow; po niemiecku: Industrie-Werke A. G. in Krakau. Siedziba Spółki: Kraków. Przedmiot przedsiębiorstwa: a) prowadzenie zakładów przemysłowych w Tenczynku i wyrób wszelkiego rodzaju środków spożywczych i napojów jak to piwa, wódek likierów i esencji wszelkich przetworów owocowych, konserw kawowych, surogatów kawy, konserw zupnych, konserw mięsnych, marmelad i konfitur, jarzyn suszonych i konserwowanych w ogólności wszelkiego rodzaju artykułów i przetworów służących bezpośrednio lub pośrednio do konsumcji, b) zakładanie, nabywanie i prowadzenie na własny, spółkowy lub dzierżawny rachunek przedsiębiorstw pod a) określonych, c) handel wyrobami pod a) określonymi, d) wykonywanie wszelkich interesów mających związek z celami pod a) b) i c) oznaczonymi, zakładanie i prowadzenie wszystkich pomocniczych i ubocznych przedsiębiorstw i przemysłów oraz branie udziału w przedsiębiorstwach pokrewnych. Kapitał akcyjny wynosi zł 1.000.000 podzielony na 10.000 sztuk akcyj, każda po 100 złotych nominalnej wartości. Rok obrotowy: rok kalendarzowy. Władze spółki: 1) Walne Zgromadzenie; 2) Zarząd; 3) Rada Nadzorcza. Zarząd składa się z jednego lub większej ilości dyrektorów względnie ich zastępców mianowanych przez Radę Nadzorczą. Firmę spółki podpisuje albo dwóch członków Zarządu albo jeden członek Zarządu łącznie z prokurentem. Ograniczenia kompetencji Zarządu pomieszczone są w § 18 statutu. Rada Nadzorcza składa się conajmniej z 5 członków wybranych przez Walne Zgromadzenie. Wpisano na podstawie podania z dnia 15 lutego 1932 r. protokółu Walnego Zgromadzenia z dnia 30 grudnia 1930 r. LR. 50198. Postanowienia Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu z dnia 5 września 1931 r.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

„Towarzystwo Budowy i Eksploatacji Kolei Dojazdowych w Polsce", S. A.

zawiadamia, że **w dn. 30 czerwca 1932 r. o godz. 5 po poł.**, odbędzie się w Warszawie, przy ul. Zielnej 45 m. 2, **w drugim terminie**

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE SPRAWOZDAWCZE

z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Zatwierdzenie sprawozdania Zarządu, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931 r. i udzielenie Zarządowi pokwitowania; 3) Wybór 5 członków Zarządu; 4) Wybór 5 członków Komisji Rewizyjnej; 5) Zmiany Statutu, a mianowicie: a) w § 8-ym dodaje się dalszy (siódmy) ustęp o brzmieniu następującem: „Zamiast przelewania części czystego dochodu do kapitału amortyzacyjnego Zarząd może skupywać za odnośną sumę własne akcje spółki, celem ich natychmiastowego umorzenia". b) Skreśla się dotychczasową treść § 16-go i zastępuje następującemi postanowieniami: „Uchwały Walnego Zgromadzenia zapadają większością oddanych głosów. Uchwały w przedmiocie zmian statutu, emisji obligacji, powiększenia lub obniżenia kapitału akcyjnego, połączenia spółek (fuzja), rozwiązania i likwidacji spółki, zbycia przedsiębiorstwa spółki, lub jego hipotecznego obciążenia zapadają większością przynajmniej trzech czwartych oddanych głosów". c) W ustępie 1-szym § 26-go wyrazy „w formie aktu rejentalnego" zastępuje się wyrazami „przez notarjusza". d) W § 27-ym po wyrazie „akcjonarjuszów" dodaje się wyrazy „lub z poza ich grona". e) w § 28-ym skreśla się ustępy 1-szy, 2-gi, 4-ty i 5-ty, tak, że paragraf ten otrzymuje brzmienie następujące: „Mandaty członków Zarządu gasną z dniem odbycia Walnego Zgromadzenia, zatwierdzającego sprawozdanie, bilans i rachunek zysków i strat za ostatni rok ich urzędowania. W miejsce członków ustępujących Walne Zgromadzenie wybiera nowych członków. Ustępujący członkowie Zarządu mogą być wybrani ponownie". f) W ustępie 2-im § 38-go po wyrazie „Zarządu" dodaje się wyrazy „lub prokurenta". 6) Wolne wnioski.

PP. Akcjonarjusze, reprezentujący przynajmniej jedną dziesiątą część kapitału akcyjnego, mają prawo umieszczenia poszczególnych spraw na porządku dziennym i powinni w tym celu zgłosić do Zarządu piśmienne żądanie ze wskazaniem konkretnych wniosków oraz udowodnić posiadanie wymaganej ilości akcji — najpóźniej na czternaście dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

PP. Akcjonarjusze, pragnący wziąć udział w Walnem Zgromadzeniu, powinni złożyć swoje akcje w spółce przynajmniej na siedem dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

II OGŁOSZENIE

KOLEJ LOKALNA LWÓW-STOJANÓW, S. A.

XVI ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

Spółki Akcyjnej „Kolej Lokalna Lwów — Stojanów" odbędzie się **w dn. 30 czerwca 1932 r. o godz. 9 przed poł.**, w lokalu Biura Małopolskich Kolei Lokalnych (gmach Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych IV p. drzwi 453) we Lwowie z następującym porządkiem dziennym:

1) Rozpatrzenie sprawozdania Zarządu z czynności oraz Rady Nadzorczej o zamknięciu rachunków za okres od 1/IV 1931 do 31/III 1932 r. i uchwała co do udzielenia absolutorjum Zarządowi i Radzie Nadzorczej; 2) Rozdział zysku; 3) Ustalenie wysokości rocznego wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej oraz wartości znaczka obecności; 4) Zmiana § 6 ustęp 3 statutu o tyle, że losowanie akcyj dokonywać ma nie Rada Nadzorcza, lecz Zarząd w obecności Komisarza Rządowego i notarjusza, oraz § 47 statutu w związku z wprowadzeniem w przedsiębiorstwie Polskich Kolei Państwowych okresu budżetowego od 1 stycznia do 31 grudnia; 5) Sprawa rezygnacji z odszkodowania za współużywanie odcinka kolei lokalnej przez dalekobieżne pociągi Polskich Kolei Państwowych.

Warunki prawa do głosu na Walnem Zgromadzeniu określa § 20 statutu Spółki.

Lwów, dn. 9 czerwca 1932 r.

Zarząd Towarzystwa Ubezpieczeń „Przezorność", S. A.

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów Towarzystwa że **w piątek dn. 24 czerwca 1932 r. o godz. 11.30 przed poł.** odbędzie się w lokalu Towarzystwa w Warszawie, pl. Małachowskiego Nr. 4

TRZYDZIESTE DZIEWIĄTE ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej z działalności Towarzystwa za 1931 r.; 3) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931 r. i powzięcie stosownych uchwał; 4) Plan działań i budżet na 1932 r.; 5) Wybory członków Zarządu; 6) Wybory członków Komisji Rewizyjnej; 7) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Zarządu i członków Komisji Rewizyjnej; 8) Wolne wnioski PP. Akcjonarjuszów, zgłoszone w trybie przepisanym.

PP. Akcjonarjusze, życzący sobie wziąć udział w Walnem Zgromadzeniu z prawem głosu, winni złożyć do Zarządu Towarzystwa, Warszawa, pl. Małachowskiego Nr. 4 akcje lub zaświadczenia o zdeponowaniu akcyj u notarjusza, lub w jednej z instytucyj kredytowych działających w kraju, przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia, t. j. najpóźniej w dn. 17 czerwca 1932 r.

II OGŁOSZENIE

Niniejszym zawiadamiamy, że **w dn. 25 czerwca 1932 r. o godz. 6 po poł.**, odbędzie się w lokalu S. A. Towarzystwa Ubezpieczeń „Przyszłość" w Warszawie, przy ul. Królewskiej Nr. 35

XII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

S. A. Towarzystwa Ubezpieczeń „PRZYSZŁOŚĆ"

w Warszawie

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie, wybór przewodniczącego i skutatorów; 2) Sprawozdanie Rady Zarządzającej i Dyrekcji z działalności i sprawozdanie rachunkowe za 1931 r.; 3) Zatwierdzenie zamknięcia rachunkowego za 1931 r.; 4) Zatwierdzenie poprawek w brzmieniu nowego statutu, zarządzonych przez państwową władzę nadzorczą; 5) Ustalenie ilości członków i wybór członków Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej; 6) Przeszacowanie wartości nieruchomości Spółki; 7) Wnioski i zapytania.

Prawo do głosowania na Walnem Zgromadzeniu mają akcjonarjusze, którzy najpóźniej na 8 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia złożą swoje akcje w Dyrekcji Spółki.

Rada Zarządzająca

II OGŁOSZENE

Zarząd Fabryki Wyrobów Wełnianych i Bawełnianych

„M. i T. PIKIELNI", S. A.

niniejszem zawiadamia PP. Akcjonarjuszów, iż wobec niedojścia do skutku w I terminie

ZWYCZAJNEGO WALNEGO ZGROMADZENIA AKCJONARJUSZÓW

zwołanego na dz. 27 maja r. b. odbędzie się ono **w II terminie w dn. 27 czerwca r. b. o godz 5 po poł.**, w lokalu Spółki przy ul. Piotrkowskiej Nr. 76, z tym samym porządkiem obrad i będzie — w myśl § 8 Statutu Spółki — prawomocne bez względu na ilość obecnych.

Porządek obrad: 1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 3) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1931; 4) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 5) Wynagrodzenie dla członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 6) Wolne wnioski akcjonarjuszów.

PP. akcjonarjusze, pragnący wziąć udział w powyższem Zgromadzeniu, winni — w myśl art. 59 Prawa o Sp. Akc. — złożyć akcje swoje w biurze Zarządu Spółki conajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia.

Zarząd Spółki Akcyjnej

„CUKROWNIA MAŁA WIEŚ", S. A.

podaje do wiadomości PP. Akcjonarjuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

tej Spółki odbędzie się **w dn. 14 lipca 1932 r. o godz. 5 po poł.**, w lokalu Zarządu Spółki w Warszawie, przy ul. Trębackiej Nr. 4, z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie Zebrania i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej za rok operacyjny 1931/32; 3) Zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat Spółki za 1391/32 r. i udzielenie pokwitowania Zarządowi; 4) Podział zysków; 5) Zatwierdzenie budżetu Spółki na rok operacyjny 1932/33; 6) Wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 7) Określenie funkcyj poszczególnych członków Zarządu, oraz wynagrodzenia tychże; 8) Określenie wynagrodzenia członków Komisji Rewizyjnej; 9) Upoważnienie Zarządu do korzystania z kredytu i obciążania należących do Spółki nieruchomości „Niździno i Dupl ce", oraz „Mała-Wieś", pow. Płockiego, jak również do nabywania i sprzedaży gruntów; 10) Wybór pisma do ogłoszeń; 11) Wolne wnioski akcjonarjuszów zgłoszone w przepisanym trybie i terminie.

Akcjonarjusze, pragnący uczestniczyć w Zgromadzeniu Walnem, winni co najmniej na 7 dni przed terminem tego Zgromadzenia złożyć w Zarządzie Spółki (ul. Trębacka 4), w godziach od 11 do 2 po poł. akcje Spółki, względnie świadectwa tymczasowe na akcje, względnie zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcyj lub świadectw tymczasowych bądź u notarjusza, bądź też w polskich instytucjach kredytowych rządowych lub prywatnych, działających na mocy statutów, przez Rząd zatwierdzonych.

Zarząd Spółki Akcyjnej

„CUKROWNIA CHEŁMICA", S. A.

podaje do wiadomości PP. Akcjonarjuszów, że

ZWYCZAJNE ZGROMADZENIE WALNE AKCJONARJUSZÓW

tej Spółki odbędzie się **w dn. 14 lipca 1932 r. o godz. 6 po poł.** w lokalu Zarządu Spółki w Warszawie przy ul. Trębackiej 4, z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie Zebrania i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej za rok operacyjny 1931/32; 3) Zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat Spółki za 1931/32 r. i udzielenie pokwitowania Zarządowi; 4) Zatwierdzenie budżetu Spółki na rok operacyjny 1932/33; 5) Powiększenie liczby członków Zarządu; 6) Wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 7) Określenie funkcyj poszczególnych członków Zarządu oraz wynagrodzenia tychże; 8) Określenie wynagrodzenia członków Komisji Rewizyjnej; 9) Upoważnienie Zarządu do korzystania z kredytu, obciążania należących do Spółki nieruchomości „Chełmica Cukrownia" pow. Lipnowskiego, oraz „Dobra Ziemskie Fabjanki" tegoż powiatu i ustanawiania służebności na tych nieruchomościach, jak również do nabywania i sprzedaży gruntów; 10) Wybór pisma do ogłoszeń; 11) Wolne wnioski Akcjonarjuszów, zgłoszone w przepisanym trybie i terminie.

Akcjonarjusze, pragnący uczestniczyć w Zgromadzeniu Walnem, winni conajmnej na 7 dni przed terminem tego Zgromadzenia złożyć w Zarządzie Spółki (ul Trębacka 4) w godz. od 11 do 2 po poł. akcje Spółki, względnie zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcyj bądź u notarjusza, bądź też w polskich instytucjach kredytowych, rządowych lub prywatnych, działających na mocy statutów, przez Rząd zatwierdzonych.

II OGŁOSZENIE

ZARZĄD TOWARZYSTWA UBEZPIECZEŃ ORZEŁ, S. A.

zawiadamia, że wyznaczone na dz. 31 maja b. r. XI Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonarjuszów nie doszło do skutku z powodu niezłożenia ilości akcyj, wymaganej przez § 22 statutu. Wobec tego Zarząd zwołuje

POWTÓRNE XI ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

na dz. 28 czerwca b. r., o godz. 5 po poł., w sali posiedzeń Banku Dyskontowego Warszawskiego w Warszawie, przy ul Fredry Nr. 8, z tym samym porządkiem dziennym.

Zebranie to, jako powtórne, będzie prawomocne bez względu na ilość reprezentowanych przez PP. Akcjonarjuszów akcyj.

Rada Nadzorcza Spółki Akcyjnej

LLOYD BYDGOSKI W BYDGOSZCZY

podaje niniejszem do wiadomości PP. Akcjonarjuszy, że **w dn. 9 lipca r. b., o godz. 4 po poł.**, odbędzie się w lokalu Zarządu w Bydgoszczy, przy ul. Grodzkiej 17

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZY

z następującym porządkiem dziennym:

1) Obniżenie kapitału zakładowego o sumę zł 800 000 przez zmniejszenie nominalnej wartości akcji;
2) Zmiana § 3 Statutu: „Kapitał zakładowy Spółki wynosi zł 2.000.000 i składa się z 20.000 sztuk akcyj po zł 100, wystawionych na okaziciela" — na: „Kapitał zakładowy Spółki wynosi zł 1,200.000 i składa się z 12.000 sztuk akcyj po zł 100, wystawionych na okaziciela";
3) Upoważnienie Zarządu do zbywania nieruchomości i innych objektów majątkowych Spółki;
4) Wolne wnioski.

PP. Akcjonarjusze, pragnący uczestniczyć w Zgromadzeniu, winni conajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożyć akcje swoje względnie odnośne poświadczenia instytucyj bankowych w biurze Zarządu względnie u notarjusza.

Stosownie do ustępu 2 art. 57 prawa akcyjnego zwraca się uwagę na możliwość zgłoszenia dodatkowych spraw na porządek dzienny, które mogą być zamieszczone w ostatnim ogłoszeniu Walnego Zgromadzenia.

Zgłoszenia takie należy nadesłać Zarządowi nie później jak na dwa tygodnie przed terminem Zgromadzenia.

Bydgoszcz dn. 15 czerwca 1932 r.

Lloyd Bydgoski, S. A.

Rada Nadzorcza: (—) *Dr. Chmielarski*, przewodniczący
Zarząd: (—) *Maryński*, (—) *Zawadzki*

ZARZĄD

„Polskich Zakładów Chemicznych „NITRAT", S. A.

zawiadamia **powtórnie**, iż

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

odbędzie się **w dn. 30 czerwca 1932 r. o godz. 17** w biurze Zarządu w Warszawie przy ul. Mińskiej Nr. 25 z następującym porządkiem dziennym: 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931 r., powzięcie uchwały o rozdziale zysków, udzielenie Zarządowi pokwitowania z czynności; 2) Zatwierdzenie preliminarza wydatków na 1932 r.; 3) Kupno, sprzedaż i obciążenie majątku nieruchomego oraz upoważnienie Zarządu do korzystania z kredytu; 4) Wybór członków Komisji Rewizyjnej.

Właściciele akcyj imiennych mają prawo uczestniczenia w walnem zgromadzeniu, jeżeli są zapisani do księgi akcyjnej przynajmniej na 7 dni przed datą walnego zgromadzenia, właściciele zaś akcyj na okaziciela, o ile w tym samym terminie złożą Zarządowi swe akcje albo zaświadczenia notarjusza lub instytucji kredytowej krajowej na dowód złożenia akcyj (art. 59 pr. o sp. ak.).

Zarząd Sp. Akc. Karpackie Towarzystwo Leśne

zwołuje niniejszem

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

które odbędzie się **w dn. 25 czerwca 1932 r. o godz. 11** w lokalu Spółki we Lwowie przy ul. Kraszewskiego Nr. 7 z następującym porządkiem obrad:

1) Odczytanie i zatwierdzenie protokółu z ostatniego Walnego Zgromadzenia; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931 r.; 3) Powzięcie uchwały o rozdziale zysków wzgl. pokrycia strat; 4) Pokwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków; 5) Powzięcie uchwały co do ewentualnej likwidacji Spółki po myśli § 61 statutu.

Akcje dają prawo uczestnictwa w Walnem Zgromadzeniu, jeżeli zostaną złożone w Spółce przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia i nie będą odebrane przed ukończeniem tegoż.

ZARZĄD
SPÓŁKI AKCYJNEJ „DOLINA" PRZEMYSŁ LESNY

zwołuje niniejszem

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

które odbędzie się w **dn. 25 czerwca 1932 r. o godz. 12**, w lokalu Spółki we Lwowie, przy ul. Kraszewskiego Nr. 7, z następującym porządkiem obrad:

1) Odczytanie i zatwierdzenie protokółu z ostatniego Walnego Zgromadzenia; 2) Wybór jednego członka Rady Nadzorczej; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931 r.; 4) Powzięcie uchwały o rozdziale zysków wzgl. pokryciu strat; 5) Kwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków; 6) Wnioski.

Akcje dają prawo uczestnictwa w Walnem Zebraniu, jeżeli zostaną złożone w Spółce przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia i nie będą odebrane przed ukończeniem tegoż.

I OGŁOSZENIE

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

Sp. Akc. Fabryki Cukru i Rafinerji „Józefów"

odbędzie się w **dn. 9 lipca 1932 r., o godz. 17.30**, w lokalu biura Zarządu w Warszawie, przy ul. Trębackiej Nr. 15, z następującym porządkiem dziennym: 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania bilansu i rachunku zysków i strat za rok operacyjny od 1 kwietnia 1931 do 31 marca 1932 r. dokonanie podziału zysków oraz udzielenie Zarządowi pokwitowania ze sprawowanych czynności w okresie od 1 kwietnia 1931 r. do 31 marca 1932 r.; 2) Wybory członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej na miejsce ustępujących i określenie ich wynagrodzenia; 3) Zmiana Statutu Spółki Akcyjnej, a mianowicie: w § 8 w zdaniu pierwszem wykreślenie wyrazu „corocznie", a w § 14 zdanie drugie będzie miało brzmienie następujące: „Zarząd składa za każdy ubiegły rok szczegółowe sprawozdanie z działalności Spółki, bilans oraz rachunek zysków i strat i przedkłada je w ciągu trzech miesięcy od upływu roku operacyjnego władzom nadzorczym Spółki a w ciągu pięciu miesięcy Walnemu Zgromadzeniu Akcjonarjuszów; 4) Wolne wnioski.

Akcjonarjuszom przysługuje prawo zgłoszenia na porządek dzienny dodatkowych spraw trybem i w terminie przewidzianym w art. 54 Prawa o Spółkach Akcyjnych z 1928 r.

PP. Akcjonarjusze, którzy pragną uczestniczyć na Walnem Zgromadzeniu, winni dokonać formalności, przepisanych w art. 59 Prawa o Spółkach Akcyjnych.

I OGŁOSZENIE

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

Sp. Akc. Fabryki Cukru i Rafinerji „Michałów"

odbędzie się w **dn. 9 lipca 1932 r. o godz. 18.30**, w siedzibie Zarządu w Warszawie przy ul. Trębackiej Nr. 15, z następującym porządkiem dziennym: 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania bilansu i rachunku zysków i strat za rok operacyjny od 1 kwietnia 1931 do 31 marca 1932 r. oraz udzielenie Zarządowi pokwitowania ze sprawowanych czynności w okresie od 1 kwietnia 1931 do 31 marca 1932 r.; 2) Wybory członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej na miejsce ustępujących oraz określenie ich wynagrodzenia; 3) Zmiana Statutu Spółki Akcyjnej, a mianowicie: w § 8, w zdaniu pierwszem wykreślenie „corocznie", a w § 14 zdanie drugie będzie miało brzmienie następujące: „Zarząd składa za każdy ubiegły rok szczegółowe sprawozdanie z działalności Spółki, bilans oraz rachunek zysków i strat i przedkłada je w ciągu trzech miesięcy od upływu roku operacyjnego władzom nadzorczym Spółki, a w ciągu pięciu miesięcy Walnemu Zgromadzeniu Akcjonarjuszów; 4) Wolne wnioski.

Akcjonarjuszom przysługuje prawo zgłoszenia na porządek dzienny dodatkowych spraw, trybem i w terminie przewidzianym w art. 54 Prawa o Spółkach Akcyjnych z 1928 r.

PP. Akcjonarjusze, którzy pragną uczestniczyć na Walnem Zgromadzeniu, winni dokonać formalności, przewidzianych w art. 59 Prawa o Spółkach Akcyjnych.

I OGŁOSZENIE

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

SP. AKC. CUKROWNI I RAFINERJI „WIELUŃ"

odbędzie się w **dn. 9 lipca 1932 r. o godz. 18**, w Warszawie w lokalu Zarządu Spółki, Trębacka 15, z następującym porządkiem dziennym: 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania bilansu i rachunku zysków i strat za rok operacyjny od 1 kwietnia 1931 do 31 marca 1932 r., dokonanie podziału zysków oraz udzielenie Zarządowi pokwitowania za okres od 1 kwietnia 1931 r. do 31 marca 1932 r.; 2) Wybory członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej na miejsce ustępujących i określenie ich wynagrodzenia; 3) Zmiana statutu Spółki, a mianowicie: w § 8 w zdaniu pierwszem, wykreślenie wyrazu „corocznie", w § 14, zdanie drugie będzie miało brzmienie następujące: „Zarząd układa za każdy rok ubiegły szczegółowe sprawozdanie z działalności Spółki, bilans oraz rachunek zysków i strat i przedkłada je w ciągu trzech miesięcy od upływu roku operacyjnego władzom nadzorczym Spółki a w ciągu pięciu miesięcy Walnemu Zgromadzeniu Akcjonarjuszów; 4) Wolne wnioski.

Akcjonarjuszom służy prawo zgłoszenia na porządek dzienny dodatkowych spraw, trybem i w terminie przewidzianym w art. 54 Prawa o Spółkach Akcyjnych z 1928 r.

PP. Akcjonarjusze, pragnący uczestniczyć w Zgromadzeniu, winni dokonać formalności, przepisanych w art. 59 Prawa o Spółkach Akcyjnych.

I OGŁOSZENIE

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

Spółki Akcyjnej „Cukrownia Młynów"

odbędzie się w **dn. 9 lipca 1932 r., o godz. 17**, w Warszawie, w lokalu Zarządu Spółki, Trębacka 15, z następującym porządkiem dziennym: 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu i rachunku zysków i strat za rok operacyjny od 1 kwietnia 1931 r. do 31 marca 1932 r., dokonanie podziału zysków oraz udzielenie Zarządowi pokwitowania za okres od 1 kwietnia 1931 r. do 31 marca 1932 r.; 2) Potwierdzenie sprzedaży działek pastwiskowych; 3) Wybory członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej na miejsce ustępujących i określenie ich wynagrodzenia; 4) Zmiana statutu Spółki, a mianowicie: w § 8 w zdaniu pierwszem, wykreślenie wyrazu „corocznie", w § 14, zdanie drugie będzie miało brzmienie następujące: „Zarząd układa za każdy rok ubiegły szczegółowe sprawozdanie z działalności Spółki, bilans oraz rachunek zysków i strat i przedkłada je w ciągu trzech miesięcy od upływu roku operacyjnego władzom nadzorczym Spółki a w ciągu pięciu miesięcy Walnemu Zgromadzeniu Akcjonarjuszów; 5) Wolne wnioski.

Akcjonarjuszom, służy prawo zgłoszenia na porządek dzienny dodatkowych spraw, trybem i w terminie przewidzianym w art. 54 Prawa o Spółkach Akcyjnych z 1928 r.

PP. Akcjonarjusze pragnący uczestniczyć w Zgromadzeniu, winni dokonać formalności przepisanych w artykule 59 Prawa o Spółkach Akcyjnych.

„ŻEGLUGA POLSKA", S. A. w KRAKOWIE

zwołuje niniejszem

XII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

na dz. 9 lipca 1932 r., o godz. 12 w Krakowie Rynek Główny 19, z następującym porządkiem dziennym: 1) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej za 1931 r., oraz przedstawienie i zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za 1931 r. z powzięciem stosownych uchwał; 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej i udzielenie absolutorjum; 3) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Komisji Rewizyjnej; 4) Zatwierdzenie dokonanej kooptacji przez Radę Nadzorczą; 5) Wybór członków Komisji Rewizyjnej; 6) Wybór pisma dla ogłoszeń Spółki; 7) Wolne wnioski PP. Akcjonarjuszy, zgłoszone w trybie przepisanym.

PP. Akcjonarjusze życzący sobie wziąć udział w Walnem Zebraniu z prawem głosu, winni złożyć do Zarządu Spółki akcje lub dowód złożenia ich u notarjusza lub w instytucji kredytowej krajowej przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Rada Nadzorcza

Zarząd Towarzystwa Robót Kolejowych i Budowlanych „TOR", S. A.

w Warszawie

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonarjuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

odbędzie się **w dn. 12 lipca 1932 r. o godz. 6 po poł.**, w biurze Zarządu Towarzystwa w Warszawie, przy ul. Wiejskiej Nr. 21, z następującym porządkiem dziennym: 1) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie powyższych sprawozdań, w szczególności bilansu na 1 kwietnia 1932 r. rachunku zysków i strat za 1931/32 r. oraz pokwitowanie władz Spółki z wykonanych przez nie czynności; 3) Podział nadwyżki bilansowej; 4) Wybór 3 członków Zarządu na miejsce ustępujących; 5) Wybór 5 członków Komisji Rewizyjnej; 6) Określenie wynagrodzenia Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 7) Wolne wnioski.

Akcjonarjusze, pragnący uczestniczyć w Zgromadzeniu, winni najpóźniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożyć akcje lub kwity depozytowe w biurze Zarządu Spółki.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

WARSZAWSKA WARRANTOWA Sp. Akc

w Warszawie

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonarjuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się **w dn. 27 czerwca 1932 r. o godz. 13** w siedzibie Spółki przy ul. Traugutta Nr. 6 z następującym porządkiem dziennym: 1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie, bilans, rachunek zysków i strat za 1931 r. oraz sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 3) Budżet na 1932 r.; 4) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931 r. i udzielenie władzom Spółki pokwitowania; 5) Wybory członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 6) Wniosek uchwały Likwidacji Spółki i ewentualny wybór Komisji Likwidacyjnej; 7) Upoważnienie do sprzedaży i wydzierżawiania całości lub części majątku Spółki; 8) Wolne wnioski.

Właściciele akcyj korzystają z prawa głosu na Walnem Zgromadzeniu o ile na siedem dni przed terminem Zgromadzenia złożyli akcje lub kwity depozytowe w biurze Zarządu Spółki.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki „Nasz Sklep-Urania", S. A.

zawiadamia PP. Akcjonarjuszów, że **w dn. 30 czerwca 1932 r., o godz. 6 po poł.**, odbędzie się w sali Stowarzyszenia Kupców Polskich w Warszawie, ul. Szkolna Nr. 10

DOROCZNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu, bilansu i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1931/32, oraz udzielenie władzom Spółki absolutorjum; 3) Wolne wnioski.

PP. Akcjonarjusze chcący wziąć udział w Walnem Zgromadzeniu, winni na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia złożyć w biurze Zarządu w Warszawie, ul. Sienna 15, swoje akcje względnie zaświadczenia, zgodnie z art. 59 prawa o spółkach akcyjnych.

II OGŁOSZENIE

W dn. 28 czerwca 1932 r., o godz. 6 wieczorem w Centrali Towarzystwa, pl. Napoleona Nr. 1, odbędzie się **w drugim terminie**

DOROCZNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

Warszawsko-Gdańskiego Tow. Handlowo-Zastawowego, S. A.

według następującego porządku obrad:

1) Wybór Prezydjum; 2) Sprawozdanie i bilans za 1931 r.; 3) Preliminarz na rok operacyjny 1932; 4) Wybory członków Rady, Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 5) Wolne wnioski.

Stosownie do § 27 statutu W. G. T., PP. Akcjonarjusze życzący sobie wziąć udział w powyższem zebraniu, winni najmniej na 7 dni przed Walnem Zgromadzeniem złożyć swoje akcje Zarządowi (Plac Napoleona 1). Zamiast akcyj mogą być złożone świadectwa zastawowe lub depozytowe polskich instytucyj kredytowych, rządowych lub prywatnych, działających na mocy statutów, przez Rząd zatwierdzonych.

Zarząd Krajowego Towarzystwa Meljoracyjnego, S. A.

podaje do wiadomości PP. Akcjonarjuszów — zgodnie z §§ 8 i 15 Statutu — że **w dn. 12 lipca 1932 r. o godz. 19**, odbędzie się w lokalu Spółki Akcyjnej (Warszawa, ul. Kopernika 30)

DOROCZNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie Zebrania i wybór Przewodniczącego;
2) Sprawozdanie z czynności Spółki Akcyjnej za 1931 r.;
3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931 r., tudzież uchwała o podziale zysków względnie pokryciu strat;
4) Rozpatrzenie i zatwierdzenie budżetu na 1932 r.;
5) Absolutorjum dla Rady Nadzorczej i Zarządu Spółki Akcyjnej;
6) Wybór Rady Nadzorczej;
7) Wolne wnioski.

PP. Akcjonarjusze, reprezentujący przynajmniej 1/10 część kapitału akcyjnego, mogą zgłosić dodatkowe sprawy na porządek dzienny w drodze pisemnej na ręce Zarządu Spółki w terminie najdalej na dni czternaście przed dniem Walnego Zgromadzenia.

Właściciele akcyj korzystają z prawa głosu na Walnem Zgromadzeniu, o ile — w myśl art. 59 prawa o Spółkach Akcyjnych — najmniej na 7 dni przed Walnem Zgromadzeniem przedstawią swoje akcje Zarządowi Krajowego Towarzystwa Meljoracyjnego, S. A.

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

DRUKARNI DZIENNIKA POZNAŃSKIEGO, S. A.

w Poznaniu

odbędzie się **w dn. 20 lipca 1932 r. o godz. 4 po poł.**, w gmachu własnym w Poznaniu, ul. Pocztowa 9.

Porządek obrad: 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Przedłożenie i rozpatrzenie sprawozdania Zarządu, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931 r.; 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej o sprawdzeniu rachunków rocznych; 4) Powzięcie uchwały co do zatwierdzenia sprawozdania Zarządu, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931 r. oraz co do pokrycia strat; 5) Kwitowanie władz spółki z wykonania przez nie obowiązków; 6) Wybór członków Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących; 7) Wolne wnioski akcjonarjuszów.

Zwraca się uwagę na możliwość zgłoszenia przez akcjonarjuszów dodatkowych spraw na porządek dzienny, które zamieszczone będą w ostatnim ogłoszeniu (art. 57 ust. 2 prawa o spółkach akcyjnych).

Poznań, dn. 15 czerwca 1932 r.

Zarząd: *Hilary Gottowt*

Compagnie Générale des Industries Textiles,
Société Anonyme des Etablissements Allart, Rousseau & Cie
(anciennement Léon Allart & Cie)

Francuska Spółka Akcyjna
Jeneralna Kompanja Przemysłu Przędzalniczego
Towarzystwo Anonimowe Zakładów Allart, Rousseau i S-ka
(dawniej Leon Allart i S-ka)

zaprasza swoich akcjonarjuszów na

OGÓLNE ZWYCZAJNE ZEBRANIE

które odbędzie się w siedzibie Towarzystwa w m. Roubaix (Francja), Grande Rue 152, **w dn. 8 lipca 1932 r. o godz. 3 p. p.**

Porządek dnia:

1) Sprawozdanie Rady Zarządu i Rewizora dotyczące roku operacyjnego 1931/32;
2) Zatwierdzenie rachunków i bilansu za tenże rok operacyjny i przeznaczenie osiągniętych wyników;
3) Udzielenie absolutorjum członkom Zarządu i Rewizorom;
4) Nominacja dwóch Rewizorów na przyszły rok operacyjny i ustalenie ich wynagrodzenia;
5) Udzielenie członkom Zarządu upoważnienia do zawierania tranzakcji z Towarzystwem.

Rada Zarządu

Zarząd Spółki Akcyjnej

„Fabryka Aparatów Elektrycznych K. Szpotański i S-ka", S. A.

zawiadamia PP. Akcjonarjuszów, iż na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia z dn. 30 kwietnia r. b. celem pokrycia strat **zmniejsza się kapitał zakładowy** Spółki o 3/4, t. j. do sumy zł 62.500·00, podzielonych na 625 akcyj po zł 100 przez zamianę 4 akcyj dotychczasowych na 1 akcję. Jednocześnie **uzupełnia się kapitał zakładowy** do zł 250.000·00 przez wypuszczenie nowej emisji akcyj na sumę zł 187.500·00, t. j. 1.875 akcyj na okaziciela po zł 100 wartości nominalnej każda akcja.

Prawo poboru nowej emisji przysługuje akcjonarjuszom proporcjonalnie do posiadanych przez nich akcyj dawnej emisji. Termin zamknięcia subskrypcji na nową emisję akcyj oznacza się na dz. 12 lipca r. b. Należność za akcje nowej emisji winna być całkowicie wpłacona przy subskrypcji w Kasie Spółki w Warszawie, ul. Kałuszyńska 4.

Warszawa, dn. 31 maja 1932 r.

I OGŁOSZENIE

Likwidator firmy

„Polska Spółka Akcyjna DUNLOP RUBBER COMPANY",

w Warszawie, Al. Ujazdowskie 49

zawiadamia wierzycieli i osoby zainteresowane, że na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia Spółki z dn. 20 kwietnia 1932 r. firma od tegoż dnia znajduje się w stanie likwidacji, wobec czego na mocy art. 129 Rozp. Prez. Rzplitej z dn. 28 marca 1928 r. („Dz. Ust. R. P." Nr. 39, poz. 383) wzywa się

WIERZYCIELI DO ZGŁASZANIA SWYCH ROSZCZEŃ

na ręce likwidatora w ciągu roku od daty 3 i ostatniego ogłoszenia o likwidacji.

Zgłoszenia kierować należy do siedziby prawnej Spółki w Warszawie, przy ul. Al. Ujazdowskie 49.

Warszawa, dn. 11 maja 1932 r.

(—) *Angus Wallace Gillespie*, likwidator

W ogłoszeniu firmy

TOWARZYSTWO PRZEMYSŁOWE „KABEL", S. A.

drukowanem w zesz. 24 tyg. „*Polska Gospodarcza*" w p. 3 porządku dziennego

umieszczono niepotrzebnie „i Zarządu".

Spółka Akcyjna Przemysłu i Handlu Papierniczego

„DAWIDOWICZ, KEMPIŃSKI i S-ka"

Bilans roczny na dz. 31 grudnia 1931 r.

AKTYWA. — Kasa zł 8.821·54; Waluty zagraniczne zł 1.468·50; Banki i P. K. O. zł 34.804·84; Weksle zł 130.198·17; Dłużnicy zł 430.046·85; Towary w magazynach zł 360.369·28; Nieruchomość zł 100.000·00; Ruchomości zł 34.032·53; Pozostałość kosztów organizacji Sp. Akc. zł 7.700·00; Sumy przechodnie zł 868·00; **Razem zł 1,108.309·71.**

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 600.000·00; Kapitał zapasowy zł 3 200·00; Fundusz amortyzacyjny zł 12.008·38; Długoterminowe zobowiązania zagraniczne zł 60.520·00; Banki zł 41.445·00; Akcepty zł 173.000·00; Wierzyciele zł 207.933·00; Sumy przechodnie zł 8.161·45; Zysk roku ubiegłego zł 110·46; Zysk za rok operacyjny zł 1.931·42; **Razem zł 1,108.309·71.**

Rachunek strat i zysków

STRATY. — Pensje zł 128.794·17; Koszty handlowe zł 77.717·98; Podatki i świadczenia socjalne zł 51.567·58; Procenty i prowizje bankowe zł 36.386·00; Straty na odbiorcach zł 107.149·19; Amortyzacja zł 11.124·70; Zysk z roku ubiegłego zł 110·46; Zysk za rok operacyjny zł 1.931·42; **Razem zł 414.781·50.**

ZYSKI. — Zysk brutto na towarze zł 414.272·52; Przeniesione z rachunku sum przechodnich zł 398·52; Pozostałość zysku z roku ubiegłego zł 110·46; **Razem zł 414.781·50.**

Tramwaje Elektryczne w Zagłębiu Dąbrowskiem, S. A.

Bilans na dz. 31 grudnia 1931 r.

STAN CZYNNY. — I. Place i grunty pod torowisko — zł 203.312·48; II. Tory — zł 3,589.814·72; III. Sieć napowietrzna — zł 1,470 649·70; IV. Tabor — zł 3,756.502·34; V. Budynki — zł 687.248·97; VI. Maszyny i urządzenia: a) Podstacji — zł 816.164·04, b) Warsztatów — zł 98.800·68; VII. Materjały do budowy — zł 554.252·00; VIII. Ruchomości — zł 31 571·66; IX. Umundurowanie personelu — zł 9.267·93; Razem zł 11,217.584·52; X. Kasa — zł 8.695·97; XI. Papiery wartościowe— zł 6.929·67; XII. Dłużnicy: a) The Power and Traction Finance Company (Poland) Limited za wydane obligacje £ 136.764.9.3 — zł 5,943.783·54, b) Banki i „Różni" — zł 324.006·74; Razem zł 6,267.790·28; XIII. Kaucje — zł 1.250·00; XIV. Sumy przechodnie — zł 3.600·00; **Razem zł 17,505.850·44.**

Gwarancje i depozyty: a) Dłużnicy za akcepty — zł 20.000·00, b) Depozyt akcyj — zł 3.000·00; **Razem zł 23.000·00.**

STAN BIERNY. — I. Kapitały: a) Akcyjny — zł 3,200.000·00, b) Obligacyjny — zł 5,943.783·54, c) Zapasowy — zł 8.844·97, d) Amortyzacyjny — zł 1,426.862·36; Razem zł 10.579.490·87; II. Kredyty inwestycyjne: a) Towary — zł 5 588 076·48; b) Gotówkowy — zł 1,205.700·82; Razem zł 6,793.777·30; III. Wierzyciele — zł 132.582·27; **Razem zł 17,505.850·44.**

Gwarancje i depozyty: a) Wydane akcepty — zł 20.000·00, b) Różne depozyty — zł 3.000·00; **Razem zł 23.000·00**

Rachunek strat i zysków za rok operacyjny 1931

STRATY. — 1. Wydatki ruchu — zł 1,254.772·43; 2. Procenty i prowizje — zł 556.250·44; 3. Podatki — zł 72.742·58; 4. Nadzór państwowy — zł 17.541·13; 5. Świadczenia — zł 36.186·45; 6. Odpisy — zł 374.927·19; **Razem zł 2,312.420·22.**

ZYSKI. — Dochody ruchu — zł 2,312.420·22; **Razem zł 2,312.420·22.**

Polskie Towarzystwo ZAKŁADÓW SKODY

Sp. z ogr. odp.

Bilans na dz. 31 grudnia 1931 r.

STAN CZYNNY. — Kasa zł 4.039·55; Banki zł 175 636·71; Weksle zł 1,388.617·57; Dłużnicy zł 2,465.935·60; Towary zł 695.884·50; Inwentarz zł 63.921·00; Różne (waluty) zł 934·50; Sumy przechodnie zł 227.310·94; Strata zł 1.290·35; **Razem zł 5,023.570·72.**

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 500.000·00; Wierzyciele zł 4.523.570·72; **Razem zł 5,023.570·72.**

Rachunek strat i zysków

STRATY. — Koszty zł 411.333·63; Amortyzacja zł 5.307·11; Straty na sprzedaży wirówek zł 5.668·40; Straty na sprzedaży tow. różn. zł 9.310·96; **Razem zł 431.620·10.**

ZYSKI. — Pozostałość zysku zł 2.807·91; Prowizje zł 128.601·89; Nadwyżka na samochodach zł 193.591·73; Nadwyżka na różnych zł 105.328·22; Strata za 1931 r. zł 4.098·26; Pozostałość zysku za lata ubiegłe zł 2.807·91; Ogółem zł 1.290·35; **Razem zł 431.620·10.**

Zarząd:

(—) *Bolesław Avenarius*

(—) *Karol Baxant*

FABRYKA PRZETWORÓW CHEMICZNYCH „RĘDZINY", S. A.

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1931 r.

STAN CZYNNY	zł	zł
Ziemia		37.500·00
Nieruchomości	905.436·50	
„ w Warszawie	162 856·90	1,068.293·40
Maszyny i aparaty	2,135.679·53	
Nowe instalacje	71.189·53	
Urządzenia elektryczne	33.518·50	
Ruchomości	33.777·97	
Bocznica kolejowa	58.035·76	2,332.201·29
Kasa		5.857·59
Weksle bieżące	198.782·85	
„ prol.	143.715·17	
„ gwaran.	247.500·00	589.998·02
Papiery publiczne	10.701·25	
„ r-k' depoz.	28.600·00	39.301·25
Produkty surowe	532.383·52	
Materjały do opakowania	27.997·49	
„ techniczne	39.400·29	
Węgiel kamienny	7.065·00	
Produkty gotowe	727.889·30	1,334.735·60
Zaliczki	2.580·00	
Dłużnicy	772.413·09	774.993·09
		6.182.880·24

STAN BIERNY	zł	zł
Kapitał zakładowy	1,950.000·00	
„ amortyzacyjny p/g. bil. na 31/XII 1930 r.	1,421.795·48	
Dochodzi z odpisu za 1931 r.: od maszyn aparatów i urządzeń zł 215.175·10 od nieruchomości zł 32.850·79	248.025·89	1,669.821·37
Kapitał zapasowy p/g. bil. na 31/XII 1931 r.	238.576·08	
Dochodzi z odpisu za 1931 r.	17.124·74	255.700·82
Kapitał rezerwowy		138.110·46
Kapitał rezerwy podatkowej — reszta z 1930 r.	60.000·00	
Z odpisu za 1931 r.	21.868·90	81.868·90
Kapitał rezerwy specjalnej		310.000·90
Kapitał ubezpieczeń ogniowych		100.000·00
Niepodniesione dywidendy do 1930 r.		17.511·99
Niepodniesiona dywidenda za 1930 r.		150.488·00
Sumy przechodnie saldo z 1930 r.	30.000·00	
Z dopisu za 1931 r.	12.000·00	42.000·00
Fundusz na cele społeczne		8.177·50
„ karny		24·58
„ stypendjalny im. św. p. St. Bielskiego		8.000·00
Akcepty		225.719·76
Wierzyciele:		
na r-kach bieżących	672.698·95	
„ „ prolongacyjnych	143.715·17	
„ „ gwaranc.	247.500·00	1,063.914·12
Rachunek zysków i strat:		
saldo zysku za 1930 r.	73.067·38	
zysk za 1931 r.	43.475·36	116.542·74
		6,182.880·24

Rachunek strat i zysków

KREDYT	zł
Pozostałość zysków z 1930 r.	73.067·38
Wpływ za kupony od papierów publicznych	3.866·94
Wpływ za procenty	61.550·14
Odpis części rezerwy podatkowej 1930 r.	61.000·00
Różnica sum przechodnich	6.099·95
Dochód brutto ze sprzedaży	1.457.000·04
	1,662.584·45

DEBET	zł	zł
Straty na niewykupion. protest.		456.804·77
Świadczenia skarbowe:		
Podatek skarbowy	165.242·95	
„ komunalny	32.291·16	
„ majątkowy	4.067·58	
Opłata stemplowa	20.179·35	221.781·04
Świadczenia socjalne:		
Kasa Chorych	23.157·61	
Fundusz emerytalny	5.332·19	
Ubezpieczenia od wypadków	9.084·02	
Fundusz bezrobocia	4.940·90	42.514·72
Pensje Dyrekcji, personelu biurowego i techn.		248.310·57
Koszty Zarządu		15.550·00
Koszty handlowe i portorje		133.190·92
Koszty sądowe adwokackie		14.112·74
Utrzymanie nieruchomości	71.738·43	
„ bocznicy kolejowej	7.825·42	
„ szkoły fabrycznej	4.456·99	
„ laboratorjum	6.594·21	90.615·05
Asekuracje ogniowe		24.142·37
Odpisy z zysku za 1931 r.:		
na kapitał amortyzacyjny	248.025·89	
„ „ zapasowy	17.124·74	
„ „ rezerwy podatk.	21.868·90	
„ sumy przechodnie	12.000·00	299.019·53
Zysk do podziału za 1931 r.		116.542·74
		1,662.584·45

Fabryka Maszyn i Kotlarnia „MOC“ dawniej Bystydzieński i Sopoćko, S. A.

Bilans na dz. 31 grudnia 1931 r.

STAN CZYNNY. — Kasa i banki zł 12.163·01; Plac, budynki i maszyny zł 552.091·96; Ruchomości zł 40.147·20; Materjały surowe i pomocnicze zł 27.236·54; Remanent robót gotowych i rozpoczętych zł 491.733·26; Dłużnicy zł 111.111·21; Papiery wartościowe w portfelu zł 4.512·50; Kaucje w gotówce i papierach wartościowych zł 25.625·25; Weksle w portfelu zł 1.500·00; Weksle protestowane z kosztami zł 1.454·35; Rachunki wewnętrzne zł 4.459·45; **Razem zł 1,272 034·73.**

Kaucje wekslowe i bankowe zł 286.183·50; **Razem zł 1 558.218·23.**

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 420.000·00; Kapitał zasobowy zł 45.594·98; Kapitał rezerwowy zł 27.888·22; Kapitał amortyzacyjny zł 181.382·04; Hipoteka zł 5.680·00; Wierzyciele: a) zaliczki na dostawy zł 318 561·87, b) różni zł 161.049·62; Razem zł 479 611·49; Pożyczki zł 900·00; Sumy przechodnie zł 4.974·11; Podatki obce zł 1 278·90; Dywidenda zł 16.800·00; Monterzy zł 3.592·97; Weksle własne zł 66.662·19; Zysk netto zł 17.669·83; **Razem zł 1,272.034·73.**

Gwarancje wekslowe i bankowe zł 286 183·50; **Ogółem zł 1,558.218·23.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Podatki własne zł 23.192·72; Świadczenia socjalne zł 21.654·22; Zysk netto zł 17.669·83; **Razem zł 62.516·77.**

MA. — Zysk brutto zł 62 516·77; **Razem zł 62.516·77.**

Powyższy bilans oraz rachunek strat i zysków został zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie Akcjonarjuszów w dn. 31 maja 1932 r.

ZAKŁADY GARBARSKIE „Nowość” S. A. w Radomiu

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1931 r.

STAN CZYNNY. — 1) Kasa zł 2.173·11; 2) Banki zł 7.717·56; 3) Papiery procentowe zł 32.135·41; 4) Weksle zł 29.061·92; 5) Weksle protestowane zł 53.453·10; 6) Nieruchomości zł 4,100.311·55; 7) Ruchomości zł 149.232·97; 8) Odbiorcy zł 86.934·92; 9) Komisjonerzy zł 83.553·06; 10) Surowce zł 35.840·81; 11) Wyroby gotowe na składzie zł 26.434·01; 12) Wyroby gotowe u komisjonerów zł 22.232·34; 13) Skóry w produkcji zł 161 975·53; 14) Koszty ogólne zł 2.206·95; 15) Dłużnicy i wierzyciele zł 44.879·75; 16) Sumy przechodnie zł 195.341·76; 17) Dostawcy zł 2.275·79; 18) Straty i zyski zł 517.227·27; **Razem zł 5.552 987·81.**

STAN BIERNY. — 1) Banki zł 401.454·72; 2) Weksle protestowane zł 353·21; 3) Odbiorcy zł 55.177·49; 4) Podatki zł 256.957·58; 5) Świadczenia społeczne zł 20 984·62; 6) Dłużnicy i wierzyciele zł 311.807·29; 7) Sumy przechodnie zł 368.270·56; 8) Kapitał zakładowy zł 910.000·00; 9) Kapitał rezerwowy zł 1,557.329·00; 10) Kapitał zapasowy zł 150 000·00; 11) Kapitał specjalny zł 100 000·00; 12) Kapitał amortyzacyjny zł 871.254·15; 13) Akcepty zł 42.347·46; 14) Dług hipoteczne zł 416.165·40; 15) Dostawcy zł 90 886·33; **Razem zł 5.552.987·81.**

Obligo zł 348.076·47.

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1931 r.

WINIEN.—1) Dłużnicy zł 78.650·46; 2) Majątek zł 248 152·67; 3) Wyroby gotowe zł 4.182·10; 4) Wydatki zł 566.663·66; 5) Podatki zł 66.414·88; 6) Świadczenia społeczne zł 32.210·79; **Razem zł 996 274·56.**

MA. — 1) Produkcja zł 4.284·59; Sprzedaż zł 369 576·84; 3) Niepodniesiona dywidenda zł 2.040·23; 4) Wierzyciele (ugoda) zł 103.145·63; 5) Straty zł 517.227·27; **Razem zł 996 274·56.**

Bank Amerykański w Polsce, S. A.

Bilans na dz. 31 grudnia 1931 r.

AKTYWA. — Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim, P. K. O. i Banku Gosp. Kraj. zł 9 112 407·27; Waluty zagraniczne zł 632.829·55; Papiery wartościowe własne: a) pożyczki państwowe zł 1,438.277·40, b) akcje zł 23.385·00; Razem zł 1,461.662·40; Udziały i akcje w przedsiębiorstwach konsorcjalnych zł 25.500·00; Banki krajowe zł 4.789.604·28; Banki zagraniczne zł 11,181.649·55; Weksle zdyskontowane zł 20 186.149·02; Rachunki bieżące (salda debetowe): a) zabezpieczone zł 5,958.013·49, b) niezabezpieczone zł 533 821·11; Razem zł 6,491.834·60; Pożyczki terminowe zł 1 606 850·05; Nieruchomości zł 951.012·37; Różne rachunki zł 757.165·64; **Razem zł 57,196.664·73.**

Dłużnicy z tytułu gwarancyj zł 256.034·46; Inkaso zł 2,784.085·72; **Suma bilansowa zł 60,236 784·91.**

PASYWA. — Kapitały własne: a) zakładowy zł 10,000.000·00, b) zapasowy zł 2,875.132·45; Razem zł 12.875.132·45; Wkłady: a) terminowe zł 11.266.311·56, b) à vista zł 26 065 375·21, Razem zł 37,331.686·77; Rachunki bieżące (salda kredytowe) zł 3,275.385·33; Zobowiązania inkasowe zł 22.982·14; Banki krajowe zł 939.433·44; Banki zagraniczne zł 1,052.097·78; Wierzyciele hipoteczni zł 248.893·10; Różne rachunki zł 1,444.340·96; Zysk zł 6.712·76; **Razem zł 57,196.664·73.**

Gwarancje zł 256.034·46; Różni za inkaso zł 2,784.085·72; **Suma bilansowa zł 60,236.784·91.**

Rachunek zysków i strat za 1931 r.

WINIEN. — Procenty i prowizje wypłacone zł 2 259.667·98; Koszty handlowe zł 1,436.179·44; Podatki zł 678 461·74; Amortyzacja zł 16.094·88; Odpisy na dłużnikach zł 398.452·59; Różnice kursowe na rachunkach walutowych zł 2,159 536·47; Czysty zysk zł 6.712·76; **Razem zł 6,955.105·86.**

MA. — Pozostałość zysków z lat ubiegłych zł 1,639 881·08; Procenty i prowizje pobrane zł 5,301.590·89; Różnice kursowe na papierach wartościowych zł 11.837·45; Zwrot sum dawniej odpisanych zł 1.796·44; **Razem zł 6,955 105·86.**

Spółka Akcyjna

HANDLU TOWARAMI ŻELAZNEMI KRZYSZTOF BRUN I SYN w Warszawie

Bilans na dz. 31 grudnia 1931 r.

STAN CZYNNY. — 1) Kasa zł 26.016·69; 2) Instytucje bankowe zł 19.835·58; 3) Towary zł 2,470.763·98; 4) Odbiorcy zł 629.522·55; 5) Zaliczenia kol. i poczt. zł 6.704·62; 6) Weksle w portfelu zł 53.476·47; 7) Papiery proc. własne zł 1,251.640·11; 8) Ruchomości zł 256 200·95; 9) Nieruchomości zł 1 267 023·36; 10) Sumy przechodnie zł 50.111·84; 11) Zyski i straty zł 430.063·74; 12) Różni za gwarancje, depozyty i kaucje zł 1,985.245·49; 13) Otrzymane gwarancje, depozyty i kaucje zł 3.548.067·50; **Razem zł 11,994.672·88.**

STAN BIERNY. — 1) Kapitał zakładowy zł 3 200 000·00; 2) Kapitał zapasowy zł 5.796·27; 3) Kapitał amortyzacyjny zł 59.761·17; 4) Rezerwa ubezpieczeniowa zł 10 841·34; 5) Instytucje bankowe zł 1,168.720·36; 6) Dostawcy zł 1 529.903·42; 7) Wierzyciele zł 421.929·98; 8) Dług hipoteczny zł 41.326·62; 9) Sumy przechodnie zł 23 080·73; 10) Gwarancje, depozyty i kaucje zł 1,985.245·49; 11) Wierzyciele z tyt. gwarancyj, depozytów i kaucyj zł 3 548.067·50; **Razem zł 11 994.672·88.**

Rachunek strat i zysków za 1931 r.

WINIEN. — 1) Koszty handlowe zł 1.335.794·14; 2) Procenty zł 193.431·78; 3) Koszty organizacyjne zł 8.540·15; 4) Straty na odbiorcach zł 45 388·11; 5) Straty na ruchom. i samoch. zł 6.655·19; 6) Straty na Oddziale w Sosnowcu zł 26.376·01; 7) Straty na kursach pap. wart. zł 36.132·62; **Razem zł 1,652.318·00.**

MA. — 1) Zysk na towarach zł 1 140.402·13; 2) Dochód z nieruchomości zł 160.901·80; 3) Prowizja komisowa zł 81.943·87; 4) Procenty od pap. wart. zł 3.395·13; 5) Strata zł 265.675·07; **Razem zł 1,652.318·00.**

T-wo Handl. Royal Typewriters w Polsce, S. A.

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1931 r.

AKTYWA. — Kasa i banki zł 9.432·15; Weksle zł 204.773·72; Towary zł 791.418·61; Dłużnicy zł 671.689·72; Ruchomości i urządzenia zł 89.926·57; Rachunki konsygnacyjne zł 230.079·49; Strata za 1930 r. zł 87.110·84; Strata za 1931 r. zł 315.556·63; **Razem zł 2,399.997·73.**

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 500.000·00; Kapitał amortyzacyjny zł 9.881·61; Kapitał rezerwowy zł 149.144·68; Akcepty zł 10.106·52; Wierzyciele zł 1.500.785·43; Rachunki konsygnacyjne zł 230.079·49; **Razem zł 2,399.997·73.**

Rachunek strat i zysków

DEBET. — Podatki i świadczenia socjalne zł 65.123·35; Koszty handlowe zł 754.090·91; **Razem zł 819.214·26.**

CREDIT. — Zysk brutto na sprzedaży zł 501.111·13; Różnice kursowe i odpisy zł 2.546·50; Strata zł 315.556·63; **Razem zł 819.214·26.**

Zarząd Spółki p. f.

„Dom Handlowo-Przemysłowy Edmund Langner i S-ka", S. A.

z siedzibą w Warszawie przy ul. Zielnej Nr. 24

ogłasza, że w dn. 31 maja 1932 roku odbyło się Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonarjuszów Spółki, na którem reprezentowany był cały kapitał zakładowy. Na Zgromadzeniu tem jednomyślnie przyjęto sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej i zatwierdzono bilans za 1931 r. oraz rachunek strat i zysków, udzielając tym sposobem Zarządowi absolutorjum i polecając straty w sumie zł 181.580·35 przenieść na rok następny i pokryć z ewentualnych zysków 1932 r. Walne Zgromadzenie zatwierdziło budżet na 1932 r. w sumie zł 200.000·00.

Bilans z 1931 r.

wykazuje następujące pozycje:

AKTYWA. — Kasa zł 579·67; Odbiorcy miejscowi zł 158.672·82; Odbiorcy zamiejscowi zł 77.357·28; Różni zł 177.711·82; Banki zł 104.703·60; Dostawcy zł 978·90; Weksle zł 37.024·41; Procenty okr. przyszł. zł 125·50; Towary zł 370.304·45; Dystylarnia zł 52.418·23; Fabryka win owocowych zł 198.315·46; Sklep detaliczny zł 21.117·76; Oddział w Poznaniu zł 2.991·58; Papiery procentowe zł 17.811·12; Sumy zdeponowane zł 1.400·00; Nieruchomości zł 394.558·65; Ruchomości zł 82.491·96; Koszty handlowe okr. przyszł. zł 5.468·50; Strata zł 181.580·35; Depozyty, kaucje i gwarancje zł 141.922·50; **Razem zł 2,027.534·56.**

PASYWA. — Kapitały: akcyjny zł 1,000.000·00; amortyzacyjny zł 51.295·25; Banki (długoterm.) zł 108.789·18; Zamk. Zakł. Przem. (Udz. Kons.) zł 23.114·61; Depozyty Zamk. Zakł. Przem. zł 1.004·30; Odbiorcy miejscowi zł 1.983·66; Odbiorcy zamiejscowi zł 702·20; Różni zł 337.531·53; Dostawcy zł zł 139.967·73; Banki (krótkoterm.) zł 16.164·51; Akcepty zł 63.570·14; Zaległe koszty handlowe zł 41.600·08; Zaległe procenty zł 4.626·00; Dywidenda niepodniesiona zł 71.993·60; Rezerwa na należności nieściąg. zł 6.962·64; Należności akcyzowe zł 5.308·63; Tantjemy i gratyfikacje zł 10.000·00; Procenty okr. przyszł. zł 998·00; Różni i banki za depozyty, kaucje i gwarancje zł 141.922·50; **Razem zł 2,027.534·56.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty handlowe zł 280.547·90; Procenty zł 63.619·80; Utrzymanie nieruchomości zł 6.013·52; Odbiorcy miejscowi — odpisy zł 34.729·39; Odbiorcy zamiejscowi — odpisy zł 17.028·36; Weksle zł 150·00; Fabryka win owoc. zł 8.431·48; **Razem zł 410.520·45.**

MA. — Prowizja zł 19.657·41; Różnice kursowe zł 191·84; Odbiorcy miejscowi zł 80·00; Oddział w Poznaniu zł 17.631·54; Różni zł 481·50; Zaległe koszty handlowe (różnica podatku obrotowego za 1930 r.) zł 4.569·48; Dystylarnia zł 27.714·81; Sklep detaliczny zł 2.323·48; Pozostałość zysku poprzedn. okresu zł 4.679·76; Różnica rezerwy w Banku Gospodarstwa Kraj. zł 17.404·92; Zysk na towarach zł 134.205·36; Strata zł 181.580·35; **Razem zł 410.520·45.**

TOWARZYSTWO GÓRNICZO-PRZEMYSŁOWE „SATURN", S. A.

Bilans na dz. 31 grudnia 1931 r.

STAN CZYNNY

1) Koncesje zł 25,569.103·14; Wyłączności górnicze zł 21.428·57; 2) Dobra i lasy zł 4,309.857·73; 3) Grunty i place zł 1,238.007·09; 4) Budynki kopalniane i domy mieszkalne zł 41.190.507·87; 5) Maszyny, urządzenia techniczne i ruchomości zł 24,657.928·71; 6) Cementownia „Saturn" w Wojkowicach Komornych zł 14.895.111·12; 7) Budynki, maszyny i urządzenia cegielni w Rogożniku zł 543.096·43; 8) Budowle i urządzenia w wykonaniu zł 143.660·95; 9) Rachunki bieżące w bankach zł 894.433·75; 10) Kasy i czeki zł 36.204·38; 11) Weksle zł 697.794·91; 12) Papiery procentowe i wartościowe w kasie i depozytach zł 281.297·53; 13) Kaucje otrzymane i depozyty obce w skarbcu zł 49.014·00; 14) Dłużnicy zł 4.734.314·00; 15) Materjały w magazynach zł 1,515.300·04; 16) Produkty zł 784.631·07; 17) Papiery procentowe im. ś. p. J. Kunitzera zł 25.000·00; 18) Depozyty członków Rady Zarządzającej zł 420.000·00; 19) Różni za akcepty gwarancyjne zł 284.002·00; 20) Sumy przejściowe zł 76.608·64; **Razem zł 122,367.301·93.**

STAN BIERNY

1) Kapitał akcyjny 150.000 szt. akcyj po zł 200·00 nom. zł 30,000.000·00; 2) Kapitał zapasowy zł 3,218.033·75; 3) Kapitał rezerwowy zł 24,786.866·47; 4) Kapitał amortyzacyjny zł 50,616.440·76; 5) Kapitał konwersyjny obligacyj zł 339.297·00; 6) Wierzyciele zł 5,167.003·02; 7) Dywidenda niewypłacona zł 19.456·00; 8) Składający kaucje i depozyty obce w skarbcu zł 49.014·00; 9) Fundusz im. ś. p. J. Kunitzera zł 25.000·00; 10) Depozyty członków Rady Zarządzającej zł 420.000·00; 11) Akcepty kaucyjne zł 284.002·00; 12) Akcepty zł 741.485·41; 13) Sumy przejściowe zł 192.823·44; 14) Rachunki bieżące w bankach zł 6,488.090·08; 15) Depozyty obcych zł 19.790·00; **Razem zł 122,367.301·93.**

Rachunek strat i zysków za 1931 r.

WINIEN

1) Podatek od nadań górniczych zł 14.000·14; 2) Procenty zapłacone mniej otrzymane zł 640.075·57; 3) Różnice kursowe zł 11.312·64; 4) Straty na niewypłacalnych dłużnikach zł 270.957·38; 5) Amortyzacja za 1931 r. zł 4,444.137·64; **Razem zł 5,380.483·37.**

MA

1) Dochód z eksploatacji kopalń i cementowni „Saturn" mniej straty na majątkach zł 5,380.483·37; **Razem zł 5,380.483·37.**

Bilans powyższy oraz rachunek strat i zysków został zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie Akcjonarjuszów w dn. 31 maja 1932 r.

RECENIA POLSKA, S. A.

Bilans na dz. 31 grudnia 1931 r.

STAN CZYNNY. — Gotówka w kasie i bankach zł 7.215·21; Maszyny zł 581.426·32; Ruchomości zł 13.509·35; Instalacja urządzeń elektrycznych zł 173.602·90; Instalacja urządzeń went., zwilż. i ogrzew. zł 109.126·39; Utensylja i akcesorja zł 11.473·16; Towary zł 417.247·49; Dłużnicy zł 140.139·06; Różni zł 9.710·22; Sumy przechodnie zł 28.722·88; Straty w latach 1929/30 zł 346.917·83; **Razem zł 1,839.090·81.**

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 1,000.000·00; Kapitał amortyzacyjny zł 942·68; Akcepty zł 112.130·28; Różni zł 612·99; Wierzyciele zł 724.527·54; Podatek od uposażeń zł 211·63; Sumy przechodnie zł 665·69; **Razem zł 1,839.090·81.**

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1931 r.

WINIEN. — Koszty handlowe zł 63.419·41; Wynagrodzenie członków Zarządu i personelu zł 40.495·21; Podatki zł 11.705·48; Koszty podróży zł 8.355·99; Strata na sprzedaży modeli zł 1.379·97; Opłaty stemplowe zł 3.066·55; Koszty sprzedaży zł 16.765·17; Koszty bankowe zł 383·13; Prowizje zł 18.997·51; Procenty zł 65.493·26; Strata na fabrykacji zł 45.671·13; Amortyzacja zł 942·68; **Razem zł 276.675·49.**

MA. — Zysk na różnicach kursowych i innych zł 276.675·49; **Razem zł 276.675·49.**

Spółka Akcyjna Fabryk Sukna H. Landsberg

w Tomaszowie - Mazowieckim

Bilans na dz. 31 grudnia 1931 r.

	AKTYWA zł	PASYWA zł
Nieruchomości	963.630·02	
Maszyny i urządzenia	2,226.570·94	
Kasa	8.441·51	
Obce waluty	1.165·90	
Papiery procentowe stypendjum	2.432·50	
Weksle	114.214·07	
Zaliczki	6.045·50	
Odbiorcy	581.200·90	
Towary gotowe i półgotowe	1,109.303·46	
Surowce	352.441·06	
Materjały pomocnicze	32.436·45	
Kapitał zakładowy		2,700.000·—
Kapitał zapasowy		2.500·—
Kapitał amortyzacyjny		867.552·80
Długoterm. wkłady akcjonarjuszy		855.239·48
Rachunki bieżące		545.820·27
Rembursy		137.157·27
Akcepty		121.867·22
Podatek od uposażeń		6.571·63
Stypendjum im. Al. Landsberga		2.432·50
Pożyczka długoterminowa		421.764·—
Strata	263.022·86	
	5,660.905·17	5,660.905·17

Rachunek strat i zysków

	WINIEN zł	MA zł
Zysk brutto		234.736·65
Koszty handlowe	58.912·41	
Procenty	193.711·30	
Prowizje	42.150·87	
Podatki i opłaty stemplowe	105.683·95	
Świadczenia socjalne	56.987·46	
Straty u odbiorców	21.513·37	
Pozostałość straty z 1930 r.	18.800·15	
Strata		263.022·86
	497.759·51	497.759·51

Polska Spółka Akcyjna

DUNLOP RUBBER COMPANY

Bilans po dz. 31 grudnia 1931 r.

AKTYWA		zł
Kasa		20.440·08
Banki		35.549·27
Weksle		512.920·34
Kaucje		9.476·00
Utensylja		121.815·94
Samochody		50.719·91
Maszyny i narzędzia		14.844·44
Dłużnicy klienci		795.421·53
„ inni		60.571·31
Sumy przejściowe		186.114·97
Towary według remanentu		998.564·94
Straty za lata ubiegłe	367.719·80	
„ „ 1931 r.	451.387·11	819.106·91
		3,625.547·64
Gwarancje		841.281·30
		4,466.828·94

PASYWA	zł
Kapitał zakładowy	2,000.000·00
Kapitał zapasowy	7.000·00
Wierzyciele—klienci	23.657·80
„ —inni	1,367.474·87
Sumy przejściowe	45.414·97
Rezerwa na strac. należ.	182.000·00
	3,625.547·64
Gwarancje	841.281·30
	4,466.828·94

Rachunek strat i zysków

	zł
Koszty handlowe i administracyjne	1,707.586·33
	1,707.586·33

	zł
Zysk brutto	1,256.199·22
Strata netto	451.387·11
	1,707.586·33

Międzynarodowe Towarzystwo Żeglugi Powietrznej

Oddział w Warszawie

Bilans na dz. 31 marca 1932 r.

AKTYWA. — Nieruchomości zł 35.903·65; Place na Okęciu zł 22.236·98; Instalacje wewnętrzne zł 10.945·42; Ruchomości zł 10.377·40; Maszyny i narzędzia zł 2.239·30; Sprzęt: Samochody zł 6.429·20; Samoloty i silniki zł 342.167·70; Magazyn zł 34.311·37; Kasa zł 10.021·32; Banki zł 23.533·00; Sumy przechodnie zł 11.449·48; Rachunek zysków i strat: na dz. 31/III 1931 r. zł 841.403·79; na dz. 31/III 1932 r. zł 167.460·25; Razem zł 1,008.864·04; **Ogółem zł 1,518.578·86.**

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 50.000·00; Kapitał zapasowy zł 2.665·00; Centrala w Paryżu zł 1,028.404·35; Sumy przechodnie zł 8.515·20; Amortyzacja: na dz. 31/III 1931 r. zł 385.371·06; na dz. 31/III 1932 r. zł 43.623·25; Razem zł 428.994·31; **Ogółem zł 1,518.578·86.**

Rachunek zysków i strat na dz. 31 marca 1932 r.

PRZYCHÓD. — Amortyzacja zł 43.623·25; Koszty eksploatacji handlowej zł 101.983·57; Koszty eksploatacji technicznej zł 161.544·50; **Razem zł 307.151·32.**

ROZCHÓD. — Subwencja Ministerstwa Komunikacji (1/IV 1931 r. — 20/VII 1931 r.) zł 62.275·00; Dochód z eksploatacji zł 74.787·79; Procenty zł 2.628·28; Razem zł 139.691·07; Saldo zł 161.544·50; **Razem zł 307.151·32.**

Huty Szklane J. Stolle „NIEMEN", S. A.

Bilans na dz. 31 grudnia 1931 r.

STAN CZYNNY. — Ziemia, budynki, maszyny i ruchomości zł 1,359.900·95; Kasa, papiery wartościowe i różne walory zł 107.497·59; Remanenty na 1932 r. zł 159.793·45; Dłużnicy zł 302.885·02; Strata zł 47.520·74; **Razem zł 1,977.597·75.**

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 795.000·00; Kapitał amortyzacyjny i zapasowy zł 764.798·16; Akcepty zł 49.230·50; Wkłady długoterminowe zł 106.898·59; Gwarancje zł 35.000·00; Sumy przechodnie zł 38.275·75; Wierzyciele zł 188.394·75; **Razem zł 1,977.597·75.**

Rachunek strat i zysków za 1931 r.

WINIEN. — Podatki zł 64.910·41; Świadczenia socjalne zł 54.195·06; Amortyzacja zł 42.279·31; **Razem zł 161.384·78.**

MA. — Zysk brutto zł 113.864·04; Strata zł 47.520·74; **Razem zł 161.384·78.**

Na posiedzeniu Walnego Zgromadzenia Akcjonarjuszów w dn. 30 maja 1932 r. został: 1) zatwierdzony bilans na 31/XII 1931 r., rachunek strat i zysków za 1931 r. i budżet wydatków na 1932 r.; 2) wybrany Zarząd i Komisja Rewizyjna; 3) określona wysokość pożyczek, zaciąganych przez Spółkę, i 4) ustalona cena jednej akcji.

BANK NAFTOWY, S. A. we LWOWIE

Bilans roczny (netto) na dz. 31 grudnia 1931 r.

	zł	zł
Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim i P. K. O.		44.420·49
Waluty zagraniczne		23.345·14
Papiery wartościowe własne:		
pożyczki państwowe	17.124·06	
akcje	10.866·77	27.990·83
Udziały i akcje w przedsiębiorstwach konsorcjalnych		78.158·30
Banki krajowe		3.118·45
Weksle zdyskontowane		399.133·28
Rachunki bież. salda debet.):		
zabezpieczone	1.101.058·31	
niezabezpieczone	136.455·94	1,237.514·25
Nieruchomości		577.870·60
Różne rachunki		125.715·98
		2.517.267·32

	zł	zł
Kapitały własne:		
zakładowy	1.500.000·00	
zapasowy	30.308·98	
inne rezerwy	21.502·23	
fundusz amortyzacyjny	49.617·16	1,601.428·37
Wkłady:		
terminowe	153.214·54	
a vista	92.525·72	245.740·26
Rachunki bieżące (salda kredyt.)		465.573·73
Redyskonto weksli		28.100·00
Banki krajowe		9.587·00
Wierzyciele hipoteczni		138.743·11
Różne rachunki		25.564·24
Zyski za 1931 r.		2.530·61
		2,517.267·32

Gwarancje	zł 202.301·68
Inkaso	zł 54.411·83

Rachunek strat i zysków za 1931 r.

	zł
Procenty i prowizje wypłacone	62.274·94
Koszty handlowe	140.851·97
Podatki	18.713·43
Amortyzacja	14.424·63
Odpisy na dłużnikach	35.793·13
Różne	2.149·03
Czysty zysk	2.530·61
	276.737·74

	zł
Procenty i prowizje pobrane	203.819·57
Różnice kursowe	2.793·14
Dochody z nieruchomości	22.718·35
Różne	47.406·68
	276.737·74

SIEĆ ELEKTRYCZNA ZAGŁĘBIA KROSNIEŃSKIEGO, S. A.

Bilans z dn. 31 grudnia 1931 r.

STAN CZYNNY. — Sieć elektryczna zł 4,156.385·40; Ruchomości zł 42.927·09; Razem zł 4,199.312·49; Koszty założenia spółki zł 15.910·77; Papiery wartościowe zł 18.281·25; Akcje i udziały zł 150.000·00; Kaucje zł 5.000·00; Magazyn zł 383.005·33; Dłużnicy zł 188.304·38; Sumy przechodnie zł 31.035·28; Straty za 1931 zł 20.180·41; Straty z lat ubiegłych zł 83.838·49; Ogółem zł 104.018·90; **Razem zł 5,094.868·40.**

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 250.000·00; Wierzyciele zł 4,844.868·40; **Razem zł 5,094.868·40.**

Rachunek strat i zysków za czas od 1/V do 31/XII 1931 r.

WINIEN. — Koszty utrzymania stacyj transformat. i sieci zł 47.066·22; Koszty ogólne zł 42.684·20; **Ogółem zł 89.750·42.**

MA. — Dochody zł 69.570·01; Straty zł 20.180·41; **Razem zł 89.750·42.**

PODKARPACKIE TOWARZYSTWO ELEKTRYCZNE, S. A.

Bilans z dn. 31 grudnia 1931 r.

STAN CZYNNY. — Zakłady i inwentarz zł 9,325.873·74; Kasa i banki zł 46.607·94; Rymesy zł 34.132·22; Akcje i udziały zł 50.723·09; Magazyn zł 937.352·72; Zapasy warsztatów zł 37.357·96; Dłużnicy zł 851.903·81; Sumy przechodnie zł 6.254·64; Straty w 1931 r. zł 70.999·94; Straty z lat ubiegłych zł 27.927·65; Ogółem zł 98.927·59; **Razem zł 11,389.133·71.**

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 2.000.000·00; Fundusz rezerwowy zł 24.565·84; Fundusz amortyzacyjny zł 1.029.411·43; Wierzyciele zł 8,335.156·44; **Razem zł 11,389.133·71.**

Rachunek strat i zysków za czas od 1/I do 31/XII 1931 r.

WINIEN. — Koszty ruchu zł 1,744.162·83; Koszty ogólne zł 286.497·46; Amortyzacja zł 607.225·00; **Razem zł 2,637.885·29.**

MA. — Sprzedaż prądu zł 2,447.875·06; Różne dochody zł 119.010·29; Strata w 1931 r. zł 70.999·94; **Razem zł 2,637.885·29.**

TOWARZYSTWO WARSZAWSKICH KOLEI DOJAZDOWYCH, S. A.

Bilans na dz. 31 grudnia 1931 r.

zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie w dn. 27 maja 1932 r.

AKTYWA. — Rachunki majątkowe — zł 27,519.910·44; Fundusze T-wa — zł 43.457·61; Dłużnicy — zł 107.698·02; Depozyty — zł 439.772·85; Amortyzacja majątku — zł 117.165·28; R-ki przejściowe — zł 516.102·24; Straty — zł 103.323·25; **Razem zł 28,847.429·69.**

PASYWA. — Kapitał akc. — zł 21,100.160·00; Różne kapitały i fundusze — zł 4.428.246·05; Zobowiązania T-wa — zł 2,781.689·79; Deponenci — zł 444.253·11; R-ki przejściowe — zł 93.080·74; **Razem zł 28,847.429·69.**

Rachunek strat i zysków

DEBET. — Wydatki zł 5,953.315·70; 2% amort. taboru, nabytego na r-k. I em. — zł 117.165·28; **Razem zł 6,070.480·98.**

KREDYT. — Dochody — zł 5,967.157·73; Strata za 1931 r. — zł 103.323·25; **Razem zł 6,070.480·98.**

Zarząd

ZARZĄD

TOWARZYSTWA WARSZAWSKICH KOLEI DOJAZDOWYCH, S. A.

w Warszawie, przy ul. Marszałkowskiej Nr. 9

zawiadamia swoich akcjonarjuszów, że na zasadzie § 5 statutu Spółki odbyło się w dn. 27 maja r. b. na

WALNEM ZGROMADZENIU AKCJONARJUSZÓW

w obecności rejenta Feliksa Wyganowskiego

LOSOWANIE AKCYJ

w którem wylosowano 1.575 sztuk akcyj I emisji i 54 sztuk akcyj II emisji, oznaczonych numerami:

I EMISJA. — 1551/1750, 5651/5900, 8051/8100, 8401/8450, 8601/8650, 8801/8850, 8951/9000, 9151/9200, 9251/9300, 9401/9450, 9651/9700, 9801/9850, 9901/9950, 10101/10150, 10451/10500, 10551/10600, 10751/10850, 10951/11000, 11051/11100, 11201/11250, 11301/11350, 11751/11800, 53513, 53534, 53615, 53688, 53811, 53837, 54213, 54388, 55411, 55539, 56735, 56788, 57110, 57139, 57286, 57490, 57783, 58012, 58307, 58311, 58385, 58429, 58486, 58809, 59084, 59389, 59561, 59991, 60413, 61190, 61285, 61787, 61884, 61984, 62017, 62183, 62209, 62237, 62272, 62274, 62279, 62308, 62322, 62236, 62334, 62343, 62345, 62353, 62357, 62364, 62370, 62374, 62375, 62388, 62394, 62398, 62412, 62416, 6242 62466, 62480, 62489, 62491, 24985, 62505, 62512, 62516, 62519, 62522, 62588, 62609, 62639, 66685, 62710, 62738.

II EMISJA. — 1526/1528, 1542, 1555, 1720, 1733, 1727, 1740, 1826, 1839, 1854, 1867, 1875, 1888, 1903, 1916, 1919, 1922, 1923, 1929, 1933, 1935, 1940, 1942, 1944, 1947, 1990, 1991, 1999, 2019, 2021, 2025, 2028, 2047, 2050, 2056, 2060, 2061, 2065, 2069, 2073, 2077, 2079, 2084, 2087, 2090, 2097, 2101, 2106, 2107, 2111, 2115, 2116.

Wylosowane akcje będą pokryte z zysków lat przyszłych po zł 320 za 1 sztukę, o czem nastąpią ogłoszenia.

„WĘGIERSKA GÓRKA"
Górnicza i Hutnicza, Sp. Akc. w Węgierskiej Górce

Bilans w dn. 31 grudnia 1931 r.

STAN CZYNNY		zł
Posiadłość gruntowa		97.061·09
Budynki mieszkalne		449.865·77
Budynki gospodarcze		129.035·29
Budynki fabryczne		1,620.820·65
Maszyny i urządzenia		4,119.984·55
Urządzenia biurowe		47.226·62
Efekty		19.453·62
Kasa		2.892·87
Dłużnicy		2.325.329·01
Zapasy		1,925.796·99
Strata z 1930 r.	zł 402.629·58	
w 1931 r.	zł 444.743·12	847.372·70
		11.584.839·16

STAN BIERNY	zł
Kapitał akcyjny	1,500.000·00
Fundusz rezerwowy A	347·43
Fundusz rezerwowy B	396.534·62
Fundusz amortyzacyjny	1,491.143·88
Wierzyciele	8,196.813·23
	11.584.839·16

Rachunek strat i zysków z dn. 31 grudnia 1931 r.

WINIEN	zł
Przeniesienie z 1930 r.	402.629·58
Amortyzacja budynków mieszkaln.	8.997·32
„ „ gospodarczych	3.771·06
„ „ fabrycznych	32.416·41
„ maszyn i urządzeń	200.921·10
„ urządzeń biurowych	4.562·43
Odpisanie kosztów wierceń i wyłączności górniczych	115.008·80
Podatki	27.933·43
Ciężary socjalne	106.444·85
Odsetki i prowizje bankowe	605.352·08
Koszty generalne	139.787·59
	1,647.924·65

MA	zł
Dochód brutto z roku operacyjnego	800.551·95
Strata	847.372·70
	1,647.924·65

Zarząd: *(—) Inż. Jerzy Buzek*
(—) Wojciech Quadrat

Fabryka Wyrobów Bawełnianych „FRANCISZEK RAMISCH", S. A. w Łodzi

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1931 r.

STAN CZYNNY		zł
Kasa		122.394·84
Weksle		121.036·94
Papiery wartościowe		72.200·00
Przędza, surowce i materjały		250.886·25
Maszyny i urządzenia fabryczne		2.086.869·88
Nieruchomości		888.194·74
Ruchomości		35.795·83
Zaprzęgi i samochody		56.477·34
Wierzytelności hipoteczne		27.909·84
Dłużnicy		289.332·12
Banki		110.120·58
Sumy przechodnie		42.318·81
Strata z 1930 r.	zł 336.085·06	
Strata z 1931 r.	zł 41.851·23	377.936·29
		4,481.473·46

STAN BIERNY	zł
Kapitał akcyjny	1,068.750·00
Kapitał amortyzacyjny	837.279·70
Wkłady akcjonarjuszy	502.850·00
Długoterminowe długi przedwojenne	338.415·29
Zobowiązania długoterminowe	1,148.837·48
Zobowiązania bieżące	164.323·58
Długi hipoteczne	88.522·38
Akcepty	332.495·03
	4,481.473·46

R-k strat i zysków na dz. 31 grudnia 1931 r.

WINIEN	zł	zł
Procenty		102.591·26
Koszty handlowe	41.702·77	
Opłaty kartelowe	34.747·20	76.449·97
Ubezpieczenia		12.888·25
Prowizje		25.922·92
Wydatki na cele dobroczynne		2.386·60
Podatki	118.388·33	
Świadczenia socjalne	48.200·78	166.589·11
Strata na dłużnikach		297.212·97
Amortyzacja		89.756·00
Przeniesienie straty z roku 1930		336.085·06
		1,109.882·14

MA	zł	zł
Zysk na produkcji		481.128·77
Różnice kursowe		250.817·08
Strata z lat ubiegłych	336.085·06	
Strata za 1931 r.	41.851·23	377.936·29
		1,109.882·14

T-wo Handlowo-Ajenturowe, S. A. we Lwowie

Bilans na dz. 31 grudnia 1931 r.

STAN CZYNNY.—Kasa zł 2.006·34; Inwentarz zł 19.965·38; Nieruchomości zł 997.600·00; Dłużnicy zł 127.358·95; Banki zł 1.098·07; Sumy przechodnie zł 832·11; Portfel wekslowy zł 14.058·71; Towary zł 5.202·15; Zyski i straty zł 121.589·94; **Razem zł 1,289.711·65.**

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 500.000·00; Fundusz amortyzacyjny zł 41.958·86; Banki zł 4.070·53; Dług hipoteczne zł 527.500·00; Akcepty własne zł 54.290·00; Sumy przechodnie zł 10.742·29; Wierzyciele zł 151.149·97; **Razem zł 1.289.711·65.**

Na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia z dn. 31 maja 1932 r. straty zostały przeniesione na rachunek 1932 r.

Rachunek strat i zysków za 1931 r.

WINIEN. — Straty z roku zeszłego zł 57.742·62; Straty na upadłościach zł 11.788·54; Straty na towarach zł 15.128·05; Koszty handlowe zł 46.191·43; **Razem zł 130.850·64.**

MA. — Prowizje zł 9.260·70; Straty zł 121.589·94; **Razem zł 130.850·64.**

Towarzystwo Przemysłowo-Handlowe R. OSTROWSKI, S. A.

Bilans na dz. 31 grudnia 1931 r.

STAN CZYNNY. — Kasa zł 139·60; Towary zł 37.188·95; Laboratorjum zł 79.457·39; Ruchomości zł 17.574·70; Dłużnicy zł 26.805·84; Zaliczenia zł 86·70; Pocztowa Kasa Oszczędności zł 538·90; Weksle protestowane zł 36.397·47; Weksle zł 372·75; Sumy przechodnie zł 80·00; Inwestycje i urządzenia fabryczne zł 23.723·23; Strata 1930 r. zł 12.679·67; Strata 1931 r. zł 8.021·43; **Razem zł 243.126·63.**

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 100.000·00; Kapitał rezerwowy zł 3.434·50; Kapitał amortyzacyjny zł 8.515·47; Wierzyciele zł 70.420·83; Banki zł 204·60; Akcepty zł 39.009·14; Niepodniesiona dywidenda zł 344·80; Sumy przechodnie zł 21.197·29; **Razem zł 243.126·63.**

Rachunek strat i zysków

STRATY. — Prowizja i procenty zł 12.411·02; Koszty handlowe zł 101.162·20; Strata na protestach i rachunkach otwartych zł 3.376·41; **Razem zł 116.949·63.**

ZYSKI. — Zysk brutto na towarach zł 108.868·20; Strata zł 8.081·43; **Razem zł 116.949·63.**

„POLMIN"

PAŃSTWOWA FABRYKA OLEJÓW MINERALNYCH
SIEDZIBA DYREKCJI: LWÓW, ULICA SZPITALNA Nr. 1
TELEFONY: 2-48, 3-28, 39-20, 39-21

FABRYKA OLEJÓW MINERALNYCH W DROHOBYCZU — TELEFON 105

REPREZENTACJA W WARSZAWIE ul. Szkolna 2; telefony: 70-84, 114-75, 512-33 i 177-8

Reprezentacja w Gdańsku — Polish Petroleum Company — Krebsmarkt 7 — 8
Przedstawicielstwa zagraniczne we wszystkich stołecznych miastach Europy

POLECA ZNANE ZE SWEJ PIERWSZORZĘDNEJ JAKOŚCI

OLEJE I SMARY SAMOCHODOWE

Polmin AS, Polmin AL, Polmin AZ, Polmin AF, Polmin AP, Polmin AD i Polmin AT

OLEJE CYLINDROWE, ODPOWIEDNIE DO WSZYSTKICH WARUNKÓW PRACY. WYSOKOGATUNKOWE OLEJE ŁOŻYSKOWE. OLEJE DO SILNIKÓW SPALINOWYCH, DO KOMPRESORÓW POWIETRZNYCH I KOMPRESORÓW CHŁODNICZYCH. OLEJE TURBINOWE i TRANSFORMATOROWE. OLEJE WIERTNICZE. TŁUSZCZE MASZYNOWE SMARY DO LIN I KÓŁ ZĘBATYCH. SMARY DO WÓZKÓW KOPALNIANYGH I OLEJE OSIOWE. — PARAFINĘ, ŚWIECE, WAZELINĘ TECHNICZNĄ — BENZYNY: EKSTRAKCYJNĄ, LOTNICZĄ SAMOCHODOWĄ I MOTOROWĄ. — NAFTĘ. RAFINOWANĄ I SILNOPŁOMIENNĄ. OLEJE GAZOWE. ASFALTY BEZPARAFINOWE I PARAFINOWE. SULFOKWASY, KWASY NAFTENOWE.

ODDZIAŁY W KRAJU:

BIAŁYSTOK, ul. Warszawska 7, tel. 10-34
KRAKÓW, ul. Szczepańska 9, tel. 15-82
LUBLIN, ul. Krak. Przedm. 46, tel. 10-74
LWÓW, ul. Szpitalna 1, tel. 3-23
ŁÓDŹ, ul. Piotrkowska 152, tel. 6-27,
WARSZAWA, ul. Szkolna 2, tel. 714-75
POZNAŃ, ul. św. Marcina 18, tel. 35-36
SOSNOWIEC, ul. Naftowa 4, tel. 2-08
TORUŃ, ul. Mostowa 17, tel. 3-99
WILNO, ul. Jagiellońska 8, tel. 1-72

SKŁADY WŁASNE I KOMISOWE:

BIAŁYSTOK, BIELSK PODLASKI, BIŁGORAJ, BĘDZIN, BRODY, BYDGOSZCZ, CHEŁM, DOLINA, DROHOBYCZ, GARWOLIN, GDYNIA, GRUDZIĄDZ, JAROSŁAW, KALISZ, KIELCE, KOŃSKIE, KOŁOMYJA, KOWEL, KRAKÓW, KRASNYSTAW, LIDA, LUBLIN. LUBARTÓW, LWÓW, ŁĘCZYCA, ŁOMŻA, ŁÓDŹ, MIĘDZYRZEC PODLASKI, NOWOGRÓDEK, OPOCZNO, OSTROWIEC, OSTRÓW, PABJANICE, RADOM, RADZYŃ, RÓWNE, RYKI, SANDOMIERZ, SAMBOR, SIEMIATYCZE, SIEDLCE, SKIERNIEWICE, SOBOLEW, SOSNOWIEC, STANISŁAWÓW, STRYJ, TOMASZÓW MAZ., TORUŃ, TARNOPOL, WARSZAWA, WILNO, WIELUŃ, WIERZBNIK, WOŁKOWYSK, WŁOCŁAWEK, ZDUŃSKA WOLA, ZŁOCZÓW, ŻYRARDÓW

WŁASNY PARK CYSTERNOWY

BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

ZAKŁAD CENTRALNY W WARSZAWIE
ALEJA JEROZOLIMSKA 1

ADRES TELEGRAFICZNY: KRAJOBANK

KAPITAŁ ZAKŁADOWY ℳ 150.000.000. REZERWY ℳ 64.216 730

ZAŁATWIA WSZELKIE OPERACJE BANKOWE

UDZIELA KREDYTU DŁUGOTERMINOWEGO, PRZEDEWSZYSTKIEM POŻYCZEK INWESTYCYJNYCH DLA SAMORZĄDÓW W 7% OBLIGACJACH KOMUNALNYCH I POŻYCZEK W 7% LISTACH ZASTAWNYCH NA MAJĄTKI ZIEMSKIE I NIERUCHOMOŚCI MIEJSKIE

EMISJE BANKU, WYSTAWIONE W PEŁNOWARTOŚCIOWEJ WALUCIE, ZAOPATRZONE SĄ W GWARANCJĘ SKARBU PAŃSTWA ORAZ ZABEZPIECZONE HIPOTECZNIE

19 ODDZIAŁÓW W POLSCE

KORESPONDENCI WE WSZYSTKICH WIĘKSZYCH MIASTACH ŚWIATA

Główna Drukarnia Wojskowa.